

Governabilitat i formes actuals d'acció i participació política post-identitàries a Barcelona

**Marcel Balasch i Marisela Montenegro (Doctorat de Psicologia Social UAB)
Supervisor: Joan Pujol (Professor titular del Departament de Psicologia de la
Salut i Psicologia Social- UAB)**

ÍNDIX

1.- INTRODUCCIÓ	4
Globalització i resistències	6
Barcelona 2001- 2004: més que un escenari	8
Contracimera Barcelona 2001	10
Fòrum 2004	10
Context sociopolític de la recerca	12
 2.- COMPRENSIONS DE L'ALLÒ POLÍTIC I JUSTIFICACIÓ DE LA RECERCA	14
Objectius	19
Objectiu General	19
Objectius específics	19
 3.- METODOLOGIA	20
Principis epistemològics	21
Des d'on es parla. Noció d'autoria	25
Principis polítics	26
El producte resultant	29
El tractament	30
 4.- PRODUCCIONS NARRATIVES	31
4.1.- NARRATIVA (María)	32
4.2.- NARRATIVA (Mariona)	44
4.3.- NARRATIVA (Mónica)	57
4.4.- NARRATIVA (Josep)	69
4.5.- NARRATIVA (Àlex)	82
4.6.- NARRATIVA (Núria)	92
4.7.- NARRATIVA (Marc)	109
4.8.- NARRATIVA (G.M.)	123
4.9.- NARRATIVA (Pau)	128
4.10 NARRATIVA (A.D.)	140

4.11.- NARRATIVA DE L'EQUIP DE RECERCA	148
1.- Introducció	148
2.- Governabilitat I Multitud	149
2.1.- Postfordisme en la societat globalitzada de control	149
2.2.- Glocalitats: la territorialització del poder en el model de la Barcelona dual	151
2.3.- Banc Mundial i Fòrum 2004 com a encarnacions fractals del ordre global	153
2.4.- El naixement de la multitud	156
3.-Potència i Acció Política	157
3.1.- La multitud com a força creativa	157
3.2.- Poder fer vs. Poder sobre	158
3.3.- L'acte com a condició ontològica de la potència	159
3.4.-Propostes per a pensar l'acte com a ontologia política	160
3.4.1- Articulacions, posicions de subjecte i fixació de significats: una perspectiva postidentitària	161
3.4.2.- Socialitat o la política lúdica de Dionisi	164
3.4.3.- Tàctiques i maneres de fer	169
<i>Excursus des de la precarietat</i>	173
5.- ANNEXES	174
6.- BIBLIOGRAFIA	186

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu bàsic de la recerca documentada en aquest informe és produir comprensions sobre les característiques de les formes d'organització social a l'actualitat i, dins d'aquest marc, de les formes d'acció política que s'estan desenvolupant a la ciutat de Barcelona. Aquestes comprensions estan situades al voltant de dos marcs de mobilització social: els esdeveniments del juny del 2001 amb motiu de la visita del BM a Barcelona i les iniciatives crítiques en relació a la posada en marxa del Fòrum 2004.

Per portar a terme el procés de recerca l'equip investigador s'ha posat en contacte, per un costat, amb material teòric que treballa sobre les formes d'entendre l'actual ordre mundial i les maneres de fer front als processos actuals de globalització per part de les iniciatives crítiques i, per un altre, amb diverses persones que han participat i participen en algunes de les iniciatives esmentades. Mitjançant l'instrument metodològic de la producció de narratives les persones han donat compte de les seves visions sobre com s'està organitzant actualment l'àmbit social i polític – tant en un marc global com a la ciutat de Barcelona – i el perquè de les formes d'acció política que desenvolupen.

A l'informe de investigació, en primer lloc, es presenta una introducció en la que se situa la recerca en el marc dels processos de globalització que s'estan duent a terme a escala planetària – tant a l'àmbit de la governabilitat com al de les resistències –, per després contextualitzar aquests processos a la ciutat de Barcelona, tot explicant el perquè de l'elecció de les iniciatives treballades.

En un segon apartat de l'informe es presenta el marc teòric des del qual es va partir, emmarcant la recerca dins de la discussió actual dels models d'explicació sobre moviments socials. Es discuteixen els efectes problemàtics que es desprenen d'entendre els moviments socials a partir de models identitaris – de classe social o d'identitats de subjecte – i es centra la pregunta de recerca en la varietat d'accions polítiques que es deriven de formes no identitàries de mobilització social. Per finalitzar aquest apartat s'exposen els objectius de la recerca.

Un tercer apartat tracta els fonaments epistemològics de la metodologia emprada i explica quins procediments es van fer servir per produir les narratives amb les participants¹. Aquests productes són entesos com un ventall de comprensions heterogènies donades per les persones sobre els mecanismes de governabilitat que s'estan duent a terme a l'actualitat i les diferents formes d'acció política que desenvolupen i, per aquesta raó, són tractats com a material explicatiu d'aquests fenòmens.

¹ Per no complicar la lectura amb l'ús de ...os/es, i per evitar la discriminació de gènere, optarem per fer servir sempre el femení. Es podrà considerar que sempre ens referim al nom femení omès "persona".

A les següents seccions d'aquest document, seguint la perspectiva metodològica explicada, es presenten en la seva totalitat les deu narratives produïdes amb les persones amb les que es va treballar. Finalment es presenta la narrativa produïda per part de l'equip d'investigació a partir de tot el procés de recerca. Aquesta comprensió respon a la pregunta i objectius de la recerca i es presenta com una narrativa més alimentada, però, per totes les lectures i connexions fetes en aquest procés.

Globalització i resistències

En el marc del que sembla que s'està perfilant com una "nova era" de la humanitat, conformada a partir de la reestructuració de les forces econòmiques, socials i polítiques després de la segona guerra mundial i del enfonsament del "bloc soviètic", l'ús del terme "globalització" està sent cada vegada més recurrent en diferents àmbits socials. Baudel (1991, citat per Buenfil, 1999) parla d'una economia – món, les fronteres de la qual cobreixen tota la terra amb la seva lògica de maximització de l'acumulació de capital sense acabar totalment amb les estructures de l'Estat Nació però impregnant-les i reduint la seva autonomia relativa. Però no totes les anàlisis són centrades en les característiques econòmiques d'aquesta era, ja que les conseqüències en l'àrea de la cultura en quant a homogenització i, al mateix temps, particularització de cultures locals encara està per definir (Amin, 1974).

Segons Patomäki (2000) el terme "globalització" està sent fet servir tant per les analistes de negocis com per teòriques socials de formes radicalment diferents. Des de la posició de les analistes de negocis, aquesta era s'està desenvolupant cap a una obertura dels mercats a nivell mundial tant dels fluxos de capital financer com de les mercaderies; fet que portarà com a conseqüència una millora de les condicions de vida de les persones al món. Des d'aquest punt de vista, cal generalitzar les formes de producció i intercanvi del sistema capitalista a tots els països del món. Els països anomenats del "tercer món" han d'incorporar-se a aquest moviment obrint els seus mercats i formes de producció al intercanvi mundial. Els problemes associats als grans contingents de pobresa, atur, guerres, etc. actualment presents en aquests països, des d'aquest punt de vista, són causats precisament per la negativa dels governs locals d'entrar a aquest procés de mundialització de les seves economies i, a més a més, per la presència de governs locals injustos i corruptes. Organismes com el BM, FMI, OMC entre altres, servien com institucions tècniques que "ajudin" a aquestes economies a entrar en la lògica global a través dels Plans d'Ajust Estructural mitjançant els quals es recomana als Estats adoptar certes mesures polítiques, econòmiques i socials per aquesta incorporació.

Per una altra costat, algunes teòriques socials estan estudiant les conseqüències socials d'allò que s'està perfilant com l'era de la "globalització". Per Amin (1974) el procés de

"mundialització"² porta a les mateixes conseqüències negatives del capitalisme i la seva lògica d'acumulació continua de capital, amb la diferència que aquestes conseqüències es poden veure a nivell mundial. Les conseqüències més destacades serien:

- Increment de les diferències entre "riques" i "pobres", tant a nivell internacional (països del "primer món" – països del "tercer món"), com a nivell nacional (diferències entre grups socials en una mateixa societat).
- Increment de les migracions producte, justament, d'aquestes desigualtats
- Destrucció de teixit social i cultural com a conseqüència de la homogeneització de formes de producció i estils de vida a nivell global.
- Perills associats a la destrucció del medi ambient (George, 2001)
- Debilitament del poder polític dels Estats Nació – sobre tot d'aquells dels països del "tercer món" degut a la implantació dels Plans d'Ajust Estructural que "recomanen" minimitzar les despeses públiques. (Vaquero, 1999)

En resum, aquestes postures assumeixen que el procés de mundialització de l'economia no produirà una millora de la qualitat de vida d'aquelles persones que actualment estan excloses dels sistemes de producció i consum; sinó que produirà exclusió, explotació i pobresa a reu del món. En aquest sentit, Amin (1974) postula que dins de la mateixa lògica del sistema capitalista és impossible el "desenvolupament" de tothom, ja que el desenvolupament d'alguns sectors implica necessàriament el "subdesenvolupament" d'altres. La "globalització", com diria Laclau (2000), està produint una nova distribució de les desigualtats socials.

La societat globalitzada es constitueix mitjançant la producció i increment de les interconnexions entre els aspectes econòmics, culturals, polítics, tecnològics i jurídics. En el nou escenari que es dibuixa, segons Hardt i Negri (2000), emergeixen noves formes de governabilitat i control social estenent els dispositius disciplinaris a àmbits cada vegada més amplis del teixit social, generalitzant-se en les nostres pràctiques quotidianes i penetrant la totalitat de les relacions socials. Aquestes noves formes de governabilitat operarien, segons aquests autors, segons una lògica màquina. El terme màquínic fa referència al caràcter immanent i descentralitzat d'aquestes formes de governabilitat pròpies de la societat globalitzada. Aquesta és entesa com una màquina de producció econòmica, cultural,

² Cal aclarir que el procés de globalització, per aquest teòric, implica les diferents formes en que s'estan reconfigurant les relacions socials, polítiques, econòmiques en la actualitat; en canvi, mundialització es refereix a les formes d'operació de la lògica del capitalisme en aquest marc.

comunicativa informacional i biopolítica³ que ha integrat a la totalitat en les seves xarxes. Aquest procés d'integració capaç de suportar la hibridesa i diferenciació social accentua, en canvi, els processos de segmentació i separació; regulant i gestionant creixents desigualtats socials. A pesar de l'enorme heterogeneïtat d'aquesta màquina, és possible traçar-ne una confluència de lògiques tals com la **militar i policial** (repressió de potencialitats subversives en el context de la pau global) **econòmica** (imposició d'un mercat supeditat al règim monetari) i **ideològica i comunicativa** (sotmetiment i regulació cultural i educativa i supressió d'alternatives al règim capitalista)

Enmig d'aquest debat sobre les conseqüències positives o negatives del procés de mundialització del capitalisme han emergit nous actors socials anomenats genèricament "moviments antiglobalització". Fins ara, aquests actors han fet notar la seva presència a partir de mobilitzacions ciutadanes de protesta amb motiu de cimeres i reunions dels organismes que estan al capdavant de les polítiques de implantació de l'economia de lliure mercat al món. Així, es protesta en les ciutats que alberguen reunions del FMI, OMC, BM, G8, etc. com una forma d'expressar el rebuig cap a formes d'organització social basades en les relacions d'explotació del capitalisme. Sospitant de les promeses de benestar econòmic pròpies d'aquestes institucions, es busca obrir un espai de diàleg i qüestionament de les premisses associades a les "bondats" d'aquest sistema. Així mateix, es protesta per la dominació i intervencionisme que des d'aquests organismes es fa de les polítiques econòmiques dels països (sobre tot als països del "tercer món").

En aquest sentit, s'estan conformant espais d'antagonismes socials en els quals sorgeixen nous moviments i reivindicacions que inclouen diferents tipus de solidaritats (Laclau, 2000). Encara que les accions proposades s'organitzen en nivells locals – com per exemple a Barcelona – les seves reivindicacions apunten cap a protestes que busquen "globalitzar la solidaritat" i "globalitzar les resistències" vers a la construcció de móns menys organitzats sobre la base de principis d'explotació (tant de persones com del planeta) i més preocupats amb principis de solidaritat i bé comú.

Barcelona 2001- 2004: més que un escenari

De la mateixa manera que aquestes accions i reivindicacions s'estan organitzant a nivell local per tal de generar alguna mena de moviment i transformació a nivell global; els processos de mundialització i les formes de producció i intercanvi del sistema capitalista globalitzades es serveixen, per tal de ser operatives, de mecanismes institucionals, models de funcionament i polítiques municipals implantades a un nivell més local, com en el cas de Barcelona. Així, es podria pensar que els espais d'antagonismes socials que assenyalàvem més amunt, malgrat

³ El concepte de biopolítica es refereix a les formes en les que es produeix la pròpia vida.

que apuntin en les seves accions cap a efectes globals, s'estan conformant i negociant al si del terreny local de la ciutat, tant amb ocasió de visites d'organismes com el BM, com en el dia a dia quotidià.

Així, el fet que en la quotidianeïtat local de la ciutat, de forma cada vegada més generalitzada i profunda, hi hagi més diferències entre grups socials, majors graus d'exclusió, noves formes d'ocupació, subocupació i desocupació, o certa destrucció del teixit social i cultural d'alguns barris també és fruit del funcionament maquínic glocal – global a la vegada que local – de les interconnexions entre economia, cultura, política, tecnologia, administració i justícia. Aquestes hibridacions materials i immaterials estan configurant noves formes de governabilitat i control que cada vegada més necessiten per funcionar, com hem comentat, fer coincidir en un mateix àmbit de producció l'esfera econòmica amb l'esfera biopolítica. A més, per tal de funcionar adequadament i disposar d'acceptació i arrelament en la esfera pública tant entre les ciutadanes de Barcelona com entre la gent d'arreu del món, aquesta governabilitat necessita de discursos i esdeveniments legitimadors, tal com està sent assenyalat per diversos col·lectius, com és el cas del Fòrum 2004. A partir d'aquest esdeveniment, des d'una vessant cultural i dialògica, s'està instaurant públicament el marc institucional que servirà per a establir els límits d'allò possible en matèria política, delimitant i diferenciant aquelles qüestions susceptibles de discussió i diàleg – dins del terreny institucional – d'aquelles altres antagonistes que exigeixen ser assimilades i/o silenciades.

D'aquesta manera, es pot considerar, com ja estan expressant diferents iniciatives de lluita social, que l'esdeveniment del Fòrum 2004, aparentment desconnectat de qüestions més explícitament socio-econòmiques, està fortament vinculat en els seus objectius globals amb altres esdeveniments com les reunions del BM, pel fet de ser ambdues, peces necessàries i complementàries junt amb d'altres, de la maquinaria del capitalisme globalitzat i la seva producció.

En aquest sentit, la ciutat de Barcelona se'ns presenta com quelcom més que un simple escenari on poder analitzar les noves formes d'acció política (noves formes d'actuar i pensar allò polític) que s'han generat, en primer lloc, arran del Juny 2001 i ara, en torn el Fòrum 2004. Aquests esdeveniments a Barcelona han significat, a més, contextos socio-polítics on convergeixen múltiples accions polítiques, així com moments especialment indicats per a la territorialització de les discussions i reflexions sobre les pròpies formes d'acció i les discussions sobre diverses concepcions del poder i la governabilitat que aquests esdeveniments susciten.

Contracimera Barcelona 2001

Del 25 al 27 de Juny a Barcelona s'havia convocat la conferència anual de desenvolupament econòmic del Banc Mundial, que celebrava la 3a edició. Uns mesos enrera es van començar a gestionar diferents iniciatives socials per expressar el rebuig als principis que representen aquests organismes. La visita del BM a Barcelona va funcionar com eix sobre el qual es van articular i van convergir aquestes iniciatives. Concretament, identifiquem tres grans iniciatives que van desenvolupar diverses activitats i accions polítiques: la "Campanya contra la visita del Banc Mundial a Barcelona-2001", "Las agencias" i "Barcelona tremola". Tot i que aquestes iniciatives no van desenvolupar-se independentment les unes de les altres, responien a orientacions polítiques respectivament diferenciades, raó per la qual es van constituir escindides entre elles. Totes elles formen part del que s'ha anomenat "moviment antiglobalització", des d'on diferents persones, grups i organitzacions socials han entès, com hem comentat, aquests organismes internacionals com centres de poder on es defineixen polítiques econòmiques i socials que promouen formes d'explotació i d'opressió i que funcionen amb una lògica global de intercanvis desiguals entre països i persones.

Tant "La Campanya Barcelona – 2001", com "Las agencias", com "Barcelona tremola", seguint la inspiració de moviments com els que es van produir a Seattle, Praga, Niza, Porto Alegre, etc., van articular els esforços de diferents àmbits socials per tal d'organitzar jornades de reflexió i d'accions de protesta davant dels models de globalització que representen els organismes internacionals tal com el Banc Mundial (BM), l'Organització Mundial del Comerç (OMC), l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament (OCDE), entre altres. Les tres iniciatives esmentades tenen en comú, per tant, la seva voluntat d'articular una gran diversitat d'agents socials, de 'globalitzar les resistències'. Tot i que aquestes no van ser les úniques iniciatives empreses a Barcelona durant el Juny del 2001, aquesta recerca s'ha connectat amb persones que hi participaven tant per l'enorme ressò social i mediàtic que van causar com pel fet que responen a orientacions i posicions polítiques diferenciades. Finalment, un mes i mig abans la visita del Banc Mundial a Barcelona va suspendre's i es va celebrar a través Internet, però les convocatòries dels actes, les mobilitzacions i les diverses accions previstes es van mantindre i es van duu a terme.

Fòrum 2004

Després de l'èxit obtingut amb els Jocs Olímpics de 1992 i encara sent alcalde de la ciutat, Pasqual Maragall es va plantejar la idea de celebrar una Exposició Universal a Barcelona, preveient una vegada més l'expansió de la ciutat com conseqüència de l'organització de grans esdeveniments de ressò internacional. Tanmateix, la seu de l'Exposició per l'any 2004 ja havia estat atorgada a una altra ciutat i només mancava donar-li una nova forma a la idea, transformant-la en un Fòrum Internacional de les Cultures. Aquest nou esdeveniment tindrà lloc

entre el 23 d'abril i el 24 de setembre del 2004 i s'està configurant com un esdeveniment de caire internacional on tractar, mitjançant debats i espectacles culturals, els seus tres eixos fonamentals: la diversitat cultural, la pau i la sostenibilitat. La major part del pressupost prové de les tres administracions (ajuntament, generalitat i govern central), més les aportacions de socis i patrocinadors (empreses de diferents sectors). Com ja anunciava Pasqual Maragall, el Fòrum 2004 és «una oportunitat per a reconstruir ponts» i col·laborar a que «el dilema entre el xoc de civilitzacions i el diàleg tinguí més possibilitats d'un resultat positiu». A la vegada ja assenyalava que la celebració del Fòrum únicament constituïa un «perill» si «només ens interessa la possibilitat de que es produeixin conflictes» amb moviments antisistema (El Mundo 17/09/01), assumint d'entrada la possibilitat que s'organitzés algun tipus de resposta social al esdeveniment.

Des del principi, el Fòrum ja era vist des d'algunes associacions i col·lectius com una mascarada cultural i de tolerància poc creïble que justificava, en un nivell més pròxim, la reforma urbanística del Bessòs amb una forta activitat especulativa, així com un gran negoci per a diverses multinacionals. El Fòrum 2004 ha estat entès, també, com un petit experiment o operació d'enginyeria social que serveix per impulsar i posar a prova un nou model de ciutat on allò econòmic, allò polític, cultural i urbà s'uneixen i funcionen com a una màquina. És per aquests motius que, en primer lloc, alguns col·lectius i associacions, o fins i tot gent que han estat participant activament en el que es sol denominar "moviment antiglobalització" s'han negat a formar part de l'esdeveniment i l'han criticat activament (com la FAVB, el col·lectiu zapatista a Barcelona, associacions de veïns i veïnes de barris de Barcelona, o el Foro Social Europeu); i en segon lloc, que s'hagi iniciat un procés d'acció social i política a Barcelona en torn el Fòrum 2004.

Concretament, dins d'aquestes accions polítiques que estan sorgint amb motiu del Fòrum 2004, identifiquem tres grans iniciatives. Aquesta recerca s'ha connectat amb persones que estan participant en aquestes iniciatives, que estan suposant un intent de creació d'experiències de resistència i creativitat que poden estar obrint noves formes d'entendre allò polític: "l'Oficina 2004" (centre social ocupat fugaçment i d' "experimentació política, social i vital" que intenta posar de relleu les "contradiccions" i dobles cares del funcionament del poder i provocar desafiaments a aquests dispositius locals del poder), el "Fotut 2004" (campanya publicitària de denuncia al Fòrum que no s'adscriu a cap col·lectiu en particular, malgrat sorgeix de les Naus, i que busca posar-se en circulació entre la gent i col·lectius), les "Miles de viviendas" (busca generar nous espais de socialització des de la denuncia activa de l'especulació i la precarietat laboral i de vivenda) i "Las Agencias". Tal com ho explicàvem en el cas dels esdeveniments del Juny del 2001, tot i que aquestes iniciatives no s'estan desenvolupant independentment les unes de les altres, sinó que estan interconetades i formen part en major o menor grau de l'Assemblea de resistències al fòrum 2004, responen a orientacions polítiques diferenciades i

és per això que es van constituir escindides entre elles i nosaltres les abordem també de forma separada.

A partir de tot l'exposat, per un costat, es posa de manifest que la crítica no està sent només cap a l'esdeveniment del Fòrum en si, sinó més aviat cap a la política, les actuals formes de vida i els models de metròpoli asèptica, aconflictiva i despolititzada que s'està intentant imposar. En aquest sentit, el propi treball continu i quotidià, més enllà de la inauguració i clausura del Fòrum, que les associacions i col·lectius de la ciutat insisteixen en seguir duent a terme, posa de manifest que una de les formes d'acció política necessària per fer front a tota aquesta maquinària es la que té lloc en el dia a dia. Però també es posa de relleu que ni el fòrum ni els nous espais d'antagonismes que estan sorgint no es tracten d'excepcionalitats inconnexes i puntuals. Si el Fòrum és una caricatura, una metàfora, del funcionament quotidià de certs models capitalistes de globalització profusament extesos, les resistències no es limiten al propi esdeveniment, sinó que estan anant més enllà per connectar-se amb altres lluites anteriors, com la de Barcelona 2001 i futures, més globals i igualment més locals.

Context sociopolític de la recerca

L'escenari sociopolític que hem dibuixat en els apartats anteriors ha de servir per localitzar el context sociopolític en que s'emmarca la present investigació. En primer lloc, hem esbossat les línies generals del que s'ha denominat la societat global i hem assenyalat les seves conseqüències i els efectes en termes dels processos que incrementen les desigualtats socials, les exclusions i les condicions de vida de les persones. Hem comprès aquest procés des d'una perspectiva màquina que emfasitza la interconnexió entre els diversos àmbits en que estan operant les formes de governabilitat i control social associades al nou ordre mundial. I en segon lloc, hem assenyalat dos esdeveniments d'àmbit local de la ciutat de Barcelona que han provocat una forta emergència i visibilització de l'activitat i participació política en la ciutat: la visita del Banc Mundial i el Fòrum 2004. Aquests dos esdeveniments, però també les experiències d'acció i participació política que s'han donat entre l'un i l'altre han estat, al nostre entendre, especialment rellevants en tant que han suposat la proliferació de noves formes d'entendre l'acció i la participació política. Ja veurem més endavant, que aquest és un aspecte central de la pregunta d'investigació, donat que l'interès d'aquesta recerca s'orienta a la producció de coneixements políticament rellevants, i la connexió amb persones que han participat en les diverses iniciatives que han sorgit en ambdós moments, ha estat enormement productiva en els termes apuntats.

Per tant, en aquesta recerca, mitjançant el treball conjunt amb persones que han participat en iniciatives polítiques a la ciutat en aquests dos moments delimitats en un context sociohistòric determinat, es reflexiona al voltant de determinades comprensions de l'acció i participació política i per tant, també, de les formes de poder, governabilitat i control social. Com veurem en

el proper apartat, l'elecció del context d'acció política en que s'emmarca la recerca remet a aspectes centrals que comporta la pregunta d'investigació. Per ara, tan sols cal assenyalar que ambdós moments han funcionat com entorns en els que territorialitzar la pregunta d'investigació, així com espais d'efervescència i visibilització de l'acció política en que han proliferat formes d'acció política no identitàries; des d'on ens hem vinculat amb persones que han participat en diverses iniciatives d'acció política per produir, conjuntament, significats, comprensions i coneixements políticament rellevants.

2.- COMPRENSIONS DE L'ALLÒ POLÍTIC I JUSTIFICACIÓ DE LA RECERCA

La producció d'una comprensió teòrica sobre algun aspecte de la realitat social suposa l'obertura de determinats significats i la possibilitat de generar nous cursos d'acció respecte a l'objecte d'investigació. En aquest sentit, s'assumeix que determinats marcs d'intel·ligibilitat de la realitat social possibiliten, obren certes comprensions i pràctiques socials. Aquest procés no ha de ser entès com la construcció de l'objecte d'investigació per part d'un subjecte extern al fenomen estudiat, sinó com una relació en que subjecte i objecte d'investigació estableixen connexions parcials, contingents i no predeterminades des d'on emergeix conjuntament el coneixement produït. Partint d'aquestes premisses epistemològiques, que seran elaborades més detalladament en l'apartat dedicat a la metodologia d'investigació, aquesta recerca es desenvolupa al voltant de la pregunta per les formes actuals d'acció i participació política en el context de la ciutat de Barcelona.

L'acció i participació política han estat significades des de múltiples posicions i de fet aquest és un camp enormement prolífic en quant, tant a la varietat d'anàlisis teòrics com a les pràctiques polítiques. Seguint l'argument epistemològic apuntat anteriorment, no és l'objectiu d'aquesta recerca produir un recompte o llistat de les mateixes sinó apostar per la producció conjunta, entre subjecte i objecte d'investigació, de coneixements i comprensions de l'allò polític amb el fi de aprofundir en l'obertura d'escenaris per a l'acció política que possibiliten aquestes comprensions. A continuació es repassaran, breument, les principals comprensions existents al voltant d'aquest tema i alhora es discutiran les crítiques que han rebut respecte als efectes i escenaris que possibiliten.

En bona part de la literatura referent al concepte d'acció i participació política col·lectiva la qüestió és desenvolupada des de diverses teoritzacions i anàlisis que acoten i defineixen aquest àmbit d'estudi al concepte de '**moviment social**'. La psicologia col·lectiva, per exemple, ha donat una forma de veure els moviments socials destacant el caràcter emocional i desorganitzat dels moviments de masses (Le Bon, 1895). Aquesta posició ha sigut criticada per part de les perspectives de mobilització de recursos que afirmen que els moviments socials i les accions col·lectives que desenvolupen segueixen una lògica de grups racionalment organitzats que busquen determinats objectius i el seu origen i posterior desenvolupament depèn dels recursos d'organització dels quals disposen. Aquesta perspectiva destaca el caràcter racional i la orientació dels moviments cap a la maximització dels beneficis, basats en el càlcul de costos i avantatges de la participació en el moviment (Laraña, 1999). Encara que aquestes dues perspectives es diferencien al posar l'èmfasi en el caràcter irracional o racional de l'acció col·lectiva, comparteixen una concepció d'un subjecte col·lectiu homogeni i/o indiferenciat.

Per altra banda, en les d'aproximacions pròpies al pensament marxista el principi d'explicació ha estat la noció de "classe social". Aquesta explicació assumeix una relació necessària entre estructura social i actor polític, on la possibilitat de transformació social mitjançant l'acció política està definida per la seva posició en aquesta l'estructura social (Laclau i Mouffe, 1985). Així, la classe obrera, organitzada conscientment, té la missió històrica de la transformació social a través de l'acció col·lectiva que es genera per l'establiment dels seus interessos com classe explotada (Kautsky, 1917).

Aquesta visió d'un únic agent social per a la transformació social, ha estat criticada des de postures postmarxistes. Laclau i Mouffe (1985), per exemple, acusen a aquesta postura d'essencialista en tant que assumeix una relació necessària entre la transformació social i un agent definit en termes de la seva posició dins l'entramat econòmic i social, dins les relacions de producció. Segons aquestes autores, la postura marxista tradicional promulga un "subjecte" universal en el context d'una història única, en la que existeix un "per a si" de la classe obrera que és necessari descobrir, bé per el seu propi devenir històric o bé amb l'ajuda de l'avantguarda il·lustrada, per dur a terme la seva missió.

Autors contemporanis com Harvey (1998), sostenen que es necessari reprendre la categoria "classe social" clàssica de l'anàlisi marxista com a principal articuladora de la lluita política, adduint la perdurabilitat del sistema d'opressió econòmica pròpia del capitalisme. Des d'aquesta postura, altres lluites basades en una política de la identitat i que persegueixen la justícia social, així com també les seves possibilitats últimes d'acció social i de protesta, romanen subordinades i condicionades pels requeriments dinàmics dels conflictes de classe. L'explotació de classe seria doncs, per a aquest autor, ontològicament diferent a les formes d'explotació subjectiva que denuncien els moviments social basats en polítiques de identitat, la qual cosa, segons la crítica que fa McRobbie (1992), perillosament donaria prioritat – fins i tot respecte a la urgència política – a les relacions econòmiques per sobre de les culturals.

Això posa de manifest la distinció entre, per un costat, el conflicte de classe com a constitució "objectiva" de la forma d'explotació capitalista i, per un altre, les lluites "subjectives" fruit d'oppressions culturals que emanen de diferents grups socials constituïts com moviments socials identitaris. Tanmateix, el postmarxisme, des del punt de vista de McRobbie (1992), posaria de manifest que la noció de classe es també un producte de processos històrics contingents en el joc de definicions conformades en terrenys polítics, ideològics i econòmics. Per a aquesta autora, la direcció d'un moviment no ha de ser cap a alguna subjectivitat universal, sinó cap a una identitat que mantingui "la dignitat d'allò específic" (McRobbie, 1992: 725).

Posteriorment, les teories dels anomenats 'nous moviments socials' han mostrat les limitacions de l'aproximació al estudi dels moviments socials com només organitzacions vers a la mobilització per recursos concrets o com representants d'actors que es situen en una

estructura social homogènia (la classe obrera), per explicar els moviments sorgits a partir de la segona meitat de la dècada dels 60 (com per exemple, el moviment feminista, gay i lèsbic, "black power", etc.) Aquestes perspectives han postulat que el que compartien els membres d'aquests grups no era la seva posició dins de l'estructura social, sinó una característica identitaria que els col·locava en formes d'opressió concretes com les de gènere, raça, opció sexual, etc. (Barker i Dale, 1998). A partir de les identifications amb aquestes categories de subjecte s'han conformat grups que prenen accions contra diferents formes de discriminació (patriarcat, racisme, homofòbia...). Aquests estudis han definit als "nous moviments socials" com accions col·lectives que busquen el reconeixement de les condicions d'opressió d'aquests col·lectius i busquen formes d'aconseguir tant reivindicacions concretes (per exemple, lleis específiques per problemàtiques sorgides d'aquesta opressió) com transformacions simbòliques a partir del canvi de valors que promouen (Melucci, 1996). En corrents feministes (Cigarini, 1995; Pateman, 1988; Violi, 1997), per exemple, es postula la necessitat de la constitució del subjecte femení com agent de transformació social a partir de les diferents experiències de "ser dona" que comparteixen un basament comú fonamentat en l'experiència corporal de la diferència sexual.

Com hem vist, les diverses perspectives teòriques sobre moviments socials comparteixen la idea d'un actor social homogeni que desenvolupa l'acció política. És a dir, l'assumpció de la necessitat d'apel·lar al subjecte polític com a fonament per a l'acció política col·lectiva. Aquesta idea ha estat fortament qüestionada des de diverses posicions i un dels àmbits on han proliferat les discussions entorn a la idea de subjecte polític ha estat el del feminisme, des d'on històricament l'estratègia política fonamental ha estat visibilitzar el subjecte femení mitjançant polítiques d'identitat i diferència. Aquestes perspectives es basen en la noció d'identitat per definir les característiques dels seus membres i amb referència a les formes d'opressió que es pateixen per raons d'aquesta identitat. Dins de certes aproximacions feministes, per exemple, es pren la diferència sexual com definidora de l'essència del feminisme (Cigarini, 1995; Pateman, 1988; Violi, 1997).

Les perspectives esmentades de la identitat i diferència han rebut crítiques per raó de la homogeneització, universalització i tecnologies de representació que resulta d'una única lògica de la identitat basada en la diferència sexual (Mouffe, 1992; Haraway, 1995). Així, es produeix un únic subjecte femení que oblida i oculta les diferents experiències femenines (com de "dona negra", "dona homosexual", "dona llatinoamericana"...). Les perspectives d'autores com Mouffe (1992) i Haraway (1995) critiquen la relació necessària entre subjecte identitari i acció política; afirmant que el subjecte d'aquesta acció es pot entendre més aviat, com un conjunt de "posicions de subjecte" en relacions de inclusió/exclusió, discursos i pràctiques en les que es creen els límits d'aquestes posicions. D'aquesta manera han incidit en la deconstrucció del subjecte racional, modern i transparent, propi del que s'han denominat els discursos "il·luministes" del subjecte i han postulat el caràcter incomplet del subjecte i de les seves

possibilitats de connexió (parcial, precària) en el entramat de condicions històriques, socials i polítiques canviants (Mouffe, 1992). En lloc de "qui soc?" o "qui parla?" (preguntes pròpies de les concepcions del subjecte com unitat), la pregunta que correspon a la concepció de posicions - subjecte es "des d'on estic parlant?" (Fuss, 1989).

Zietkiewicz y Long (1999) en un estudi realitzat en el context de Sudàfrica, argumenten que la insistència en l'essencialisme que situa a les dones en el seu rol de mares o en la llar té el risc de reafirmar aquests rols més que no pas d'alliberar a les dones. Un possible efecte de la política de la identitat o afinitat entre dones es el de limitar la tasca feminista més que desenvolupar-la en el sentit que naturalitza els rols femenins i les condicions d'opressió que aquests puguin comportar en contextos concrets.

De manera semblant Butler (1990) emfasitza que el subjecte feminista resulta estar discursivament constituït pel mateix sistema polític que se suposa que facilitarà la seva emancipació. Això es torna políticament problemàtic si s'accepta que el sistema produeix subjectes amb gènere sobre un eix diferencial de dominació. Apellar a aquest mateix sistema per a l'emancipació de les 'dones' resulta contraproductiu. Per contra, considera que la crítica feminista hauria de produir comprensions que permetessin entendre com es produeix i restringeix la categoria de les dones des de les pròpies estructures de poder. Segons aquesta autora, *"Sense la pressuposició ni l'objectiu de 'unitat', que en ambdós casos s'institueix en el nivell conceptual, poden sorgir unitats provisionals en el context d'accions concretes que tenen propòsits diferents a l'articulació d'una identitat. Sense l'expectativa obligatòria que les accions feministes han d'instituir-se des d'una identitat estable, unificada i acordada, aquestes podrien iniciar-se més ràpidament i ser més compatibles amb moltes 'dones', per a qui el significat de la categoria és permanentment discutible(...) Així, una coalició oberta afirmarà identitats que alternament s'institueixen i s'abandonen d'acord amb els objectius del moment; serà un conjunt obert que permet múltiples convergències i divergències sense obeir a un telos normatiu de definició tancada. (Butler, 1990:48)"*

Les relacions contingents i no predeterminades que s'estableixen entre varies posicions, a partir de la crítica a la noció de subjecte identitari – i de la relació necessària, en aquest cas, entre diferència sexual i pertinència a la categoria "dona" – es diuen, segons Laclau i Mouffe (1985) **"articulacions"**. Les articulacions són relacions precàries i situades històricament on es fixen significats que, per un costat, defineixen les posicions de subjecte de qui participa i, per un altre costat, es formen com antagònics a altres grups i significats socials. Articulació, doncs, és una associació significativa entre diverses coses. Significativa en el sentit que es important per les persones que s'hi involucren i en el sentit que significa els elements de la relació (Haraway, 1992). Es, per tant, un espai polític. No hi ha fonaments últims; però hi ha fonaments parcials, contingents, temporals.

Les relacions articulatòries, per tant, no pressuposen una categoria de subjecte fixe, tancada i/o homogènia, sinó que la noció de subjecte roman travessada pel caràcter polisèmic ambigu i incomplet propi d'aquestes relacions. Es dona un doble moviment: per un costat un moviment de descentrament que evita la fixació d'identitats al voltant d'un punt preconstituït (com en algunes de les perspectives de la diferència sexual esmentades anteriorment), i per un altre el moviment oposat, la institució de punts nodals que permeten les articulacions entorn a fixacions precàries i dinàmiques de significats des de les quals és possible accedir a una pluralitat de pràctiques polítiques. La fragmentació, incompletut i pluralitat d'identitats emergents no necessàriament significa una pèrdua de capacitat política sinó que pot ampliar camins cap a noves formes de lluita que puguin crear condicions que siguin més difícils de manipulació i control (McRobbie, 1992: 723).

Segons López Petit (2003), les polítiques de la identitat i la diferència pròpies dels 'nous moviments socials' han partit de la constitució d'un subjecte polític que ha estat subjectat pel poder mitjançant la normalització de la diferència i la neutralització de la seva capacitat crítica. Els anomenats nous moviments socials s'han desenvolupat des de categories identitàries que els permeten expressar el malestar social posant de manifest la seva diferència. La forta institucionalització que han sofert aquests moviments en els darrers anys obeeix, segons aquest autor, al procés d'especialització que ha suposat que cada moviment es dediqués a un àmbit i una reivindicació específica que determina la identitat del grup. En la mesura que aquests moviments han buscat un espai polític, amb l'amenaça constant de l'exclusió i la guettització del moviment, i han apostat per la visibilització de les seves reivindicacions, la seva diferència ha estat normalitzada i institucionalitzada.

Com hem vist, les perspectives teòriques esmentades anteriorment comparteixen la crítica al concepte de moviment social vinculat a la noció d'un actor social homogeni des d'on es desenvolupa l'acció política. És en l'escenari que es dibuixa com a conseqüència d'aquests debats on s'ubicarà aquesta recerca i des d'on es formularà la pregunta d'investigació. Si reprenem ara la pregunta de recerca que es formulava al inici: conèixer formes actuals d'acció i participació política a Barcelona, es pot veure que no es pretén elaborar un recompte de les diferents formes d'acció política de la ciutat sinó que la recerca s'orienta a conèixer formes d'acció política no identitàries que suposen comprensions que obren nous escenaris per a l'acció política. Aquesta recerca s'orienta a la producció conjunta, entre l'equip investigador i persones que participen en iniciatives d'acció política no identitàries, de comprensions i significats de l'acció i participació política a la ciutat de Barcelona on la rellevància recau en els efectes i escenaris possibles que aquestes comprensions obren.

Per tal d'assolir els objectius que es proposa aquesta recerca, i donada l'amplitud que, a priori, pot suposar l'estudi sobre les formes d'acció i participació política a Barcelona, aquesta investigació, com ja hem comentat a la introducció, es circumscriu a dos esdeveniments

d'especial rellevància política ocorreguts en els darrers anys a la ciutat de Barcelona. Els esdeveniments de Juny del 2001 amb motiu de la visita del Banc Mundial a Barcelona i les mobilitzacions que s'estan empenent actualment com a resposta a la celebració del Fòrum 2004. Ambdós casos comparteixen la confluència d'una enorme heterogeneïtat d'actors socials implicats en les mobilitzacions i iniciatives empreses, així com l'emergència d'experiències polítiques que no responen a una lògica identitaria forta com a fonament per a l'acció política. Com serà desenvolupat més extensament en l'apartat dedicat a la metodologia emprada, la connexió parcial amb diverses persones que han participat en aquestes iniciatives serà la condició de possibilitat per al coneixement produït per l'equip d'investigació, així com el dispositiu que ens permetrà produir significats i comprensions de l'acció política que obrin nous escenaris i cursos d'acció política.

Objectius

Objectiu General

Conèixer formes actuals d'acció i participació política no identitàries en els esdeveniments de Juny del 2001 i les iniciatives polítiques sorgides com a resposta al Fòrum 2004 a la ciutat de Barcelona.

Objectius específics

- Recopilar i estudiar informació bibliogràfica sobre diferents marcs de interpretació dels moviments socials i acció política actuals.
- Produir, conjuntament amb persones que han participat en "La campanya Barcelona 2001", "Barcelona tremola" i "Las agencias", narratives que donin compte de la seva participació en el moviment.
- Produir, conjuntament amb persones que han participat en "Oficina 2004", "Fotut 2004", "Las Agencias" i "Miles de viviendas", narratives que donin compte de la seva participació en el moviment.
- Produir, des de l'equip investigador, una comprensió del fenomen en termes de com aquestes iniciatives responen a noves formes de pensar/actuar allò polític, fonamentat tant en la revisió bibliogràfica com en els relats produïts amb les participants.

3.- METODOLOGIA

Per aconseguir apropar-nos a la visió de les participants de les iniciatives organitzades en contra de la visita del Banc Mundial a Barcelona, farem servir la metodologia de "**Producció Narratives**".

Aquesta metodologia es realitza mitjançant la producció de texts conjunts entre investigadores i participants de les iniciatives d'acció política. Per dur a terme aquesta metodologia es programen una sèrie de sessions en les quals la investigadora i la participant parlen i comenten diversos aspectes del fenomen estudiat, i es considera que les participants fan una "reconstrucció"⁴ de la seva experiència de participació en el moviment. Després de cada sessió la investigadora fa un recompte de les diverses idees, i utilitza, per fer-ho, els seus propis recursos lingüístics – és a dir, fa una textualització d'allò que es diu - i es realitza una discussió amb la resta de l'equip investigador dels temes i aspectes rellevants del relat. Es presenta a continuació el relat a la participant per tal que el corregeixi o amplii la seva visió del fenomen i, alhora, s'introdueixen les qüestions i aclariments de la investigadora. Després de diversos afegits, correccions i aclariments s'arriba a la finalització del bucle amb l'acceptació expressa de la participant que la narració mostra la seva visió sobre el fenomen. No es recullen les paraules de la participant, però sí la forma en què aquesta vol que sigui llegida la seva visió del fenomen.

A partir de la reproducció d'aquest procés amb totes les participants de la recerca, s'aconsegueixen un grup de narratives diferents del fenomen. Aquestes textos, com hem dit abans, no es presenten tal com han sorgit en la conversa mantinguda entre entrevistadora i participant sinó que, des de l'equip investigador, es fa una organització i sistematització de les idees sorgides en el transcurs de les sessions per crear un relat que tingui una lògica argumentativa i que es presenti com un text acabat que doni compte del fenomen. Aquest tret de la metodologia de producció de narratives remet, en primer lloc, a la voluntat de produir un relat; fet que permet performar la noció de narració ja que les idees es presenten organitzades i desenvolupades, cosa que difícilment es produiria mitjançant l'estricta transcripció de les converses. En segon lloc, i seguint amb l'exposat anteriorment, la textualització permet expressar adequadament la noció de producte pròpia d'aquesta metodologia eludint la presentació de les narratives com a dades o registres discursius, i emfasitza aspectes com el treball conjunt o la continuïtat d'un procés, la qual cosa evita la sensació d'immediateza del producte, com és el cas de les transcripcions. Per últim, la textualització permet contrarestar els efectes del procediment (les trobades amb la participant) semblants a una entrevista i dotar-

⁴ Al respecte Griffiths (1995) diu que quan reelaborem la nostre experiència fem una reconstrucció dels fets passats a partir de les nostres experiències presents. En aquests sentit, l'elaboració no és una representació fidel d'allò passat sinó una reconstrucció significativa de l'experiència.

lo d'un format de producte que sigui vàlid, per l'audiència acadèmica a qui va dirigida. Això segueix la idea que la participant pugui aparèixer amb la seva narrativa al treball i que pugui "parlar directament amb la lectora" Mc Millan (1996:145). Aquest aspecte és força rellevant donat que les narratives, com veurem més endavant, no seran considerades "dades" a analitzar sinó explicacions en si mateixes del fenomen estudiat.

La metodologia de Producció de Narratives parteix d'uns pressupostos epistemològics, polítics i que la diferencien d'altres tipus de metodologies de recerca, com ara postures positivistes o discursivistes. A continuació farem una breu descripció dels principis epistemològics i polítics que sostenen aquesta metodologia, com considerem el producte resultant d'aquest i, finalment, com entenem i "llegirem" els resultats produïts.

Principis epistemològics

La metodologia de producció de narratives s'oposa a les assumpcions entorn al coneixement i al llenguatge tant de les postures positivistes de recerca com de les postures discursivistes.

Aquesta metodologia es fonamenta en la perspectiva dels coneixements situats de Haraway (1991/1995/1999). La perspectiva dels coneixements situats sorgeix com a resposta i amb la voluntat de transcendir el debat realisme-relativisme entorn al coneixement. Des de postures positivistes s'ha assumit que el coneixement es produeix a través de la mirada homologadora i universal de la ciència, que omet el subjecte del coneixement. En canvi, des de postures discursivistes s'ha considerat que la mirada és relativa al subjecte de coneixement.. Ambdues postures, tant la positivista com la discursivista, comparteixen, per tant, una concepció del coneixement totalitzant ja que aquest es produeix o bé des d'enlloc (positivisme) o bé des de tot arreu per igual (discursivisme), negant la parcialitat de la mirada. La perspectiva dels coneixements situats parteix de l'assumpció de la parcialitat de la mirada. L'alternativa proposada des de la perspectiva dels coneixements situats de Haraway és una aposta per la parcialitat i la localització del coneixement. Per tant, aquesta metodologia assumeix la limitació de la pròpia mirada i evita els efectes totalitzants del coneixement científic i discursivista. Com a conseqüència d'aquesta assumpció el coneixement es produeix per la connexió parcial, localitzable i corporeitzada amb altres posicions. El reconeixement de la parcialitat i limitació de la pròpia mirada *emfatitza la necessitat de la connexió/articulació amb altres posicions* mitjançant la qual el coneixement és possible. Els efectes metodològics de la connexió parcial amb altres posicions modificaran la posició inicial de les investigadores, ahora que localitzen i situen el coneixement produït en un entramat relacional. Els coneixements situats, per tant, lluny de representar una realitat externa a nosaltres mateixes, són producte de la connexió parcial entre investigadora i allò investigat. Connexions perquè hi ha llenguatges i experiències compartides, i parcials perquè totes les posicions difereixen entre si i no es connecten a partir de la seva identitat sinó de la tensió entre semblança i diferència que hi ha entre elles. La

metodologia de les produccions narratives busca els efectes d'aquesta connexió parcial amb altres diferents com anclatge imprescindible en la producció de coneixements situats.

L'objectivitat dels coneixements situats remet, així mateix, al desenvolupament d'un artefacte metodològic que opera mitjançant la promoció de la localització de la mirada des de la qual es produeix el coneixement. En primer lloc, perquè els relats que emergeixen de la relació metodològica constitueixen la localització parcial i precària de la mirada des de la qual s'interpretarà el fenomen a investigar. És a dir, la comprensió del fenomen produïda per l'equip investigador s'articularà parcialment amb les narracions produïdes per la metodologia. En segon lloc, perquè el desenvolupament de l'acte metodològic (la relació constituïda en el procés metodològic amb altres posicions) és en si mateixa productora de coneixement. Aquest coneixement corporeïtzat, tot i que les tecnologies dominants de producció de coneixement (l'escriptura) no permeten que pugui ser 'reproduït', és performat ja que el procediment metodològic escollit permet situar-nos, com a investigadores, en una posició des d'on la nostra posició inicial és susceptible de ser alterada.

La metodologia de les produccions narratives explicita, per tant, el procés mitjançant el qual s'ha constituït el lloc des del qual es produeix el coneixement. Aquesta localització serà parcial, precària, corporeïtzada i a més serà susceptible de ser impugnada, donat que s'ha explicitat com ha estat constituïda. Des d'aquesta perspectiva el coneixement produït no serà, per tant, una descripció incontrovertible de la realitat, sinó que la seva objectivitat vindrà definida en termes de responsabilitat política. L'assumpció de la limitació de la pròpia mirada i la conseqüent necessitat d'establir connexions parcials amb altres posicions suposarà una decisió que remet a la responsabilitat política que com a investigadores assumim amb l'objecte d'estudi. Aquesta responsabilitat queda expressada i mostrada amb les articulacions/connexions que promou la metodologia amb altres posicions que modificaran les posicions inicials de les investigadores. No totes les articulacions seran possibles i en cap cas l'articulació serà total. Al contrari, les articulacions permetran produir significats i fixacions parcials del sentit del fenomen, que es posicionaran en relació antagònica respecte a altres significats que operen en la comprensió del fenomen. El coneixement situat producte d'aquesta implementació metodològica remet, en aquest sentit, a una qüestió de responsabilitat política i no de representació d'una realitat externa.

Finalment, com a conseqüència de l'assumpció d'aquesta perspectiva epistemològica respecte al coneixement, la comprensió produïda per l'equip investigador no buscarà representar la realitat, és a dir reflectir o representar un fet extern com una rèplica o desplaçament (metàfora del mirall), sinó que apostarà per la difracció (metàfora de la multiplicació d'imatges) com la possibilitat d'obrir altres espais de comprensió i de producció de significats on l'èmfasi recau en els efectes que es poden desprendre, en termes polítics, del coneixement produït.

Com hem comentat anteriorment, aquesta metodologia parteix d'una concepció del llenguatge que s'oposa tant a les perspectives positivistes com discursivistes.

El pressupost bàsic de la racionalitat científica moderna – i per tant de les postures positivistes de recerca - és que la realitat existeix independentment de qui la observa, és a dir que la realitat és allò que està fora de nosaltres i que és possible, mitjançant les diferents tècniques d'observació i de manipulació de variables, descobrir-la i representar-la "tal com és". Aquesta forma d'apropament, per tant, parteix d'una concepció referencial del llenguatge que assumeix una relació directa entre llenguatge i realitat (Rose, 1996). El llenguatge representa allò que és real, com quan veiem un quadre "realista" que representa fidelment allò que es troba en la naturalesa.

En canvi, perspectives com el socioconstruccionisme – sorgides a partir de la crítica a les postures positivistes - consideren que la realitat es crea socialment a través de les interaccions lingüístiques que es donen en cada moment en contextos específics. Així, segons aquestes perspectives, amb cada enunciació que fem estem construint allò de què parlem a partir d'un context social i d'uns discursos disponibles en un moment històric. El coneixement que es genera a partir de l'activitat de recerca és, doncs, un producte social i contingent i construeix una "versió" del fenomen estudiat des de la posició de qui observa. La rellevància donada al llenguatge en aquesta perspectiva, fa que en les investigacions es faci servir la metodologia d'anàlisi de discurs, mitjançant la qual s'estudien les formes discursives utilitzades per les persones en la seva comunicació diària (Edwards & Potter, 1992; Edwards, 1997) o bé aquelles que construeixen i sustenten pràctiques socials específiques (Íñiguez, 1997).

Encara que assumeixi la construcció social del coneixement plantejada per les perspectives discursives, la metodologia de Produccions Narratives s'aproxima a la idea de llenguatge d'una manera diferent a l'anàlisi del discurs. Seguint a Bajtin (1979), aquesta metodologia pren una "Perspectiva dialògica"; la qual posa l'èmfasi en la dimensió heteroglòssica i responsiva de qualsevol producció lingüística. Més que entendre el llenguatge com una sèrie de representacions de la realitat o com discursos que impregnen el món social; aquest és entès com un procés relacional actiu i obert en el qual qui parla està localitzat en una xarxa de relacions i gèneres de la parla. El llenguatge seria una activitat, un flux d'accions discursives entrelaçades i interdependents.

Assumir el llenguatge com una activitat implica entendre'l en constant construcció i reconstrucció en les diferents interaccions que es donen en la vida quotidiana. Cadascuna de les enunciacions que es fan sobre el món és entesa com un producte d'aquesta activitat, que té components novedosos pel seu caràcter heteroglòssic, però alhora, reproduïx significats ja presents en la vida social donat el seu caràcter responsiu.

La dimensió **heteroglòssica** del llenguatge implica que aquesta activitat s'actua de maneres molt diverses en la vida quotidiana, és a dir, que el llenguatge és plural i múltiple i que, en aquest sentit, es dona sempre de maneres diferents. El fet que ens puguem entendre a partir d'una llengua única quan parlem i escoltem té a veure amb els esforços d'unificació que es puguin fer per crear consens mínimament estables en el flux d'activitat lingüística. Per a Bajtin, "El llenguatge únic no ve donat, sinó que de fet s'imposa sempre; i s'oposa al pluralisme real en tot moment de la vida del llenguatge." (1975: 88). El flux de llenguatge és el camp d'un constant conflicte entre les forces que tendeixen cap a la sistematització i estructuració del llenguatge i aquelles que tendeixen cap a la diversitat, i el doten, així, de dinamisme i impredecibilitat.

El caràcter **responsiu** del llenguatge es refereix a que les enunciacions de la parla responen a interpel·lacions fetes en les xarxes de relacions en les quals estem involucrades, en el flux d'activitat. Les enunciacions convoquen diferents veus amb les quals estan en diàleg constant, i es produeix, d'aquesta manera, la intertextualitat. "Cada enunciat dialoga amb el seu interlocutor i amb tota la resta de paraules alienes mitjançant les quals es connecta i es posiciona, i esdevé així un diàleg amb la resta del seu context sociohistòric" (Sisto, 2000: 73). Així, des d'aquesta perspectiva el llenguatge és entès com una activitat situada contextualment i responsivament.

La metodologia de les produccions narratives reprèn aquesta manera d'entendre el llenguatge i considera que les narratives que sorgeixen en el procés de la investigació són producte de l'activitat que es genera quan investigadora i participant es reuneixen per parlar del fenomen investigat. Així, aquesta metodologia crea les condicions de possibilitat pel sorgiment d'un producte: les narratives. El text produït és el resultat, per un costat, d'allò **novedós/heteroglòssic**⁵ que pugui emergir de l'esmentada relació, i per un altre costat, del procés responsiu respecte a la interpel·lació de les investigadores en un flux d'activitat on s'hi involucren múltiples veus en conflicte.

D'aquesta manera, el producte està coparticipat en el context més immediat per l'acció de la participant i la investigadora, i està coparticipat en un sentit ulterior a l'entendre's en termes responsius respecte del context social més ampli. Des d'aquesta perspectiva s'assumeix que el producte està situat en una xarxa de connexions investigadora – participant – esfera social, determinades parcialment per la interpel·lació pròpia de l'acte metodològic.

⁵ Com hem dit abans, la metodologia de producció de narratives incorpora un procés de "textualització" dels productes de les diferents trobades; cosa que introdueix un procés de sistematització i organització dels relats per ser presentats a una audiència acadèmica. Aquest procés, tanmateix, no elimina el caràcter heteroglòssic del llenguatge, ja que la textualització respecta el caràcter únic, la diversitat i el dinamisme propi de les formes d'expressió i significació de les participants.

Ara bé, com es pot veure, la interpel·lació de l'equip investigador té una gran rellevància en el dispositiu metodològic, ja que delimita el context en el qual es produirà la narrativa; es a dir, el context de l'activitat de parla sobre el fenomen a estudiar. La delimitació temàtica que es fa en aquesta recerca és la de preguntes al voltant dels esdeveniments de Barcelona al juny del 2001 i de la celebració del Fòrum 2004. Aquesta delimitació té a veure amb la idea que tant al juny del 2001 com posteriorment amb la proximitat de la celebració del Fòrum 2004, a través de les diverses iniciatives de caire social empreses, van emergir formes d'actuar allò polític en la societat catalana, que no s'havien donat en altres moviments socials anteriors (els anomenats moviments socials identitaris) . Per un altre costat, era necessari fer una delimitació metodològica per poder limitar l'extensió de la recerca; cosa per la qual s'han escollit aquests esdeveniments com un conjunt d'activats polítiques limitada en el temps i a partir de la qual les participants podrien parlar de diferents aspectes de la seva activitat política actual.

Des d'on es parla. Noció d'autoria

Una metodologia com la de les produccions narratives ha de donar compte del lloc des del qual són produïts els textos resultants. Aquests textos, com hem comentat, són producte d'un flux d'activitat motivat per la relació entre investigadora i participant. Cada activitat lingüística té les seves particularitats en quant a les maneres en què s'actua la parla i en quant a les veus amb les quals s'està connectant per posicionar-se; per tant, les enunciacions fetes mitjançant aquesta activitat provenen de situacions de parla que es produeixen en xarxes de relacions que actualitzen allò que es diu. És a dir, es produeixen **des d'un cert lloc**.

El lloc des del qual són produïdes les narratives no és entès com un subjecte 'fort', des del qual emanen les enunciacions, com si es tractés d'unes idees que provenen del món intern de la participant —entesa com una unitat coherent de significats— al ser explorades per la investigadora (noció pròpia de les postures representacionistes de la realitat). Tampoc pot assumir-se que les enunciacions són la reproducció de discursos que es troben disponibles en el món social— cosa que implicaria que no són produïdes des de cap lloc. A diferència d'aquestes aproximacions i, donat el caràcter responsiu del llenguatge assumit per aquesta metodologia, el lloc des del qual són produïdes aquestes enunciacions és precisament la posició que es construeix en la connexió entre investigadora-participant i les múltiples veus que són convocades per la producció del relat.

Així, el conjunt d'enunciacions que poden construir un relat són enunciacions situades en un flux d'activitat específic en que es dissol la noció subjecte individual que està "darrera" d'allò que es diu. En altres paraules, les enunciacions que es produeixen en la parla no actualitzen un subjecte, una veu, sinó una xarxa de relacions que situen un relat. Per tant, és possible atorgar-li una procedència, un lloc des 'd'on és produït' aquest relat, però no un 'qui el

produeix' (Fuss, 1989). Des d'aquesta perspectiva del llenguatge, és possible negar l'individu com el punt de partida o origen de les enunciacions i els gèneres de parla. Això però, no significa acceptar que com a individus tan sols estem donant veu als discursos que ens envolten, sinó entendre l'autoria com un lloc de procedència de l'enunciació que es desenvolupa responsivament i en conflicte respecte al seu context.

Les enunciacions es creen en unes condicions materials i semiòtiques que possibiliten una certa mirada. Aquesta posició ve donada, per una part, pel context que possibilita la mateixa metodologia; i per una altra, per les experiències i connexions prèvies tant de la investigadora com de la participant. Així, per un costat es pot afirmar que un cert relat d'un fenomen es crea des d'una posició situada (el seu context de producció) mentre es nega que es doni des de la pura individualitat. Per tant, la metodologia de las PN es concretitza en un text coparticipat.

Com hem dit abans, les experiències i connexions prèvies de les participants són part d'allò que situa el relat produït. Donat que la recerca té a veure amb la reflexió sobre les noves formes d'acció política que s'hagin pogut donar en els esdeveniments, l'elecció de les persones que invitem a participar a la recerca té a veure amb les connexions prèvies que hagin tingut elles amb aquests esdeveniments. Així, part del procés metodològic és contactar amb persones que hagin estat involucrades – de diferents maneres – en les mobilitzacions de Barcelona 2001 i en iniciatives d'acció política sorgides amb motiu de la celebració del Fòrum 2004, explicar el procés de producció de text proposat per la metodologia i preguntar-los sobre la seva voluntat de participació en aquest procés; una vegada expressada aquesta voluntat, es comença el procés.

Per resumir podem dir, a partir dels principis epistemològics tractats, que el procés investigatiu sota aquesta metodologia no busca descobrir la realitat que mostra el llenguatge ni tampoc els discursos disponibles sobre algun tema; sinó que busca produir les condicions de possibilitat per a que les enunciacions siguin produïdes a partir d'un procés d'interpel·lació dut a terme des de l'equip investigador. El que es busca, doncs, és parlar amb persones que puguin respondre a aquest procés d'interpel·lació a partir de la distància que poden tenir aquestes en relació a l'equip respecte al tema de recerca; així es produeix un procés responsiu, dialògic en el qual es desenvolupa l'activitat del llenguatge.

Principis polítics

En l'àmbit polític també hi hagut crítiques relacionades amb els efectes d'aproximacions positivistes al fet investigatiu que han recalcat que aquestes metodologies fan un exercici de poder al prendre la veu de les participants, subsumint-les a les pròpies tecnologies de representació (Griffiths, 1995).

Algunes respostes a aquestes crítiques intenten **donar veu** a les participants perquè puguin expressar-se per si mateixes sobre els fenòmens que viuen. En aquest sentit, es considera políticament desitjable donar espai en els àmbits acadèmics a aquelles veus que usualment no hi són. Podríem dir que fer una recerca sota aquests principis allò que intentaria seria treballar amb col·lectius generalment entesos com exclosos (com poden ser les dones, les immigrants, o persones excloses per raons socioeconòmiques) i, a partir d'eines metodològiques com l'entrevista en profunditat o les històries de vida, per exemple, fer arribar les seves preocupacions i formes d'entendre la vida a l'acadèmia, i evitar així l'efecte de representació per part de l'experta sobre les problemàtiques o necessitats que viuen. S'entén que és èticament desitjable que les comprensions de les persones involucrades en la recerca siguin respectades. En aquest sentit, és rellevant que les produccions textuais resultants d'aquest tipus de recerca siguin fidels tant a la veu com a la forma en què s'expressen aquestes persones.

La metodologia de les produccions narratives, encara que comparteix les crítiques sobre els efectes perversos de la representació, és crítica amb aquesta solució; ja que el fonament d'aquesta aproximació és la idea de subjecte "fort" – racional, coherent, identitari – que fa les enunciacions. Com hem dit abans, les produccions narratives assumeixen que el llenguatge és una activitat feta des d'un lloc situat sense apel·lar a la idea d'individualitat. Les enunciacions que es produeixen en la vida quotidiana sorgeixen d'un context de possibilitat a partir de processos heteroglòssics i responsius. Mentre l'acte de donar veu pressuposa l'existència d'un subjecte a qui és políticament desitjable atorgar la paraula, la metodologia de les produccions narratives emfatitza el caràcter incomplet i parcial del subjecte⁶, i s'orienta cap a l'establiment d'un lloc des d'on es produeix l'acte enunciatiu.

Per un altre costat, el fet de treballar amb una participant que sigui membre de cert col·lectiu definit en termes identitaris, pràctica pròpia de la intenció de "donar veu", també crea un efecte de representació al homologar la posició d'aquesta persona amb altres persones que comparteixen la mateixa categoria identitaria; és a dir, si parlem, per exemple amb una dona immigrant es podria concloure que aquella dona parla en nom de totes les dones immigrants, i es produirà, d'aquesta manera, un efecte pervers de representació al prendre aquella única veu com la veu de totes de manera que es reproduirà així el mateix efecte de representació que es vol evitar.

Així, des de la metodologia de produccions narratives es nega que la persona amb qui parlem representi una posició forta des de la qual parla; s'entén, en canvi, que les enunciacions donades en un context són un flux d'activitat que funciona responsivament a altres veus. En

⁶ En aquest sentit, es segueixen les propostes realitzades des d'epistemologies feministes de proposar la noció de posicions de subjecte, llocs precaris i inestables des dels que es parla però que no impliquen una relació necessària amb una essència identitaria del subjecte.

resum, no es pretén "donar veu" a un subjecte entès com ens racional, homogeni al qual se li atorga l'espai per enunciar el seu discurs, sinó que és en la mateixa activitat d'enunciació que es van creant i recreant gèneres de parla que constitueixen les enunciacions.

Finalment, la noció de donar veu també assumeix la capacitat/el poder de l'equip investigador d'atorgar la paraula; que, al nostre entendre, estableix una relació asimètrica entre participant i investigadora en el sentit que és aquesta última qui té la legitimitat acadèmica i científica per donar o treure la paraula a la participant i no al revés; cosa que reproduïx les formes de dominació del coneixement científic sobre altres tipus de coneixement que es volen evitar (Mc Millan, 1996).

En la metodologia de les produccions narratives l'alternativa a la crítica vers la representació de l'altre de la recerca tradicional, seria la possibilitat de **connexions parcials** amb persones – posicions de subjecte - que estiguin properes al fenomen que es vol estudiar. Així, en lloc de representar a aquest "altre", l'equip investigador s'haurà d'articular amb aquestes posicions.

Aquest principi es deriva de la perspectiva del coneixement situat (Haraway, 1991) que, com hem comentat, considera que tot coneixement es produeix des d'unes condicions semiòtiques i materials que donen lloc a una certa mirada, condicions inicials que no suposen un obstacle sinó les pròpies condicions de possibilitat de la recerca. En aquest cas, el flux d'activitat que produeix la metodologia té com a producte els textos coparticipats on es crea un coneixement d'allò que s'investiga.

L'objectiu d'aquesta metodologia no serà, per tant, el de "representar" o "donar veu" a l'objecte d'estudi, sinó el de crear unes condicions de possibilitat per al sorgiment de les narratives sobre el fenomen i, així, d'expressar l'efecte que el contacte amb l'objecte d'estudi ha tingut per a la posició inicial de l'equip investigador. Mentre representar significa donar forma a l'objecte, mitjançant operacions de distanciament i descontextualització, per ubicar-lo en el domini autoritari del representant, la perspectiva metodològica proposada significa entendre la posició de les investigadores en tant que "co-actors en una pràctica articulada amb altres companys socials diferents, però vinculats" (Haraway, 1992/1999: 138).

Per un altre costat, la metodologia de les produccions narratives assumeix que la relació entre la investigadora i la participant està mediatitzada per relacions de poder però no necessàriament de dominació⁷. L'implementació d'aquesta metodologia estableix les condicions per tal que aquestes relacions flueixin en ambdós sentits. Les narratives són, per tant, un producte políticament responsable amb les participants ja que garanteix, a diferència

⁷ Les relacions de dominació són aquelles relacions d'assimetria que es prolonguen en el temps i que no donen lloc a relacions bidireccionals d'exercici de poder

d'altres metodologies com l'entrevista, l'agència de les participants al disposar de la possibilitat d'afegir correccions i modificacions en el text; així com transcendir el context concret de producció al disposar de la possibilitat de repensar les seves aportacions i revertir-les en el text en funció dels seus interessos.

En resum, la producció de narratives té tant un objectiu metodològic, donat que pretén sortejar la clàssica divisió entre objecte i subjecte d'estudi, com ètic, en tant que respecta l'autoritat de la participant en les dades produïdes. Els relats en lloc de 'representar' la forma en què les participants comprenen el fenomen, suposen la producció d'un text híbrid en el que s'expressa una certa manera d'entendre el fenomen.

El producte de la metodologia proposada no pretén 'donar veu a la participant', donat que tant en la delimitació temàtica de les trobades com en el procediment d'organització i sistematització del text posterior a les trobades, les investigadores intervenen el text. L'artefacte metodològic, seguint aquest argument, el que fa és crear les condicions de possibilitat per l'emergència d'un text, d'un relat, d'un flux d'activitat.

El producte resultant

Com hem dit abans, el resultat de la metodologia de les produccions narratives és un text. Aquest text surt del caràcter eminentment situat de les enunciacions produïdes en les narratives, ja que es dona des d'un lloc que es crea a partir de l'acte metodològic. Això evita que aquestes puguin entendre's en tant que representen cap altra cosa que el producte en sí mateix. En aquest sentit, les narratives no tenen l'objectiu de representar al moviment sinó de ser comprensions al voltant d'una sèrie d'esdeveniments. Els esdeveniments del juny del 2001 a Barcelona i les iniciatives sorgides amb motiu del Fòrum, actuen com la delimitació espaciotemporal de la interpel·lació que la investigació efectua en les participants. Els relats produïts responen, per tant, a aquesta activitat d'interpel·lació.

Allò que es busca és, doncs, produir comprensions sobre les formes d'acció política expressades dins de la delimitació contextual d' ambdós esdeveniments a Barcelona. El relat produït adquireix un status teóricoempíric donat que expressa una comprensió de la realitat.

El producte no serà entès tampoc com un registre dels discursos d'un context sociohistòric determinat, ja que el flux d'activitat que promou la metodologia és entès com el resultat d'un context d'interpel·lació múltiple en què emergeix el relat. És des d'aquesta posició situada que el relat actua responsiva i heteroglòssicament. L'acte metodològic determina parcialment el context i la posició d'emergència de les enunciacions. L'autoria, per tant, queda localitzada, situada en una xarxa de relacions interpel·lades metodològicament.

El tractament

Per tot allò dit abans, les narratives generades no es faran servir com material empíric, es a dir, com a descripció del fenomen, sinó com a producció situada d'una determinada visió del fenomen (les de l'equip investigador i les de les persones que hi han participat). En aquest treball, per tant, no es farà servir aquest material com imatge del que és el 'moviment antiglobalització' o les 'mobilitzacions i resistències al Fòrum', sinó com un material per a elaborar interpretacions conjuntes, interpretacions que s'enriquiran amb la bibliografia a consultar.

És a dir, les narratives, tot i que són un producte que emergeix del dispositiu metodològic, no seran tractades com a dades de la realitat per sotmetre-les a anàlisis a la llum d'un marc teòric. Mentre les metodologies d'anàlisis tradicionals (anàlisi del contingut o anàlisi del discurs, per exemple) analitzen el material i el subsumeixen en categories prèvies o sorgides del propi material, nosaltres les interpretarem des d'una posició situada constituïda mitjançant les connexions parcials sorgides en el procés de recerca.

Això parteix del principi epistemològic que els actes interpretatius es creen a partir de les connexions parcials que promou la recerca. Així, l'equip investigador transforma la seva posició inicial del fenomen i reconeix la seva limitació de visió, alhora que busca les connexions que puguin transformar aquesta posició i complexitzar-la. Seguint a Gadamer (1975), la interpretació es produeix no per la igualtat entre la investigadora i l'objecte investigat sinó, al contrari, per la distància entre ambdós horitzons que genera la necessitat d'un acte interpretatiu. Per tant, el que es buscarà serà l'expressió dels efectes que el contacte amb l'objecte d'estudi ha tingut per a la posició inicial de l'equip investigador.

Per aquesta raó les narratives produïdes estaran en relació isomòrfica amb la resta de textos amb què es connecta la investigació per conformar el coneixement situat des del qual parla aquest equip. Un dels efectes que es busca mitjançant l'elaboració de les produccions consisteix, doncs, en produir efectes d'heterogeneïtat en la lectora acadèmica pel contrast dels relats a l'interior del grup de participants amb qui hem parlat. La metodologia emprada assumeix, per tant, l'isomorfisme epistemològic entre la diversitat de textos amb que es connecta l'equip, alhora que políticament pren totes les produccions (tant aquelles produïdes a partir de l'artefacte metodològic com aquelles trobades en la recerca bibliogràfica) com a explicacions que es fan de processos d'activitat política.

En aquest sentit, la totalitat de les narratives constitueixen connexions parcials amb l'equip investigador que juntament amb la resta de textos acadèmics i pàgines web, etc. modificaran les posicions inicials i permetran l'elaboració d'una narrativa per part de l'equip.

4.- PRODUCCIONES NARRATIVES

4.1.- NARRATIVA (Maria)

Antecedents

Des de fa molt de temps que he estat involucrada en diverses iniciatives com el moviment d'okupació, insubmissió o assemblees autònomes. He participat, també, en algunes iniciatives que tenien per objectiu agrupar persones provinents d'àmbits i/o col·lectius diversos. La primera de les mobilitzacions que agrupava diversos col·lectius d'àmbit internacional que vaig conèixer tot i que no vaig assistir-hi, va ser el II Encuentro Intercontinental, als voltants de l'any 1997. A l'any següent, al II Encuentro va sorgir i vaig participar en una trobada de gent durant dos dies en l'àmbit de Catalunya (Encuentro ontra el neoliberalismo y por la humanidad) on van confluïr diversos col·lectius de solidaritat, ecologistes, etc. on l'objectiu fonamental era conèixer-nos entre nosaltres i conformar una xarxa entre els diversos col·lectius. Va començar a funcionar una xarxa a un nivell molt bàsic, no tant pels objectius que es volien assolir sinó per conèixer quines idees tenia cadascú. Van sorgir idees per treballar aspectes com la contrainformació, la conscienciació o les mobilitzacions que, de fet, ja s'estaven fent en altres àmbits. Per això una tasca fonamental va ser conèixer què estava fent cadascú i com treballaven. Aquesta iniciativa es va anar diluint per la pèrdua d'energia en la conformació d'una xarxa entre els diversos col·lectius. Després es va fer una altra trobada més orientada cap a la realització d'accions anomenada Trenquem el Silenci. Aquesta trobada havia estat organitzada i hi van coincidir assemblees de diversos grups com Papers per tothom, les assemblees d'aturats, del moviment ecologista, grups de gais i lesbianes, de la CNT, etc. i es va treballar amb molta gent, alguna de la qual no estava acostumada a treballar junta. La idea era no treballar en nom d'un de col·lectiu, sinó amb la intenció de conèixer-nos. Aquesta trobada va durar una setmana. Es treballava per comissions i cadascuna tenia un àmbit específic d'actuació. Va ser una experiència molt interessant perquè hi havia gent d'àmbits molt diversos, amb formes de treballar molt diferents, tot i que aquestes van propiciar que hi haguessin problemes i que, en alguns casos, les coses no sortissin bé.

L'any següent es va voler organitzar un segon Trenquem el Silenci, però es van diluir les forces o les ganes, hi havia coses que no estaven massa clares, cadascú treballava determinades propostes, accions, etc. sense que hi hagués massa coordinació, i la participació va anar disminuint fins que es va decidir abandonar aquesta iniciativa. Finalment, algunes de les propostes es van dur a terme, però fora de l'àmbit de Trenquem el Silenci.

Posteriorment, amb motiu d'unes jornades estatals antiMaastrich van tornar a trobar-se diversos col·lectius i va sorgir la idea de crear una iniciativa conjunta entre els diversos col·lectius de Catalunya, però no tant en vistes a un objectiu final, com havia estat el cas de Trenquem el Silenci, sinó amb la voluntat d'intercanviar coneixements, experiències de formes de viure, d'una manera continuada. La raó d'aquesta iniciativa era que sovint s'estaven treballant les mateixes coses des de diferents espais sense que els uns coneguessin què

estaven fent els altres. Es va començar a treballar una xarxa de moviments en el context de Catalunya. Aquesta iniciativa estava conformada tant per gent de col·lectius com per gent autònoma. D'aquesta iniciativa em va interessar la possibilitat de treballar no com un moviment en sí, sinó com un espai d'intercanvi entre diverses posicions amb la possibilitat d'emprendre accions conjuntes; encara que hi havia gent que considerava que podia ser un moviment en sí, si s'aprofitava la xarxa que s'estava creant. Va sorgir l'MRG com una xarxa de moviments però també com un moviment en sí.

Posteriorment, es va començar a perdre aquests objectius més quotidians de coneixement mutu, amb motiu de la campanya de Praga 2000. Dins d'aquesta iniciativa vaig apreciar l'existència de diverses tendències. Uns apuntàvem cap a la necessitat de mantenir aquesta feina constant de coneixement de les diferents experiències, ja que el fet de centrar-nos en campanyes molt puntuals, quan hi havia un desconeixement molt gran entre nosaltres sobre com érem, com funcionàvem, quines maneres hi havia de veure-ho, etc. podria ser un inconvenient en el moment d'emprendre accions conjuntament. Consideràvem necessari debatre, prèviament, les diverses posicions i aspectes, com a punt de partida per resoldre els desacords que sorgissin, abans d'intentar emprendre accions conjuntes. Aquest aspecte era fonamental per mostrar la heterogeneïtat interna del grup. Però es va dir que Praga era allà mateix i que s'havia de fer alguna cosa.

Després de Praga vaig viure una ressaca molt forta. Van haver-hi moltes coses que es van fer deixant-nos endur per aquesta eufòria, per aquest triomfalisme. A Praga van sorgir alguns problemes perquè tot i que hi havia moltes ganes d'emprendre accions, també hi havia una manca important de coneixement mutu. Per exemple, durant l'organització de la iniciativa de Praga no es considerava necessari treballar aspectes com la preparació d'un escut legal, dur advocat o preparar legalment la gent, perquè no es considerava que a Praga s'anés a fer violència. I aquest (l'escut legal) és un aspecte que s'ha de treballar i cal assumir encara que la teva línia no sigui violenta. No hi havia consciència que això cal treballar-ho prèviament. No pots arribar a Praga com si anessis a passar-ho bé, perquè en qualsevol moment poden detenir-te. Va haver-hi altres problemes de coordinació, com per exemple saber que no és necessari divulgar per tot arreu quines accions es van a fer, o bé problemes en la delegació de confiança en les persones que saben més com manejar alguns aspectes. Aquests problemes tenen a veure amb el treball previ de coneixement mutu del qual parlava, d'aprendre a tenir en consideració les experiències prèvies d'altres persones i d'aprendre la possibilitat de delegar tasques a altres. Només aquest treball previ pot proporcionar la confiança suficient per poder delegar. És necessari, per tant, tenir en compte les experiències prèvies d'altres persones en futures accions i saber delegar tasques a altres. Aquest treball pot proporcionar la confiança necessària perquè sigui possible delegar tasques a qui no ha tingut aquestes experiències, i evitar que el control i la responsabilitat de les accions recaigui, únicament, en les persones amb major experiència. A Praga va haver-hi situacions força caòtiques. Com a conseqüència

de tot això hi va haver molts malentesos entre gent de diversos col·lectius. Després d'això hi va haver gent que en va sortir molt cremada.

Hi havia una experiència anterior que no es van tenir en compte. Hi ha gent que ha tingut una experiència prèvia que li ha proporcionat un coneixement. Evidentment, cada iniciativa comporta elements novedosos i altres que es repeteixen, i per això considero que l'experiència prèvia pot ser molt útil en posteriors iniciatives. Aquest és un aspecte que l'he viscut gairebé des de sempre. Hi ha gent que duu molt més temps funcionant i hi ha coses que ja les ha viscut. Ja he dit que tot és diferent cada vegada, i no es tracta tant de seguir uns patrons com d'aprendre de qui ha tingut altres experiències, o de tenir-los en compte. Però sovint passa que hi ha un trencament generacional quan, per exemple, hi ha gent que ja no està disposada a treballar amb segons qui i tu encara no. I això va tornar a passar a Praga. Les mobilitzacions a Praga tenien alguns aspectes diferents a aquelles que s'havien fet anteriorment, però hi havia gent que podia aportar una experiència que no es va tenir en compte. Aquesta gent podia estar cremada de treballar amb persones d'altres àmbits, i no estar disposada a tornar a passar pel mateix, i això provoca comunicació entre qui sí està disposat a intentar treballar amb segons qui, i qui, per aquesta experiència prèvia, no està disposat a passar pels mateixos problemes. Per exemple, el treball conjunt amb membres de partits polítics. Mentre que una gent havia passat per l'experiència de compartir el treball amb partits polítics, n'havia sortit decepcionada i no estava disposada a repetir aquella experiència, altres que no havien tingut aquesta experiència no comprenien aquest tancament i rebug al treball conjunt amb segons qui. Això crea comunicació i trencament generacional entre aquells que tenen una experiència i aquells que no la tenen. A vegades sembla que aquest trencament sigui estrictament polític, en el sentit que a uns se'ls tracta de més radicals o tancats i a d'altres de més 'tolerants', però crec que això ha estat un error. Òbviament, quan es reuneixen persones de procedències diverses hi ha diferències ideològiques que s'han d'assumir i respectar, tot i que també és imprescindible compartir uns principis bàsics per poder dur a terme les trobades. És aquest darrer aspecte aquell que té una forta influència a l'hora de decidir amb qui es vol treballar. Aquest és un punt que, per a mi, ha tingut molta rellevància i des de fa ja molt de temps.

Després de Praga aquest ha estat un punt que va tenir força influència en els esdeveniments posteriors.

Les iniciatives amb motiu de la visita del BM a Barcelona

El BM és una institució que ja de per sí constitueix per a mi un motiu de lluita. A més el BM simbolitza un sistema polític i econòmic amb el qual tampoc hi estic d'acord. Per això també considero rellevant lluitar contra el BM en tant que símbol. Però crec que és molt més important aprendre a crear alternatives mitjançant la consolidació d'aquesta xarxa de moviments que ja he comentat anteriorment, aprendre a treballar conjuntament, aprendre a

crear altres formes de vida que no siguin només la lluita contra símbols específics. Per tant, si bé el BM com a institució i per tot allò que simbolitza és un motiu de lluita, considero prioritari l'aprenentatge necessari per poder treballar conjuntament, així com les iniciatives orientades a la creació de propostes alternatives a la realitat en que vivim. Per això, la sensació 'd'haver de fer' alguna cosa amb motiu de la visita del BM a Barcelona de manera precipitada no m'interessava massa, ja que prèviament és necessari consolidar una base per dur a terme el treball conjunt. Sense aquesta xarxa de base social qualsevol iniciativa o jornada difícilment podrà funcionar. És necessari lluitar contra el BM i contra la cimera que volia organitzar a Barcelona, però per fer-ho cal consolidar aquesta xarxa.

Contactes amb Barcelona Tremola

Amb la motivació de consolidar aquesta xarxa, vaig incorporar-me a les iniciatives alternatives a la Campanya BCN 2001. La meua intenció era aprofitar l'incentiu que significava la visita del BM per emprendre aquests contactes amb diverses persones i per poder conèixer-nos.

Vam coincidir un grup de gent que, sense identificar-nos plenament amb un col·lectiu específic, creïem en diferents àmbits d'actuació i volíem obrir-nos a qui estava involucrat en aquests àmbits. L'objectiu era treballar conjuntament però des de la pròpia individualitat. La realitat, però, està conformada per multitud de col·lectius, per gent que sí està identificada amb alguna iniciativa concreta i nosaltres, tot i que no constituïem una identitat específica, sí que teníem ganes d'obrir-nos a tots aquests col·lectius i de treballar conjuntament com a persones que comparteixen alguns punts de vista sobre canvi el social i no com a representants de X.

La meua intenció era que ens reuníssim amb gent que estés involucrada en un treball en àmbits molt concrets i iniciar una tasca conjunta, precisament per abandonar i/o compartir aquesta especialització: per poder trencar amb esquemes preconcebuts.

Va coincidir que en les mobilitzacions contra la visita del BM van involucrar-se partits polítics i sindicats, i es van obrir uns àmbits en què hi havia gent que no teníem ganes de treballar-hi. No estava disposada a treballar de segons quines formes. Per experiències prèvies sabia que formes de treball com l'assemblearisme, quina és la manera de consensuar (nosaltres no volíem reduir el consens a les votacions), etc. no és la manera com treballen els partits polítics, sindicats i certs col·lectius. Des del meu punt de vista és el mateix treballar amb UGT que amb gent d'Esquerra Revolucionària (que no són ni un partit ni un sindicat, sinó un col·lectiu) perquè, tot i que són molt diferents, comparteixen moltes estructures de funcionament. És a dir, el conflicte no és tant amb una denominació concreta (partit polític) com amb una manera de treballar que no comparteixo en absolut.

Per una altra banda, no estic disposada a treballar amb ningú que implícita o explícitament assisteixi a les reunions com a representant d'un partit polític, per les raons que he exposat

abans i pel fet que estan fortament institucionalitzats i perquè no estic d'acord que per fer política sigui necessari constituir-se com a partit polític. Això no significa que no pugui treballar amb algú que estigui afiliat a un partit polític que s'involucri a nivell personal en la iniciativa i no en tant que afiliat a tal partit. És a dir, no excloc el treball amb afiliats a partits polítics que assisteixin a les reunions a títol individual.

Com a conseqüència d'això vaig involucrar-me en una iniciativa a part de la Campanya. Es comencen a realitzar algunes assemblees amb la gent que no té ganes de treballar en la Campanya i que desitja treballar diferent. Aquesta iniciativa sorgeix tant com a espai alternatiu a la campanya així com a continuació de les campanyes que s'havien dut a terme cada primer de maig per part de gent autònoma que havia participat en les contramanifestacions més institucionals. Tot i que aquest darrer aspecte era desconegut per mi quan vaig iniciar la meua participació en aquesta iniciativa. Hi havia també una assemblea que funcionava com a coordinació de les dues anteriors. Dins de Barcelona Tremola hi va haver gent del moviment autònom, del moviment okupa, persones que provenien de la Assemblea de Parados, etc. No es pot associar, per tant, Barcelona Tremola a un moviment. A més, hi havia gent d'aquests mateixos moviments que van involucrar-se en la campanya. Fins i tot hi havia gent que assistia a les dues assemblees.

Dins d'aquesta iniciativa vaig viure dues tendències. Per un costat, es volia iniciar un procés de preparació de xerrades, accions, trobades, etc. dins de l'àmbit de la visita del BM, en què es volien emprendre accions lúdiques, de conscienciació, etc. que fossin un a priori dels esdeveniments de juny, que tenien per objectiu impedir la celebració de la reunió del BM. Per un altre costat, es volia aprofitar l'energia que podia proporcionar la visita del BM per fer allò que vingués de gust, sense que estiguéssim lligats estrictament a una campanya de repulsió al BM. La intenció era treballar contra la globalització desde la quotidianetat i no tant contra una institució concreta que simbolitzi la globalització.

Aquestes dues tendències implicaven, alhora, dues formes de treballar. El fet que hi hagués unes dates (les de la visita del BM) imposava un ritme de treball massa accelerat per poder treballar aspectes com la confiança mútua o el coneixement dels altres. La xarxa quedava reduïda a unes pinzellades, ja que el funcionament consistia en que cadascú treballava amb el seu col·lectiu, per després exposar allò que s'havia treballat en una trobada general. Això impedia que es consolidés una xarxa sòlida de coneixement i confiança. La manca de temps obligava a prendre decisions amb rapidesa, i això limitava la pròpia iniciativa. Aquest va ser l'aspecte que em va desagradar més. Malgrat que hi havia ganes de pensar alguns punts i treballar-los perquè hi havia maneres de veure les coses diferents, el temps era un element excessivament limitador. Hi havia gent que considerava que el juny podria ser una gran explosió de mobilitzacions, mentre que d'altres pensàvem que era un pas més dins de la feina

diària. Teníem ganes de fer arribar a la realitat més quotidiana aspectes de la globalització, que és un concepte excessivament abstracte, i no tant de convocar una megamanifestació contra el congrés. Consideràvem que aquest és un aspecte clau per arribar més a la gent. La globalització és un ens poc definit, i el mateix passa amb les grans institucions com el BM. Era important connectar aquests elements més abstractes amb la incidència que tenen en el nostre dia a dia.

La visita del BM podia tenir una enorme rellevància en la mobilització d'un gran nombre de gent, en l'àmbit mediàtic, etc., però entenc que això són tan sols explosions que després es desinflen. Si, en canvi, es crea una base més sòlida de treball constant, aquestes grans iniciatives, que també poden d'existir, prenen un major sentit.

Tot i que dins d'aquesta iniciativa es treballava d'una manera que no té res a veure a com ho fan els partits polítics o altres, com he comentat anteriorment, també vaig tenir forts elements de desacord que em duïen a punts morts. El fet de no disposar del temps per pensar de quina manera es treballarà conjuntament, ja que és prioritari complir amb els objectius amb motiu de la visita del BM, em feia sentir amb l'obligació que s'havia de fer, s'havia de complir, i que, en definitiva, estava dins d'una campanya. Jo no volia que fos una campanya sinó un treball constant. Amb posterioritat als esdeveniments de juny s'havien programat unes trobades per treballar les valoracions, però no hi va haver suficient representació. Aquest punt confirma, des del meu punt de vista que, efectivament, tot es va enfocar excessivament de cara al juny sense considerar la possibilitat que allò era un primer pas en la conformació d'una xarxa de moviments i persones. Per això no vaig viure aquelles jornades com una victòria.

En relació amb allò que he exposat en referència a quin era l'enfocament que es volia donar a les jornades, un aspecte amb el qual tampoc estava d'acord va ser l'enorme especialització del treball que es duia a terme. Hi va haver una tendència cap al desplegament d'un mostrari d'allò que cadascú estava treballant a petita escala. La tasca es reduïa, al meu entendre, a que tothom seguia fent allò que ja havia estat fent anteriorment sense incidir en el coneixement mutu i en la interacció entre les diferents lluites, com jo hagués desitjat. Per mi era molt important perdre aquesta especialització i enfocar les jornades cap a un treball més interactiu, més que no pas a la mera coordinació dels diferents àmbits d'acció.

Donada l'enorme pressió que exercia la manca de temps per la necessitat d'emprendre iniciatives a Barcelona amb motiu de la visita del BM, van emergir a l'interior de les reunions certes relacions de poder de persones que dirigien excessivament el funcionament de les assemblees fins arribar a extrems 'no assemblearis'. 'No assemblearis' no en la forma sinó més de fons, amb l'ús de subtileces per acallar persones que posaven en dubte la immediatesa amb què es consensuaven les decisions. Aquestes intervencions eren llegides com un intent per boicotejar les reunions, quan, al meu entendre estaven en l'eix del debat.

Tota aquesta tensió va desencadenar en algunes intervencions en què s'estaven actuant relacions de poder amb les quals no estava gens d'acord. Vaig arribar a sentir que s'estava tendint més cap al *politiqueo* que no pas cap a la lluita.

Un altre aspecte que em va desagradar va ser que hi havia molts col·lectius que no havien estat inclosos en la Campanya de Barcelona 2001, que feien un treball de base i que sense ser-ne conscient treballen amb unes estructures molt més horitzontals i assembleàries que em semblaven molt interessants, que alguns sectors de Barcelona Tremola no va considerar apel·lant que els grups que funcionen assembleàriament ja estaven inclosos en la iniciativa. L'altre argument que donaven era que obrir-se a aquests col·lectius significava tornar a començar la feina i no es disposava del temps suficient.

Finalment, no estava d'acord amb el nom que va adoptar aquesta iniciativa. En primer lloc perquè posar-li un nom a la iniciativa té l'efecte de classificar i encasellar limitant a l'expansió de la pròpia iniciativa. I, en segon lloc, si de totes maneres era necessari donar-li un nom, no em semblava que Barcelona Tremola fos gaire adient ja que prenia unes connotacions massa agressives amb que no estava d'acord. Podria haver-se mantingut una certa contundència sense apel·lar necessàriament a l'agressivitat. En últim terme el nom va prendre massa rellevància tot i que va quedar buit de contingut. Considero que va ser una elecció no gaire enginyosa fruit d'un discurs polític poc innovador.

Per tots els motius que he exposat vaig decidir desvincular-me de la iniciativa de Barcelona Tremola. Només amb la participació constant en una tasca de caràcter interactiu, enfocada a la dissolució de l'especialització de les lluites, i amb la motivació suficient per cercar altres formes d'acció social poden permetre, des del meu punt de vista, la consolidació d'una xarxa amb una base suficientment sòlida com per poder consensuar objectius i tasques de lluita social. Tant a Praga com a Barcelona no hi ha hagut l'energia, les ganes o la creença suficients que això és possible; que és possible treballar conjuntament amb altres per poder arribar a formular objectius i iniciatives concretes, sense oblidar que l'objectiu fonamental és el treball conjunt permanent.

La Campanya BCN 2001

Dins de les iniciatives empreses per la Campanya hi va haver aspectes positius com la magnitud d'aquesta iniciativa i el ressò social que va tenir, però en termes generals considero que va perdre contingut a mesura que es va anar desenvolupant. Poc a poc va anar prenent un contingut triomfalista, i alhora un to reformista que s'expressa en el seu slogan 'Un altre món és possible' que apunta la idea que 'un altre capitalisme és possible'. En aquest sentit, els discursos produïts des de la Campanya tenien un to reformista.

Les jornades del juny del 2001 a Barcelona

El transcurs de les jornades del juny vaig viure'l amb una certa distància ja que, prèviament, com he comentat, m'havia desvincualt de Barcelona Tremola.

Va haver-hi alguns aspectes que em van desagradar força del desenvolupament de les jornades. En primer lloc la condemna que es va fer des de sectors de les mobilitzacions socials sobre les accions contra el mobiliari urbà. Al meu entendre, aquest és un tema respecte del qual és factible posicionar-se a favor o en contra, però des del moment en que aquest tipus d'accions directes es condemnen des d'àmbits del mateix moviment, implícitament s'accepta la dicotomia violents-no violents pròpia del poder. Aquest és el mateix efecte que es desprèn de l'afirmació que un no emprendre accions violentes, ja que això suposa acceptar que hi ha sectors que si ho són, i això divideix les mobilitzacions i crea l'efecte d'activistes bons contra activistes dolents.

La manifestació

Del desenvolupament de la manifestació em va semblar interessant que el muntatge policial tingués un cert ressò mediàtic. Però en canvi això també es va explicar com si fos un fet aïllat o inusual quan en tantíssimes altres mobilitzacions hi ha hagut enormes respostes policials que no han estat recollides per la premsa. Es va marcar l'èmfasi que el muntatge i la repressió policial es donessin en una manifestació que era de caire pacífic. Aquest argument justifica implícitament la repressió policial en altres manifestacions més directes.

La negativa final del BM a reunir-se a Barcelona

El fet que el BM decidís no reunir-se finalment a Barcelona va tenir l'efecte de disminuir la intensitat i la tensió d'aquells dies, i això va permetre que Barcelona 'quedés molt bé' i que tot fos molt 'bonic' ja que els moviments socials van organitzar una marxa i unes accions estupendes, però al meu entendre que no hi hagués un enfrontament tant fort davant d'alguna cosa no va significar cap benefici pels moviments. Al contrari, aquesta reducció de la conflictivitat no va ajudar a mostrar la repulsa respecte a una institució que simbolitza el sistema establert. Encara més si tenim en compte que no tenia cap rellevància si es reunien o no a Barcelona, ja que sempre podran reunir-se en una altra ciutat o bé organitzar-se mitjançant Internet. Jo no vaig viure-ho com una victòria, no crec que s'aturés res.

En definitiva la negativa del BM va decantar les jornades cap a un enfocament més reformista, i es va haver de demanar permís per convocar la manifestació, de pactar quin seria el recorregut, etc. Si allò que es vol es mostrar el rebuig cap a alguna institució, no sembla gaire coherent ni haver de pactar amb una altra institució de quina manera expressaràs el teu rebuig,

ni rebre finançament indirecte d'aquesta institució, perquè això et fa dependent de la pròpia institució contra qui vols expressar el teu rebuig.

No estic d'acord que un efecte positiu de la negativa del BM a reunir-se a Barcelona fos que s'evités la presència de grups d'arreu d'Europa. Pel moment en que es trobava Barcelona, sotmesa a un fort procés de criminalització dels moviments socials per la via de qualificar-los com a terroristes, la vinguda de grups més radicals que poguéssin emprendre accions directes sense haver estat participant en el procés de preparació de les jornades podria haver tingut efectes desastrosos pels moviments a Barcelona. Però si aquests grups haguéssin vingut havent participat prèviament en l'organització de les jornades a mi m'hagués semblat bé. Per això no penso que era bo evitar la presència d'aquests grups pel seu tarannà sino pel fet que no havien participat del treball previ. No crec que l'acció directa sigui negativa en sí mateixa, però sí quan aquesta s'empren sense conèixer de prop per què i on es decideix emprendre-la. Hi ha accions que poden ser positives en un moment i negatives en altres. És necessari saber les conseqüències d'allò que s'està fent. Per això per a mi el punt important era que aquests grups desconexien allò que s'havia treballat i en aquell moment l'acció directa, al meu entendre, no era el que es necessitava ja que hagués facilitat la criminalització dels moviments. Amb això no vull dir, per tant, que en altres moments sigui interessant emprendre accions més directes.

La resposta mediàtica als esdeveniments de juny

Considero que al voltant del moviment antiglobalització estan emergint un conjunt d'interessos que es poden rastrejar observant quina va ser la resposta dels mitjans de comunicació. En moltes reivindicacions prèvies a les del juny del 2001 a Barcelona s'havien donat casos similars de repressió i muntatge policial, però es silenciaven mediàticament, o bé perquè la manifestació i/o activitat no apareixia en cap article de cap diari o bé perquè si es ressenyava l'esdeveniment no es feia cap referència a l'actuació policial en termes de repressió o muntatge.

Per un costat, em va semblar positiu que hi hagués un fort ressó mediàtic que denunciava l'actuació policial en el transcurs de la manifestació, però alhora aquest fet em va produir una gran desconfiança. No sé fins a quin punt l'interès mediàtic per les mobilitzacions pot llegir-se en clau europeïsta, donat que les grans institucions com el BM tenen una forta identitat nordamericana, aspecte que desagrada als poders europeus. Sigui com sigui, el meu posicionament davant la resposta mediàtica és de desconfiança. Evidentment, aquells esdeveniments van obrir algunes perspectives, però si haguessin estat llegits en clau de canvi social no haguessin tingut la mateixa difusió mediàtica. Aquesta opinió és tan sols una hipòtesi. L'altra consisteix a pensar que davant la incomoditat que genera la situació de crisi social en que ens trobem, una bona estratègia és reabsorbir el moviment mitjançant un discurs

que associa el moviment antiglobalització amb el civisme, i eliminar aquells aspectes que fan referència a la repulsa o l'antagonisme respecte el sistema. En definitiva, no menyspreo el treball de difusió que ha emprès el moviment, però no considero que aquesta difusió sigui gratuïta. Detalls com, per exemple, que les primeres informacions que van aparèixer just després de la manifestació van ser suavitzades en informatius posteriors, em produeixen un estat de desconfiança més que no pas de victòria.

En qualsevol cas parteixo de la premissa que no confio en uns mitjans de comunicació legítims per un sistema amb el qual estic en desacord.

Efectes de les mobilitzacions del juny a Barcelona

Personalment, i donada la meua experiència en el transcurs de la preparació d'aquelles jorandes, vaig sortir-ne amb poques ganes de continuar treballant amb molta gent. Considero que la raó d'aquest desencant radica en el fet que si bé considero que el treball conjunt és la manera que més m'interessa per continuar avançant en la lluita social, els problemes i desacords amb què vaig trobar-me durant la preparació d'aquelles jornades em van acabar cremant i em van produir una 'ressaca emocional'. A conseqüència d'això m'han quedat poques ganes de treballar amb moltes persones. Ara mateix prefereixo emprendre iniciatives amb persones amb qui tingui una major afinitat, tot i que no estic tancada a participar en iniciatives que reuneixin persones provinents d'àmbits diversos. En aquest darrer cas crec que m'involucraria més com a participant que no organitzant les iniciatives.

Tot i que no he descartat definitivament el treball conjunt, ara per ara, estic en un estat de ressaca envers aquest tipus d'iniciatives. En aquests moments m'interessa desenvolupar l'acció política en les pràctiques més quotidianes, en l'àmbit més local. Plantejar aspectes de la vida quotidiana com per exemple practicar un altre tipus de consum (què i com), com gestionar la pròpia vida, quants diners necessitem i com estem disposat a guanyar-los, etc. M'interessa seguir pensant en formes d'autogestió col·lectivitzada, en definitiva, com incloure la lluita en el dia a dia o, dit d'una altra manera, com fer de la pròpia vida una lluita. Per exemple en aspectes com la recerca de la creació de noves formes de relacions personals o de noves formes organitzatives. Aquest tipus d'acció política penso que és més sostenible si es desenvolupa en àmbits més locals, en l'entorn més immediat, ja que suposa una despesa d'energies menor. Per tant, considero necessari mantenir el treball conjunt amb les altres lluites però desde la meua localitat i emfasitzar la relació entre l'acció política i la pròpia quotidianitat.

En el transcurs dels esdeveniments de juny vaig conèixer algunes persones amb qui no havia contactat previament. Aquest coneixement no va donar-se per la meua participació en les

activitats, sinó que vaig conèixer algunes persones un cop m'havia desvinculat de la iniciativa. Amb algun@s he mantingut el contacte tot i que no tant per raons polítiques com personals. Ara mateix no mantinc cap contacte diari amb ninguna d'aquestes persones, tot i que conec què han anat fent posteriorment. La meua experiència, tot i que coneixo d'altres persones que ho van viure de manera molt diferent, en l'organització d'aquelles jornades no va ser especialment rellevant en quant a conèixer experiències d'altres persones. Sobretot pel fet que, com he dit, considero que tot va enfocar-se massa cap a l'organització d'aquell moment i no cap al treball de coneixement mutu. No hi va haver un treball posterior de valoració profund o real d'allò que ens havia agradat i d'allò que no, d'allò que seria bo millorar o d'allò que no ens va sortir bé. I aquest és un punt fonamental per què es doni un intercanvi d'experiències de debó. La manca d'aquests espais de discussió a posteriori fa que es repeteixin i perpetuin formes que en un moment van funcionar, però que potser estaria bé modificar en el futur. Personalment, ho vaig viure no tant com un intercanvi d'experiències sinó com una confluència de persones diferents que compartien el mateix espai. La imatge seria la de 'junts, però no barrejats'. La idea era sortir de la comissió amb la qual cadascú tenia més afinitat i incorporar-se a d'altres en les quals normalment no treballava. Però això no va funcionar perquè tothom va acabar treballant en allò que més coneixia, i amb la gent amb qui més s'entenia. Quan s'ajuntaven dos col·lectius en una mateixa comissió no es consolidaven els intercanvis necessaris per crear alguna acció comuna, i sovint passava que d'aquella comissió en sortien dues accions, una per cadascun dels col·lectius. Per això em vaig quedar amb la sensació del 'junts, però no barrejats'. Amb això no vull negar que efectivament hi haguéssin intercanvis d'experiències però considero que no van ser suficientment sòlides.

Considero que durant aquelles mobilitzacions hi va haver formes d'actuar allò polític que incorporaven elements visuals. Aquesta forma d'acció política, tot i que no era nova, va tenir una major extensió en el transcurs dels esdeveniments de juny i es va descobrir molt més gràcies a l'enorme difusió mediàtica que van tenir aquells esdeveniments. Les persones involucrades en les mobilitzacions van entrar en contacte amb un tipus de denúncia més activa, més imaginativa, més visual; van utilitzar la imaginació per emprendre des de performances a accions que, sense ser violentes, tenien un caire més directe, o bé l'ús dels jocs de paraules per fer contrapublicitat, que escapaven d'altres formes més tradicionals com les xerrades o les manifestacions. En aquest sentit penso que aquesta recerca de noves formes d'actuar la política, que insisteixo ja s'havien practicat amb anterioritat però sense tenir tanta difusió, van emergir com a conseqüència de l'intercanvi d'experiències que es van experimentar en aquelles jornades.

Les mobilitzacions del juny a Barcelona van suposar, al meu entendre, que tot un sector de gent es plantejés aspectes que abans d'aquells esdeveniments no havia considerat. Aquest va ser un efecte positiu. L'enorme difusió mediàtica que van tenir aquelles jornades va provocar, entre altres coses, l'expansió d'aquestes formes d'acció política que he comentat

anteriorment cap a algunes persones que s'han començat a plantejar la possibilitat d'utilitzar-les.

En canvi, tot i l'enorme potencial que s'hagués pogut transmetre en aquelles jornades, considero que no se'ls va treure tot el suc. Perquè la imatge que va arribar més va ser la del ciutadà de Barcelona que s'apunta i participa en una manifestació antiglobalització com un exercici de civisme. Hauria estat molt més enèrgic utilitzar aquestes altres formes d'acció política per emprendre una denúncia més frontal, que mostrés un rebuig clar contra allò que no es vol. D'alguna manera aquestes formes d'acció política van ser absorbides per aquesta cultura cívica en que tot es redueix a desenvolupar una performance, per exemple, com un exercici de ciutadania on l'acció en si queda buida de contingut reivindicatiu.

Després dels esdeveniments de Juny hi ha hagut una continuïtat, però s'ha concentrat excessivament en organitzar respostes puntuals als grans aconteixements (visita del BM, visita dels caps d'Estat). A part del poder de convocatòria que s'ha vist incrementat em pregunto què més s'ha aconseguit amb totes aquestes mobilitzacions. No és suficient mantenir altres formes de pensar l'acció política, ni incrementar el poder de convocatòria, si això no va acompanyat d'un avenç en les exigències de canvi social. És necessari, a partir d'aquestes noves formes d'acció política, cercar com es poden treballar millor per aconseguir més coses, i no tan sols contentar-se amb que cada vegada hi ha més gent que surt al carrer aquell dia concret. En alguns casos s'ha justificat que primer és necessari aglutinar un nombre important de persones, per després, poc a poc, avançar en les exigències; però no estic massa convençuda que sigui necessària una gran massa de gent que es concentra en un moment determinat per poder emprendre accions de denúncia social. Considero molt més rellevant el treball d'anar prenent consciència política d'allò que s'està fent, i no tant sortir un dia per expressar rebuig com qui va un dia a votar.

4.2.- NARRATIVA (Mariona)

Esdeveniments Barcelona 2001

Els esdeveniments de Barcelona s'inscriuen en el marc del que últimament s'anomena com a moviment antiglobalització. Cal matisar, però, aquest terme, perquè jo no descriuria el moviment simplement com a "antiglobalització". Aquest matis és molt important perquè hi ha moltes coses que sí valdria que es globalitzassen, estaria bé globalitzar la solidaritat, una forma de vida ecològica, formes de vida més participatives, la democràcia o un sistema econòmic més just, entre altres. La lluita actual és en contra de la globalització del sistema econòmic actual neoliberal i tot allò que implica: desigualtats cada vegada majors entre els països del nord i del sud, entre rics i pobres, les desigualtats entre classes, la mercantilització de la vida, la precarietat laboral, el consumisme, la destrucció dels ecosistemes, etc.

Per analitzar el que va passar a Barcelona es molt important tenir en compte els antecedents que crec que van fer possible tot el que es va organitzar i va succeir. En primer lloc, el fet que ja hagués una xarxa articulada després de la desfilada del exercit que havia passat per Barcelona i també el fet de que ja s'havia organitzat la consulta social per l'abolició del deute extern; va permetre que es pugues muntar alguna cosa per la visita del Banc Mundial. Per una altre costat, aquest moviment està arrelant-se en moltes parts del mon com a resposta lògica d'aquest sistema; aleshores, també aquí era lògic, amb aquesta xarxa que hi havia, que es poses en marxa. Es a dir, que venia el Banc Mundial i nos ens podíem quedar de mans creuades, encara que hi havia gent que pensava – com els de Barcelona Tremola – que la lluita política es una cosa de cada dia, que no només s'han de fer coses per la visita dels diferents organismes internacionals. Aquest argument es té present, s'està conscients d'això, que la participació política ha de ser una cosa continuada i de fet s'està fent continuat i s'estan fent més coses, però es considerava que s'havia d'aprofitar precisament la visita del Banc Mundial per augmentar aquesta xarxa dels moviments socials, per poder fer més coses. No només era perquè venia el Banc Mundial, però s'havia d'aprofitar que venia el Banc Mundial.

Finalment no va venir el Banc Mundial i es van discutir les implicacions d'això en una assemblea extraordinària. Es va valorar positivament el fet que no vingués el Banc Mundial a reunir-se a Barcelona i es va decidir fer les mobilitzacions igualment encara que no vingués. El raonament era que el fet que no vingués no volia dir res, perquè si no venien era perquè farien la reunió de totes maneres per internet. Nosaltres no podíem desapropiar tot el moviment que estàvem creant ja que la situació que volíem denunciar mitjançant les mobilitzacions segueix present i nosaltres estàvem allà per ser constructius, no només fèiem aquestes accions perquè venia el Banc Mundial.

En un inici es va pensar que el fet de que no vingués el Banc Mundial debilitaria el moviment, perquè vendria molt menys gent d'Europa, molt menys gent de la resta de l'Estat. Jo no puc comparar perquè tampoc hi he estat a Praga ni a cap lloc més; diuen que allí sí que havia una passada de gent i que a lo millor sí que hagués vingut més gent a Barcelona perquè era la visita del Banc Mundial. Jo personalment vaig valorar molt positivament el fet de fer les mobilitzacions de totes maneres, encara que no vingués el Banc Mundial. Crec que va ser igualment un èxit encara que no vingués.

El que considero important es que el moviment i tota la història que s'està muntant té a veure amb una visió del sistema, que es un sistema explotador, com hem dit abans. Penso que es necessitava aprofitar la visita del Banc Mundial per sensibilitzar a la població d'aquelles qüestions que s'estan treballant. La manifestació va ser un exemple de les diferents lluites que s'estan duent a terme actualment. Havia molta gent representada: les lluites dels treballadors, les lluites dels estudiants, les lluites dels immigrants, de les dones, de x... El que vull dir es que hi havia moltes lluites i en aquesta iniciativa es podien ajuntar totes. També es va veure quan es va fer la contraconferència, que son moltes coses, que totes d'alguna manera o d'altre se senten influenciades o que s'estan veient perjudicades pel sistema que s'està imposant.

Participació en els esdeveniments

Lo primer que va haver va ser la contraconferència, que vaig anar a la d'immigració. I previ d'això es que ens van dir a tu i jo a veure si podem anar allà a moderar. Havia hagut una escissió, no se què va passar, que estaven tots picats, els que organitzaven tot allò de la contraconferència al eix d'immigració i van demanar a Eco⁸ a veure si algú podia fer-ho i érem tu i jo les que havíem d'anar a moderar. Jo vaig anar com a participant i bueno, no se. Em va decebre un poc. Primer un show amb el tema de les traduccions, primer en francès i no anava, després en anglès i tampoc anava, tres hores per començar i quan va començar, allò era lentíssim, van venir un munt d'immigrants de Plaça Catalunya per això de fer bulto i no s'enteraven de res, era com una mica així rar, no se; i com que es traduïa en dos o tres d'idiomes, pues, allò no avançava. Després es feien uns tallers i jo em vaig apuntar al de desobediència civil, que va ser més interessant, perquè vàrem poder participar una mica més i allò avançava més, era més dinàmic i recordo que no me'n vaig quedar fins al final, me vaig anar. Perquè eren els moments que havia companys meus al jutjats fent els recurs perquè no ens deixaven fer la manifestació pel recorregut previst i havia un munt de coses per fer. Perquè clar, estava cansada perquè tota aquella setmana vaig estar pintant pancartes, preparant material i me'n vaig anar. Altres companys que van anar a altres eixos, va haver opinions de tot tipus, havia els que les havia agradat i els que no les va agradar.

⁸ Ecoconcern (associació de Barcelona)

Bueno, després de sa contraconferència va venir lo de la rambla del Raval, que hi havia una sèrie de parlaments, una gentada, que va inaugurar la Susan George i l'Arcadi Oliveras; que la Susan George va parlar en anglès i l'Arcadi Oliveras anava a parlar en català i li van dir "no en castellano" i ell va dir bueno, però que consti, abans de començar que la llengua d'aquest país és el català. Pues es va inaugurar i després va venir una sèrie de parlaments, de performances, de musiques, sobre històries que havia, de reivindicacions: els de Sintel, coses sobre Afganistan, etc. i al final es van donar les conclusions de sa contraconferència i se demostrava que realment havia moltes alternatives al model econòmic actual i totes les formes de vida que està generant. I després d'això, l'assemblea extraordinària per acabar de mirar allò de la manifestació del dia següent. Després varem anar cap a sa festa, que bueno, be segons quins grups però quan va sortir el bus de Las Agencias, era un rollo, eren molt tecnos, molt alternativos, no em va agrada gens, molt modernillos. Però va ser molt divertit perquè teníem unes amigues a la barra i bueno.

Manifestació

A la manifestació vaig participar com organitzadora. El dia que vaig arribar a la comissió de manifestació, el primer dia, casi no s'havia muntat res, vaig estar casi be des del principi, s'havia decidit allò de les tres pancartes inicials i que la consigna era que no hauria símbols de partits, ni de res... Llavors, es va muntat, parlant en reunions periòdiques de com fer-ho i el recorregut, per exemple, de quin seria. De quin recorregut tomaria, perquè clar, depenia molt de les altres accions de l'ocupació de la borsa, del judici, que no fos en el mateix lloc... Es necessitava allò dels bafles, del escenari, havíem d'anar coordinat i anar fent la lectura del manifest, el muntatge... Com que també al dia següent havia lo de l'ocupació de la borsa – a la nit – també s'havia de prendre en compte això perquè havia un material que s'anava a utilitzar. Vàrem d'anar coordinant-nos... i la manifestació que va sortir finalment va ser aquesta: sortir dels jardinetes de Gràcia i baixar; perquè va ser el recorregut que es va fer quan es va fer lo de Praga a Barcelona. Una mica perquè era simbòlic i una mica perquè no es fes massa llarga. El que va passar que el de la Generalitat ens ho van prohibir, van dir que no perquè era massa perillós i ens van proposar fer-la des de Tetuan fins Arc del Triomf.... Ho varen prohibir perquè van considerar que al Passeig de Gràcia hi ha massa aparadors i que es podia convertir en violenta. Aleshores, es va decidir que no, que es feia igual perquè no tenia fonaments aquells arguments i al darrer moment es va donar permís per fer la manifestació amb el recorregut que s'havia pensat. No em recordo ben be com va anar tot, sé que es va anar als jutjats per recorre la decisió i que al final es va aconseguir. Aleshores, aquell recorregut passava per llocs que podien ser perillosos, com per exemple la borsa i arriscat i s'havia de controlar tot. Ens vam muntar que es fessin performances i històries, sobre tot per evitar qualsevol acció que fos violenta, que no hi hagués espai per aquelles accions. Hi havia tota una discussió sobre què es pot anomenar accions violentes; doncs, vam acordar no fer segons quins tipus d'accions – ja no les denominaven violentes o no violentes – simplement ja teníem quines accions volíem fer.

Per evitar tot això, em record que després de la contraconferència vàrem reunir-nos per àrea per organitzar un sistema de grups de seguretat; però això era quan ens van prohibir el recorregut, però no me'n recordo bé com va anar. Això es el que havíem pensat; però al poc temps de sortir ja ens diuen que ja havia gent al darrera que començava a fer destrosses i això i el que van fer es que va venir la gent a veure què passava. Primer estava el encapçalament i que al final de la manifestació va haver aldarulls des del principi. I havia gent que eren policia; però també hi havia gent que no era policia. Ens vam anar fins a dalt perquè hi havia aldarulls al darrera i ens vam anar cap al darrera també perquè hi havia gent que estava trencat vitrines i muntant show. Doncs sembla que la mateixa gent de sa manifestació els van reduir i vàrem continuar..., no sabíem com es que la policia no es va ficar perquè la policia no va fer res, si haguessin volgut haguessin pogut actuar molt bé en aquell moment i ells deien que no varen actuar aleshores perquè corria perill la seguretat de molta gent. No s'entén perquè després si ho van fer... Aleshores allò de la plaça Catalunya, en principi la tarima estava preparada, es va fer lo que estava preparat, el manifest, el performance i tot i va ser quan va començar el show de la policia, etc. tothom a córrer... Va haver molta discussió interna entre ells per això. I ningú va acabar de veure clar d'on va sortir això.

En relació a les valoracions, va haver varies: la primera de totes, la assemblea extraordinària que es va fer al darrera del MACBA quan estava passant tot i més de cara a què es feia en davant d'això amb la resta de la programació i després es va fer una valoració entre nosaltres, després de tot els esdeveniments amb tots els grups en assemblea i es va valorar, es va criticar la desbandada, la gent que no sabia ben bé què era el que tocava perquè clar, jo mateixa, jo estava amb el micro dient "no tranquils, no passa res" i tothom deia que no, que tothom havia d'anar-se'n, s'havia de dir "que tothom se'n vagi o així" i altre que deia "no s'havia de quedar tothom perquè havíem d'estar allà al mig". Tothom va dir la seva, però clar era el problema es que no es va preveure i es que clar amb tant de gent que hi havia de tants diferents edats, de tant diferents condicions, col·lectius, etc. sembla que bueno... jo no m'ho creia, jo no m'esperava que passes això, allò de la Plaça Catalunya tan bèstia. Doncs això es el que se criticava de no haver-ho anticipat. Però com fas això? Si haguéssim tingut tot previst amb un muntatge de gent, es que no ho sé. Es que per més previst que s'hagi estat jo no se fins a quin punt s'hagués pogut evitar res.

A part d'això, la gent de manifestació estàvem contents perquè va venir moltíssima gent i això era el que volíem que vinguis gent de tot tipus, que tothom pugues venir i va ser així. Jo penso que les raons de que hagués vingut bastant gent es perquè es va fer molta feina de sa gent dels barris. Van treballar moltíssim, grups locals que treballaven localment en altres històries i que es van abocar a treballar al seu barri per fer sensibilització, invitació i això va ser molt important. Va baixar molta gent dels barris, de Nou Barris, de gent gran va venir un munt, es van organitzar per baixar tots junts del barri cap aquí, al Casc Antic també va haver molta feina. Jo crec que va tenir molt d'èxit perquè va haver molta promoció a nivell local. Gent que estava

en altres històries i que ara es juntaven per fer això. Sense la feina de base no hauria hagut tanta gent i també d'enviar mails i tota aquesta feina. Volíem que la manifestació fos lo màxim de inclusiva i també que la gent sabés perquè era i que hagués la major quantitat de gent possible i també que la gent fessin coses dins de la manifestació, sempre hi ha algú que vol fer alguna cosa...

Aspectes organitzatius del Campanya Barcelona 2001

La forma d'organització va ser mitjançant les assemblees. Això de la forma d'organització es una cosa que es va prendre en compte, això que fos un sistema horitzontal de presa de decisions, que fos assembleari i això va ser una oportunitat per ajuntar molta gent i de treballar junts. Encara que en alguns moments va haver problemes amb el grup de coordinació perquè a vegades, no sé fins quin punt era molt democràtic, perquè per exemple hi havia reunions que ells llevaven les coses que ells pensaven que eren millor, això era per coses concretes i es que estaven molt ficades allà i també ho entén perquè ells estaven molt ficats que treballen molt i sabien més. Però va haver crítiques de dir "ostias però no estic d'acord".

A nivell d'organització interna hi ha havia relacions de poder dins del grup. M'és molt difícil descriure-les però super clar que hi son. Si ets jove, estàs super ficat i te passes hores, jo crec que tens molt de punts. Jo crec que si poses dedicació, perquè dedicació vol dir molta informació - i aquest moviment se basa en informació - quanta més informació tens, en quantes més llistes de distribució estiguis apuntat, quantes més coses d'aquestes, doncs més saps i més pots intervenir amb coneixement de raó. De fet hi havia coses que molta gent calla perquè no saps de què estan parlant, però si tenies temps per anar ficant-hi, se notava la gent que pot ser no havia tingut contactes anteriors amb ningú, conec un que venia d'Anglaterra, per exemple, que havia estat a Londres fent Erasmus i que havia arribat a Barcelona feia uns mesos, no tenia xarxes socials com per tenir poder per aquesta banda, a nivell de contactes. Però clar, acabava d'arribar estava desenfeinat més o menys, tenia una feineteta i anava fent i estava ficat en un munt de comissions, estava ficat també en un munt de llistes de distribució i aquest era el rei del mambo, perquè era lògic perquè era una persona que connectava amb un munt, tenia informació de molt diversa i per la xarxa se necessitava gent que fes de nexa entre tots els grups, i que era necessària aquesta gent i també son gent prou intel·ligent com per elaborar propostes per treballar aquesta informació. Jo crec que aquest tenia més poder que altres lògicament. Jo a mesura que em vaig anar ficant pues vaig acabar llegint el manifest. Depenc molt d'això, quan més el ficaves i una altre cosa es que s'ha de ser relacions públiques també. Si ets un gran relacions públiques segur que totes les teves propostes tindran un tant per cent molt elevat que tothom faci així amb les mans⁹ i que s'accepti la teva proposta. Per

⁹ Per no aplaudir quan estaves d'acord amb alguna proposta i per no fer soroll, eren totes signes de mans, si gires les mans així es per canviar de tema perquè ja passes o

exemple gent que venia de Califòrnia tenien una estructura d'assemblea per que realment fos assembleari; ells trobaven que el que fèiem nosaltres no era gens assembleari perquè decidíem les coses, per això que t'he dit: tres persones feien una proposta i a partir d'aquesta proposta, es deien coses, es debatia i després es veia si s'aprovaven o no per consens. I ells deien però que no es just, "aquest tio té molt més poder, te més labia i està fent una proposta; jo soc molt més tímid, em callaré i no s'escoltarà la meua proposta". Doncs ells consideraven que s'havia de fer com ells que tothom feia una proposta, que se presentaven totes, era molt més llarg el procés però garantitzava una democràcia molt major, per exemple; després venien els andalusos i ja pitjor encara, menys assemblearis encara, un cachondeo. Però bueno, si que havia relacions de poder lògiques. Encara que no puc dir jo que en el moviment hi havia líders, gent que ja tenia opinió i que es consultava també hi havia. Gent que tenia molta informació, li donava poder.

Una cosa que em va sembla negativa de l'organització va ser l'actitud vers a allò de la llengua. Això, que tothom molt progre, molt antiglobalització econòmica; i que el castellà s'estava posant per tot, quan sa llengua minoritària aquí es el català i no se va donar espai. La gent deia, no en castellà i se acabó... i que això va ser un punt que sa gent va dir "què passa?". Això es va tenir en compte en assemblees posteriors que igual un 80% entenia el català i s'estaven fent en castellà per un 20%; però un 10% era en anglès; pues es reunien en un racó i se les traduïa; doncs s'ha pogut fer igual amb els que no entenien el català, estaven en una mateixa situació que els d'anglès, però es que un 80% entenia el català. Aleshores era injust i va ser una crítica bastant potent. Sortia algú i deia "no en castellano", ¿castellano? Pues, bueno, valorem-ho i que era contradictori amb l'ideal, amb els principis d'aquesta contraconferència de la companya.

Una altre tema de debat fort va ser el assumpte de la incorporació dels partits polítics a la Campanya. Hi havia gent que no estava d'acord en que hi hagués partits polítics o sindicats, perquè sempre s'acaben penjant la medalla. Els partits polítics que varen participar son d'esquerres i per això havien de formar part, encara que en moltes coses aquests partits no estan fent polítiques d'esquerres i per això és que a vegades es qüestiona la seva participació. Però aquí van formar part i ara s'està valorant una altre vegada per la campanya "Contra l'Europa del Capital" si formen part o no formen part. Es un dilema, perquè per certes coses val la pena i per certes coses no. Es un debat bastant ampli.

Quan jo vaig entrar ja estava fet, però es va considerar – i va ser la manera en la que es va negociar la seva participació - que no hi hauria ningú que parlaria en nom de cap partit polític,

si fas així és un punt tècnic, no tens torn de paraula però vols parlar per que trobes que hi ha una cosa que s'ha de dir perquè es algo molt important sobre allò; si fas així vol dir que estàs d'acord. Hi ha llocs d'Europa en les que això està molt més desenvolupada.

que això quedés molt clar i ells van demanar per formar-hi part i es va dir que sí per donar cabuda a una forma de participació que hi ha i que si s'aconseguia que no prenguessin més protagonisme que uns altres – com en altres ocasions s'ha fet – sinó que formaven part com tots de forma horitzontal, en assemblees, etc.; però que s'havia de tenir molt clar que no podrien prendre el protagonisme de la Campanya Barcelona 2001. Quan se parlava o se et demanava de quin grup eres, la gent deia formo part de la campanya Barcelona 2001 o Rosa de Foc. El que passa és que després sempre hi ha algun que es va saltar les normes (per exemple a la manifestació que va sortir un que "jo soc de no se quantos" i la gent es va sorprendre). Però en principi la norma era aquesta i en els cartells no hi capia grup destacat sobre un altre, tots sortien igual. Tots sortien igual amb la lletra del mateix tamany; fins i tot havia llocs que ja ni sortien, posava son tantes entitats i ja està. Però com era fruit de la participació de molta gent; aleshores tampoc es podia tancar. Això sí que ho va fer Barcelona Tremola que ni s'ho van plantejar. Ells no volen treballar amb partits polítics i jo ho entenc molt bé. Ells no creuen que sigui una forma de participació que els convenci, perquè està absolutament desfeta i perquè simplement no funciona, a part que per ells, els partits polítics no són coherents. Els sindicats i els partits polítics ja no són lo que eren i aleshores gent com la de Barcelona Tremola no vol funcionar amb gent amb històries de funcionament que no els hi agraden. En la campanya van participar Esquerra Unida, els Verds. Crec que estaven casi bé tots els partits, com que no tenia massa importància, tampoc no te en recordes. Em recordo d'aquests perquè algú d'aquests va intervenir, els PSC suposo que hi era; però els d'esquerreres segur que hi eren tots. Igual que no em recordo de quines entitats hi eren, no em recordo del partits quin partits hi havien.

Per exemple en la manifestació – que es on jo estava ficada – vaig tenir problemes perquè vàrem quedar que no hi hauria ni símbols, ni sigles de cap partit ni de cap sindicat ni res. Però vaig tenir problemes amb els immigrants que volien posar la seva pancarta de la CGT i ja vaig dir que per favor, que havíem quedat així, que hi havia un tros de la manifestació que si que podien estar però als capdavant no, i va haver problemes perquè els deien que no, i la persona amb la que vaig discutir era de aquí, un català i deia "jo vull posar la pancarta", tot i que la consigna, el acord que s'havia pres era no, que no hauria cap pancarta al capdavant que tingués el nom de cap grup específic. La idea era mostrar que érem el mateix grup sense fer diferenciacions per sindicats. A la manifestació vaig tenir problemes amb això perquè havia d'estar pendent de que no hi hagués símbols de cap grup en les pancartes que encapçalaven la manifestació. Jo que estava a manifestació em vaig trobar amb això, pot ser algú que estigues en un altre grup va trobar algun grup que fos destacat.

A la capçalera de la manifestació hi havia tres pancartes: La primera hi havia representants de diferents lluites de col·lectius, els de Sintel, els de la lluita universitària, representants de la lluita dels immigrants, hi havia representants de la lluita de dones, els del Delta de l'Ebro, tots així amb un petit símbol de la seva lluita, pot ser a la samarreta, però la pancarta general

simplement posava "Un altre mon es possible" i les persones dels diferents grups ho aguantaven com un símbol de que tots formen part de la mateixa lluita. Sa segona pancarta deia "Globalitzem la solidaritat, Globalitzem la resistència" una la portaven els immigrants i un altre gent que es va encarregar de portar-la. Tots estem allà i el que volíem expressar era que els col·lectius que lluitem per això estem aquí amb les diferents lluites.

Altres grups implicats en les mobilitzacions

Barcelona Tremola – com he dit – va ser altre dels grups que va fer diferents activitats en aquell moment. La intenció de la gent de Barcelona Tremola era fer accions al mes de maig, perquè era una cosa continuada, i que no tot passés en el mes de juny i perquè no passés allò que va passar a Praga que després de les mobilitzacions que van haver, va venir una repressió molt forta. En Praga quan tota la gent que va estar allà es va anar, les associacions d'allà de Praga varen rebre, va haver molta repressió policial i això va portar molta desmobilització. Com a Barcelona Tremola hi ha molts de col·lectius okupes, entre altres, doncs saben – i va passar realment – que això s'aprofitaria per fer desallotjaments i formes de repressió; que s'aprofitaria i s'ha aprofitat. El que passa es que al final van fer coses per maig i també fer coses per juny. Per altre costat, la imatge que van donar era més radical que la de la Campanya 2001, no més el lema "Barcelona Tremola" i els cartells, era una imatge que era com més violenta, tot i que pot ser no volien donar aquesta imatge, no ho se, però lo cert es que la donaven; però també van fer coses guapes i la sensibilització que van fer va estar be. La gent de Barcelona Tremola, finalment van estar a la manifestació organitzada per la Campanya Barcelona 2001 perquè Barcelona Tremola funcionava diferent, no hi havia manifestació i es va dir que els que varen voler, si volien, que anessin a la manifestació nostre. Després dels esdeveniments va venir gent de Barcelona Tremola a l'avaluació final però durant to el procés la relació era rara. No se sabia si vindrien a la manifestació o no vindrien. Mai vàrem saber ben be què pensaven. Vam fer un esforç, un apropament més actiu cap a ells, per parlar, encara que sigui per parlar, perquè estàvem ficats en la mateixa història encara que fos de maneres diferents.

I després també hi havia allò dels **Libertaris**, que va ser un grup de gent que també es va organitzar per això i em recordo que van planificar fer manifestació més tard – convocat a les 4:30 o a les 4:00 del mateix dia de la manifestació de la Campanya Barcelona 2001. Però com que ja havia hagut tota sa desbandada després de sa repressió de sa primera no se sabia si fer-la. Però a la assemblea que s'estava fent espontània a darrera del MACBA, molta gent estava donant suport per com a mínim ells també ho poguessin fer; però que son altre gent que va fer coses. Això, la manifestació i altres actes. Amb els Libertaris va haver poca relació, no més que algunes persones es coneixien personalment.

Per un altre costat estaven "Las Agencias". La seva contribució amb la campanya Barcelona 2001 va ser per la part dels cartells, les postals... tot això, però la major contribució va ser

l'autobús aquell que hi havia que va sortir en sa festa com després de sa manifestació – que no estava previst, però va sortir – clar va quedar el buit de tothom i per això va sortir l'autobús. Però també va haver una mica de problemes perquè es considerava que el cartell de la campanya no tenia comparació amb les postals que s'havien preparat per allò de Gènova, aquestes estaven molt més treballades i això va causar una mica de malestar en la gent de la campanya; però si que va haver coordinació en diferents aspectes.

Vinculació personal

Perquè em vaig ficar? Jo no formava part de cap col·lectiu en concret; però tenia diferents tipus de vinculació amb grups i gent que hi estava a la campanya. Per exemple jo ja sabia que m'anava a Chiapas i ja tenia certa relació d'alguna manera amb el Lokal, per exemple; però jo no formava part, no formo part; com també coneixia la gent de sa Deute Extern¹⁰ i també em trobava gent, coneixia gent però molt, molt aïllada. Vaig anar de forma autònoma com "jo". Una amiga em va convidar - abans de que jo anés a la Campanya Barcelona 2001, que jo no podia anar per temps – a Barcelona Tremola perquè s'havien plantejat de que entres gent de diferents tipus i que convidessin a gent i la meua amiga em va invitar. No vaig acabar anant, perquè em vaig acabar ficant en l'altre i aquella persona que em va convidar també es va desvincular de Barcelona Tremola per com va anar funcionant. Finalment, em vaig apuntar a la comissió de manifestació.

A nivell persona he après molt. Una de les coses que em va enriquir molt va ser conèixer gent super diversa i molt guapa; també gent que coneixia poc que vaig poder establir més vincles amb ells pel sol fet de que passàvem un munt d'hores junts treballant en aquesta història. També vaig aprendre un munt a nivell d'organització, s'havia de ser ràpid de mobilitzar-te. I també d'enterar-me una mica més de com va aquell mundillo, d'activistes i de moviments: hi ha de tot, te trobes amb gent que viu per això i que no acabes de veure el sentit que visquin per això, es una raó super justa i tot, però vaig conèixer gent que viu per això, no se d'on treuen peles perquè ho fan voluntaris, però es que es una passada, i estan allà i gràcies a que ells hi eren, realment ha funcionat; però al·lucines. Jo se que jo no me implicaria fins a aquest punt. De tot, gent molt valida, jo crec que no funcionaria un moviment així si no hagués professionals al darrera que ho fan voluntàriament, però que son professionals, gent de dret que menys mal que hi eren perquè sinó a nivell legal ens haguessin empaperats a tots. Gent que fa molt temps que està en mogudes d'aquestes i que té molta experiència, de tots vaig aprendre una mica; jo que sé, a vegades parlaven de grups d'afinitat, jo no sabia què era. Jo després a amigues meves, "vindreu a la mani, doncs amb grups d'afinitat". Per exemple en la mani i en la borsa havies d'anar amb grups d'afinitat, això vol dir que son grups que sempre has d'anar junts, en les que teniu una idea molt aproximada de lo que voleu en aquella manifestació i que no ens

¹⁰ XCADE (Xarxa Catalana per l'Abolició del Deute Extern)

perdeu de vista per si cas algú es detingut, o protegir-vos entre voltres per si hi hagués un desastre, que tothom estigui dins d'un grup, que ningú vagi tot sol.

Una altre cosa, de desobediència civil vaig aprendre un munt, tallers com córrer embenats per tota sa plaça del Macba, sense ningú, sense veure res; tirar-se de no se on. Accions així canyeres per poder reaccionar.

També vaig col·laborar amb sa redacció del dossier de sensibilització que es va fer per informar sobre lo que era el capitalisme, sobre com estava afectant el sistema neoliberal en aspectes molt diversos, des de dona, immigració – que son els que jo vaig fer – qüestions de ecologia. Es va fer un dossier, perquè hi havia una consciència molt clara de que una de les coses que es devia fer era estudiar i tothom estudiant a saco. Vaig aprendre un munt a nivell teòric, jo em vaig enriquir moltíssim. A més l'esforç d'ajuntar coneixements que jo podia tenir amb nous. Al final, vaig fer una article neoliberalisme i immigració, vaig estar estudiant i vaig estar molt contenta amb el resultat. Va ser intens. Per exemple què son las llistes de distribució, mirar d'estar enterada. A més com que estava a l'atur, doncs tenia temps per anar fent i això que em vaig incorporar molt tard. Però molt be, per això ara continuo perquè m'agrada molt.

Resposta mediàtica

En relació a la resposta mediàtica, valoro que just després de la mani, super be, clar va ser un show. De fet vàrem al·lucinar de que sortissin segons quines coses a la tele. Però després es veu que va haver periodistes que van rebre amenaces dels seus propis mitjans i van haver de callar. Van sortir coses sobre la carrega policial, que va ser desmesurada, que es va pegar a gent que no tenia res a veure, que es varen fer detencions injustificades... tot allò que va passar realment, ho estaven dient els mitjans de comunicació, varen sortir imatges d'allà mateix. Hi va haver gent que va presentar els seus testimonis, que presentar el seu testimoni anònim i se'ls va prohibir que continuessin sent tant reals, i van arribar després dient que no podien presentar la denúncia, per què sinó a les seves feines tenia repercussions; aleshores no varen poder continuar i des d'aquell moment es va notar sa retallada i els biaixos informatius. Doncs en un primer moment va sortir tot tal com era, com que a més era festa, era diumenge; clar, tot tancat, vull dir que se va poder fer: tv3, Antena 3, tele 5, al·lucinant. Però després res van començar a retallar.

Càrrega Policial

A la càrrega policial després de la mani, tinc amics que varen rebre. Vull dir va acabar com sempre, perquè és una cosa que sempre passa, que hi hagi molta gent que reb i ningú se'n entera. Però aquí com a mínim va haver més coneixença del que havia passat; precisament com que era una mani en la que hi havia molta gent diversa i com que sempre passa que son

uns col·lectius molt concrets que els o veuen i els viuen i l'altra gent no s'ho creu o no se'n entera o diu "bueno tampoc deu ser per tant"; en aquesta moguda el que va passar era que havia molta gent diversa: mares, pares, gent gran, que ho va veure amb els seus propis ulls; aleshores "es veritat que passa, això es cert", i clar els han pogut contar i també els mateixos varen rebre. Una de les que varen rebre va ser una dona que va sortir després en el judici popular, va ser una de les que varen detenir: era una mare que anava amb la seva filla i amb el novio de la seva filla i estaven allà tan panxas i duïen una camera gravant i un poli els hi va dir "deixeu de gravar" i ella "per què he de deixar de gravar?" i el poli li deia "deixeu de gravar" i aquesta li van agafar la camera, li varen pegar, li varen tirar a terra, se la varen endur, una passada. Va rebre les conseqüències dels cops i de les detencions injustificades, però com que era una mare que no havia fet mai res, doncs clar, la gent la escoltava, perquè no era el punki de sempre o el okupa que "a veure que feia el okupa perquè segur que estava mentent bulla"; però una mare com pot ser. També tinc unes amigues que estaven tocant els tambors al mig de la plaça també varen rebre a saco de porrades. I així uns altres que estaven a un bar tranquil·lament i entra la policia i diu "quien estaba en la mani", o no se com va anar i hi havia una tia que ni sabia que havia la mani, no se si era en el Zurich o un bar de per allà a la vora. La tia ni sabia de l'existència, estava allà fent l'aperitiu del diumenge; pues la varen tirar a terra, la varen començar a pegar i també va sortir a l'endemà en un diari, crec que en el Periodico, amb tota sa cara amb cops, blaus i venes i varen posar una denúncia molt grossa. Després també va haver merder a urgències de l'hospital perquè la policia es va presentar allà i les persones ferides tenen dret a tenir assistència mèdica i no els van deixar tenir assistència mèdica i els van tenir tots a fora i se'ls van endur tots a comissaria així com estaven, amb contusions, etc. Vull dir que va haver de tot. Jo vaig arribar a tenir por, perquè jo vaig sortir d'allà corrents que en Toni em va sacar, jo no se com vaig corre, però aquí encara no vaig poder reaccionar, però quan estàvem als carrerons del Raval, em va donar un telele... perquè estaven tirant pilotes de goma i que se jo i allà no sabíem si sortiria o no sortiria; estava histèrica.

Per un altre costa, penso que el efecte de la càrrega policial va ser de consciència pública de que sa policia no funciona com tothom se pensa que funciona, que pot ser molt injusta i que molta gent va relacionar aquesta policia d'aquell dia amb la policia dels temps de Franco i, clar, perquè s'arribi a fer aquesta associació a nivell de població general, allò vol dir que és una presa de consciència molt gran perquè realment va ser així, va ser una càrrega policial com en els temps dels grisos i molta gent t'ho recordava, molta gent que era gran, que ara té 50 anys, que ho va viure en la seva joventut en pròpia pell, deia "acabo de veure lo d'abans" i això vol dir que es va posar molt en qüestió s'efectivitat o el funcionament de la policia; de fet per això va arribar als jutjats; com a mínim a passat, es la primera vegada que es portar a jutjats la denúncia de s'actuació policial, la denúncia a la Delegació de Govern.

Efectes de la mobilització

Penso que un dels efectes de la història es que gent que no estava vinculada i que ara s'està ficant en històries; per exemple jo mateixa, ara he conegut a més gent començo a estar en xarxes que puc està en històries, pot ser no pugui estar en coses per raó del temps però que a vegades la gent no participa no perquè no vulgui sinó perquè pot ser no te la xarxa per poder accedir a segons quines formes d'expressió o d'acció. Però clar ha hagut gent que la campanya li ha permès donar un pas cap aquest sentit.

Jo ara estic en un grup de Gràcia, s'estan fent accions en contra de la guerra actual.¹¹ En la mateixa campanya es va parlar de muntar un xiringuito amb la gent que havia estat – igual que es va fer amb la consulta del deute i es va institucionalitzar d'alguna manera amb la XCADE – hi havia gent que volia fer d'alguna manera això amb la visita del Banc Mundial i es va dir que no. Si de cas que si es volien fer més campanyes que es podien fer igualment des dels col·lectius, que no tenia cap sentit anar muntant xiringuitos per cada campanya, que això no te sentit. Aleshores s'ha fet això, se anat continuant treballant des dels grups locals, els col·lectius que existien ja, cadascun des de les seves històries però amb una vinculació més forta; per exemple, al grup de Gràcia que en el que estic ara – es un grup d'acció de Gràcia no te un nom, va sorgir una mica de lo del Banc Mundial, son gent una mica de la esquerra revolucionària, de la XCADE, hi ha gent de ATTAC. Des d'aquest grup s'ha treballat per lo de la guerra, estem adherits en campanyes de sensibilització en altres històries, com per exemple la campanya contra l'Europa del capital. Ens reunim cada mig mes i es van muntant coses i es treballa així, mentre es mantingui el caliu, però no muntar un altre xiringuito perquè no te sentit. Després hi ha problemes, per exemple, ATTAC no vol que la gent de ATTAC gràcia vagin a les reunions d'aquest grup d'acció de Gràcia, però ells estant anat, això encara s'ha de mirar com va.

En relació amb els efectes de les mobilitzacions, també crec que a nivell de sensibilització ha sigut molt important perquè s'ha aconseguit que la gent parli d'això, per tant tot això ha remogut consciències i pensaments i tot; per això gent de carrer que parla d'això, això no era habitual parlar dels sistemes econòmics: comunisme, capitalisme, etc. En conclusió, penso que fruit de les mobilitzacions que van haver quan el Banc Mundial va haver més mobilització de gent i la sensibilització de la gent.

Reflexions sobre el moviment

Aquest moviment m'agrada molt perquè es molt inclusiu de gent. Jo que sé ara estic en el grup de Gràcia i hi ha gent super diversa i jo no estic en cap col·lectiu, però puc estar treballant amb

¹¹ Al moment d'aquesta conversa hi havia la guerra a l'Afganistan

ells. Som gent que fa feina junta per unes coses en les que creiem i super obert per proposar, per parlar, no se. Per això que em sento molt identificada, que s'estan fent coses guapes. Aquest moviment si que té coses diferents, perquè com que es un conjunt de molts de moviments, suposo que es com un integral de moviment, no se com dir-li, un mestissatge de diferents coses i que s'adapta... hi col·labora tanta gent que agafes de per tot un poc i es molt guapo per això.

En aquest moment les mobilitzacions a Barcelona estan a tope. Dimarts passat es va fer una assemblea ja per començar, anar decidint més coses encara d'allò de la Unió Europea. Que pot anar molt be o acabaren amb nosaltres, tothom té molt de por. Tothom està especulant a veure si ens detindran o que. Pot ser tremendo i ara està tot en marxa, està la gent mobilitzant-se una altre vegada. Crec que a nivell mundial, aquest moviment està en marxa i no s'atura. Però li estan fotent molta canya i la gent està agafant molta por, gent que està dient "segons com no vaig a la mani" i gent que diu "si contem amb jo però estaré a dins d'un despatx avisant qui està detingut i qui no però no vull sortir al carrer". Gent que està amb por i gent que està molt picada i que no és gent radical ni revolucionària ni res, però que estava super ficada en aquesta campanya però que diu "jo estic amb vosaltres, però el dia de la mani, segons com no vinc o segons quina acció". La gent té por de la repressió i no ho havia vist mai això. I això debilita el moviment, perquè molta gent ja no vindrà a la mani unitària, no vindran pares amb famílies, i després passa també que s'està començant a dividir. Hi ha un debat super fort ara: hem de fer junts o no hem de fer junts, diferents col·lectius que vam anar junts aleshores, uns que diuen que s'ha de fer una setmana abans, uns altres que la mateixa setmana; hi ha divisions. No estic super ficada perquè vaig al grup de Gràcia i ja està i no he anat a cap assemblea perquè no tinc temps; però veig com que hi ha divisions "jo vull fer aquí", "jo vull fer allà". A la darrera assemblea, per primera vegada va haver de votar, no es va arribar a consens i ni per votació es va arribar a decidir quan es feia la mani. Alguns grups que agafen força dons diuen, "bueno si puc fer-ho per meu compte o no". Hi ha força per fer les coses. Però es debilita a nivell conjunt, s'ha de veure què passa ara en març¹². Ja dins de les que estàvem a la plataforma unitària doncs també hi ha desacords. Es fa una assemblea perquè en principi tothom està d'acord perquè volen funcionar igual, que s'hagi d'arribar a votar i que ningú es posi d'acord, vol dir alguna cosa. Jo trobo bastant significatiu que hagi passat això en aquesta darrera assemblea. Però que ara s'està debatent tot, que es passa dos hores en el mateix punt, va molt dolent no se què passa, però no ho puc dir perquè tampoc hi soc.

¹² Pel març del 2003 s'està planificant mobilitzacions coincidint amb una reunió dels caps d'Estat de la Unió Europea a Barcelona. Aquesta campanya es diu "Contra l'Europa del Capital".

4.3.- NARRATIVA (Mónica)

TRAJECTÒRIA PERSONAL

Des de fa temps estic vinculada en iniciatives de lluita social. Els antecedents més immediats de la meua vinculació a Barcelona Tremola provenen de la voluntat que va sorgir de donar-li algun tipus de continuïtat a Trenquem el Silenci. Trenquem el Silenci té els seus antecedents a França, uns anys enrera, quan aturats, sense papers, una part, en definitiva, dels habitants dels marges a Occident, d'aquells que no tenen ni veu ni representativitat per a reclamar drets perquè estan estigmatitzats pel poder i són els més desfavorits de la desigualtat social, i davant l'advertència constant per als ciutadans domesticats que les coses podrien anar-los pitjor, decideixen sortir als carrers. Per recordar-los que hi ha un graó més avall de l'explotació laboral i l'increment de l'IPC, que podrien ser dones immigrants, per exemple, o presos, o aturats, i no comptar amb cap possibilitat de guanyar-se el pa i la sal, la robeta de temporada o el pis que acabaran de pagar en la vellesa. O que potser l'última etapa de la vida l'hauran de sobreviure amb una pensió miserable o captant pels carrers, tan inhòspits quan s'han de contemplar arran del terra. Bé doncs, part dels invisibles francesos van alçar la veu durant uns dies per reivindicar els carrers (en molts casos era l'únic de què disposaven) i volien invitar tothom qui se'ls sentís seus a reapropiar-se'ls tot reinventant-los. Anys més tard els marges de Madrid van recollir la iniciativa francesa. I després Barcelona. Van ser unes jornades de reivindicació del carrer i de denúncia de les polítiques del capitalisme.

Tot i que les mobilitzacions antiglobalització es van fer famoses arran dels esdeveniments de Seattle, per l'enorme ressó mediàtic de què van gaudir, des del meu punt de vista els orígens d'aquesta dissidència anticapitalista (per no perdre'ns en la nit dels temps) els hem de situar a França. Per a mi, Barcelona Tremola prové d'aquí és el meu fil conductor. Encara que no tothom diria el mateix. Perquè a priori, allò que va motivar la preparació d'aquestes jornades, era la convicció anticapitalista i el desig de fer explícit el rebuig a les cimeres de caps d'estat occidentals i de tots els capitosts dels principals centres decisoris de l'economia mundial.

Les persones que hi participaven procedien de col·lectius i espais de lluita diversos dins l'àmbit del que podríem anomenar les lluites antisistema. Per una banda, feia un parell d'anys de Trenquem el Silenci, i a moltes de les persones que hi vam participar ens va quedar pendent donar-li algun tipus de continuïtat, ja que enteníem que aquest tipus d'actuacions no tenen sentit com a fet puntual si no es continuen desenvolupant. Per una altra, s'estava anunciant la visita del Banc Mundial, cosa que incitava molta gent que treballa en diferents àmbits a emprendre alguna iniciativa amb motiu d'aquesta visita.

Aquesta institució em provoca una forta repulsa en tant que un dels centres decisoris de la mundialització del sistema capitalista. El fet que alguns dels seus membres es personessin a Barcelona era una excusa prou bona per mostrar la nostra animadversió cap a la seva feina.

Aquest es un fet habitual. Sovint, quan s'organitzen jornades, sol ser en resposta a agressions, i aquesta era una resposta a l'agressió que suposava la visita del BM a Barcelona.

Algunes persones aportaven dades de tàctiques, de tipus d'accions que s'havien fet, de xerrades, etc. d'iniciatives anteriors. No oblidem que aquesta Barcelona burgesa també ha estat una metròpoli anarquista amb una tradició important dins d'Europa pel que fa a lluites socials. Hi havia connexions i una certa mirada retrospectiva cap a aquests antecedents.

Tot i que aquests antecedents poden suposar també una pressió a l'hora d'organitzar una resposta a l'altura de les circumstàncies en referència a algunes fites del passat, personalment no ho vaig viure així ja que no em considero capdavantera de res ni part d'una avantguarda que hagi de donar exemple a la resta del món. La meua intenció era trobar vies per socialitzar les meves inquietuds polítiques i socials així com una forma d'aprendre de les lluites diverses.

Segons la manera d'entendre el món dels qui participàvem en Barcelona Tremola, donada la situació actual de forta mundialització del sistema capitalista, la lluita social no pot quedar deslligada de la consciència que mentre hi hagi injustícia al món jo tampoc seré feliç. L'única manera de lluitar i construir és mitjançant la propagació d'idees i accions i la posada en comú amb altres persones i col·lectius de malestars compartits i alternatives possibles. Des de la comissió de gènere, en la qual estava participant, vam intentar recollir aquests aspectes fent ressò de tots els àmbits i situacions en què es troben les dones. Tot i que, obviament, era impossible recollir totes les situacions que afecten les dones arreu del món, sí que es va procurar incorporar moltes de les vivències que les dones tenen en el nostre context. Es prenia Barcelona com un espai de confluències d'aquestes diverses situacions; dones immigrants, treballadores, sense papers, aturades, brigadistes, empresonades. És a dir, situacions i vivències molt diverses amb unes causes o orígens d'aquests problemes que tenen una forta vinculació amb figures institucionals com el Banc Mundial.

BARCELONA TREMOLA

Als voltants de l'abril-maig es van començar a organitzar unes assemblees amb l'objectiu de delimitar quines comissions hi hauria, les línies de treball, les persones que havien de coordinar-se amb les altres iniciatives empreses (Las Agencias, MRG), etc. Es va escollir un representant per cada comissió i s'organitzaven sessions genereals on es comentava què s'estava treballant en cadascuna de les comissions i quines accions s'estaven preparant. Jo vaig involucrar-me en la comissió de gènere.

Com ens presentariem davant la gent? A quines persones volíem fer arribar el nostre missatge?

Problemes ja clàssics en l'àmbit antisistema i que sovint es deixen sense concreció per manca de consens.

El que sí es tenia clar era la voluntat d'arribar a persones afectades per les mil dolències que la societat del consum, amb tota la seva artilleria encanyonant-nos per fer-nos obeir els dictats d'una selecta i depravada minoria, ens inocula des que naixem. Arribar a tothom que se senti afectat de solitud, cansament i buidor, perquè l'estan obligant a comprar a preus desorbitats coses que necessita, o la forcen a necessitar, a treballar indignament sense cap dret a exigir dignitat, a contemplar, aterrides, com la mort de molts es transforma en l'opulència indecent d'uns quants. Es volia, en definitiva, obrir les portes del "gueto" per parlar i per escoltar veus afins provinents d'altres col·lectius i subjectivitats. Voliem parlar amb la resta de gent del carrer. Voliem dir "nosaltres coincidim en què el tinglado no ens agrada, per això, allò i allò altre. I tu? a tu com et va? no creus que aquests que es reuniran d'aquí a un parell de mesos a la ciutat són uns maleïts representants d'uns cabrons que ens estan robant la salut, l'alegria, el pa, o ens el venen a un preu humanament caríssim, i que no hi ha dret i ja n'hi ha prou? I no penses que els hauríem de demostrar que no els volem, que no volem que continuïn sent els tirans que ens control·len i que volem fer les coses d'una altra manera perquè és possible fer-les més ben fetes?".

Més o menys això, volíem. Els problemes venien inevitablement encadenats a aquesta pretensió. Perquè el difícil era decidir de quina forma concreta arribaríem a persones diverses. Hi ha moltes persones, en una ciutat, hi ha moltes distraccions, molts espectacles, moltes situacions laborals, familiars, personals i socials, que impossibiliten arribar a aquells que potser se sentirien interessats en participar en unes jornades, o trobades, o digues-li com vulguis. Però quan trobar-les i, sobretot, com apropar-nos a elles, quin llenguatge haviem de fer servir per a connectar. Sembla que tots els poders fàctics estan conxorxats per a desacreditar, ignorar o criminalitzar les veus dels qui volen acabar amb l'ordre establert, de manera que les nostres formes d'actuació sovint són acusades de tots els mals. Què hem de fer, doncs? Continuar amb la nostra manera de fer sense pèls a la llengua, que tan els han fet odiar a la majoria? Confiar que, a còpia de repetir-les, algun dia seran recolzades?

Per mi va ser una experiència molt enriquidora, molt interessant, vaig tenir l'oportunitat de treballar conjuntament i de conèixer persones amb qui no havia treballat anteriorment. També hi va haver molts problemes i dubtes que considero endèmics als moviments alternatius. Per exemple, que es volia abarcar tot en molt poc temps. Un cop es va començar a treballar, i donada la limitació temporal, apenas hi havia temps per pensar detingudament allò que s'estava fent. Van haver-hi idees, accions o iniciatives que no es van poder treballar suficientment, i en alguns moments es va haver d'improvisar a última hora, raó per la qual no es va poder assolir completament el que es pretenia.

ACCIONS I ACTIVITATS EMPRESES DES DE LA COMISIÓ DE GÈNERE

Des de la comissió de gènere es van organitzar: un passi de vídeo sobre les dones del 36, amb una xerrada posterior amb una historiadora i una dona del 36. Un altre dia es va passar un altre vídeo sobre dones inmigrants que desafien la seva invisibilitat, també xerrada. Dona, treball i globalització va comptar amb la presència d'una sociòloga i una dona de la intersindical. Es va organitzar una trobada de dones a la qual hi van assistir dones de col·lectius feministes dels Països Catalans i de col·lectius antimilitaristes, pensada com un espai d'intercanvi d'experiències. La lluita de gais i lesbianes, amb un videofòrum sobre *Stonewall* 69. La jornada sobre dones preses va comptar amb la presència d'una sociòloga. Avortament i mètodes anticonceptius i maternitat, ginecologia i parts naturals van ser els temes tractats a l'apartat de mercantilització i control del cos, i van ser conduïts per una ginecòloga i una partera.. I per acabar, una xerrada i un taller d'autodefensa van constituir el bloc temàtic sobre violència i autodefensa.

El nostre lema era 'Que tremoli el patriarcat!'. El tremolor del patriarcat va ser aparentement lleu, però les conviccions, els interrogants i les ganes de seguir endavant d'aquelles que hi vam participar van ser equivalents al rebombori produït per una erupció volcànica ardent i commovedora.

La jornada de laboral va provocar reaccions diverses. El posicionament de la professora de sociologia i el seu discurs punyent no va deixar ningú indiferent. La ponent de la Intersindical va quedar en un segon terme tant pel seu discurs, més convencional i, al meu parer, no gaire innovador, com se suposa hauria de correspondre a un sindicat que pretén l'allunyament de les posicions socialdemòcrates dels sindicats majoritaris, com per l'absència de valoracions personals. A grans trets, la ponent de la Intersindical va exposar els drets laborals que són més desconeguts i va criticar la tasca dels grans sindicats. Mentre que la professora de sociologia va adoptar una actitud crítica envers les persones que estem implicades en la lluita social. Va denunciar la nostra postura victimista que sovint, per manca de reflexió profunda pel que fa a l'àmbit laboral, ens fa apuntar-nos a carros reformistes i col·laborar, sense adonar-nos-en, en l'estratègia del neoliberalisme. Com ara quan es recolza la reivindicació de sous per a les mestresses de casa, alegant que això podria desembocar en un increment del control dels espais privats per tal de garantir que aquests sous es destinin, efectivament, a dones que desenvolupen tasques domèstiques. Va emfatitzar que la solució no podia venir mitjançant la mercantilització de la nostra vida i intimitat sinó per l'enderrocament de la lògica del treball i l'esforç. Va criticar que les reivindicacions apuntessin massa a demanar un increment dels sous, en comptes de reclamar horaris dignes, un tracte respectuós, o bé l'abolició de les desigualtats de gènere en els àmbits laborals.

Personalment, em va interessar la idea d'evitar la mercantilització de les nostres vides com a dones i apostar per reivindicacions que denunciessin els rols que, tradicionalment, se'ns han atorgat, així com l'exigència de respecte. Hi va haver noies que es van sentir atacades pel seu discurs provocador, d'altres, jo entre elles, el vam trobar incitador, que incitava a revisar idees i a seguir buscant solucions.

Dins de la lluita de gais i lesbianes, a més del videofòrum, vam preparar una acció que portava per slogan '2001 anys d'homofòbia. Ni un més': la intenció era denunciar l'Església com a institució repressiva, controladora i castrant. L'acció va consistir en convocar la gent a la Catedral. En un moment determinat es va fer sonar un xiulet i totes les persones que érem allà ens vam abraçar i petonejar, i es va intentar desplegar una pancarta. La gent que era a la Catedral va reaccionar amb indignació i també el capellà, que es va presentar acompanyat d'un guarda de seguretat. Vam intentar parlar amb ells per explicar-los per què érem allà, però no es van mostrar gaire disposats a dialogar. Aquesta acció em va divertir moltíssim. Va ser com tornar a classe. Vaig sentir l'excitació dels moments d'abans d'una reivindicació col·lectiva en forma de trastada divertida contra l'autoritat. A més, per mi, el fet d'haver-me escolaritzat en un col·legi de monges i haver viscut de prop l'educació i repressió eclesiàstica, i poder tornar a un entorn religiós a fer una bretolada però amb tota la consciència de per què estàs transgredint aquell espai em va divertir molt. Va ser una mena de venjança personal retrospectiva i alhora constituïa una reivindicació malauradament vigent. Hi havia un convenciment total del què estavem denunciant, l'homofòbia assassina practicada per l'Església catòlica al llarg de la història.

En aquesta acció a més hi havia el factor sorpresa, no sabíem què anava a passar i això encara ho feia més divertit. A més l'acció no estava faltant al respecte a ningú en particular sino a una institució. I la forma de fer-ho (fent soroll, donat-nos petons, disfressant-nos), en un lloc on tot això està absolutament prohibit. Em semblava molt bé entrar en el santuari d'aquesta institució i transgredir els seus absurds postulats. Em va fer gràcia sentir els nervis abans d'emprendre l'acció. Finalment vaig sentir indignació per com ens van tractar. Va aparèixer un guàrdia de seguretat que va trencar la pancarta, i es van donar actituds molt beligerants, a la defensiva, que van palesar, un cop més, quina és la manera que tenen d'imposar la fe. El capellà va reaccionar assenyalant el cel, mentre afirmava 'Déu us està veient'.

A Barcelona Tremola es van fer accions amb cristians de base sense que sorgís cap conflicte. És a dir, es tractava de denunciar l'actitud de la institució catòlica històricament homofòbica, no d'atacar creences religioses.

Es van organitzar dues jornades a la Casa de la Solidaritat. Una tractava sobre mètodes anticonceptius i avortament, i l'altra sobre maternitat i parts naturals.

El primer dia es va parlar sobre diversos mètodes anticonceptius. Es van abordar els mètodes anticonceptius femenins principalment, tot i que es va reflexionar que un dels aspectes on es manifesta el sexisme, un cop més, és en la predominància d'anticonceptius per dones. Per contra, també es va fer notar que calia ser realistes: és necessari que les dones coneguin els diversos mètodes anticonceptius femenins. No es van abordar aspectes com les malalties de transmissió sexual, cosa de la qual ara, pensant-ho, me n'alegro. En canvi, sí es va parlar de desitjos sexuals i de maneres de disfrutar del sexe. Una bona part de la tarda la vam dedicar a parlar dels embarassos no desitjats i de la necessitat de les dones de conèixer quins mètodes anticonceptius hi ha a l'abast i quins són els gens o menys nocius per la nostra salut.

Aquest va ser un dels temes que es van tractar: el fet que siguem les dones qui ens hem de prendre anticonceptius que, sovint, són nocius. Es va parlar del DIU com alternativa a la pastilla.

Es va tractar la pèrdua de coneixements tradicionals dels cossos de les dones, i es van posar exemples com les dones d'algunes comunitats africanes que des de sempre utilitzen mètodes anticonceptius senzills, elaborats per elles mateixes. En aquestes comunitats es fan servir una mena d'anellets que impedeixen la fecundació. Aquest coneixement s'havia adquirit sense requerir la introducció de microcàmeres a la vagina. En aquest sentit, es va parlar del desconeixement actual de les dones dels cicles de fertilitat, per exemple. Es va denunciar que la ginecologia, entesa com una disciplina científica dels i per als homes, havia erradicat aquestes formes de coneixement. Aquest saber de les dones ha estat substituït per un coneixement produït pel poder amb la funció de sotmetre-les i controlar-les. Es va fer una crida a recuperar aquesta sabiduria popular que s'ha perdut, sobretot a Occident.

Es va parlar també sobre l'avortament. Una de les ponents va explicar la seva experiència personal en la pràctica d'avortaments. Aquesta va ser una intervenció força sorprenent. Ella havia estat practicant avortaments convençuda que això proporcionava una enorme llibertat a la dona ja que superava els tabús morals i religiosos i li atorgava la possibilitat de decidir enfront d'un embaràs no desitjat. La ponent va explicar com en el decurs dels anys s'havia desilusionat. El seu argument era que, com a conseqüència del desconeixement progressiu del cos per part de les dones, així com per l'increment de facilitats per accedir a un centre que practica la interrupció de l'embaràs, tant les dones com els homes estaven tendint cap a una despreocupació creixent en quant a l'embaràs i l'anticoncepció. Practicar l'avortament és perjudicial pel cos de la dona i traumàtic per qui el practica. No deixa de ser una interrupció d'un procés natural de generació d'una vida. Tota dona hauria de tenir dret a decidir quan estar disposada a tenir fills, si és que mai ho està; ara bé, tant dones com homes han de ser responsables i practicar l'anticoncepció en comptes de despreocupar-se totalment de la possibilitat d'embaràs. En les relacions sexuals entre heterossexuals aquesta possibilitat és present, i la partera es queixava que moltes dones occidentals (en col·laboració amb els homes que, per passiva, deixen l'embaràs a càrrec exclusiu de la dona, com si, pel fet de ser una cosa que s'esdevé dins del cos femení, fos exclusivament un problema d'ella) es

despreocupen de mirar d'evitar embarassos no desitjats confiant que, a canvi d'uns calerons i unes hores en un quiròfan, problema resolt. Trobar-se amb casos de dones que avortaven fins a cinc o sis vegades per la despreocupació en l'ús de mètodes anticonceptius l'havia canviat. La frivolitat amb què s'està tractant en les societats que disposen de la quasi totalitat de les prestacions científiques i tècniques la interrupció de l'embaràs converteix un dret en una despreocupació. La xerrada va ser molt interessant perquè posava de manifest el desconeixement actual sobre temes com la maternitat i la sexualitat. L'educació en la sexualitat s'està reduint a la circulació de material pornogràfic, i n'obvia altres aspectes fonamentals.

També es va abordar el tema del part. Es va denunciar que tant l'embaràs com el part són enfocats des del punt de vista del metge. Per exemple, la posició medicalitzada en què les dones pareixen, o bé l'administració d'anestèsia, responen més a unes necessitats de la institució mèdica que a la voluntat de la dona que pareix. Es va parlar de parts naturals com alternativa al part hospitalitzat. Els parts naturals es realitzen a casa però es compta amb el suport que suposa la ciència i les tecnologies de què disposen els centres hospitalaris, per si es compliqués el procés. Aquest hauria de ser el paper de la ciència i no practicar anestèsies indiscriminadament i privar la dona de l'experiència del part.

Es van projectar alguns videos sobre el part natural i es va emfatitzar l'experiència que suposa el part per les dones que desitgen parir i la necessitat de reivindicar aquests aspectes. Sovint, però, hi ha un desconeixement del propi cos que reverteix en la por al dolor del part. Les parteres explicaven que moltes dones, com a conseqüència de la por al part, en el moment de dilatació el que feien era contraure, no podien relaxar-se.

Aquestes jornades es van fer en la Casa de la Solidaritat. Hi va haver una bona assistència, entre la qual destacava la diversitat de les persones (tant noies com nois, i d'edats diferents). Es va parlar d'organitzar xerrades per les escoles i d'emprendre altres iniciatives. El desenvolupament de la jornada va tenir un to molt íntim. Tot i que els temes a tractar, com la sexualitat, el cos de la dona, etc. solen provocar algunes resistències a l'hora d'expressar-se còmodament em va sorprendre el clima de confiança que es va generar. Hi va haver un ambient de respecte i de sinceritat que va facilitar les intervencions dels assistents. Em va agradar que s'abordés el tema de manera relaxada, íntima i alhora general. Es podria dir que van ser unes jornades-taller.

Les jornades de les dones brigadistes del 36 van ser molt emotives. Perquè hi havia una confluència de temes com dona, guerra civil, brigadistes, exiliades i, sobretot, perquè l'edat i les experiències de les convidades que hi van assistir, van conferir a l'acte un to molt entranyable. Els records que van evocar de la guerra, de com va evolucionar la seva forma de veure el món arran dels esdeveniments que van viure van generar un fort impacte en l'audiència. Van ser persones que van tirar endavant una família durant la guerra civil, que es van incorporar al món laboral i a la lluita política. Per aquelles dones allò va suposar una revolució personal. Hi havia diferències entre totes elles però compartien un optimisme per la

vida i una força interior impactant. Elles van viure uns temps en què els projectes comunistes, marxistes o anarquistes tenien una força revolucionària. Van viure i lluitar convençudes que l'estatus quo imperant canviaria amb l'empenta del poble. Algunes d'elles partien de la ingenuïtat que les desigualtats socials eren efectes desconeguts per les persones benestants i que calia explica-los que el model polític de dretes produïa enormes patiments a un ampli sector de la població. Van ser dones que es van incorporar al món laboral, van sostenir l'economia del país, van construir els refugis subterranis de Barcelona. Els homes eren al front i, com ocorre en totes les guerres, eren les dones les qui van haver d'assumir totes les tasques econòmiques i socials que sostenen un país. Tot aquest esforç físic, emocional i intel·lectual ha estat silenciats i mai se'ls ha agraït. Quan es parla de la guerra, tant des del bàndol vencedor com del dels vençuts, es parla dels soldats, però en cap moment es recorda el paper de les dones. Un altre punt que es va tractar va ser el de les dones al front, que van sofrir la doble derrota de pertànyer al bàndol dels vençuts i, a més, la discriminació per qüestions de gènere que patien fins i tot per part dels seus companys.

Finalment es va abordar la postguerra. Un moment en què van haver de tornar a casa i se'ls tornava a assignar els rols tradicionals de la dona, es van ignorar els terribles esforços que havien hagut de fer, la lluita valerosa i duríssima que havien dut a terme en la seva doble guerra. Els homes d'aquest país encara no han assumit la revolució de gènere que aquelles dones van fer amb suor i sang i moltes llàgrimes vessades o reprimides. Ells, conscients o no, són els hereus d'uns avantpassats que encara temien massa la dona com per a assumir amb alegria la igualtat de gèneres.

Aquestes jornades van ser molt emotives. Per la necessitat de recuperar la memòria històrica d'unes dones que van lluitar per uns ideals i van desenvolupar unes reflexions que considero que tenen una enorme vigència, i que cal escoltar.

ORGANITZACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LA COMISSIÓ DE GÈNERE

La comissió de gènere estava constituïda principalment per noies, només va comptar amb la presència d'un noi. Això va generar algun conflicte sobre com enfocar la comissió perquè s'apropava més a unes jornades de dones que no a una comissió de gènere. No comptava amb la presència de cap noi declarat heterosexual. En l'enfocament de les xerrades, les activitats, etc. predominaven les qüestions relacionades amb dones i hi va faltar activitats relacionades amb aspectes més lligats al gènere. Des de la comissió es va criticar l'absència d'interès per part dels nois per integrar-se en una comissió de gènere. De fet, una de les crítiques que s'ha fet des d'alguns sectors feminisme ha estat denunciar que és necessari que hi hagi una implicació per part dels homes en els temes de gènere o s'estarà obviat una lluita fonamental. Aquesta crítica denuncia que no s'aconseguirà la igualtat entre gèneres fins que una de les parts no vegi la necessitat d'implicar-se en la lluita. Quan s'està treballant en unes

jornades amb homes llibertaris que estan en contra de la mundialització de l'economia capitalista i contra els estats per tot el que implica de negatiu per la vida de les persones; la lluita contra el patriarcat i contra la seva mundialització és una lluita bàsica que no es pot passar per alt. Sovint les revolucions personals són les més costoses i aquest és un factor determinant en temes com el sexisme i el patriarcat. Per això des de la comissió es criticava que els problemes que afecten les dones sembla que només acabin interessant a les dones. Aquesta crítica es va dur a l'assemblea general, on es va reconèixer que encara faltava canviar alguns esquemes.

Des de la comissió de gènere vam aconseguir que s'involucressin, en algunes de les activitats que es van programar, persones que no pertanyen pròpiament als entorns reivindicatius, i això es va considerar molt positivament. Hi va haver persones amb qui no va ser possible posar-se d'acord i d'altres amb qui no va costar gens. Les raons per les quals considero que no va ser possible comptar amb algunes col·laboracions remeten a qüestions organitzatives. Hi havia una manca de medis que feia que l'organització fos molt precària. No hi havia fons ni espais suficients per dur a terme moltes de les activitats que es desitjaven. Per exemple, es va voler fer una representació teatral però no va ser possible trobar un espai adient ni pagar a les noies que la feien. En altres casos no sabíem transmetre qui érem o què preteníem, clarament, a les persones amb qui volíem col·laborar. El fet de no ser un col·lectiu amb un pes va dificultar aquests contactes. Hi ha persones que volen saber per a qui estan fent alguna cosa, i quan no expliques massa bé què estàs fent, si a més és una iniciativa de repulsa al BM, de desobediència, etc. es generen algunes resistències per les connexions amb els esdeveniments de Seattle, o pel fet que la iniciativa es considera massa radical. El tipus d'interrelacions i l'estructura organitzativa precària que hi havia entre la gent de les jornades repercutia en les col·laboracions externes, en alguns casos. En altres, va ser tot el contrari i va haver-hi col·laboracions molt entusiastes com per exemple les de La casa de la Solidaritat, o la de la CNT de Joaquim Costa, que ens van obrir les portes de seguida i van ajudar-nos en tot el que estava al seu abast. Possiblement el fet que no fóssim un grup fortament constituït o massa institucionalitzat, en canvi, va provocar que les persones que assistien a les jornades i activitats que proposàvem fossin molt diverses, d'àmbits molt diferents.

La comissió de gènere estava constituïda, entre d'altres, per persones de diversos col·lectius de dones i que duïen temps juntes. Tenien una forma de treballar molt sistematitzada que va provocar que, en alguns moments, monopolitzessin amb excés la comissió. No perquè s'imposessin explícitament sinó perquè el seu bagatge els permetia fer-se escoltar més fàcilment dins la comissió.

Aquest és un altre dels temes que em preocupen. És a dir, les relacions de poder que es donen en l'àmbit de la lluita social. Hi ha persones que tenen més veu que altres. A vegades això s'actua de manera subtil i altres més evident, però sovint és acceptat. Per por o perquè hi ha persones que tenen una major disponibilitat per dedicar-se a treballar-hi o una trajectòria més dilatada de lluita. Al dedicar-s'hi més hores o tenir més experiència sovint passa que acaben

imposant els seus criteris. L'efecte d'aquestes desigualtats pel que fa a la disponibilitat o la trajectòria propicia que les desicions que es prenen no estiguin del tot consensuades.

Considero que quan es plantegen jornades del tipus Barcelona Tremola, en què es dona una diversitat d'edats, trajectòries polítiques i posicionaments ideològics més o menys considerables, cal partir de la premissa que la feina que es durà a terme no serà la mateixa que la que es desenvolupa dins un col·lectiu. S'ha de tenir clar que l'objectiu principal ha de ser l'intercanvi d'experiències i metodologies, més que no pas d'incidir i aprofundir en l'elaboració de propostes acceptades unànimement. Altrament, el desgast i la frustració poden arribar amb facilitat. S'ha d'aprofitar això per fer un esforç per aprendre de les persones que tenen més experiència i al revés, motivar les persones que en tenen menys a participar activament i a fer sentir la seva veu. A la pràctica no és tan fàcil. Jo mateixa me n'he adonat sobre la marxa i en reflexions posteriors, d'això que et dic. Sobre el terreny sol passar que aquestes diferències acaben per activar relacions de poder.

Malgrat tot, dins de la comissió de gènere crec que es va valorar positivament la diversitat de posicions de les persones que la conformàvem. Tothom tenia la sensació que estava aprenent alguna cosa de les altres. Algunes aportaven una vessant més imaginativa, altres tenien una major capacitat organitzativa i de treball, altres creaven lligams... en resum, cadascú aportava la seva part i tothom va aprendre de les altres. Tot i que, com he comentat, antagònics està fent esforços per sortir del ghetto, connectar-se, obrir-se i incorporar, però crec que encara falta molta feina..

El poder no pot controlar tots els espais, conèixer tots els pensaments i desigs de les persones. Però porta molts anys alerta i amb una línia molt clara. Les mobilitzacions com la de juny poden ser un laboratori pel poder. Per conèixer cap a on s'està encaminant la dissidència, quins mètodes i intencions auspicia.

L'estratègia mediàtica fonamental va ser la de silenciar els esdeveniments, sense donar-los massa relevància ni interès. El ressò mediàtic de les anteriors cimeres havia estat contraproduent pel poder. Per això, a Barcelona l'estratègia va ser silenciar les activitats, les manifestacions i les posteriors detencions. Amb això el que s'aconsegueix és invisibilitzar la tasca dels moviments. Conjuntament, com ja he comentat, l'estratègia policial s'orienta cap a la repressió, intimidació, control i seguiment de membres dels col·lectius amb la intenció d'incomodar els participants. Si a això se li afegeix la impunitat judicial amb què actuen les forces de l'ordre, es dibuixa clarament quina és la estratègia del poder.

La negativa final del BM a reunir-se a Barcelona es va llegir per alguns sectors com una victòria. Altres pensaven que això impedia als moviments mostrar la seva repulsa i que, per

tant, era una estratègia per silenciar-nos i invisibilitzar-nos. Altres pensaven que ens tenien por. Personalment, penso que és cert que ells tenien por de la resposta social que podia provocar la visita del BM. Si cada cop els oprimits som més i aconseguim trobar la manera de posar-nos d'acord i fer les coses conjuntament, això suposaria una amenaça seriosa per al poder. De totes maneres el poder ha desenvolupat una tasca important, mitjançant la dispersió, el foment de l'individualisme, o bé la por als altres; que fa que aquest projecte estigui encara molt verd. Per això la reposta social al poder, a les grans multinacionals o bé a organismes internacionals com el BM no està encara prou consolidada.

LLUITA SOCIAL EN XARXA

Davant el moment actual de forta repressió, en què les lluites socials estan essent erradicades d'arrel, s'està començant a experimentar un fort sentiment de paràlisi i impotència. Davant d'això, considero que actualment la lluita fonamental passa per treure'ns de sobre aquest sentiment o sensació. És una lluita per mantenir l'esperança i erradicar la imatge de carreró sense sortida, que som molt dèbils enfront de la maquinària repressiva, que les lluites estan molt disperses o que és molt difícil connectar forces. La batalla que ens pertoca lliurar actualment té a veure amb la recuperació de l'esperança, la idea que el que s'està duent a terme, pot i ha de provocar transformacions socials. Si hi ha un espai on el poder ha vençut la resposta social és perquè ha conseguit produir la sensació que 'no val la pena' o que 'no serveix de res complicar-se tant la vida'. Per això entenc que és fonamental, en aquest moment històric, sentar les bases de l'esperança.

Una de les maneres en que s'està afrontant aquest escenari és mitjançant el treball en xarxa. És a dir, mantenir una mínima estructura o uns lligams que mantinguin els contactes entre diferents col·lectius i persones que permetin unir les forces en moments específics per incidir en algun aspecte concret. Alhora aquest treball en xarxa permet a cadascú continuar treballant en el seu àmbit d'interès, però sense perdre el contacte amb la resta.

Ara mateix, a Barcelona estan passant coses molt interessants que tenen a veure amb aquest processos o treballs en xarxa. Per exemple, dins del moviment veïnal està emergint de nou una lluita de caire social com la que es va donar a la dècada dels setanta que després havia anat perdent força. Sembla que ara s'està tornant a posar en funcionament. Si fins fa poc tan sols el moviment okupa es preocupava per denunciar i evidenciar el tema de l'especulació, ara aquestes reivindicacions les podem trobar també en diverses iniciatives empreses pel moviment veïnal. Probablement, el poder en general s'està desenmascarant amb temes com la política de Bush en l'àmbit global, però també en l'àmbit local respecte a les polítiques de l'Ajuntament a Barcelona. Això ha provocat que els veïns s'estiguin sentint afectats de manera directa. S'estan reclamant espais verds, o bé equipaments pels barris i no només per part d'un col·lectiu molt determinat sinó des de la mateixa gent del carrer. És des de les iniciatives

veïnals que s'està posant en dubte la tasca de l'Ajuntament, s'ha deixat de creure que treballa pels ciutadans, i s'està denunciant la seva vinculació amb els interessos de les immobiliàries i les constructors. Són aquests tipus de respostes i lluites que s'estan donant en el carrer, que m'interessen, i des d'on penso que es pot recuperar aquesta esperança i la possibilitat de reconnectar diverses lluites.

Aquest exemple podria entendre's com una lluita de caràcter local ja que es dona en un àmbit molt específic però en realitat està mobilitzant i connectant tota una ciutat i diverses lluites. No es tracta de pensar, per tant, la ciutat com una totalitat autosuficient, sinó que aquestes lluites es vinculen amb les lluites agràries o amb les lluites contra el trasvassament de l'Ebre, etc. És a dir, cal trobar els punts de connexió entre totes aquestes lluites. La lluita local i la global no són incompatibles, al contrari, cada cop més es fa necessari vincular-les.

4.4.- NARRATIVA (Josep)

Campaña Barcelona 2001

La campaña "Barcelona 2001" se organizó a raíz de la reunión del Banco Mundial que se iba a realizar en Barcelona. Un grupo de personas que había ido a Praga o a Niza - alrededor de un núcleo central que era el MRG (Movimiento de Resistencia Global) - pensó en organizar una campaña contra el Banco Mundial. Esto se debió a la fuerza que comenzaba a tener el movimiento de protesta en contra de las organizaciones internacionales tales como el Banco Mundial para denunciar a éstos como unos de los principales causantes de la gran pobreza que hay en el tercer mundo (en el mal dicho "tercer mundo").

En las primeras reuniones aparecieron personas vinculadas al MRG, a grupos de solidaridad con América Latina, al movimiento Okupa de Barcelona, a grupos independentistas...

Al cabo de dos reuniones se vio que habían formas diferentes de trabajar y de ver las cosas entre las personas que asistían. Personas del movimiento Okupa se separaron y poco después constituyeron lo que se llamó "Barcelona tremola". Esta iniciativa era más guiada por principios de antiautoritarismo y anarquismo. Luego algunos grupos independentistas se incorporaron a "Barcelona tremola" y otros se quedaron en la iniciativa de la "Campaña".

La Campaña empezó a rodar, nos reuníamos cada quince días - los martes en el Espai Obert - y nuestra intención, aparte de manifestarnos, era organizar un foro, una contraconferencia explicando qué es el Banco Mundial, cuáles son las políticas neoliberales que se aplican no solamente en España y en Europa si no en todo el mundo, qué es la deuda externa y qué papel juega el Banco Mundial en esta deuda externa.

Ideamos una campaña prolongada porque esto fue en junio y los primeros pasos de esta campaña fueron en Navidades del 2000. Lo que ideamos fue una campaña sostenida, de cinco o seis meses, por barrios, por pueblos, por todos los puntos que llegáramos y a todos los niveles. El objetivo de esta campaña era la denuncia del Banco Mundial, de la política neoliberal que aplican el Banco Mundial y el Fondo Monetario Internacional. Le llamamos "Campaña" porque no queríamos que fuese un hecho puntual sino una campaña sostenida en el tiempo. Se hicieron charlas, reuniones, se publicaron artículos, incluso en los periódicos que llegan a la gran masa social, se hicieron cartas de los lectores, cada quince días, cada semana, se enviaban a diferentes periódicos cartas denunciando el papel del Banco Mundial, protestando.

Esta campaña tuvo continuidad con lo que pasó en Seattle y en otras ciudades, como dije anteriormente. Sin embargo, a mi me parece que los acontecimientos de Seattle no son el

punto de partida del movimiento antiglobalización porque en Europa desde el 96 ha habido movilizaciones de este tipo. Un ejemplo puede ser la movilización que hubo en Maastrich para el momento en que se firmó el tratado de la Unión Europea, en el cual España se integraba cien por cien tanto monetaria como políticamente en Europa. Quienes fueron a Maastrich se quejaron por todo lo que se iba a firmar porque no estábamos de acuerdo - bueno, yo puntualmente no fui, porque yo como siempre estoy trabajando - pero la gente con la que estaba en ese momento - que estaba militando en un partido, un partido extraparlamentario - se fueron para allá y eso ya fue un momento antiglobalización porque allí se juntaron, partidos, sindicatos, ONGs, gente de todo tipo y toda condición, para protestar por lo que estaban decidiendo en Maastrich. Por lo tanto Seattle no es el punto de partida, sino quizás un punto de inflexión a partir del cual empieza una parábola bestial, que no sabemos dónde acabará. Las movilizaciones de Seattle sirven para expresar que cada uno actúa dentro de su parcelita, pero hay cosas que nos unen y debemos aprovechar esa fuerza para defendernos. El lema era "piensa globalmente y actúa localmente".

Lo que caracteriza a estas movilizaciones es que aglomeran a personas de muy diverso tipo, condición económica, social, política, ideológica, de todo tipo. Porque se buscan unos acuerdos mínimos. Por ejemplo, yo en un momento dado puedo estar trabajando, cosa que no me gusta, con partidos que están en el parlamento y que yo obviamente después iré contra ellos; pero a lo mejor en La Campaña estoy trabajando codo a codo con ellos y a lo mejor estoy trabajando con un Okupa, que luego al día siguiente lo desalojará el otro que está en La Campaña porque es del gobierno, bueno está en el ayuntamiento. O sea, que es algo muy... muy complicado. Son acuerdos mínimos, que sirven para intentar que no nos devoren.

Con respecto a la negativa del Banco Mundial a reunirse en Barcelona. He oído, por ejemplo, que fue una apuesta de nuestro "querido alcalde Clos" con el presidente del Banco Mundial para ver si Barcelona se atrevía a hacer una reunión de éstas (porque se sabe que en Barcelona hay mucho tejido asociativo y a partir de conocer las respuestas que habían habido por ahí, en Seattle, Praga, etc.). Esto era para ver cómo respondería la sociedad catalana, sin tener verdaderamente interés en hacer la reunión, porque no era una reunión importante del Banco Mundial sino que era una de las reuniones preliminares que obviamente la podían hacer por internet o por teléfono o por video-conferencia, como seguramente la hicieron. Lo que suena es eso: que fue una apuesta para ver cómo reaccionaba el tejido asociativo catalán de cara a una posible reunión del Banco Mundial, si no, no se comprende. Además, dentro de la organización estaba el PSC, por lo tanto yo creo que fue un poco la apuesta del Clos, junto con Maragall, con el objetivo de lanzar el desembarco de esta gentuza dentro de La Campaña, y lanzar un poco al PSC, y esta gente, con el MACBA y las Agencias, para meterse en el tejido asociativo catalán, de cara al 2004 (Forum de las Culturas). Estoy convencido que aquí ha habido un juego político para irse preparando el terreno para el 2004, no porque verdaderamente se fuera a reunir el Banco Mundial. Porque, por ejemplo, ahora que ha habido

la reunión de jefes de Estado de Europa en Barcelona, se estaba organizando desde Noviembre o Diciembre - porque ya en Noviembre fuimos a Zaragoza a prepararlo - y ellos sabían que había mucha fuerza y esta vez han traído a trescientos mil policías. Por lo tanto, que el Banco Mundial, cuando todavía no había mucha fuerza, un mes antes dijera "no, ya no nos reunimos" algo me huele a podrido y quien se trague las versiones públicas, que se las trague.

Grupos implicados en las movilizaciones

Había tres grupos diferentes: "La campaña", "Barcelona Tremola" y un tercer grupo que estaba formado por grupos anarquistas que vienen de la rama de la antigua de CNT; anarcosindicalistas afiliados. Ese era el tercer grupo: anarquistas puros. "Las agencias" y "La campaña" estaban juntas. El tercer espacio era este anarquista. Porque en "Barcelona tremola", a pesar de que había mucho Okupa, había mucho nacionalista, no tenía una ideología clara aparte de ser antiautoritaria. En cambio, la otra tercera, que ahora no me acuerdo el nombre, era una anarquista, era directamente anarquista; sólo hay que ver lo que quiere la CNT, pues era cien por cien. Era la que se manifestaba el mismo día, de la manifestación de "La Campaña", pero por la tarde, el mismo día, a las cuatro de la tarde, en la Plaza Universidad, y no los dejaron ni empezar, que ya directamente les tiraron pelotas de goma.

Con respecto a "Las Agencias", mi opinión es que es algo muy esotérico y muy raro, que yo llevo dos años con esta gente y todavía no acabo de comprender, no me acaban de gustar, no sé, es algo muy raro. Te explico: "Las Agencias" viene del MACBA (Museo de Arte Contemporáneo de Barcelona); el MACBA es un edificio que se ha creado en El Raval, rompiendo con toda la estructura y toda la forma de construcción del Raval; han reventado medio barrio, han hecho un edificio, que puede ser muy fantástico, pero no en esa zona, y bueno, estaba en el barrio, pero no estaba dentro del barrio. Incluso lo boicoteábamos; cuando hacían según qué cosas, nos manifestábamos, le habíamos hecho pintadas. Entonces, ¿qué pasa?, el director en ese momento del MACBA era el alcalde de Terrassa. El alcalde de Terrassa, si tiene una fama es la de desalojar violentamente a los Okupas, entonces los Okupas de Barcelona, por solidaridad con los Okupas de Terrassa, boicoteaban cien por cien todo lo que hiciera el MACBA. Detrás del MACBA está el Ayuntamiento, está el PSC, está Maragall. Yo te explico mi visión y de lo que estoy cien por cien convencido: ¿Qué ideó Maragall, que ideó el Ayuntamiento para integrar ese edificio espantoso y vomitivo dentro de la vida social de Barcelona y que no fuera boicoteado? Pues participar en "La Campaña" ¿Cómo participaba en "La Campaña" esta gente impresentable? ¡¡Con pasta!! Desembarcaron en "La Campaña" con millones, no con cien mil, doscientas mil... no, no, con millones. Me parece que dieron para "La Campaña" más de siete millones de pesetas y bueno, obviamente también nos hicieron todos los carteles de "La Campaña", alquilaron un local en la calle Joaquín Costa, unos

bajos, donde era la central de comunicación de "La Campaña". Desembarcaron con siete u ocho millones. A la gente que no estábamos en partidos políticos ni sindicatos no nos gustaban, pero decíamos "bueno aprovechemos, ¿no?" ¿Quién estaba en contra de nuestra campaña porque estaba esta gente? La gente de "Barcelona tremola", estaban contra ellos porque decían "los de La Campaña os estáis dejando comprar porque han desembarcado con millones". ¿Entonces, qué hicieron? porque son muy espabilados: Fueron a "Barcelona tremola" y les dieron pasta para que hicieran una revista que fue el "Está tot fatal", desembarcaron con muchíisima pasta. Hicieron una revista que duró me parece cuatro o cinco fascículos y se los metieron en el bolsillo.

Obviamente nadie tragaba a la gente de "Las Agencias". Dentro de "Las Agencias" hay gente muy interesante, pero hay muchos que están haciendo carrera política y que si algún día gana el Maragall - que seguramente ganará - pues tendrán su despachito en algún lado, no sé cuál pero alguno tendrán. Y bueno, ¿con esto qué ha conseguido el Ayuntamiento? Pues meter el MACBA dentro del barrio, algo que nunca hubiéramos pensado. Por ejemplo ahora en La Campaña contra la reunión de jefes de Estado, pues ya ni nos hemos cuestionado el hecho de que nos dieran espacio en el MACBA. Ya hemos ido directamente; cosa que hace dos años, nos hubieran dado espacio y hubiéramos dicho "¿Pero estáis tontos, o qué?". Es todo un juego político y nos han comprado, nos han comprado directamente.

Trayectoria Personal

Yo he ido haciendo una evolución personal, no sé si positiva o negativa, pero una evolución personal y de muy joven porque vengo de familia bastante nacionalista catalana. Vengo de gente de Esquerra Republicana de toda la vida, independentistas, algo fascistas, pero independentistas.

Después dejé un poco el ámbito nacionalista y me dediqué más a la parte ecologista. Bueno un poquito con DEPANA, hice mis pinitos con GREENPEACE también, iba a charlas, bueno iba también a Parques Naturales haciendo fotos, bueno, me gustaba mucho. Y bueno, un poco a través del movimiento este pacifista - ecologista me metí en la política.

Acabe metido en la política porque desde que tomas un café hasta que te levantas, todo es política en esta vida. Entré a formar parte dentro de un partido minoritario troskista llamado PORE, Partido Obrero Revolucionario Español antes, ahora solo POR, porque si le quitan la E y le ponen una C, de catalán, queda porc, cerdo... y lo dejaron en POR que queda mas fino. Pues entonces mi formación política nacionalista fue ampliada y trabajada a través del trosquismo, a través de muchas, muchas, lecturas, charlas, años. Hicieron mucho trabajo en mí, tanto que al final me fui. Me sirvió para adquirir una buena formación política, ver los puntos de vista que no se ven o que no quieren que veas. Estuve en este partido, en el POR, hasta

cuando se decidió entrar en Esquerra Unida i Alternativa que es la versión catalana de Izquierda Unida: Esquerra Unida i Alternativa que no tiene nada de unida, no tiene nada de Esquerra y de Alternativa ja no cal ni que en parlem. Obviamente por eso ya ni entré y me di de baja del POR porque estaba totalmente en desacuerdo con entrar dentro de esta macroformación fascista española catalanizada, y ese día pedí el finiquito del POR. Tengo muy buen rollo con ellos - es más desde hace un año pago una cuota de amigo, amigo no mas, no intimo amigo, pero amigo y cada mes pago quinientas pelas como amigo - porque bueno, sé que dentro de lo que hacen hay cosas que me gustan, pero bueno. Pues que yo con la gente del POR, pues no fui a Maastrich - como he dicho antes - ellos fueron, y ya veíamos la necesidad de tocar teclas europeas - porque cada vez se corta mas el bacalao fuera de nuestras fronteras - cada vez es mas lejos donde dicen aquí lo que hay que hacer. Y ahora ya no se sabe ni donde hay que ir, porque quien corta el bacalao es desde la Coca Cola hasta Endesa, pasando por el Banco Popular que a saber donde está, pues ya no sabes ni donde ir, pero teóricamente hasta hace dos años donde ibas era a Europa, ahora no se, al defensor del pueblo a lo mejor. Yo estuve con la gente preparando un poco lo de Praga, preparando un poco lo de Niza, porque yo estaba en contacto muy intimo con la gente del MRG, que es la variante española del AGP (Acción Global de los Pueblos).

Cuando empezó a salir lo del MRG, fui a varias reuniones de ellos. El MRG, es como una plataforma y nadie es del MRG completamente: no es una forma piramidal, tu vas y formas parte, tu no vas y no formas parte, tu estás y decides, tu no estas y... aglutina a gente de todo tipo: desde niños burgueses hasta okupas, pijos y gente de grupos y de asociaciones, esto es el MRG. Yo había participado en varias reuniones de ellos, decía la mía, yo estaba en contacto con ellos pero sin formar parte. Y bueno, cuando empezó la idea de lo que se nos venia encima por lo del Banco Mundial, pues me integré plenamente.

Por otro lado, llevo años con el tema de América Latina. Hace muchos años salí con una chica peruana y bueno, pues supe un poco todo lo que estaba pasando y, gracias a mi formación política y mi forma de ver la vida a través de mi visión critica, ves la colonización, la masacre española en toda América Latina. Y bueno, al conocer a esta chica, pues me metí con Perú y he ido pasando por diferentes grupos y siempre he estado muy interesado por América Latina. Y cuando surgió lo del Banco Mundial, pues pensé: América Latina tiene una voz muy importante dentro de lo que son las protesta en contra del Banco Mundial por toda la represión económica, toda la deuda externa, entonces pensé "es vital que yo entre dentro de esta campaña porque hay que dar la opinión y la versión de América Latina". Ya se que yo no soy el mejor portavoz, pero mas vale uno que nadie. Y pensé "bueno, yo desde mi modesta posición, pues todo lo que pueda tirar para América Latina, de denuncia, de lo que sea, pues lo haré".

Por todos estos motivos entré en La Campaña y América Latina me interesa toda, porque es una deuda que tenemos todos, los europeos y los españoles en concreto con todo lo que ha

pasado en América Latina, desde la cristianización y expoliación de los recursos naturales de América Latina, la posterior colocación de títeres que solo gobernaban al son que tocaban desde España y desde Europa, hasta la segunda recolonización que es la que está sufriendo últimamente, a través de empresas españolas multinacionales apoyado desde aquí.

Experiencia personal en la Campaña

Mi experiencia en La Campaña es casi de infarto. En el sentido que fue una lucha diaria, estrés, nervios, malas digestiones, por que La Campaña, como aglutina tanta gente y de tanto tipo y ves las presiones políticas y económicas que hay por dentro, pues te crías malasangre, lo más fácil es dejarlo y irte con "Barcelona tremola" - que es lo que hizo mucha gente, porque es más fácil desde la gente que se mueve un poco en mi ámbito - por que en "La Campaña", estaban Comisiones, estaba Esquerra Unida, estaba Iniciativa, UGT, el PSC, a ver, había mucho politiquero y presión política y económica a través de "Las Agencias" con la pasta, y entonces ¿qué pasa? pues la gente, un poco que vamos un poco más anárquicos - sin ser anarquistas - que no estamos tanto con los poderes fácticos por en medio, que cuestionamos y criticamos diariamente estos poderes, pues en "La Campaña" estábamos trabajando codo con codo con toda esa gente. Entonces ¿qué pasa?, que mucha gente de mi ambiente, pues huyó de esto y se fue a "Barcelona Tremola" donde estaban pues okupas y gente un poco más de nuestra forma de pensar y trabajar. Yo me quedé primeramente por mi formación política y luego porque siempre he pensado que si puedes hacer que toda esta gente se moje un poquito hacia la izquierda, apoye un poquito tus ideas, es genial, aunque te limen un poquito hacia su lado, tú sólo que consigas un poquito hacia tu lado es mucho, de partidos como PSC, de Iniciativa, de Comisiones, de UGT - que son los traidores de los trabajadores - aunque sea mínimamente en lo que puedas hacia la izquierda de ellos, es genial, es genial! Por ejemplo, si dentro de Comisiones hay un grupo que se llama "Críticos de Comisiones", es porque están haciendo lo que yo intentaba hacer dentro de La Campaña, sin acabarse de ir, intentar tirar hacia la izquierda un sindicato que es de ultraderecha. Para mí un poco más y me cuesta una llaga en el estómago, pero bueno, estoy contento.

Los partidos políticos estaban allí porque les interesa un poco controlar el asociacionismo catalán, de cara al famoso 2004 de las culturas, que tienen toda Barcelona levantada y el ayuntamiento se ha involucrado mil por mil, les interesa tener una trayectoria, no pueden decir "Ah! El 2004, vamos a trabajarlo" tienen que tener una trayectoria y por eso les interesaba en aquel momento participar en estas iniciativas. Ahora se han metido en la Campaña contra la reunión de jefes de Estado que ha habido, este año 2002, en Barcelona, ahora en marzo: Por eso se han metido, no porque les interese si no porque están haciendo su currículum vitae de cara al 2004, no obstante mucho currículum vitae pero mientras tanto, llevaban ocho meses, inmigrantes subsharianos, durmiendo a la intemperie en pleno invierno en la plaza Cataluña y ellos se tapaban los ojos. O sea que mucho Forum de las culturas 2004, que si se reunirá

gente de todas partes del mundo, sí pero tú tienes a los subsaharianos durmiendo en la calle, lloviendo.

Para mi es importante involucrar dentro de estas campañas macromundiales europeas, globalizantes, a América Latina. La complicación principal para unir los diferentes espacios es que hay mucha gente que no le interesa tocar América Latina, no le interesa denunciar el papel de los partidos europeos entonces ¿qué pasa? que Europa, en los últimos dos, tres años, está concienciada contra la globalización - gracias a gente como la Susan George o el José Bové que son dioses para los anti-globalización - y yo intento que el movimiento anti-globalización, al menos en Barcelona, y en Madrid, Valladolid, o Zaragoza, no se mire el ombligo, que miren que la globalización lleva más años afectando a América Latina y a otros países, Marruecos, Argelia, que no a Europa.

Ojo! hemos de luchar porque este es nuestro territorio, es eso de piensa globalmente, actúa localmente, pero que no nos olvidemos de América Latina, de Marruecos, Argelia, Indonesia, Singapur. Yo dentro del movimiento anti-globalización toco la tecla América Latina, yo luego voy a la gente que conozco de América Latina e intento hacerles interesante la lucha anti-globalización, para que se inmiscuyan. Ese es el juego y algo se va consiguiendo. Porque conseguir que para la lucha contra la reunión de jefes de Estado europeos, se tocara América Latina como un eje, se asociara, se agrupara la gente del MST, de Guatemala, de Perú, etc. con este eje y con el recorrido de América Latina que fue un super-éxito, lo veo genial, se está intentando establecer un puente, establecer red y yo es lo que intento hacer.

Formas de organización política

La Campaña se constituyó en el sentido de Plataforma. Lo cual quiere decir que todos somos iguales; diferentes, pero iguales, o sea, que tiene el mismo peso y voto, uno que venga en representación de Comisiones que uno que venga por su cuenta y riesgo, hasta el policía infiltrado que se meta, tiene la misma voz y voto que uno que venga del MRG. Ese es el sistema de Plataforma: Que todos somos diferentes pero todos contamos igual. Sin embargo, esto no es así del todo porque siempre ha habido, hay y habrá manipulaciones que a continuación explicaré, manipulaciones de gente muy formada políticamente, con mucho currículum y muy formada para esas manipulaciones.

Todas las reuniones eran asambleas unitarias, con participación mínima de 100-150 personas, hasta 400 cuando eran los momentos claves. Y bueno, se utilizaba el tipo de signos que se ideó en Praga, que es con las manos: Levantando las dos manos si estás de acuerdo, levantas el puño y eso significa que estás en contra mil por mil de lo que han dicho, si tienes que decir algo muy puntual, lo llaman técnica, algo que amplíe lo que están diciendo, etc. Bueno, es un sistema de signos, que bueno, nos ha ido bastante bien. El sistema figura que es lo más

democrático posible y se intenta consensuar todo. Sin embargo, lo que pasa es que a lo mejor la reunión son cuatrocientas personas y al final sólo quedan diez y esos diez últimos deciden todo lo que no han decidido todas las anteriores. O sea que la democracia resulta ser teórica, porque al final, si te fijas o te quedas hasta última hora, verás que los últimos, diez, quince, siempre son los mismos y, casualidades de la vida, el último cuarto de horas se deciden más cosas que las otras tres horas de reunión. Pero bueno, como ya nos empezamos a conocer la película, la gente un poco más reacia, nos quedamos aunque sean las doce de la noche.

Ahora bien, cuando me refiero a la manipulación, la idea es intentar controlar este tipo de reuniones. Se necesita formación política, mano izquierda y tener claro lo que quieres. Si tienes claro lo que quieres y tienes un poco don de gentes, pues esto lo haces fácilmente. Si no tienes don de gentes, no tienes palique y no tienes claro lo que quieres, como el noventa por ciento de gente que participa en estas reuniones, viene, escucha, calla, vota y se va. Y bueno, participan, pero de esa manera. En cambio si tienes claro lo que quieres, tienes una cierta formación política y no te gusta que te manipulen, pues vas a lo que vas, aunque te enfrentes con quien te enfrentes.

Si vas porque quieres estar en La Campaña, pero ya te está bien, pues te pasa como a la mayoría de gente, que ni votan, entonces ves que a lo mejor hay ciento cincuenta personas en la reunión, hay unos veintipico que están a favor, cuatro que están en contra y los demás no sé sabe, es la gran población silenciosa de este planeta, que el día que se movilicen, la tierra cambiará.

En las reuniones, los desacuerdos se resolvían manipulando tanto como podían y les dejábamos. Habían desacuerdos en plan bloqueo, por ejemplo, con las ruedas de prensa, si se quería que tal persona fuera como interlocutora, pues habían bloqueos que no queríamos esta persona o no queríamos a tal otra, porque representaba tal cosa, o porque esa en un momento dado, había pactado con el diablo. Esos eran bloqueos fuertes. Yo te digo las ruedas de prensa, pero, pueden ser otras historias, pero son bloqueos que lo que hacían era intentar consensuar una posición más intermedia, y a veces parecen tonterías, pues estabamos una hora y pico, por ejemplo, con los lemas - que no son tanto una tontería porque mueven masas - pero se intentaba consensuar y se hacia lo que se podía.

Los contenidos para la contraconferencia se decidieron a partir de lo que teóricamente venía a tratar el Banco Mundial a Barcelona y entonces se hacía la contraconferencia como réplica a esos temas; además de éstos se incluyó el tema de América Latina porque yo y otra gente como yo, presionó para que no solamente fuéramos al son que nos dictaban ellos, si no que tocáramos otros temas que nos interesaban y entonces por eso se tocó el tema de América Latina y la recolonización para hablar de las empresas españolas y europeas y lo que están haciendo.

El tema de la organización fue difícil porque había gente de orígenes muy variados política y socialmente: desde los hijos de papá, liberados por sus papás, que van con su portátil, hasta los que no tenemos ni teléfono en casa. Lo que se ha intentado hacer con la campaña del Banco Mundial - y la campaña de ahora de los jefes de Estado en Barcelona - es crear red, porque lo importante en este mundo es crear red. Porque si tu estás luchando por lo que está pasando en Venezuela, que es tu caso en concreto, te interesará saber si hay otro grupo en Madrid, en Sevilla, en Zaragoza, en París, que llevan más años haciendo lo mismo, que tienen más gente, más fuerza, más de todo; y en un momento dado, se puede absorber; y lo importante es eso, del MRG, del AGP, de La Campaña, es la red y la red ésta es sobre todo por medio del ordenador, internet. Y esa red es importante porque es una forma de unir gente que está trabajando el mismo tema, de coger fuerza, y en un momento dado, presionar en la misma dirección porque a dos tontos en Barcelona, no los escucharán, pero si estos dos tontos están en contacto con otros dos tontos de Sevilla, Zaragoza, de Madrid y de Lisboa, pues ya son diez tontos, y en diferentes puntos, pues es otra historia. Y eso es lo importante de toda esta historia, la red, no hay otra cosa, la red.

Críticas al movimiento

El problema que hay es que La Campaña como tal cogió mucha fuerza porque detrás había mucha gente, apoyada por partidos como PSC, porque les interesaba que La Campaña funcionara. Si empezaron a venir sindicatos, partidos, organizaciones fuertes, ONGs legales fuertes, fue por eso, porque había, un boom social que interesaba. Ha sido el primer paso para que luego existiera el Foro Social. Esta iniciativa se apoyó fuertemente, hubo presiones, metieron dinero. Les interesaba que todo esto fuera una plataforma y que hubiera involucrada gente con palique y don de gentes, con formación política y que supiera lo que quería, para que controlara todo esto.

¿De dónde sale esta gente? Hubo una casa okupa en Sant Cugat, la única que ha habido en Sant Cugat, que era Torre Blanca en la que había hijos de papá (no tengo nada en contra de los hijos de papá, porque si ellos pueden, pues chapó!, yo no puedo, porque no tengo papá y además mis padres eran trabajadores. No los cuestiono por eso, los cuestiono por la manipulación). Esta gente de Torre Blanca que apareció en Barcelona a finales del 97, principios del 98... son gente toda muy formada, universitaria, gente muy buena, gente con un nivel cultural alto, que domina varias lenguas, gente que domina internet y informática, etc. Estas personas intentaron participar en movimientos sociales de Barcelona y la gente pasaba de ellos, conozco el caso concreto de uno que se involucró completamente en el colectivo de Chiapas. Unos participaron en lo de Chiapas, otros en lo de la deuda externa, y bueno se les aceptó personalmente por participar en estos colectivos, no porque vinieran de la casa okupa de Sant Cugat y así quedó la cosa.

Fueron pasando los años y voila! aparece La Campaña Barcelona 2001 contra el Banco Mundial y desembarcan, todos en La Campaña, todos juntitos, los de Sant Cugat y todos como portavoces del MRG, porque todos estaban en el MRG, porque no podían entrar en otra cosa, porque la gente los dejaba de lado, pues se metieron en cosas diferentes, pero todos en el MRG y siguen, me parecen que son los únicos que hoy en día están en el MRG, porque todos los demás que estaban en el MRG, lo han dejado por cuestiones de personalismos de esta gente, porque esta gente lo que se ha visto es que buscan su carrera política, actualmente el MRG son diez, de Sant Cugat.

¿Cómo desembarcaron en La Campaña?, Porque La Campaña la empezó a organizar un poco el MRG, ellos estaban en el MRG y con que en el fondo detrás de ellos está el PSC, está Maragall, el Ayuntamiento y tal, pues esta gente desembarcó en La Campaña buscando protagonismo político, social, cortando el bacalao y son los que han ido intentando manipular, tergiversar todo hacia lo que les interesa, hacia el Foro Social 2004 de Barcelona. Ese es el camino que le interesa al ayuntamiento. ¿El camino que les interesa a ellos? Es su gabinete, su despachito, su traje y corbata el día que Maragall gane la Generalitat, que ganará por suerte o por desgracia. Esta gente busca su curriculum vitae para vivir bien, para alcanzar el estatus que tienen sus padres.

Ya he comentado que en "La Campaña" había sindicatos y partidos políticos, cosa que cuando han venido los jefes de Estado, no han participado ni sindicatos, ni partidos, ¿por qué? porque se han desmarcado de nosotros y se han ido al Foro Social de Barcelona, ¿por qué? porque nosotros a lo mejor intentamos tirar más a la izquierda en esta campaña y los sindicatos y los partidos no se acababan de sentir a gusto, y más cuando hubo detenidos en Junio y hubo una querrela criminal contra Valdecasas y ellos no estaban de acuerdo con esta querrela, no estaban de acuerdo en esta línea más izquierdista de La Campaña y por eso esta nueva campaña contra jefes de Estado, ellos no han participado, han creado su Foro Social, que será el antecesor del Foro Social 2004. Todo esto de los foros, los rollos estos de los foros, que los odio, vienen por el rollo de Porto Alegre. En Porto Alegre el primer año fue genial, el segundo año, que ha sido ahora, a finales de Enero, principios de Febrero, y ha sido horrible porque incluso ha ido gente como el alcalde Clos, allí a lucirse, en cambio a gente de un partido político como Batasuna no le dejaron participar (ojo, no estoy a favor del partido político Batasuna) pero, ¿quién son ellos para no dejarles participar en un foro que figura que es liberal, es abierto, que es de izquierdas, antiglobalización? no me creo nada! Ese foro es burgués, de derecha reaccionaria, desde el momento que no lo dejan participar a Batasuna en el Foro Social II de Porto Alegre, desde ese momento, estoy totalmente en contra. Desde el momento que va el Clos a hacerse la fotito, desde el momento que van otros fachendas que van allí a hacerse la fotito, a participar, que ellos si pueden participar y los otros no, me parece horrible.

En esta campaña contra los jefes de Estado de la Unión Europea, pues el Foro Social de Barcelona, formado por PSC y rollos de politiqueos y rollos de sindicatos, han estado en el Foro Social y no han estado en la campaña. Participaron porque vieron que esta Campaña contra los jefes de Estado de la Unión Europea tenía mucha fuerza, y admitía una gran movilización, la del Sábado 16, si mal no recuerdo. La gente del Foro social nos pidieron participar, cosa que La Campaña no quería, pero otra vez, conexiones mediáticas, personalistas, hicieron que participaran. Había gente de La Campaña que había dicho que subiría al Paranimfo, donde hacían sus reuniones burguesas, sociales y se quejaría ahí, delante de los periodistas, se quejaría de la manipulación mediática y social que hacen los partidos y los sindicatos y entonces, ¿qué hicieron? cerraron la Universidad sólo para ellos.

Respuesta policial

La respuesta policial no se salió de lo que ya se esperaba ¿Quién se iba a creer en un despliegue policial no demasiado grande, en un momento dado no habría identificaciones, no hubiera desalojos previamente, no hubiera movidas que hubo previamente? A lo mejor lo que no nos esperábamos es que una manifestación tan pacífica, tan festivalera, tan tranquila, tan sosegada, pasara lo que pasó. Pero bueno, yo de la policía no me creo nada, de la Valdecasas menos y de su jefe directo, el bigotudo de Madrid, aún menos.

Esto ha tenido el efecto de dividir más a la gente todavía porque debido a la represión, esta vez en la reunión contra los jefes de Estado, pues La Campaña ha hecho servicio de vigilancia, servicio de orden, se ha entrevistado con la Valdecasas, ha tenido reuniones con la policía, ha habido encuentros que yo encuentro que son negativos, no porque yo sea una persona violenta, pero hay que reunirse con la Valdecasas ¿para qué?, ¿para decirle que somos pacíficos? Se demostró el 24 de Junio y al final ellos cargaron, porque ellos mismos rompían cristales, aparte de cuatro locos que siempre los hay. Pero si tú, como policía, vas a proteger al ciudadano, en la manifestación del 24 de Junio habían mujeres mayores, niños pequeños, bebés, había de todo. Si tú eres la policía y vas a proteger a la ciudadanía, y ves a cuatro que rompen cristales, vas y los detienes, no tienes que cargar contra la gran población que está reunida pacíficamente en la plaza Cataluña, leyendo un manifiesto. El pactar con esta gente, esta vez ha servido para dispersar y separar a la gente que estábamos dentro y que estamos con una posición muy crítica, porque no nos gusta esa forma de funcionar y no nos gusta que hayan detenidos y que La Campaña como tal casi, casi se desentienda de los detenidos, tanto en el momento en que se hizo la Campaña contra el Banco Mundial como ahora. Cuando hay detenidos hay que apoyarlos, para eso es la Plataforma.

Respuesta Mediática

Hablemos de los mass-media, que dicen lo que quieren, que a mí no me informan y a la gran población les desinforma. Ellos un día hacen aparecer un gran conflicto y te lo ponen en primera plana y al día siguiente ya no te lo ponen, aunque allí sigue habiendo conflicto, y sigue muriendo gente.

Dentro de La Campaña, cómo había gente con carrera universitaria, con mucho palique, muy bien metida y tal, pues tocó teclas importantes de periódicos, canales y tal y se involucraron. Y encima, cuando hubo la manifestación, que hubo la represión policial, la policía, tan inútil como siempre, machacó a cámaras de televisión grabando, y eso salió por todas las televisiones. Esa información salió ese día y al día siguiente, pero luego la quitaron, les metieron caña y la quitaron, pero eso fue grabado y sensibilizó muchísimo a todos los mas-mierda estos, porque sirvió para decir "Ey! vosotros, trabajadores de televisión que os machacan en la manifestación, estáis como nosotros". Y entonces ha habido gente que se ha involucrado. Hay uno de TVE Española, uno de TV3 y uno de El Periódico, que están activamente en todas las reuniones, pero no porque vengan en representación de los periódicos o televisiones, sino porque vienen a título personal, aunque luego, cuando intenten publicar, les corten la cabeza, no les dejen publicar, al menos ellos están ahí.

Efectos

Creo que el efecto más importante que se logró después de las iniciativas contra el Banco Mundial fue crear una red social en Barcelona y dar el punto de partida para que este año ya funcionara el Foro Social de Barcelona, cosa que de otra forma ¿cómo hubiera empezado a funcionar el Foro? ¿De la nada? ¿Hubieran empezado a trabajar ATTAC, con Susan George, con el PSC catalán y con Comisiones, UGT, todos juntitos para el 2004? no! Alguna forma había que empezar, y empezaron así, creando red ellos mismos. Yo estoy convencidísimo que el Banco Mundial no iba a venir en ningún momento a Barcelona. En ese momento ya sólo faltaban veinte días para el momento cumbre, y entonces, ya no le restó fuerzas ni nada, lo que resto a lo mejor es un poquito de gente que hubiera venido de fuera, de Europa.

Para mí, el fin no es la movilización, no es la movilización puntual en el momento que están reunidos, el fin es la concienciación ciudadana de lo que nos venden. Nuestra Campaña lo que intenta es decir que el Euro lo han metido, no para beneficio nuestro para que cuando vayamos a Francia no tengamos que cambiar monedas, no!!! sino para beneficio del gran capital, que hoy en día es el que tiene el poder, no los países. Entonces esto es La Campaña: es decirle lo qué es Europa a la María del segundo tercero y que no es la que enseñan por la tele de tios trajedos y empresas que se van a Latino América y todo va muy bien. No!!! Es la Europa en la que hay un racismo impresionante, un racismo institucional, que hay una separación total de los órganos de gobierno y la población. Explicarle todo esto a la población y más cosas, como

por ejemplo, que los okupas pueden ser unos guarros y no se lavan, pero que no son los malos de las películas, que en el fondo están reivindicando que los pisos están muy caros.

Yo creo que se logró una sensibilización y también la creación de red, eso ha sido lo más importante de las dos campañas y de todas las que vengan en el futuro. Creo que todo el mundo irá a Madrid cuando haya lo de los jefes de Estado de Latino América e Iberoamérica y que irá a Sevilla también. Entonces el efecto más importante para mí de todas estas movilizaciones es la creación de esta red, el hecho de que estamos creando red con gente de Madrid - aunque no nos guste como trabajan porque son unos impresentables - pero estamos creando red. Y estamos creando red con los impresentables de Sevilla, que sólo cortaron el bacalao los de Izquierda Unida asquerosa y vomitiva, pero estamos creando red. Ya ves que cuestiono a todo el mundo. Pero todo esto ha servido para ir sensibilizando, en todos los sitios donde se vayan a hacer reuniones, hay que hacer acciones de sensibilización. Y esto es lo que La Campaña, ya no barcelonesa, si no española, es lo que intenta: la sensibilización. Cuanta más sensibilización tenga la población, menos gato por liebre le darán, eso es lo que pensamos la gente de La Campaña.

4.5.- NARRATIVA (Àlex)

Posicionament personal davant la visita del Banc Mundial a Barcelona i davant la resposta dels moviments.

Ja fa uns quants anys que estic vinculat en el treball amb temes d'antimilitarisme i pacifisme a l'Assemblea d'insubmiss@s de Barcelona i a l'Assemblea Antimilitarista de Catalunya. En algunes èpoques amb més constància i d'altres amb menys. Com a participant m'he implicat en l'acampada pel 0.7, he recolzat okupacions estant dins de la casa durant un desallotjament, etc, però com a organitzador m'he involucrat sempre en temes relacionats amb l'insubmissió i l'antimilitarisme. La meua relació amb els events del Juny a Barcelona amb motiu de la visita del Banc Mundial i la corresponent resposta social ha estat puntual, però propera, donada la meua vinculació a l'Assemblea d'insubmissos.

Els precedents del que va succeir a Barcelona es localitzen a Seattle. Amb motiu de la reunió convocada pel Banc Mundial es va produir una gran resposta per part dels moviments socials. Poc després el Banc Mundial es reuneix a Praga i els precedents de Seattle incideixen en què a Praga es repeteixi la resposta. Com si, donat el que havia succeït a Seattle, ara toqués Praga. Sigui com sigui, Seattle va ser el començament d'alguna cosa. Finalment, el Banc Mundial anuncia que es reunirà a Barcelona. De fet, no estic segur si la reunió convocava tan sols una comissió de tècnics del Banc Mundial. Sentint la gent de Barcelona semblava que aquí s'havia de muntar alguna cosa. Però em feia l'efecte que s'havia de fer alguna cosa no tant perquè hi haguéssin raons per fer-ho sinó més aviat perquè tant a Seattle com a Praga s'havien sentat uns precedents i aquí no es podia ser menys. Estic convençut que de no existir els antecedents de Seattle i Praga la visita del BM hauria provocat una resposta marginal de dues o tres organitzacions o ONG que haurien desplegat una pancarta i aquí s'hauria acabat tot, no hauria passat res més. Però donats els antecedents ara tocava fer aquí alguna cosa, tot i que no semblava molt seriós. Desconeixia qui hi havia darrera. Segons qui s'hi apuntés podia ser molt poc seriós.

No recordo com va començar tot exactament. El cert és que ja en fa un any i mig. Es van organitzar uns grups de treball als quals em vaig vincular més endavant però només com a participant. La raó per què no m'hi vaig vincular era perquè no veia clar si el que es volia muntar era la típica megamanifestació de parar la policia, de no deixar passar els polítics i els tècnics del Banc Mundial, d'envoltar l'hotel, de paraitzar Barcelona, etc. Si es tractava d'una acció d'aquest tipus, com semblava a l'inici, llavors jo no hi volia participar perquè no em semblava interessant treballar mig any només per organitzar una acció puntual com aquella. No deixar sortir de l'hotel un tècnic del Banc Mundial no considero que tingui cap repercussió política.

També em feia por com es podia organitzar tot. En aquell moment veia molt clar que s'utilitzaria tot el que es fes per criminalitzar els moviments socials, com ha començat a passar el darrer any, vinculant-los a grups extremadament radicals, a ETA, al terrorisme, etc. Si les coses no es preparaven amb intel·ligència era molt probable que s'aprofitessin els events del Juny per incrementar la criminalització dels moviments per part dels aparells represors. És corrent que quan s'efectuen detencions es retengui als que són d'origen vasc per justificar la vinculació dels moviments a grups terroristes Vascos. Vaig pensar que això és justament el que anaven a intentar. Tot això podria comportar que es perdés quin era el missatge d'aquelles jornades. Els antecedents de Praga i Seattle apuntaven que aquest podria ser el desenllaç d'aquelles jornades i això em preocupava. Dins dels moviments socials hi ha gent que desenvolupa una tasca diària molt seriosa, però alhora també hi ha gent que o bé perquè són joves i els hi bull la sang o per altres raons participen en activitats com les manifestacions i són capaços de liar-la tot i que la consigna sigui dur a terme accions pacífiques. Hi ha gent que aprofita aquests actes multitudinaris per emprendre accions com trencar els vidres d'un caixer, o d'un establiment sense respectar si la manifestació era de caire pacífic. Si s'anava a muntar una manifestació multitudinària em feia por que poguéssin passar aquest tipus de coses. I al mateix temps em semblava poc seriós dedicar mig any a organitzar una manifestació. Per això vaig decidir no participar de les jornades en tasques organitzatives.

A més no m'hi vaig apuntar perquè ja tinc la meua feina diària a l'assemblea d'insumissos. Tot i que venia el BM nosaltres vam seguir muntant les nostres històries: jornades sobre militarisme per l'aniversari del 23-F, ... teníem els nostres temes i els seguïem desenvolupant sense connectar-les amb els temes de l'antiglobalització. No obstant, va haver-hi gent de l'assemblea d'insumissos que van participar en les assemblees sobre la globalització. Aquests ens comentaven en les assemblees què s'estava fent. El cert és que no s'estava acordant res perquè en aquella assemblea que agrupava a tantíssims moviments, a gent de llocs tant variats, no s'arribava a cap consens. Els debats que s'originen en aquest tipus de trobades acostumen a ser psicodèlics, el fil de la discussió es perd molt fàcilment.

El que sí em va semblar força interessant va ser la tasca informativa que es va dur a terme. Jo mateix desconeixia fa un any i mig què era el Banc Mundial. Si algú m'ho hagués preguntat no n'hauria tingut ni idea. Va coincidir que feia poc havia llegit llibres de Galeano, una mica d'història, i em vaig assabentar què era el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM). Em va agradar que es fes feina per informar la gent sobre què és el Banc Mundial. Com a mínim hi va haver tres o quatre xerrades per les universitats sobre el BM i el FMI. I això sí que va pagar la pena, perquè la gent no sabíem què era.

Quan el Banc Mundial va anunciar que finalment no celebraria la reunió a Barcelona, molta de la gent d'arreu d'Europa que tenia previst assistir a la manifestació i la paralització de

Barcelona es va fer enrera. Aquí es va decidir deixar aquella manifestació de banda, que a mi em feia tanta por perquè sabia que es *liaria* i a la qual, com he dit, no volia ser-hi.

En resum, jo desconfiava del que s'estava plantejant. Jo creia que les jornades s'havien d'aprofitar per informar la gent del carrer, la gent que desconeix com funciona el sistema econòmic internacional, en comptes d'orientar les jornades cap a activitats del tipus impedir que l'economista de torn del BM pugui fer tal o qual cosa, reventar aparadors, etc, ja que això podria facilitar la criminalització dels moviments per la via de vincular-los a ETA o a Jarrai. I aquest era el costat que no m'agradava: que se seguís la tendència de Seattle i Praga, on es va *liar*, aquí hi havia l'obligació de *liar-la* també. Si no hi hagués els precedents de Seattle i Praga aquí no s'hauria fet el mateix encara que hagués vingut el BM. Això no m'agradava. En canvi, la contraconferència em va semblar una bona iniciativa. Em vaig assabentar que s'anava a fer la contraconferència quan tot estava força avançat, i em va semblar una bona idea que mentre es reuneix el BM, es reuneixi també una altra gent per denunciar i informar sobre què és el BM.

Experiència personal de vinculació amb els actes organitzats contra la visita del Banc Mundial

De tot el que es va fer, en algunes activitats no hi vaig participar perquè ja estava implicat en el meu dia a dia del tema antimilitarista; estava centrat en aquest tema i no volia saltar al tema BM tot i que es pot relacionar molt. Hi va haver coses que sí em van interessar i hi vaig participar, com va ser la contraconferència. De totes maneres, el fet de reunir-se mig matí per parlar d'un tema no canvia el món. Al meu entendre l'acció política és un treball diari i constant en què es duen a terme diverses tasques, accions i reflexions amb l'objectiu de produir algun tipus de transformació social. Es tracta d'una conjunció d'iniciatives que s'estenen en el temps. És en aquest sentit que considero que un esdeveniment aïllat i puntual no pot entendre's, per si sol, com a acció política. Allò polític és la constatació que existeixen iniciatives, col·lectius, etc. abans i després dels events de Juny.

La Campanya contra la visita del Banc Mundial

La gent del col·lectiu antimilitarista es va vincular a les iniciatives de Rosadefoc. De fet, eren unes assemblees preparades per moltíssimes entitats contra el BM. Per organitzar la contraconferència no calia que hi hagués massa gent i, a més, jo no em considero massa bon organitzador. Dins la plataforma hi havia un eix d'antimilitarisme i hi va haver gent tant del moviment insubmis com de l'Assemblea Antimilitarista de Catalunya, com Justícia i Pau o la Càtedra Unesco de la UAB, que hi van participar per organitzar la contraconferència.

La presència dins d'aquesta plataforma de sindicats i partits polítics no suposava una contrarietat. Aquestes institucions tenen les seves idees però considero que la pluralitat es

positiva i que és necessari debatre dins d'aquest marc de pluralitat. Les persones que conformen sindicats i partits poden ser molt diferents entre elles, i algunes estan fent una feina molt interessant. A priori, em posiciono obertament respecte a tothom i després actuo segons el que cadascú exposa. Estic obert a les persones i al debat i dono més importància a allò que em pugui dir cadascuna d'elles que a la seva procedència. Per contra, la seva presència a les manifestacions em desagrada bastant perquè utilitzen aquests events per publicitar-se, en el cas dels sindicats, i en el cas dels polítics, que no han participat de l'organització de la marxa, acostuma a passar que encapçalen les manifestacions quan els que haurien d'encapçalar la manifestació son aquells i aquelles que han estat treballant per l'acte. Aquest punt em desagrada molt. Per la resta, no em sembla malament entrar a debatre amb ells i respectar la pluralitat. A mi pot no agradar-me el que està fent un sindicat en una àrea, però si en una altra està disposat a treballar-hi i no entra en contradiccions no em sembla malament. En definitiva, considero que la pluralitat és positiva; però desaprobo l'ús publicitari que aquestes institucions fan de les manifestacions. Per tant, la presència de sindicats i partits no va ser una raó fonamental per què decidís no vincular-me inicialment a la plataforma, sinó que n'hi va haver d'altres, com ja he comentat anteriorment.

Barcelona tremola

En un grup reduït, a part, hi havia els okupes amb Barcelona Tremola. El moviment okupa, per la seva manera de funcionar, va organitzar les jornades de Barcelona Tremola internament. Donat que es reuneixen a través de l'Assemblea d'okupes, l'organització de les seves iniciatives va ser bastant tancada. Després sí que van difondre quines accions havien previst mitjançant cartells, etc. En les activitats que van muntar, la major part dels participants i assistents eren ells i elles mateix@s. En aquells moments s'estaven fent moltes coses i no es podia assistir a totes. Per això, a vegades passava que els participants de les activitats eren els mateixos que les havien organitzat. L'única activitat en què van tenir èxit va ser el Reclaim The Streets. En aquesta iniciativa jo no hi vaig participar perquè estava involucrat en l'organització de les nostres activitats i no disposava del temps suficient per participar-hi. Va haver-hi altres iniciatives que en aquell moment em van atraure més i, donada la enorme quantitat de activitats que es programaven vaig decidir-me per aquelles.

Las Agencias

Las Agencias va ser una altra de les iniciatives que es van desenvolupar. El setembre d'aquell any vaig assistir a un congrés. En aquell moment jo estava "cremat" de com estavem funcionant dins del meu propi col·lectiu i en d'altres. Qualsevol col·lectiu amb que et vinculaves funcionava a base de manifestacions i accions de protesta. T'adonaves que se'n reien de tu. Avui es manifestaven uns, demà els zapatistes, demà passat els de l'Hospital clínic i els bombers. Arribaves a Plaça Sant Jaume i no servia de res. No arribaves a la gent, sempre era

el mateix, sempre manifestacions. Els peixos grossos se'n reien perquè qualsevol dia pots passar-te per la Plaça Sant Jaume i veuràs que dues manifestacions acaben allà. Ja sigui de veïns pel tema de l'aigua o pel que sigui. La nostra manera de treballar funcionava a base de manifestacions, i estava cansat d'anar a tantes.

En aquest congrés que vaig assistir, van fer una xerrada un grup de gent que eren artistes que es dedicaven a l'activisme i l'anomenaven 'artivisme'. Eren diferents grups com RTMARK, Fiambrera Obrera, las Agencias. Eren gent que feien activisme polític, però les seves accions intentaven que fóssin molt creatives, molt divertides, etc i em van obrir molt els ulls. Vaig veure com treballaven coses que havien fet en altres ciutats. Eren coses molt divertides i molt eficients al mateix temps, i aquesta gent van estar durant molt de temps treballant pel tema del BM.

Van aconseguir diners del Macba. El Macba està subvencionat per l'Ajuntament, que eren precisament els qui portaven al BM cap aquí, i qui havia d'assegurar juntament amb el govern civil el desenvolupament d'aquella reunió del BM. Doncs bé, van aconseguir diners del Macba per muntar una mena de taller sobre activisme artístic: 'artivisme', i van utilitzar un local proporcionat pel Macba a Joquim Costa 24, que era una mena de taller del Macba d'arts gràfiques i es van instal·lar allà amb els diners del Macba. Els diners provenien de l'Ajuntament però es va donar el cas que el director del centre era molt enrrollat i com sabia que li quedava poc per abandonar el càrrec... amb peles del Macba es van muntar moltíssims tallers.

La gent de 'Las agencias' volien posar en contacte gent del món de les belles arts i el disseny gràfic amb activistes de diversos moviments socials i treballar conjuntament. D'aquesta manera els artistes donaven idees creatives als activistes i ajudaven a dissenyar material.

Per exemple, nosaltres per la Campanya d'objecció fiscal vam treure uns cartells increïbles que vam produir conjuntament amb la gent de 'Las agencias'. Nosaltres els explicàvem en què consistien els aspectes en que treballàvem. Molts desconeixien com estaven els temes de les despeses militars a l'Estat espanyol.

La idea que tenien no era tant que d'allà sortís un producte, un resultat o un material gràfic, com crear aquests vincles d'unió entre artistes i activistes. Aquesta experiència em va aportar molt.

Sobretot a partir del Nadal i fins al Juny en aquell taller del Macba es va fer una feina frenètica. D'allà va sortir l' 'equipatge de l'activista', etc. Es van dividir en seccions. Per exemple hi havia la secció moda i complements (Pret a revolter) d'on va sorgir 'l'equipatge'. La gent de 'Las agencias' tenia reunions periòdiques amb gent de moviments socials que treballava diversos temes. Moltes de les iniciatives es coordinaven gràcies a que estaven en contacte amb moltíssima gent.

Las agencias es van posar en contacte amb nosaltres i vam entrar en contacte. La nostra reunió amb la gent de las agencias va consistir a decidir en què volíem enfocar la nostra campanya gràfica. Primer vam estar analitzant la campanya publicitària de l'exèrcit, donat que últimament estan fent una publicitat molt bona. La campanya de marketing de l'exèrcit està implementada a la americana amb la col·laboració d'equips de psicòlegs, sociòlegs i publicistes

amb resultats força bons. Per això vam decidir intentar donar-li la volta a tot el que s'havia fet desde la campanya de l'exèrcit. Si ells feien un cartell específic per a dones del tipus 'aquí hay un sitio para ti y aquí somos muy progres' la idea era donar-li la volta i d'aquí va sorgir el cartell de 'mujer ven que te vamos a hacer un hombre'. Tot això es va fer amb una sola reunió de tot un cap de setmana on vam decidir conjuntament com havia de ser la campanya i posteriorment els artistes gràfics van començar a treballar sobre el material.

Tot això ara ha desaparegut una mica ja que estava enfocat de cara a la visita del BM i també per l'acomiadament del director del Macba. Es va aconseguir penjar cartells al metro, al tren i al carrer amb els diners del Macba. Fins i tot es va aconseguir que els cartells dissenyats per Las Agencias aparegués en un diari. Aquella gent ens van renovar els ànims i la manera de treballar.

La negativa del BM a reunir-se a Barcelona

La negativa final del BM a visitar Barcelona va ser, al meu entendre, enormement positiva. Quan poc abans del Juny el BM va anunciar que renunciava a celebrar la reunió a Barcelona em vaig alegrar moltíssim. Totes les activitats relacionades amb fer bloquejos, manifestacions, l'arribada de gent violenta a Barcelona, etc van desaparèixer i conseqüentment la possibilitat que es criminalitzés el moviment. Allò que va quedar va ser la feina atractiva d'organitzar una contraconferència, que és una feina molt més profitosa; mentre que la feina lletja d'organitzar una manifestació en un dia on a més rebràs molts pals, a sobre et criminalitzaran i es perdrà tot el sentit de la feina feta, va desaparèixer. Això era, com ja he dit, el que més em va tirar enrera a l'hora de participar quan tot s'estava gestant. Així que la notícia va ser, per a mi, enormement positiva i em va alegrar molt; i no perquè considerés un triomf del moviment que el BM no es reunís, ja que el BM sempre podrà celebrar la reunió en un altre lloc o d'una altra manera, sinó perquè les activitats i l'enfocament que més em desagradava van desaparèixer, i en canvi es va fer la contraconferència, que era una activitat molt maca, on ens juntàvem gent per debatre diversos temes.

No vaig donar-li cap importància al fet que la negativa del BM a reunir-se a Barcelona pogués comportar una disminució de la participació, ja que el que es va suspendre van ser aquestes accions encaminades a bloquejar la sortida dels tècnics del BM, però no la contraconferència que jo considerava molt més interessant. Efectivament va disminuir la participació de gent de tota Europa que venia a Barcelona, no a participar de la contraconferència ni a debatre sinó a realitzar accions més puntuals contra membres del BM. Els *Tutti Bianchi* es van quedar a Itàlia i gent de tota Europa es va quedar al seu país d'origen, però si aquella gent només tenia la intenció de participar en una macromanifestació, prendre la ciutat, i trencar quatre vidres a mi tant me feia la seva absència. Qui va voler participar en la contraconferència sí que va venir i hi va poder participar. La negativa del BM va tancar una de les activitats que estaven previstes

però no totes, i la gent que tan sols estava interessada en participar en una d'elles va perdre la seva força, així com la gent d'Europa que va decidir no venir. Òbviament, amb això no vull dir que tota la gent que volia venir des d'Europa tingués les mateixes intencions. No considero que la manifestació, a la qual no vaig assistir, tingués més importància que la contraconferència o qualsevol altra activitat de les que s'havien estat realitzant des d'inicis d'any fins al juny. És per tot això que em vaig alegrar molt al conèixer que el BM havia decidit no celebrar la reunió a Barcelona.

La manifestació i la resposta policial, mediàtica.

Personalment no vaig assistir a la manifestació per les raons que he exposat anteriorment. Durant la celebració de la manifestació va haver una resposta policial força contundent, però no va ser tant forta com es podia esperar. El que va passar en aquella manifestació és el mateix que estava passant últimament, però el que passa és que la gent del carrer ni se n'adona. Si tu li expliques això als teus pares és molt probable que no es creguin que el cos policial pugui dur a terme aquest tipus d'accions. En aquella manifestació, a diferència del que ha estat passant amb la resta, la policia va quedar en evidència. I no és que tan sols trenquessin aparadors ells, segur que també ho va fer la gent. Però vaig parlar amb persones que em mereixen tot el respecte del món que em van assegurar que havien vist policies trencant aparadors. La resposta policial empresa a la Plaça Catalunya va consistir en apallissar els participants indiscriminadament. En comptes de practicar detencions, es dedicaven a apallissar gent l'un darrera l'altre. Però a mi no em va sorprendre aquesta reacció, l'hem estat veient durant tots aquests anys. La gent dels moviments socials ja ens ho coneixem, tot això. L'única diferència, en aquest cas, es que va quedar en evidència davant els mitjans de comunicació perquè també van agredir a periodistes gràfics i aquí es van equivocar perquè això va facilitar que els mitjans es manifestessin críticament davant l'actuació policial. Els agents antidisturbis van cometre un error estratègic, se'ls en va anar la mà, aquesta gent quan comencen a agredir perden el control. Van apallissar turistes que estaven pel Passeig de Gràcia, una monja sueca, els vianants, una amiga meua que estava embarassada de tres mesos,... van perdre totalment el control. El que passa és que això ho havien estat fent en altres manifestacions on no hi havia premsa, i en aquella manifestació de juny hi havia premsa, hi havia gent de partits polítics, hi havia gent que no acostuma a assistir a manifestacions amb tanta regularitat, etc. La resposta policial no va ser gaire diferent que en altres ocasions, però en aquell cas hi havia molta més gent que hi participava, alguns es van dedicar a escriure cartes als diaris, els mateixos periodistes ho van escriure en els articles i per això aquella actuació policial va comportar conseqüències.

Considero que el cos policial va cometre un error estratègic; si haguessin assistit a la manifestació alguns dels grups radicals d'arreu d'Europa que tenien previst de venir, la policia hauria pogut justificar-ho. Però aquella era una manifestació d'estar per casa, conformada

fonamentalment per gent d'aquí, i els policies disfressats d'activista radical 'cantaven' molt. Crec que hi hauria pogut haver molta més repressió i més ben feta però ho van fer molt matusserament.

La seva intenció era criminalitzar el moviment de la mateixa manera que s'havia fet a Praga o a Seattle, i posteriorment a Gènova, però els hi va sortir malament. Però insisteixo que això és el que ja estan intentant des de fa un temps amb la detenció de la gent okupa d'origen vasc i obligant-los a firmar declaracions sota tortura per vincular el moviment okupa a Jarrai. La seva intenció és criminalitzar els moviments i per això em vaig alegrar molt que aquest cop els hagués sortit tan malament. Actualment, la regidora del govern civil, Júlia García Valdecasas s'enfronta a una querella criminal que s'ha tirat endavant gràcies a que van sobrar fons dels que s'havien recollit amb motiu de les jornades del Juny. Inicialment, el jutge que s'encarregava del cas havia fixat una quantitat ingent de diners per tirar el judici endavant, apel·la ent a no sé quina qüestió de l'honor, però la querella s'ha tirat endavant gràcies als diners sobrats.

Efectes del contacte amb les diverses iniciatives polítiques del juny del 2001 a Barcelona

Els events de juny a Barcelona han ajudat a que el treball dels moviments socials sigui molt més conjunt, a que ens coneguem més les cares. De totes maneres és una cosa que ja s'estava donant. A conseqüència de les jornades del juny aquest procés d'establiment de contactes, de treballar conjuntament, s'ha accelerat i s'ha intensificat. El sorgiment de la plataforma, per exemple, ha facilitat aquesta interrelació però no ha estat una novetat, ja que això s'estava donant desde ja feia un temps. Dins dels moviments socials hi ha gent que està involucrada en diversos col·lectius. Per exemple, pot haver-hi gent que està a l'Assemblea d'insubmissos i al moviment feminista. Hi ha gent que està a diversos col·lectius alhora. Mujeres de negro són antimilitaristes i feministes alhora

Personalment, i donat que vaig vincular-me més com a participant que com a organitzador, el meu contacte amb gent d'altres col·lectius ha estat puntual. La gent que es va involucrar en tasques més organitzatives va tenir un contacte més intens amb membres d'altres col·lectius, a l'haver de treballar i discutir conjuntament, però no va ser el meu cas, ja que tan sols hi vaig participar puntualment. No he mantingut un contacte de treball posterior als events de juny, però sí que hi ha un conèixer-nos les cares. Un saber que hi ha algú allà amb qui es pot tornar a emprendre alguna iniciativa. Actualment no treballem amb ningú dels qui vam conèixer al juny, però en qualsevol moment podria sorgir alguna iniciativa. De totes maneres, no té res a veure participar en un debat puntual amb involucrar-se en tasques més organitzatives en què es mantenen una sèrie de reunions periòdiques on es debaten i discuteixen idees diferents, d'on pot sorgir una vinculació més estreta.

Quines coses positives han sortit dels events de juny? Des de fa molts anys que a Barcelona hi ha un moviment social molt ampli. Hi ha moltíssimes persones treballant en temes molt diversos. Abans estàvem més o menys separats. Des de fa un temps, com he dit, cada cop hi ha un teixit més ampli. Cada cop els diversos col·lectius estem més connectats. D'alguna manera molts dels problemes que treballa cada col·lectiu de forma específica tenen punts en comú. La globalització permetia connectar cada problema amb una única causa.

A més a més des de fa un temps s'està incrementant l'ús d'Internet entre els moviments socials. S'està utilitzant en diversos àmbits. Un dels avantatges que ofereix és la possibilitat de trobar informació sobre qualsevol àmbit de lluita social. L'altre és la possibilitat que cadascú pot oferir informació al món. Abans era necessari realitzar alguna acció per sortir als diaris i ara la gent es pot connectar a la teva pàgina web. I a més tu dones la informació com vols, no com te la publica un periodista. I una altra de les funcions d'Internet és per organitzar-se, mitjançant els *e-mails*, els xats, les llistes de distribució, etc. Per això penso que és necessari utilitzar Internet com a eina i aprofitar històries puntuals com va ser la desfilada militar o la visita del BM, en què es mobilitza un gran nombre de moviments socials. Internet permet gestionar aquesta interconnexió entre els diversos col·lectius. Per exemple, les reunions pel BM es celebraven un cop per setmana però cada dia la gent s'enviava notícies i s'anava organitzant. Les reunions presencials eren un cop per setmana però mitjançant Internet era possible continuar la reunió permanentment. Això possibilita que gent de col·lectius molt diferents s'uneixi per treballar. Crec que ara els col·lectius estem més units i que treballem molt més junts que fa un temps. De cop pots rebre informació antimilitarista dels zapatistes a la teva adreça. En aquets moments a l'assemblea d'insubmissos disposem de molta més informació sobre els conflictes bèl·lics a escala internacional, tenim accés a articles crítics d'arreu del món. Disposem d'una eina per organitzar-nos i per accedir a la informació. Això crec que ens està influenciant positivament.

En resum, gràcies a Internet i a events com el del juny a Barcelona que aglutinen diversos col·lectius, crec que s'està treballant més conjuntament, hi ha més vinculació entre nosaltres i s'està teixint una xarxa.

No sé quins seran els efectes que es desprendran d'aquest increment de les relacions entre col·lectius. De fet, com a membre de l'assemblea antimilitarista de Catalunya em pregunto si a mesura que hem anat connectant amb gent, hem anat fent reflexions, si això ha incidit en nosaltres. Connectar-nos amb els zapatistes, ens ha obligat a reflexionar, ja que ells mateixos són un exèrcit. Això fa que t'arribi a qüestionar el discurs de 'fora tots els exercits'. Fa que et preguntis més intensament sobre la legitimitat o no de la lluita armada. Un altre exemple és el col·lectiu de Mujeres de Negro, que tenen un discurs antimilitarista molt diferent. Elles li donen un enfocament del tot diferent. No es focalitzen en quin ha estat l'origen del conflicte sinó en altres temes com el mal i el patiment que infligeixen totes les guerres. Un altre exemple és la gent de Las Agencias, que t'ensenya a pensar que una acció no ha de ser sempre una manifestació o encadenar-se on sigui, sinó que també es poden fer coses divertides, més creatives.

Tota aquesta gent amb qui hem connectat ens ha anat aportant coses. De fet, part de la gent del moviment insubmís no destaquem per reflexionar a fons el temes, tot i que hi ha gent que ha desenvolupat una tasca més reflexiva com el Moviment d'Objecció de Consciència, el Moviment antimilitarista, Justícia i Pau, Fundació per la Pau o la Càtedra Unesco especialitzada en anàlisi de conflictes, alguns i algunes de les que conformem l'Assemblea d'Insumisos sempre hem estat molt més de fer accions, molt visceral; i crec que a mesura que hem anat connectant amb gent, ens hem aportat coses mútuament sense gairebé adonar-nos'en.

4.6.- NARRATIVA (Núria)

Las Agencias (surgimiento y funcionamiento)

En Octubre del año 2000, en el MACBA se celebraron unas conferencias llamadas "De la acción directa como una de Las Bellas Artes". Era una reunión de grupos activistas relacionados con el mundo del arte, de toda Europa, de Estados Unidos; grupos como ARMA, METAPLEN-Francia vinieron aquí a dar unas conferencias. Hubo un desbordamiento de público para estas conferencias: se esperaba que asistiesen unas treinta - sesenta personas y asistieron trescientas. A partir de aquí el MACBA vio las posibilidades que tenía este tipo de actividad; que, a su vez, estaba en consonancia con la política del director del Museo (Manolo Borja) que consistía en sacar el museo a la calle, contraponiendo la imagen del MACBA a la del Guggenheim, que es más comercial.

La idea del director era sacar el museo a la calle, hacer un museo relacionado con lo social, que estuviera vivo, que generara cosas en su ciudad, esa era la teoría. A través del comisario de las conferencias, Jordi Claramonte de un grupo que se llama "La Fiambrera Obrera de Madrid", se dijo "ha surgido esto, hay un montón de gente de Barcelona y otras partes de España - pero que están pululando por Barcelona - que piensa que esto tiene que seguir, están muy motivadas por hacer este tipo de lucha." Y, a partir de aquí, se fundaron "Las Agencias". A partir de enero - febrero el MACBA puso dinero, una serie de millones, cedió un local en la calle Joaquín Costa y se conformaron las cinco agencias: **Agencia Gatográfica**, que era de fotografía y vídeo; **Agencia Gráfica**, que era de diseño, páginas web, carteles, etc. **Agencia de Medios** que era la que se encargaba de las relaciones con la prensa; **Agencia de Moda y Complementos**, desarrollaba el proyecto "Prêt à Revolter", "Artmani"; y la **Agencia Espacial** que es la que se encargaba de generar espacios, intervención, sus proyectos más importantes fueron el Show-Bus y el bar de "Las Agencias".

"Las Agencias" funciona como un movimiento social, pero más que movimiento social se podría definir como un grupo de gente que tiene contactos o viene del mundo del arte - o trabaja con herramientas que provienen del mundo del arte - para aproximarse a las problemáticas sociales. No hay un ideario fijo, con puntos, un decálogo, como pueden tener otros grupos.

En junio el cuartelillo era un espacio que servía para que la gente entrase y saliese, y entonces tú llegabas allí y normalmente no te sentías ajeno. Había gente de movimientos sociales y gente del arte y se juntaban allí y eso generaba cosas. En ese sentido, era lo más abierto de los movimientos sociales, porque usualmente cuando quieres entrar a trabajar a algo social, el problema normalmente que te encuentras es que tienes que estar en unas asambleas enormes, que duran muchas horas, que no entiendes nada, que te sientes ajeno. Yo usualmente me aburría mortalmente en las asambleas, no conseguía conectar con la gente. En "Las Agencias", nadie te exige nada ni te pregunta exhaustivamente por tu ideología, ni nada,

simplemente llegas allí, "quiero trabajar, quiero hacer esto porque me gusta este proyecto" y te metes ahí y lo haces; era muy fluido, porque la gente entraba y salía de los proyectos, hacían su historia, iban y volvían. La idea es que era eso lo importante, generar modos de trabajo distintos que no habían sido utilizados por los movimientos sociales.

Lo que hizo "Las Agencias" fue ceder parte el espacio de la calle Joaquin Costa para que el MRG tuviera allí un teléfono, que estuviera también Yndimedia (que es una página de contrainformación, a través de internet: un proyecto que empieza en Estados Unidos y que está en varias partes del mundo en el que cualquiera puede ser periodista - tu puedes entrar, escribir tu noticia y alguien puede comentarla si cree que no es así; puedes colgar vídeo, puedes colgar fotos - y luego hay una zona central; todo esto relacionado con las movidas políticas). El espacio de la calle Joaquin Costa funcionaba como un centro importante en el ámbito de contactos entre la gente.

Luego había gente que por su orientación política, ni se acercaba ahí, porque sabía que eso era del MACBA, y eso nos trajo problemas con determinadas personas como por ejemplo con la gente más radical de Okupas y de "Barcelona Tremola". Nosotros, por ejemplo, sacábamos una especie de revistilla que se llamaba "Està tot fatal", pues ahí hay un artículo que escribió La Asamblea de Okupas que es como para cargarse a Agencias. Allí decían cuáles eran todos los motivos por los que creían que "Las Agencias" era una gilipollez, que era un dinero del MACBA, que era un dinero de una institución, que era una institución que había nacido a través de un proceso de especulación urbana, que nosotros no teníamos trama social real, que habíamos venido aquí a apuntarnos a la moda del arte político, bueno, toda una serie de argumentos en contra de nosotros.

Como respuesta a esta crítica, nuestro punto de vista más o menos es que mientras haya unos recursos de los que tú te puedes aprovechar, tienes que aprovecharlos, vengan de donde vengan con tal que no condicionen tu trabajo. Si el MACBA nos daba cien por ciento de libertad para trabajar en lo que quisiéramos, y nos daba doce millones, pues los aprovechabas. En segundo lugar también hay la coartada de artista: Ser artista a veces es una coartada porque no es lo mismo si yo me monto un local y me pongo ahí a trabajar en movidas políticas - arriesgándome a que vengan y me saquen - a que la policía ataque un local del MACBA porque sería, al fin y al cabo, un escándalo relacionado con una institución que se financia con fondos públicos. Ser artista es una coartada "¡jei que yo soy artista!" y luego te da igual que te llamen artista o no, pero que esto te permite hacer ciertas cosas, te da una protección para hacerlas.

Por otra parte, me parece muy interesante, muy divertido, las tensiones que se generaron aquí en el MACBA a raíz de "Las Agencias", o sea que una institución, el MACBA - que está financiado por fondos privados, pero también por el Ayuntamiento y la Generalitat - esté

pagando a una gente que está generando material o haciendo acciones - bastante efectivas en el ámbito político - en contra de estas propias instituciones, pues es divertido.

Lo que luego se vio ahí, es que el director del museo, se creía mucho el proyecto, pero no se enteraba de qué iba. O sea, se lo creía, pero no se dio cuenta, no fue consciente a escala política de qué consecuencias iba a tener eso, tanto para él, como para la institución, como en la calle. Él había trabajado siempre en un contexto artístico en el que cualquier cuestión política queda subsumida dentro de un museo y puedes hablar más o menos de lo que te dé absolutamente la gana, porque lo que se hace en ese contexto queda como "mira la artistilla", "el rollete de la artista", son reacciones en las que el mundo real - fuera de los espacios de museos - no se ve afectado por lo que tú puedas hacer dentro de un museo.

Sin embargo, lo que nosotros intentábamos era que lo que hiciéramos realmente tuviera consecuencias en el mundo de lo real, en lo social, en la calle, en la sociedad y eso es a lo que luego, de alguna manera, el director del museo no pudo responder. Él no pudo apoyarnos, porque tuvo que enfrentarse a una parte de sus deseos - lo que a él le gustaría hacer - y por otra parte, al consejo de administración, que está formado por políticos y gentes privadas en donde hay distintos intereses.

Y pasó Junio y se le empezó a llenar de secretas el museo, preguntando por gente de "Las Agencias", la Delegada del Gobierno en Cataluña, Valdecasas, se reunió con él y le dijo que tenía unos peligrosos activistas en un local y que eso no podía ser. Entonces, como nos íbamos a Génova, nos pidió que por favor no concediésemos más entrevistas, que por favor el cuartelillo, lo dejásemos un tiempo inactivo, que luego, cuando hubiese pasado toda la marea, en Septiembre u Octubre, que volveríamos a trabajar, pero que de momento, esperásemos a que la cosa se calmase. Por aquel entonces, en Septiembre, fue la evaluación de la Biennial Artística - digamos que "Las Agencias" estaba financiado con fondos públicos que no venían exactamente del MACBA, si no que el MACBA gestionaba y eran fondos que venían de la Trienal Barcelona-Report, que era una trienal que se monta en las ciudades que se pretenden europeas y relacionadas con el arte contemporáneo y que lo que intentan es ponerse a la vanguardia del arte.

Realmente fue un experimento porque lo que se pretendía era que la próxima trienal; si te fijas, si fue en el 2001, la próxima es el 2004 y coincidirá con el Foro de la Culturas para ligarlo a toda esta coartada cultural que es el Foro 2004 para poder especular (se están construyendo muchas cosas con la excusa del Foro). Todo pretende ir encaminado a justificar culturalmente un proceso.

El experimento de "Las Agencias" era muy novedoso, de vanguardia, en cuestión museológica. Aunque digamos que nosotros, en corriente artística, no hacemos crítica

institucional, que es lo que se ha venido haciendo desde los 70. Nosotros no hacemos crítica al mundo del arte ni a las instituciones, eso no es lo que nos interesa. Nosotros hacemos crítica en el mundo social porque creemos que si hacemos crítica institucional estamos haciendo referencia al propio mundo del arte que es muy limitado para lo que queremos afectar.

A parte de eso, hay que reconocer que el director del MACBA no pudo hacerse cargo políticamente porque tuvo sus limitaciones. El hombre hizo lo que pudo. Yo me puedo poner muy crítica con él y decir que él podría haber respondido poniéndose duro, diciendo "este es mi proyecto, yo lo asumo, yo lo he creado y a ver donde llegamos", asumir las consecuencias, pero no me apetece porque creo que él tenía buenas intenciones y luego lo ha llevado como lo ha llevado. Por otro lado, en parte es culpa nuestra y culpa del museo ya que quizás el flujo de información entre la institución y nosotros no fue todo lo fluido que debía de ser. Teníamos problemas entre la persona que hacía de puente entre el director y nosotros y el museo no siempre sabía lo qué estábamos haciendo y a veces también le venía un poco de sorpresa. Por nuestra parte, nosotros que teníamos la actitud de pasar del museo y no supimos implicar el museo en nuestro proyecto cien por cien.

Estuvimos trabajando con el MACBA hasta después de verano, y nos echaron por lo que pasó en Junio. En Junio explotó y en Septiembre se liquidó la cosa. Antes de septiembre teníamos acceso 24 horas al local y en Septiembre nos dijeron que sólo podíamos estar allí de día y que de noche se iba a cerrar, empezaron los temas de llaves, guardas de seguridad. Hubo una serie de estira y afloja y por ambas partes se dijo que ya no trabajamos juntos. Ahora hace poco hubo una reunión entre Manolo y Jordi - del que te he hablado - y lo que propuso el MACBA es trabajar con nosotros pero no como Agencias como proyecto del MACBA, si no financiándonos proyectos concretos, que les presentásemos proyectos que les pudieran interesar y ellos nos los financiaban. No está mal, pero aun no lo hemos hecho.

Trayectoria Personal

Ahora bien, ¿cómo me inserto yo en todo esto? Yo no estoy metida así en política de hace mucho, de hecho es desde Junio, pero sé que en Barcelona hay una buena tradición de movimientos sociales. Desde Barcelona se organizó un viaje a Praga y yo fui allí como periodista, allí no estaba movilizada, o sea que lo veía como más desde fuera.

Para mi Praga estuvo muy bien porque al nivel del movimiento fue el subidón, un éxito, se logró parar la Cumbre. En el ámbito de las movilizaciones una cosa muy rara es que no había nadie de Praga, eran muy poquitos los checos, casi todo el mundo venía de otras partes de Europa; así como en otros sitios casi todo el mundo proviene del mismo país donde se realizan las movilizaciones, allí no. Eso por una parte, y luego, el hecho de que detuvieron como a unas ochenta personas - uno de los últimos días, cuando ya se había suspendido La Cumbre. De

esos ochenta, sesenta eran españoles y ellos forzaron la salida de los otros presos, fue como una euforia total de lo "conseguimos todo" - que luego siempre es relativo porque a ellos les interesaba que saliésemos del país cuanto antes.

Como estructura, pues lo de siempre, movilizaciones, bloqueos, ya nacen los varios bloques: dependiendo de las intenciones de cada manifestante, la persona se engloba en una determinada marcha y cada una tiene unas determinadas intenciones respecto al bloqueo.

Mi trayectoria en el ámbito de movimientos sociales y movilización política era bastante nula. Hacia unos años estuve metida en el movimiento gay que es político pero es muy específico de género y de diferencia sexual. Luego lo dejé y empecé a enterarme sobretodo del movimiento antiglobalización a raíz de lo de Praga, como fui de periodista, tuve que informarme para hacerlo bien, y a medida que me fui informando, leyendo, fui conociendo a la gente y me interesó participar; sin embargo, yo no encontraba mi camino.

En lo que ha sido mi involucración con este movimiento, hay dos cosas que me interesan: Por una parte está lo intelectual: vas leyendo, te lo crees, crees que la realidad es un poco así, vas percibiendo cosas en tu vida o en la sociedad que no te gustan y entonces intentas encontrar otra gente que piensa igual que tu para compartir esa parte de tu vida. Por otro lado, está la parte de la experiencia: En los viajes juega un papel muy importante el sentido de emoción porque tu normalmente en tu vida estás protegido, tienes un orden, te sientes seguro y entonces llegas a un sitio donde hay peligro, no sabes muy bien lo que va a pasar, tienes un rollo así identitario con la gente muy fuerte de "estamos aquí compartiendo un montón de cosas", todo lo que vives, lo vives muy al límite, aunque acabes de conocer a una persona y la amistad que se forma sea de dos días, te sientes muy cerca de la gente porque la situación es la que te pone como al límite de todo. Sientes miedo y sientes mucho miedo y lo pasas fatal. Estas son emociones que al fin y al cabo te enganchan, y a mí me enganchan al nivel de la experiencia. No se suele hablar de esto, porque da vergüenza reconocer que te lo pasas bien haciendo política. Para mí este aspecto es importante, yo creo que mucha gente está enganchada por ese lado, que no quita que luego puedas estar de acuerdo políticamente. Yo, en Praga aunque estaba como periodista, estaba muy cerca de la gente a la que seguía y sentí un montón de cosas.

Después llegué a Barcelona y no me veía capaz de ponerme ahí en las asambleas, ni sabía cómo participar. Me interesaba pero no sabía como participar. Por otra parte, siempre me había interesado mucho el mundo del arte pero no me lo creía. No me creía el mundo del arte, no me funcionaba. Siempre había tenido ganas de hacer cosas, había ido a exposiciones regularmente; pero, a la vez, el mundo institucional del arte exige un cierto currículum, un cierto trabajo de una cierta manera, que a mí no me servía, yo no podía funcionar de esa manera, no

me interesaba, ni hacer la exposición, ni tener que hacer la vida social que tienes que hacer para hacer la exposición, todo lo que rodea al mundo del arte institucional.

Entonces, me enteré de "Las Agencias" porque en Praga conocí a Jordi Claramonte, que es la figura más importante de quienes montaron "Las Agencias", hablé con él y me enteré que estaban haciendo un CD-Rom, cosas con imágenes de Praga y como yo tenía un montón de imágenes de Praga, pues fui allí para ver si podían hacer alguna cosa, me interesaba que circulase como material, entonces cuando llegué me sorprendí bastante, me interesó mucho la forma de trabajar y en principio, les pedí hacer un documental sobre "Las Agencias".

Ya había hecho un documental de Praga, de hecho yo quería ir a los talleres del MACBA, pero como estaba montando lo de Praga no pude ir, precisamente, se me juntó todo. Me puse a hacer el documental: grabé y grabé cada día, hice entrevistas, etc. a la gente que participaba en "Las Agencias". Tengo muchas entrevistas, también de gente que pululaba por allí, tanto artistas como gente que venía de otros grupos de artistas, relacionado con Guerrilla de la Comunicación y Arte y Política, que eran los dos ejes que me interesaban. Todo lo que iba pasando en Junio en relación con "Las Agencias", yo lo grababa y ahí me quedé. Digamos que como documental yo sigo grabando, tengo un archivo impresionante, pero no me veo capaz de hacer nada con esto porque estoy dentro, ese es el problema, algún día lo haré pero ahora necesito la distancia, tomar una distancia con respecto a esto, es imposible hacer algo. Bueno, no es imposible, porque ahora yo me creo más el periodismo desde dentro que desde fuera.

Por una parte vi que yo podía hacer cosas relacionadas con el arte o con lo que a mí me interesa sin necesidad de pasar por el aro institucional y, por otro lado, que podía hacer cosas en la calle, con la gente, sin necesidad de participar de esos movimientos. Porque una de las cosas que tiene "Las Agencias" es que si que está muy coordinada con movimientos sociales y que trabaja muy, muy cerca de la gente, pero vamos por libre, también funcionamos por asamblea y pero es diferente. En "Las Agencias" sentí que podía unir estos dos espacios: Me podía creer el arte y me podía creer los movimientos sociales respecto a las posibilidades de trabajo o de implicación. Después, a través de esta participación me he metido en otras cosas que no tienen nada que ver con "Las Agencias" y he aumentado mi compromiso y mis posibilidades de hacer cosas, pero al principio, mi puerta de entrada fue esa.

Yo lo que hacía en "Las Agencias" era el trabajo de documentación, si lo veo ahora con perspectiva, pues yo estaba allí documentando, aunque si luego había que hacer algo, desmontar el bus, pues yo me ponía a desmontar el bus, dejaba la cámara y desmontaba el bus; si había que montar el desfile, pues me ponía a montar el desfile; cada vez empecé a hacer más cosas, por ayudar a la gente de la que me sentí muy cerca enseguida, y luego ya, cuando nos fuimos a Génova, pues en Génova ya hubo unión total y luego ya cuando volví, pues ya estaba dentro. Al principio, en el trabajo de diseño de los proyectos, digamos, se trabajaba más

separadamente, en el papel, en la ideación, pero cuando eso se llevaba a cabo, digamos que se unen muchas cosas, ya no funcionando separadamente, si no que si hay una acción con el bus, salen los fotógrafos a hacer las fotos, digamos que a la hora de funcionar se tiene que funcionar todos juntos.

Yo llegué un poquito antes de Junio. Ellos ya tenían un tiempo trabajando, desde Enero. Yo propuse mi proyecto y lo aceptaron. La gente estaba en mil historias, dedicándole doce horas diarias, casi todo el mundo acabó de esto con la vida totalmente desestructurada, luego había que remontarla porque lo de Junio, al nivel de la experiencia, fue bestial. Yo lo iba grabando todo, intentándome enterar de lo que pasaba, pero me daba cuenta de que la propia gente que estaba dentro no sabía lo que estaba pasando en todas partes, yo llegaba ahí y le decía a la gente, "explícame tal cosa" y bueno entre comida, manifestación, entrevista en no sé donde, era todo un poco así. Luego, al nivel de la experiencia, gente con la que te llevas muy bien. Yo conecté enseguida, a diferencia que con otros movimientos sociales que había encontrado, había más posibilidad de divertirse. Se le da importancia a la política pero siempre a través de una visión como más relajada, quizás es que se te exige menos al nivel de tener un discurso muy acabado, que comulgue todo el mundo con las mismas ideas. Hay unas bases pero luego hay bastante libertad en ese aspecto.

¡Personalmente a mí me cambió la vida, totalmente! De hecho, fue que coincidieron muchas cosas en mi vida: yo tenía un trabajo más o menos estable y a partir de Junio lo dejé, incluso en cuanto a lo sentimental, yo estaba con una persona y empecé a estar con otra que estaba dentro de la movida, o sea, que fue que mi vida se cerró un poco ahí; ahora ya me he abierto, pero es un esfuerzo que tienes que hacer. Pero fue arrollador en el sentido que entras en una cosa que te empiezas a creer un montón, que encima ves que te los pasas de puta madre, que trabajas y te crees un montón lo que estás haciendo, en mi caso video, yo pensaba que tenía algo que me interesaba mucho, que aprendes cada día porque estás hablando con gente - desde artistas a gente de los movimientos sociales - pero que por un lado o por el otro estás aprendiendo un montón de cosas, sobre política. Luego, el nivel de conexión que trabajaba a mi alrededor es total, con gente que acabas de conocer hace dos días, que sientes que son tus hermanos, que te lo pasas muy bien, que te caen muy bien, una sensación de que por fin has encontrado a tu gente, entre comillas, no sé si era todo por como estaba montado, ahora igual relativizaría todo esto, pero lo que yo sentí en Junio era que había encontrado un espacio donde poder estar muy bien. Era llegar aquí por la mañana, aunque no tuvieras nada planeado, tu venías aquí por la mañana, cuando te levantabas y hasta que te ibas a dormir estabas con la misma gente, comiendo aquí en el bar de "Las Agencias"; si había que irse de marcha, te ibas, te emborrachabas, si se planeaba lo de la mani, trabajabas, era un espacio de ocio y trabajo y de compromiso, todo junto.

Barcelona Junio 2001

Grupos Involucrados

Sé que la Campaña aglutinaba un montón de gente distinta, de hecho en Junio, a diferencia de ahora en Marzo, las trescientas y pico de organizaciones que había, iban hasta los sindicatos y los partidos - cosa curiosa, aunque yo prefiero que se hayan separado, esto ya es una opinión personal. En La Campaña lo que hubo fue una tendencia a pensar que la unidad era buena, porque estuvo todo el mundo peleándose mucho tiempo como para que funcionase de verdad como algo unitario.

También había "Barcelona tremola" que iba por su lado porque no creen en esa forma de política - la de sindicatos y partidos - van por una línea anarquista más radical. Para ellos los sindicatos y partidos etcétera, lo que hacen es aprovecharse de la movilización, es su propia movilización, eso es lo que no quieren, y luego, a la hora de actuar, pues tienen una línea más radical de acciones.

Los eventos de Junio

Como antecedente de los eventos de junio sé que existió "La Red para la Abolición de la Deuda Externa" que agrupaba a diversos colectivos de muy distinta procedencia y aspiraciones y que propusieron aquellas mesas, que coincidieron con las elecciones, para pedir a la gente que votará sobre eso: la consulta social. Y visto el éxito de esta consulta, luego lo que quedó fue esta red de grupos que estaban conectados y la posibilidad de trabajar ya en otras cosas. Luego, con las movilizaciones de Praga se fundó el Movimiento de Resistencia Global (MRG), como movimiento que venía de lo anterior. Es como un conglomerado de gente de muy distintas procedencias, y éstos, por ejemplo, organizaron los autobuses para ir a Praga.

También antes de junio fue lo de "Reclame the Streets". Eso estuvo muy bien, no hubo policía, fue muy divertida. Hubo varias acciones que partieron de la gente de Dinero Gratis, que era una gente que estaba trabajando con nosotros. Ellos ya eran un grupo y vinieron a proponernos trabajar conjuntamente, nosotros hicimos la parte gráfica de La Campaña y ellos la completaron con acciones el día de la Reclame - que una de ellas era entrar a la librería esta La Casa del Llibre, entrar, sacar mogollón de libros y empezar a repartirlos. A mí me cayó un mapa de Murcia, muy interesante. La comida de la Reclame, se preparó la mitad en el cuartelillo, son conexiones un poco extrañas, a veces, como muy logísticas y a veces muy trabajadas con la gente y luego sé que había gente de "Las Agencias" que estaba en la organización de La Reclame. De hecho Reclame The Streets es un grupo de Londres que tiene mucha historia detrás desde los años ochenta, y también hubo mucha gente de Reclame que vino a los talleres del MACBA. Hubo varios tipos de conexiones.

Para cuando el Banco Mundial dijo que ya no iba a venir a Barcelona, una de las cosas que se pensó desde Agencias fue que necesitábamos otra institución, algo que sirviera como símbolo de nuestra posición y entonces propusimos la Bolsa como ejemplo de lo que podía ser esta institución y entonces se hicieron varias cosas, una fue planear una visita guiada a la Bolsa (que era un día después de la mani). Se imprimieron aquellas invitaciones a la visita guiada y por otra parte se convocó un concurso en Internet en el que se preguntaba qué transformarías de la Bolsa de Barcelona, todo esto funcionaba un poco al nivel de guerrilla como para poner de los nervios a la policía. Entonces cualquier cosa que se hacía en la Bolsa, desde el primer día, había diez mil policías. Entonces lo que hicimos fue una sesión de fotos con la campaña esta que empezamos a llamar "La Bolsa o la vida": fue una sesión de fotos con bolsas en la cabeza - desde la primera sesión de fotos, ya vino la policía a pedir papeles, estaban como muy alerta. Esto fue como un grupo de acciones que salieron desde Agencias, pero que funcionó muy bien porque se apuntó mucha gente, fue el día ese que se salió desde la universidad que era un acto que se había programado pero que no se había pedido permiso, que se negoció con la policía, pero que políticamente funcionó como más radical que lo de la pura mani y también después de la mani.

Antes de la mani hubo un concierto en la Mar Bella en la noche de San Juan y allí lo que hicimos fue el desfile del Prêt à Revolver que fue encima del autobús, ese autobús también llevaba unas retroproyecciones. Tenía como unas pantallas e iban proyectando cosas, luego el escenario arriba, la gente desfilaba en el escenario del autobús, iban proyectando cosas desde dentro. El desfile iba a ser en principio aquí, luego el MACBA dijo que no podía ser y entonces lo trasladamos allí, fue un poco improvisado pero sé que esos días también había gente preparándose en el cuartelillo, porque digamos el Prêt à Revolver, era el proyecto este de trajes para manifestaciones y el Artmani eran los complementos para manifestaciones como escudos. Esos proyectos, sobretudo el del Prêt, funcionaron muy bien al nivel de medios de comunicación.

Después fue la mani, a la mani si que fuimos. Ese día fuimos a probar un cachivache que había inventado alguien, un telespray, que era un spray con una especie de palo que funcionaba como a distancia, pero lo que pasa es que la mani fue un poco aburrida y yo me aburrí un poco.

Después de la carga policial, vinimos casi todos aquí, hubo otra carga aquí y entonces estaba el bus, en esos momentos fue muy bien el bus porque hicimos el sound-sistem, estaba Marina, que es la cantante de Ojos de Brujo, que cantaba encima del autobús, o sea el autobús salió hacia Ramblas y en Ramblas fue recogiendo a toda la gente que había desperdigada por el centro y la convocó en Plaza Cataluña. En ese momento probablemente funcionó como herramienta de ocupación del espacio público que aglutina a la gente, que es muy visible que genera un tipo de imagen que digamos que si la policía carga ahí, pues es un autobús, pintado

de naranja con topitos, que funciona generando una imagen, sirve para ocupar el espacio, convoca a la gente, da una sensación de fiesta. Sacar el bus fue un acto espontáneo, fue ese momento que nadie sabía ¿qué hacemos? ¿dónde está el resto de gente?

Después de la carga, con el bus, fuimos a Plaza Cataluña, estuvimos ahí un montón de horas, en Plaza Cataluña. A parte de la fiesta, se iba explicando lo de la Verneda, que había gente detenida en La Verneda. Después nos fuimos a La Verneda y estuvimos allí hasta las dos de la mañana o así. Después nos pegaron un poco la bulla unos que había por ahí: Que nosotros que qué nos creíamos que habíamos estado haciendo cachondeo con el bus, divirtiéndonos, y ellos currándoselo en La Verneda. Y nosotros llegábamos a las tantas, después de La Verneda llegamos aquí a desmontar el autobús porque tenía que pasar la ITV al día siguiente y esa noche me acosté como a las cuatro, aquí desmontando el bus.

Al día siguiente fue lo de la Bolsa, lo de la Acampada se extendió, pero salimos de la universidad un montón de gente, que llevaron algunos trajes: los de la línea del Garbage Sport. Estos son unos modelos que diseñó un chico de Agencias que son bolsas de basura y botellas de plástico. Yo iba grabando y la gente los llevaba puesto.

Organización

Yo no estaba en la organización, pero te puedo contar más o menos, mi percepción de aquello y sobretodo relacionarlo con cómo funciona ahora. Por una parte está el hecho de que en teoría todo es asambleario. La cuestión era que había una asamblea general de "Las Agencias", "tenemos que hablar de no sé qué tema", del museo, pues quien le interesa se viene, si no te interesa, ni te lo planteas. Había asambleas temáticas y luego por proyectos, por ejemplo "tenemos que hacer el desfile del Prêt", pues la gente que estaba interesada en el proyecto, pues iba. Y luego, en la toma de decisiones, quiera o no, o sea, la teoría es perfectamente asamblearia y luego yo me imagino que gente que había estado asumiendo más responsabilidades, tenía una mayor capacidad de decisión en que según qué aspectos. Por ejemplo, en relación con el dinero, pues es muy complicado en una asamblea hablar todo el rato de dinero, como "Las Agencias" funcionaba así más caóticamente digamos, por el volumen de trabajo, el volumen de actividades que había allí, pues si había que tomar una decisión rápida, pues la tomaba el responsable y tampoco hemos llevado nunca estrictamente el rollo de compartimentar todo y discutirlo todo por puntos porque tampoco había tiempo material para hacerlo. Había gente responsable en cada proyecto había una persona que era la que asumía más responsabilidades, de coordinar más bien. Por ejemplo mi proyecto no era de Agencias, o sea, yo vine como una persona de fuera de Agencias que viene a grabar qué es Agencias, la producción era mía, la cámara era mía, las cintas eran mías. Era mi trabajo y mi dinero, digamos que yo no pedí nunca nada a "Las Agencias". A veces asistía a las reuniones dependiendo de mi interés. A mí tampoco me interesaban mucho las asambleas, me interesaban para enterarme de lo que iba a pasar y era la mejor manera, ¿no?, pero no me

interesaban mucho, igual cogía una persona y le decía "explicame lo que ha pasado" y ya está y no me interesaban todas las asambleas. Cada proyecto tenía su grupo, todo el mundo proponía ideas. Había muchos fallos organizativos pero la forma de organización también permitía, de alguna manera, mayor agilidad en la toma de decisiones, me imagino y que la gente que hay en Agencias tampoco es muy ortodoxa para llevar un orden de puntos super estricto, hacer turnos de palabra para hablar, todo esto... Últimamente hemos empezado a hacer turnos de palabra, pero por operatividad, pero es que al principio ni los había.

A mi en parte fue lo que me gustó porque por ejemplo yo para hacer un documental de un grupo, como hice del MRG en Praga, pues había tenido que hablar en una asamblea sobre qué iba a hacer, me habían preguntado de dónde venía, qué había hecho, "nos tienes que dejar el material, nos tienes que dejar ver el reportaje antes de emitirlo" y tal y cual, y esto a mí me cargaba muchísimo, o sea a mí, antes de trabajar con movimientos sociales nadie me había pedido, por ejemplo, ver el reportaje antes de ser emitido. Cuando vine a proponer la idea esta, pues iba así como "y ahora qué me dirán tengo que hablar con no sé quién, me tengo que ganar a no sé quien más". Por ejemplo, yo ahora para esta investigación, ni siquiera he preguntado a "Las Agencias" "oye me han pedido que haga esto ¿qué os parece si lo hago?", sé que me van decir que sí, igual luego, en una asamblea cojo y digo "estoy haciendo esto, una investigación", pero no he tenido que pedir permiso primero; por ejemplo, primero yo llegué allí y como conocía a Jordi Claramonte - que además era bastante cabeza del proyecto a nivel de organización y de contactos - cogí tanteé un poco y al final le dije, "qué te parece si me paso " y me dijo " ah! sí, si ven cuando quieras, no te preocupes" y me quedé así, no puede ser que sea tan fácil, pues empecé, llevaba la cámara, y dudaba "me pongo a grabar, no me pongo a grabar" y me ponía a grabar, nadie me decía nada, entrevistaba a la gente, super buen rollo, todo el mundo me ayudaba un montón, como todo el mundo muy dispuesto, claro dentro de la vorágine "y que una entrevista, y que ahora no tengo tiempo", pero no desde la sospecha, todo super abierto, total libertad, no me preguntaban cómo lo montaba, qué iba a hacer, qué mensaje político iba a dar. Me dieron, de alguna manera, un voto de confianza y al ver que encajábamos bastante, pues, no sé yo me sentí super a gusto, era el trabajo que más a gusto había empezado, con menos sensación de la sospecha.

Formas de acción política

Uno de los puntos importantes en Agencias es la manera de trabajar. Normalmente generamos campañas propias, pero la mayoría son trabajos que enlazan con grupos que ya están trabajando en un determinado proyecto. Por ejemplo, hicimos una campaña antimilitarista - que no está acabada porque no tenemos dinero para pagarla - y esto lo hicimos con el Movimiento de Objeción de Conciencia, que ellos ya llevan trabajo antimilitarista.

La última que hemos hecho es la de los "New Kids, on the black block", Esta es una campaña, que es un vídeo, una especie de merchandaising de chapas, camisetas, luego había un fanzine, un grupo de textos y tal; lo que se trata es por una parte de hablar de la violencia, de la criminalización del movimiento con el concepto de black-block, de generar el debate dentro del movimiento sobre la violencia, sabes que suele generar factura el decir "no, nosotros nos desvinculamos", queríamos hablar de esto. Por otra parte hay otro nivel que es de alguna manera, vincular el movimiento anti-globalización a lo que podría ser un concierto, o sea a un movimiento popular juvenil, o sea, lo que podía ser los seguidores de los New Kids reales, eso vincularlo, por lo que te he dicho de la experiencia, vincularlo a la parte de concierto musical que tienen las manifestaciones.

Hubo buenas relaciones con lo que fue la campaña oficial porque como parte de gente trabajaba ahí, porque el espacio funciona muy bien como aglutinador. Nos dedicamos a qué puntos de contacto podemos tener con los otros grupos. Incluso nos interesa trabajar desde lo más radical. Por ejemplo ahora nosotros tenemos un proyecto "Barrios en lucha" que es relacionado con la especulación y problema de vivienda. Entramos en este proyecto pensando ¿quién está trabajando este tema?, desde los okupas más radicales hasta la asamblea de vecinos del barrio de Poblenou, pues contactamos con todos, los que quieran trabajar con nosotros, pues bien y los que no, pues no.

Siempre pensamos la mejor manera de aproximarse a cada uno, a los okupas igual no les vienes con las manos vacías y dices "ah! me interesa el tema", si no que te preparas primero una documentación, te preparas un proyecto y les dices "queremos hacer esto, ¿queréis ayudarnos?", o sea, siempre piensas cómo les vas a entrar a cada uno, y siempre hay gente que tiene bastante experiencia en movimientos sociales - en Agencias a este nivel - entonces saben cómo hacerlo. Normalmente una cosa puede ser que crean o no en tu trabajo como Agencias que puede ser que sí o puede ser que no, y otra cosa es como persona, si a ti te ven luego dar el callo y te ven currando, pues ya hay una confianza distinta.

La guerrilla de la comunicación es otra cosa que hacemos. Funciona haciendo hablar a los medios sobre lo que quieres que hablen, en ese aspecto era explicarles "nos vestimos así con protecciones porque la policía nos pega aquí", entonces eso es lo que te interesa que saquen los medios, entonces era dar contra imágenes a lo que estaban esperando los medios, que era la imagen del tío tirando piedras, tú lo que tratabas era de contrarrestar esa imagen pues con tu traje de colorines, tu historia. Funcionó muy bien a ese nivel pero al nivel de sacarlo a la calle, que era lo que queríamos, no funcionó tan bien, es decir, lo que hubiera molado es que todo el mundo hubiera ido vestido así. Hubo un grupo, Los Invisibles - inspirados en los Tutti Bianchi italianos que es un grupo como de desobediencia civil - que venían de Madrid que diseñaron los trajes, partiendo un poco de los trajes que nosotros teníamos aquí del Prêt e hicieron sus propias protecciones: iban de blanco, todos gordos porque llevaban las protecciones. Ellos se

llaman Los Invisibles porque van de blanco, porque lo que quieren representar es a todas las personas invisibles de la sociedad, los marginados, los inmigrantes, las mujeres, etc. lo que asumen es la defensa de todas estas personas invisibles de la sociedad. Estos se entrenaban para la desobediencia civil y la resistencia, están en primera línea y reciben palos de la policía y lo que intentan, a nivel simbólico, es un enfrentamiento directo, no agresivo, si no defensivo. Este grupo estuvo preparando los trajes allí en el cuartelillo y los talleres que preveían la actuación que se podía tener frente a la policía. La idea de ellos es si llegan a la Bolsa, por ejemplo - podían haberlo hecho, no sé porqué no lo hicieron la verdad - se enfrentan a la policía, no agresivamente, pero van empujando y entonces la imagen que generan es "policía pegando a unos que van de blanco" es como a nivel simbólico. Éstos si que llevan - del proyecto Artmani - llevan escudos, como de goma-espuma que es blanda, ligera, pero bastante protectora, sobretodo para pelotas de goma y porrazos. Éstos, como eran muy grandes, en los escudos llevaban pegados unos plotters, que son como unas fotografías impresas, grandes (estas fotos sí que era de fotógrafos de "Las Agencias") eran fotos de inmigrantes, de niños, de mujeres indígenas; para como contrarrestar la imagen del tío tirando la piedra, entonces coges la foto de los tíos vestidos de blanco con las fotos y los plotters. Estas imágenes si que han salido mucho en prensa, que es un poco la idea de Agencias, generar imágenes. Si por otra parte, la policía te acaba pegando, pues se consigue la imagen de la policía pegando a una foto de un niño, o de una foto de una mujer indígena, eso hacen Los Invisibles.

Una de las cosas que me pareció interesante es que se generó mucho material que luego nosotros perdimos un poco la pista, la distribución, entonces la gente se llevaba las cintas adhesivas por ejemplo las de Dinero Gratis - y luego la veías por ahí en cualquier sitio o en cualquier acción para delimitar espacios, por ejemplo. Era divertido porque no lo usabas tú, si no que la gente lo cogía y se lo apropiaba. Esta es una parte fundamental de nuestro trabajo, una distribución alternativa de los materiales y que la gente se los haga suyos. De repente ves conectadas un montón de cosas que en principio no tenían nada que ver, pero todo se junta. Lo de "Dinero Gratis" también funcionó bien como símbolo, o sea la gente de "Dinero Gratis" no querían que funcionara así, querían que fuese un proyecto como suyo, su movida, un colectivo suyo que son casi todos universitarios, sociólogos, pero luego se fue un poco de las manos y funcionó como eslogan de la campaña también.

Esto también es una forma de hacer política. Normalmente algo que nos diferencia del contexto artístico es que normalmente la gente que está en un contexto artístico lo que quiere es un control total de lo que se hace con su obra, saber, controlarla también por el lado económico porque eso funciona como su medio de vida - lógico también - pero por otra parte el control de su obra porque es su trabajo, su obra. Nosotros funcionamos de otra manera, primero que los materiales son tuyos pero no sabes si son tuyos porque los has generado con otra gente, entonces digamos que el uso es compartido, entonces a veces, incluso tú les das el material y ellos se lo distribuyen, para que hagan con él lo que quieran, o te encargas tu misma de la

distribución. Por otra parte está de la apropiación. Esto es muy importante porque es como contagiar: uno de los puntos de Agencias, de su forma de trabajo, es que para nosotros no existe una obra de arte, no generamos dispositivos como obra de arte, el bus, por ejemplo, podría funcionar como pieza en el sentido de relacionarlo con el arte, pero para nosotros eso no es importante, para nosotros lo que es la obra de arte son los modos de generar cosas, los modos de hacer, le llamamos. Los modos de hacer, que es utilizar aspectos que vienen del arte o conceptos que vienen del mundo del arte, aplicarlos a formas de visibilización de movimientos sociales y formas de trabajo. Entonces esto cuando queda tan asumido por los grupos que se diluye, creemos que es un éxito, o sea cuando vemos que la gente está haciendo cosas que podríamos haber hecho nosotros, creemos que hemos contagiado a otros. Somos artistas que queremos que nos copien y sobretodo que nos copie gente que está haciendo política a nuestro nivel, digamos. Siempre hay el peligro de que te copien grupos políticos con los que no estás de acuerdo, pero generalmente, te suele copiar la gente que ha trabajado contigo, que ha tenido un contacto contigo, y entonces son cosas que se van diseminando.

Lo de la cinta adhesiva, por ejemplo, tampoco es una idea nuestra, es una cosa que se inventaron unos franceses que se llaman Ne-Papiers, que llevan unos años trabajando, entonces tú lo copias, y genial, porque esa es una forma de hacer las cosas, entonces lo que queremos es sacar formas de hacer las cosas del mundo del arte, aprender otras de los movimientos sociales, juntarlo todo y de ahí generar historias, generar otras cosas. Es la distribución para la visualización del movimiento porque estamos viviendo en un mundo, de alguna manera, de cara a los medios de comunicación.

Casi siempre los movimientos sociales cuando se plantean algún tipo de campaña están pensando en los medios de comunicación pero hay varias formas de utilizar los medios. Una posición de los movimientos sociales con relación a los media sería la de **no-media**: Ésta implica no medios de comunicación, no respuesta a los medios de comunicación, no hacemos entrevistas con los medios - que serían los de "Barcelona Tremola", más radicales. Una segunda posición sería **no odies a los media, sé los media**: Ésta estaría expresada por las iniciativas de contra-información, como por ejemplo Indimedia, Contrainfos o Illacrua. Una tercera postura, que es más cercana a la nuestra, es **guerrilla de la comunicación** que es: conoce los medios muy bien, todo lo que puedas y usa los medios a tu favor, manipula los medios. En este caso entra la mentira táctica, mentira es por ejemplo, el Prêt, porque a la hora de la verdad tampoco se usó, entonces fue un proyecto de cara a los medios de comunicación. Sale en los medios y da igual que nadie lo use - hubiera molado que todo el mundo lo hubiera usado, de hecho, sólo lo usaron Los Invisibles - pero da igual que no lo usen, porque si tu has conseguido salir - y salió muchísimo en prensa - entonces has conseguido generar el tipo de imágenes que a ti te convienen, has usado a los medios, si tú les dices "si es que vamos a salir con esto en las manifestaciones", luego da igual si sales o no sales, pero has conseguido, ese

día salir como tú quieres. Ese día también teníamos unas microcámaras que funcionan sin cintas, que funcionan con ondas terrestres, como la televisión: tienes una antena, tienes la cámara a un kilómetro y la cámara va enviando las imágenes a la antena, entonces también hicimos una presentación a los medios de que esas cámaras eran para estar en primera línea y la actuación de la policía y que eso iba a ir retransmitido al bus, y el bus que es un centro de comunicación, nos inventamos una película y eso nunca llegó a funcionar, pero da igual, eso es guerrilla de la comunicación, conseguir sacar lo que tu quieres en prensa.

Una cuarta postura es la de **me tengo que contactar con los medios para que saquen mi comunicado**. Esa es la postura del MRG, de La Campaña, lo que pasa es que, por ejemplo, hay mucha gente en teoría de la comunicación que piensa que hay algo que es la gramática cultural que es las formas de hablar las cosas o las formas de comunicar, si tú estás usando la gramática cultural, está imponiendo unas estructuras de poder en el discurso, en cómo está estructurado y en los modos en los que circula la información; si tú eres periodista, entrevistas a alguien, luego lo sacas esto y estás generando, estás manteniendo unas estructuras de poder que es el espacio que ocupa un político, el espacio que ocupas tú, funciona mucho, los medios de comunicación por oposiciones y entonces para algunas personas, utilizar la gramática cultural, que existe, es seguir manteniendo las estructuras de poder que existen dentro de la sociedad, entonces el concepto este de guerrilla de la comunicación opera en el sentido de que no estás utilizando el lenguaje que existe si no que estás creando un nuevo lenguaje, y eso tiene que ver con el arte porque estás generando acciones, imágenes distintas y tiene que ver mucho con el sentido del humor, con la subversión del lenguaje existente. La idea sería tener suficiente control, tener suficiente conocimiento de todos los actores que operan en un determinado contexto, para tener un determinado control del producto de eso.

Por ejemplo en un barrio de Sevilla que había un proceso de estos de que el obispo se quería hacer con un parque que los vecinos querían para ellos, entonces hay varias maneras de actuar frente a eso, el activismo clásico se va con una pancarta, bloquea el desfile, pero ahí primero estás poniéndote en contra gente que igual no estaba en contra pero que igual estás fastidiando su expresión popular, su fiesta. En este contexto esta gente lo que hizo fue, cuando se subió un tío a cantar la saeta, la saeta era "hay que dolor, que dolor que el obispo nos quiere quitar el parque", todo esto, digamos dentro del funcionamiento de la propia actividad popular, entonces ¿qué pasa? que todo el mundo se puede indignar si se va con una pancarta, pero el momento de la saeta, que es un momento así de emoción contenida, entonces no se pueden ir porque no pueden romper ellos la estructura del desfile, porque entonces has conseguido algo bueno para ti, en vez de romper tú la estructura del desfile, la rompen ellos, entonces es peor. Es todo el rato jugar con estos conocimientos de los contextos y operar ahí.

Nosotros tenemos problemas, tradicionalmente la actividad del arte siempre ha funcionado en el ámbito de la representación, sobre todo en lo político, entonces para nosotros es muy

importante no quedarnos en el ámbito de la representación de nada, por eso primero funcionamos como un movimiento social. Nosotros estamos en la calle haciendo las cosas y generamos materiales de acciones e intentamos colaborar con la gente en la realización de ese tipo de acciones.

Efectos de los eventos

Creo que fueron importantes los eventos en cuanto al movimiento, porque creo que era la primera vez que se realizaban las acciones sabiendo que la institución – en este caso el Banco Mundial - había suspendido su actividad, normalmente siempre se va a remolque de mani, contra-mani, cumbre, contra-cumbre, y esta vez no funcionó así. El Banco Mundial ya había dicho que no iba a venir y sin embargo se siguió con las acciones y eso en el ámbito político y de movimiento es como un avance. Luego, también pienso, comparándolo con lo que fue ahora Marzo, que lo que pasó en Junio fue más espontáneo, menos estructurado, quizás menos exitoso en cantidad de gente, pero un tipo de acciones más imaginativas, la gente iba con más inocencia. Esto de Marzo fue, de alguna manera, más institucional, también quizás porque hubo lo del foro social. Creo que es posible que el movimiento se esté anquilosando, las formas de actuación del movimiento en Barcelona. Creo que en junio fue mucho más espontáneo: acciones ilegales, lo de la bolsa también fue ilegal, son puntos que para mí son importantes.

Por ejemplo junio lo que provocó es que al nivel de la política más institucional, que los políticos se hayan apuntado al carro de decir "ojo esto es importante, mira lo que ha pasado en junio, ahora en marzo no nos vamos a descolgar". Ahora todos son "antiglobalización". Esto de la antiglobalización está entrando en el discurso oficial, cuando antes estaba aparte. Todo el mundo ha asumido que el discurso este de "otro mundo es posible" está entrando a formar parte del discurso oficial de la política. Esto es una consecuencia importante.

A partir de junio hay un mayor compromiso de parte de la política oficial y una mayor división entre el movimiento: a partir de ahora será un poco como los radicales que se van a convertir en la posición terrorista entre comillas – relacionándolo un poco con el concepto este de "black block", terrorismo, 11 de septiembre, contra el sistema - y luego los que van a ser los antiglobalización buenos entre comillas también, que serán los que de alguna forma querrán entrar a participar de la política oficial y la próxima clase política, serán los que habrán asumido este discurso oficial. Porque si algo ha tenido el movimiento hasta ahora es como una posición un poco anarquista, sin unos objetivos muy claros y a partir de ahora creo que esto va a cambiar de alguna manera, será un poco como después del mayo del 68, con la gente que ha acabado de presidente de alguna institución o político de los Verdes, etc.

Yo creo que "Las Agencias" en ese panorama vamos más hacia lo más ácrata, anti-institucional. El último libro que ha sacado Toni Negri se llama Imperio. Habla que el

capitalismo ha llegado a un punto en que está en todas las partes de nuestra vida, cuando antes había más una separación entre lo que era trabajo y ocio, ahora el capitalismo lo es todo. Lo que él propone es una oposición cotidiana y le llama biopolítica y es el cuerpo mismo como base de la acción. Es un antagonismo de clase, basado en la práctica; eso es lo que estamos investigando ahora: la oposición cotidiana al capitalismo sin grandes manifestaciones, movilizaciones, etc. Cuando el discurso de la antiglobalización quede asumido, nosotros queremos estar fuera.

Yo creo que probablemente el sistema no vaya a cambiar sino que evolucionará para adaptarse, para adaptar el discurso opositor a su funcionamiento que es lo que ha hecho siempre el capitalismo. Entonces, pensamos, ahora en este momento, que hay que buscar cosas relacionadas con la vida cotidiana y trasladar la oposición ésta de las grandes manifestaciones y de las grandes retóricas a cómo viven las personas y desde allí buscar alternativas. Hacer esto representa una búsqueda diaria. La nueva campaña, por ejemplo, es sobre el robo a multinacionales como práctica cotidiana. Es una campaña que puede parecer muy tonta - y seguro que vamos a tener problemas con determinados movimientos sociales, porque los movimientos sociales siempre tienen un punto como de sacrificio, de sacrificarte para que el mundo cambie, anti consumista, etc. - esto es todo lo contrario es poner en evidencia que el sistema no puede funcionar porque promete todo para todos pero ¿qué pasaría si todo el mundo pudiera tenerlo todo? Pues el sistema se hunde, pues quizás esto, de alguna manera un poco así teórica y abstracta, esto del robo pone en evidencia esto y además está hablando del deseo, de la liberación del deseo, es como liberate y si te apetece tener esos pantalones, pues vas y los coges. Y luego también cuando justificas por qué robas a determinadas empresas, explicas qué están haciendo esas empresas o qué suponen.

No hemos dejado tampoco de trabajar con otros grupos, por ejemplo hay una campaña ahora contra la base de la Otan que quieren montar en Valencia, o sea, seguimos con la política clásica entre comillas y con cosas concretas como lo de "Barrios en lucha" que es sobre Barcelona 2004, especulación, etc. pero además, intentamos meter estas ideas.

Esto es una tontería pero no lo es, es un poco plantearte la vida de otra manera, yo supongo que dentro del grupo cada uno está investigando, alternativas de vivir. Yo si antes tenía muy claro que quería un buen trabajo, una casa, etc. pues ahora lo que estoy investigando es como trabajar lo mínimo, es decir, tener tiempo para hacer otras cosas que me puedan motivar más, como es el caso de "Las Agencias" que te roba mucho tiempo. Aprovecharse del sistema para ir en contra del sistema, esa es la idea.

4.7- NARRATIVA (Marc)

"Fòrum 2004": una oportunidad para nuevas formas y sujetos políticos

No podría decir muy bien en qué iniciativa estoy, aunque mi trabajo en Barcelona se haya centrado en el ámbito de las Agencias durante los dos últimos años. Yo me veo implicado trabajando con un grupo, trabajando con otro...fundamentalmente porque creo que lo crucial que pueda suceder en el 2004, si sucede, se tiene que dar en los intersticios, en los espacios de transición de los espacios políticos y fundamentalmente en las conexiones sutiles e informales entre grupos. Para ello tendremos que generar porosidad dentro de los espacios políticos y a partir de allí prácticas políticas radicalmente nuevas que no solamente unan grupos sin conexión y que creen coordinación, sino que transformen el propio carácter de los espacios e iniciativas políticas tal y como ahora las entendemos en la ciudad. Si no creamos sujetos políticos nuevos, estamos perdidos. No se trata por tanto de coordinar o tener más diálogo entre proyectos políticos, sino de que el fruto de esa interacción haga surgir un sujeto político completamente diferente en la ciudad. Esa es la clave del 2004.

Por eso ahora es crucial que aprendamos la lección del arco político entre Seattle-Génova, porque si precisamente algo ha marcado la ruptura con las formas políticas tal y como las entendíamos hasta el cambio de milenio, es el hecho de que no solamente las herramientas y las formas de hacer se han transformado completamente, sino que esas formas de hacer nuevas han sido en realidad la expresión de un tipo de subjetividad política completamente diferente. De hecho, también la gran enseñanza del ciclo político desde Chiapas hasta hoy es que la política se juega en gran medida en los procesos de comunicación e interconexión. Todos estos acontecimientos políticos del ciclo serían impensables sin la dimensión comunicativa de los nuevos movimientos políticos y sociales, como una manera radicalmente diferente de entender la comunicación política a como se entendía en otros momentos. Y esas formas de comunicación política nuevas son una expresión de subjetividades políticas nuevas. No sólo un instrumento para canalizar cosas. Y todo eso se puede poner en juego en Barcelona 2004.

En el marco de Barcelona 2004 me parece más importante que en otros momentos poner en marcha todo este nuevo proceso porque una de las cosas más interesantes que han surgido a raíz del proceso del movimiento global es que frente a ciertas formas de concebir la política en los 80 o 90, el movimiento global ha devuelto la cuestión de la economía política a primer plano. Es decir, más allá de las cuestiones de género, étnicas, etc... nos hemos dado cuenta de que sin necesidad de regresar a la centralidad de la cuestión económica y de la producción capitalista como eje articulador absoluto que subsume y que opaca otros tipos de conflictividad en un movimiento social homogéneo, el capitalismo es una realidad tan fuerte y se está reproduciendo y regenerando de forma tan salvaje en el proceso de globalización, que tiene

que volver a ser un objetivo prioritario. Hay que volver a hablar de economía, de trabajo y de capital.

Es importante frenar en una dimensión simbólica las cumbres de las instituciones transnacionales, pero también en un sentido práctico y efectivo, porque son momentos de visibilidad en los que se producen, desde una cúpula, políticas de tipo económico que gestionan y tienen influencia fuerte sobre el planeta y sobre la vida cotidiana. Pero además, una cuestión importante para el 2004, nos tenemos que dar cuenta de que el nuevo capitalismo, la economía y el proceso de producción no se pueden entender del mismo modo que en el ciclo anterior, el ciclo fordista; sino que ahora la globalización y el postfordismo se han de entender completamente vinculados. Por lo que también nuestra forma de atacar al capital se tiene que dar de forma completamente distinta a la que tuvo lugar en un ciclo político anterior. En relación al 2004, significa que por primera vez tenemos la oportunidad de poder incidir en un marco político que tiene que ver con transformaciones que fundan el modo de producción en una ciudad y que no necesariamente tiene que ver con decisiones económicas o productivas de una manera mucho más literal.

Es interesante, pertinente y necesario iniciativas que se están gestando en la ciudad para atacar el 2004 como la cuestión de la especulación, la cuestión de cómo gestionan un modelo de participación política vertical,...pero a la vez resulta pobre y limitado. El 2004 supone uno de los momentos clave, el marco clave, para la implantación de un nuevo modelo productivo en la ciudad que es complejo y que se relaciona con la economía en el sentido más simple y llano de la palabra, pero tiene que ver también con la cultura, con el conocimiento y con la ciudad como espacio metropolitano. Se trata de un modelo productivo muy vinculado al concepto de cultura y muy vinculado a la producción de conocimiento. Y todos esos componentes funcionan como en un engranaje. El capitalismo está gestionando todos esos componentes como un engranaje, y si no atacamos eso con una reflexión compleja que funcione también como un engranaje, haremos ataques parciales y ahí el capitalismo lleva a un proceso de reducción y transformación mucho más rápido que el que nosotros llevamos como sujetos políticos antagonistas.

En el marco del 2004 tenemos la oportunidad de hacer eso muy visible, y de entender que el capital en Barcelona está gestionando un prototipo experimental en el que se pueden utilizar la cultura, la economía, el conocimiento y la ciudad como un todo complejo que implante un modelo de producción nuevo y por lo tanto, un modelo de sujeción política también diferente. El capital lo está experimentando a través de un prototipo experimental que se llama forum 2004 y nosotros también tenemos que crear a partir de allí prototipos políticos nuevos completamente diferentes.

El forum lo dice siempre y lo tienen clarísimo: El forum es Barcelona. El objetivo del Estado y del capital es Barcelona 2004, con todo lo que significa. El forum es un evento cultural, un evento puntual, pero lo que está en juego es la creación de un modelo metropolitano diferente. El fòrum surge como una iniciativa completamente intuitiva de Maragall, que quiere hacer una especie de Olimpiadas de la cultura y en el proceso se va transformando. Eso que era completamente intuitivo, que en principio se transforma en hacer unas olimpiadas culturales, posteriormente va tomando un calado radicalmente diferente en el que Estado y capital se dan cuenta de que lo que está en juego es impulsar un nuevo modelo metropolitano en el que lo económico, lo político, lo cultural y lo urbano funcionan como un engranaje, donde cada uno de esos elementos sobredetermina al resto y no se puede atender a uno sin atender a los otros. Como por primera vez todos esos aspectos están relacionados de una manera estrecha en un marco altamente sobredeterminado, tenemos la oportunidad de hacer eso muy visible, pero también la oportunidad de entender bien cómo funciona ese mecanismo.

Todavía hoy en todo el proceso de globalización, incluso en este momento en que se ha vuelto a dinámicas belicistas y de gobierno y de mando fuerte, el capital sigue funcionando en un proceso de prueba-error con márgenes amplísimos. Intentan cosas que no surgen, luego surgen. El foro es un ejemplo clarísimo de eso y la prueba de este margen de error muy grande es que es muy difícil de gestionar políticamente, a nivel institucional. En esos márgenes de error que tiene el prototipo de experimentación es donde podemos incidir nosotros, pero tampoco nos podemos conformar con eso para desestabilizarlo; además, tenemos que construir una evolución política que sea densa. Al final el Fòrum va a funcionar porque la cohesión en pro de la cultura rápidamente se va a galvanizar alrededor de la iniciativa forum, por su supervivencia como campo profesional, pero en todo caso, esa relación no está bien engrasada. La relación entre economía-cultura chirría muchísimo porque la cultura se tiene que desmarcar hoy en Barcelona de las dinámicas especuladoras. Pero ahí se quiere crear un mecanismo complejo que tenemos que analizar con herramientas complejas y responder con herramientas políticas complejas.

Procesos de autoinstitución social

Muchísima gente tiene la sensación de que algo está cambiando en el sentido de que los espacios políticos están buscando dejar de ser tan identitarios y cuando menos, están empezando a ser un poco más porosos y más abiertos a dialogar con otros y a entender qué está haciendo otra gente. Y al mismo tiempo, se tiene la sensación de que nada está sucediendo en realidad, no está pasando nada verdaderamente claro. Esta sensación tan contradictoria tiene que ver con que toda esa mayor porosidad y apertura de los espacios está sucediendo en situaciones de interacción muy informal. Y tiene que ver sobre todo con que el ambiente político de Barcelona en el fondo es pequeño, lo cual tiene aspectos negativos; pero

en los momentos con más expectativa de cambio también favorece que las relaciones interpersonales condicionen mucho el cómo se evoluciona políticamente. En apenas dos o tres años he conocido muchísima gente en Barcelona que trabaja en ámbitos políticos muy diferentes, y además la gente se conoce de años, e incluso gente que ahora está en partidos políticos opuestos, provienen de las mismas iniciativas desde muchos años atrás. Eso está favoreciendo en estos momentos de mayor apertura unas dinámicas de interacción muy informales que se escapan de los formatos asamblearios y de plataformas. Y están habiendo fundamentalmente muchas reuniones que no son sólo de trabajo, sino mucha discusión, cena, desayuno, comida...sin tener la sensación de estar en una dinámica activista. Personalmente, ahora no estoy en una dinámica activista por condiciones biográficas y sin embargo, estoy continuamente hablando, gestionando, discutiendo y haciendo. E impulsar ese proceso me parece crucial para el 2004: que de verdad genere una cierta densidad política que refuerce la porosidad de los espacios y que efectivamente abra perspectivas de confluencia y de contagio que sean nuevas.

Pero eso no se puede quedar en un proceso estrictamente informal. Creo cada vez más en los movimientos políticos como procesos constituyentes, como procesos institutivos. Y si no sabemos pensar que las herramientas de trabajo político, de confluencia, de gestión que creamos son procesos de autoinstitución, estamos perdidos. Crear herramientas de trabajo político es un proceso autoinstitutivo. Por ejemplo, el mismo concepto asamblea se transforma porque los movimientos políticos lo han utilizado como una herramienta autoinstitutiva diferente de acuerdo con las condiciones políticas diferentes, históricas diversas pero también de acuerdo con las necesidades subjetivas cambiantes y diversas. Es decir, que tenemos que entender las asambleas como una institución, literalmente. Y si nos preguntamos de qué herramientas nos vamos a dotar, hemos de ser conscientes de que ese marco de dinamización informal tiene que poner en marcha un proceso instituyente, autoinstitutivo que no tiene que ser necesariamente complicado, aunque sí complejo. Además, tiene que ser muy sencillo porque tiene que ser muy inmediato. Concretamente, no me quiero aventurar; pero me parece indiscutible que eso tiene que suceder, también en el 2004.

Esos dos procesos, el de creación de un nuevo sujeto político a partir de la porosidad y la conexión y el de un proceso autoinstituyente por la creación de herramientas de trabajo político, son fundamentales en el 2004 para crear cierta densidad política, y tienen que estar en la base de los momentos de visibilidad más claros y reconocibles, más allá de determinadas acciones, manifestaciones, más allá de determinado boicot y de determinadas campañas que tiene que haber. Si nos limitamos únicamente a este tipo de movilizaciones nosotros también hemos fracasado. No es sólo una cuestión de bloquear al forum, sino también una cuestión de qué proceso instituyente y movilizador generas en ese momento en paralelo. Se trata también de generar un proceso de autoinstitución social, de cambio social propio.

Formas de acción posibles: ¿Resistencia o Potencia?

En Barcelona, en toda la evolución del movimiento global, ha habido un problema de comprensión por parte de gente que venía de otras dinámicas diferentes de movimiento, de los 80 y los 90, frente a la eclosión del movimiento global. Lo que sucede en los 80, que da lugar a un tipo de política más resistencialista, es una conjunción de dos situaciones: la necesidad de resistir en un momento de reflujo del movimentismo a una contrarrevolución cultural que deslegitima fuertemente cualquier tipo de política no institucional, no estatal ni representativa; y la incapacidad para gestionar aún o concretar históricamente la explosión de la subjetividad política que surge en el 68. Por eso esa fragmentación de las formas de oposición al sistema que se dan durante más de una década.

Cuando comienza a funcionar el movimiento global, después de la experiencia de Chiapas y de Seattle, se abre un ciclo completamente nuevo que no es resistencialista. Es una visión del antagonismo político completamente diferente, mucho más autoinstituyente, mucho más propositiva y que tiene más que ver con poner en funcionamiento un tipo de potencia social que funciona mucho más en positivo. No se trata de crear tu pequeño centro social o núcleo de trabajo y calificar de espacio liberado lo que realmente es un espacio de resistencia y que se convierte posteriormente en un espacio identitario que al final no sólo colisiona con el capital y el estado, sino que también colisiona con otros espacios identitarios antagonistas. Se trata de crear procesos, como el zapatismo y Seattle, donde no se sabe cuál es la identificación política, fenómenos en el que las banderías políticas se subsumen en un proceso que las desborda. No es solamente una sopa de letras, un pastiche de símbolos políticos y propuestas políticas. Más allá del pastiche de propuestas políticas que existe, para mí, un movimiento global es un proceso absolutamente desbordante, que sobrepasa todo ese marco que hemos vivido en los 80 y los 90. Por tanto, hay que entender que no podemos seguir pensando en términos resistencialistas. Además de que es inoperante políticamente, es suicida. Y el 2004 tiene que barrer completamente con esas resistencias políticas de décadas atrás.

Concretamente, las iniciativas que se están generando ahora en torno al forum están llevando dinámicas muy contradictorias. Lo más positivo es una especie de ambiente de apertura, de diálogo, de pensar qué hacen los demás y por otro lado, una cierta incapacidad por el momento de saber gestionar y modelar en herramientas formales concretas ese proceso de interacción que tiene que superar los marcos de los espacios políticos como los que hemos tenido hasta ahora. Lo peor que está sucediendo ahora en Barcelona es que no hay una visión verdaderamente compleja de lo que es el forum 2004. Creo que es muy importante reconocer que el forum 2004 tiene en realidad una base de legitimidad social muy débil y eso lo han conseguido los movimientos en gran parte. Pero también se está consiguiendo porque el propio

forum tiene un margen de error muy alto y es muy dificultoso crear una dinámica de legitimación social de un dispositivo tan experimental y complejo.

Actualmente, respecto al Fòrum, hay visiones interesantes pero siempre muy parciales. Y sobre todo son visiones que se anclan en formas de entender la crítica del capital y del Estado muy inerciales. Estamos entrando en prismas analíticos que en algunos aspectos empiezan a estar desbordados por el forum. Por ejemplo, con el tema de la especulación. El forum cultural se puede legitimar perfectamente a costa el proceso de especulación, el sistema lo puede asumir perfectamente como contradicción propia. La gente del fòrum de la cultura está diciendo clarísimamente que la especulación no tiene que ver con ellos y que precisamente están para discutir los problemas que tiene una ciudad en su dimensión de especulación y en otras dimensiones similares. Pueden establecer aparentemente un marco de discusión ciudadana y participativa en el que esos problemas se negocien de una manera natural, abierta, democrática, transparente. No basta con decir que el forum cultural va de la mano de la especulación, lo que debemos demostrar es que no es contradictorio que se especule y a mismo tiempo se hable de participación en los barrios, ni es contradictorio que haya muchas exposiciones y una especie de renacimiento de las actividades culturales sobre la cuestión multicultural mientras están estableciendo la ley de extranjería. Tenemos que entender cómo funcionan para saber visibilizarlo, criticarlo correctamente, crear dinámicas de interferencia eficaces pero también crear procesos sociales paralelos que sean autoinstitutivos. Y creo que ahí no estamos siendo muy acertados.

Mecanismos de visibilización del poder

El gesto es doble. Creo que es erróneo cuando se analiza ese gesto doble de captura-agresión, captura-represión cuando se ven como contradictorios. No son contradictorios. Es como la cara y la cruz de una misma moneda. Por ejemplo, cuando la expulsión de los inmigrantes de Plaza Catalunya, al mismo tiempo se estaba habiendo en el CCCB una gran exposición sobre Africa. Indiscutiblemente, a lo que estamos asistiendo es a la puesta en marcha, con un mecanismo de prueba y error, de dispositivos que son dobles, la cara y cruz. Por un lado un discurso envolvente y seductor de captura y por otro, un mecanismo de sometimiento fuerte de mano dura. En el caso de Barcelona, el 11 de septiembre marca un punto de inflexión porque supone un cambio en el imaginario colectivo planetario que permite poner en práctica políticas de represión y control duro que antes eran algo más difíciles de justificar o eran más contradictorias con las expectativas de evolución de la democracia y el capital de la mano.

El estado dice que como la sociedad es compleja ellos ofrecen el marco, el dispositivo para que se pueda crear el diálogo. No es una cuestión de si tener un diálogo o no ahí, es que el

mecanismo ya es perverso en sí, y pervierte lo que de él surge. Hay que utilizarlo en cualquier caso de una forma táctica, por tacticismo político, pero nunca pensando que de verdad ahí se puede dar ese proceso autoinstituyente de la sociedad. Es posible la cultura institucional, pero no es posible la política. Por eso el doble gesto no es contradictorio y somos un poco cándidos cuando se intentan hacer campañas para revelar la verdad del poder, para desvelar lo que el poder oculta. Todo es visible. Y en definitiva, a pesar de que en algunos momentos haya que desvelar cosas concretas, el mecanismo en realidad es visible. Hay que entender cómo funciona, cortocircuitarlo y hacerlo visible a otra gente. Hay que hacer visible el mecanismo, no el "contenido" del mecanismo, pues éstos no nos explican como funcionan los dispositivos de poder hoy.

La gente se pregunta cuando la reunión del G-8 en Génova, cómo la policía puede haber masacrado a un movimiento de 300.000 personas habiendo tantas cámaras. Justamente porque había tantas cámaras. El poder pone en práctica un modelo que es muy arriesgado. Se trata de esta ecuación: Hasta dónde puedo hacer visible y utilizar el propio mecanismo de multiplicación de imágenes y de información, los propios medios de comunicación, que el movimiento global ha empleado en este ciclo político para hacer interiorizar y penetrar en capas sociales muy amplias el miedo a intervenir políticamente en la esfera pública. Hasta donde puedo utilizar esos mecanismos y al mismo tiempo soportar la contradicción que supone indiscutiblemente estar ejerciendo una represión sobre gente que es visible a los ojos del planeta. Ahí el poder asume que la lucha política ya no se da en el marco del encuentro del G-8, sino literalmente en la esfera pública. Ahí el movimiento ha ganado. Pero el cómo intervenir en la esfera pública es reprimiendo con dureza y poniendo en marcha el prototipo del código terrorismo. Hasta dónde puedo conseguir codificar como terrorista a gente que a los ojos de todo el mundo no tiene absolutamente nada que ver con el terrorismo.

Entonces, si juegas a visibilizar, al mismo tiempo sabes que estás reproduciendo su lógica, que es también la lógica del miedo. Luego, cuidado con las campañas típicas de denuncia, cuidado con las campañas de desvelar lo oculto, desvelar lo que el poder esconde con la construcción de imágenes y representaciones en la esfera pública porque ahí está en juego una confrontación política en la que nosotros estamos a veces en una contradicción muy fuerte. Lo que hay que hacer es cortocircuitar este mecanismo de visibilización haciendo cosas que no sean fácilmente codificables.

Ese gesto doble del poder no es entonces contradictorio, sino que está perfectamente en sintonía. Lo que se puede capturar, se coopta, se transforma en código multicultural y se desplaza lo político. Lo que se subleva, se escapa y se mantiene en guetos y se mantiene invisible se soporta dentro de un orden. Lo que se visibiliza porque se subleva o porque son contradicciones tan fuertes que estallan, se codifica como terrorismo, como un problema de orden público y se reprime. Luego no son gestos contradictorios. Por eso las formas de

intervención política en el marco del forum 2004 también han de ser múltiples. Pero han de estar articuladas, porque si atacamos solamente uno de los aspectos de la penetración del modelo posfordista de la ciudad, uno de los aspectos de los mecanismos de captura del capital y administración estamos haciendo un tipo de intervención política parcial. Y me parece indiscutible que lo que se está poniendo en marcha es un engranaje complejo.

Hipótesis sobre el funcionamiento del poder

Uno de los trabajos importantes que deben hacer los movimientos en Barcelona es lanzar una serie de hipótesis que sean verificables en la práctica sobre cómo funciona el poder y cómo se puede uno resistir a determinadas formas de política del poder. Es fundamental entender que Barcelona es un prototipo muy avanzado de cómo el poder en el posfordismo funciona como un mecanismo de captura del trabajo social, del trabajo vivo. El capitalismo y la administración son cada vez más literalmente parasitarios. La condición del antagonismo en el posfordismo es la posición entre el trabajo social, vivo, en confrontación con los mecanismos de captura del estado y del capital. Tienes que generar movimientos de oposición al mismo tiempo que pelear para que no sean capturados. Tienes que generar relaciones sociales, desarrollar capacidades intelectuales... al mismo tiempo que intentar no ser capturadas. El movimiento es doble: se trata de escapar de los mecanismos de captura al mismo tiempo que se trata de construir algo paralelo. El ejemplo de Barcelona es claro: las movilizaciones sociales, al mismo tiempo que refuerzan dinámicas antagonistas en Barcelona, suponen para la administración una materia prima que nutre un discurso de autolegitimación. Eso es lo que es el forum: un dispositivo de captura de todo aquello que no es capital, que no es estado, que es anterior a ellos pero que la administración y el estado necesitan para reproducirse.

El sistema tiene una capacidad de encajar y de transformar enorme. No es solamente que lo que tu digas críticamente el sistema lo incorpore, sino que el sistema se ha transformado en los últimos 20 o 30 años incorporando elementos de la cultura antagonista, elementos del movimientismo que ha establecido las bases del antagonismo del capital durante todo el siglo. En el caso de Barcelona 2004 es evidentísimo. Mascarell en una conferencia pública dijo que Barcelona es un buen modelo que se puede vender al resto del mundo y muy conocido, no por su arquitectura o su urbanismo, sino por su amplio tejido social y su dinamismo social, por los movimientos y por su capacidad crítica. Ellos venden eso como el grado distintivo fundamental del modelo Barcelona. Capital y Estado van a poner eso a funcionar al servicio de la implantación de nuevo modelo productivo de la ciudad, al servicio de la posfordización de Barcelona. Entonces, si nos limitamos a denunciar las trampas de la especulación o los problemas de un determinado barrio, ellos siempre van muy por delante.

Pero estas dinámicas de fagocitación no son inevitables porque creo que la clave es la siguiente: el dinamismo social, nuestras competencias comunicativas, afectivas, nuestras capacidades y potencialidades son gestionadas por el capital y el Estado pero sólo como un recurso productivo. El Estado, por ejemplo, cuando habla de participación está individualizando y abstrayendo la idea de política, porque en esencia, toda esa capacidad y potencia social se gestiona estrictamente como una base productiva, para producir en el sentido económico y en el sentido institucional. Lo que tenemos que hacer es que esa base productiva vuelva a ser lo que es de verdad en esencia: un proceso socializador. Y eso es una de las explicaciones de lo que ha ocurrido en el arco de Seattle-Génova. Mucha gente se ha dado cuenta de que tu capacidad de comunicar, tu capacidad afectiva, tu capacidad de crear herramientas, en la base, es un fenómeno socializante, no individualizador. En una contracumbre se va clarísimamente: es literalmente no una fórmula para que mucha gente haga turismo y se reúna en un sitio, sino un dispositivo comunicativo, político, intelectual, cognitivo y afectivo, es una experiencia alucinante. El grado de interacción personal, política, y la capacidad de generar imaginación política en las contracumbres es inmenso. Con muchas limitaciones, evidentemente, pero en algunos aspectos ha sido fuertemente ilusionante.

Eso es lo que fundamentalmente ha explicado la eclosión del arco de contracumbres y del movimiento global y eso es lo que nosotros tenemos que generar en dinámicas más amplias, más allá de los círculos activistas y más allá de los círculos del movimiento. Y esa es la esencia del antagonismo hoy en el marco posfordista. Si toda la potencia social, que es de hecho cooperativa y socializante, el estado-capital la mantiene sólo como una base productiva para reforzar un nuevo marco político institucional y reforzar así un nuevo modelo de producción económica, tenemos que revertirlo. Si el modelo Barcelona consiste en posfordizar la ciudad de acuerdo con implantar un nuevo modelo productivo y reconstruir el marco político-institucional saliendo de la crisis de la dinámica representativa, tenemos que interferir ahí y eso sólo se puede hacer sobre la base de una potencia social que es real. Por eso dicen que Barcelona es su dinamismo, su gente, su capacidad de crear y de comunicar...porque si el estado o el capital se puede reconstruir es a partir de esa potencia social, no por si mismos. Y por eso no solamente tenemos que interferir en ese proceso, sino también revertirlo y generar dinámicas más autoinstitutivas y constituyentes. Tiene que ser de verdad un proceso instituyente lo que tiene que suceder en la ciudad y reconstruir completamente las dinámicas políticas. Porque si no, efectivamente, podemos estar interfiriendo en el marco de legitimidad del forum 2004, pero no estamos desarrollando una potencia social, que es lo que de verdad necesitamos hoy. Es fundamental comunicar esto y hacerlo legible para otra gente. Y esto se hace legible en marcos de interacción informal.

Precariedad como punto de alianzas

Hay mucho que jugar políticamente todavía y eso pasa por alianzas entre cognitariado y precariado. En realidad todo es precariado, pero si llamamos simplídicamente precariado al trabajo precarizado debajo de la escala, desde trabajadores de Macdonals a los que trabajan en Ikea pasando por los que limpian casas, y llamamos cognitariado a los que diseñan páginas web, hasta los artistas, pasando por la gente que trabaja en medios de comunicación en prensa o becarios, indiscutiblemente la alianza dinámica del futuro político pasa por el ahí. Y hay que empezar sin duda por pequeños prototipos de intervención política, casi prototipos de agitación anarcosindicalistas de nuevo tipo.

Por ejemplo, change workers. O por ejemplo, las precarias a la deriva, quienes comentan una dinámica de protesta, de boicot, que pusieron en marcha gente contratada por el circo del sol: El circo del sol tiene un pequeño equipo que cuando va a los lugares contrata y subcontrata precaria y abusivamente a gente local. En el caso de Madrid la gente propuso llamar a muchos amigos suyos para que reservaran masivamente entradas y luego no las recogieran. Desde un punto de vista sindical clásico que entendiera la precarización como la precarización del trabajo y la mano de obra, se habría hecho un piquete sindical para que les subieran el sueldo, pero no habrían conseguido nada porque no es ese el mecanismo de funcionamiento. Por el contrario, se puede pensar que la vida es un continuo entre trabajo y no trabajo, que el tiempo de trabajo y de no trabajo son lo mismo, que el tiempo de no trabajo es un pequeño momento de tránsito entre trabajos o los pequeños trabajos son un momento de acumulación de recursos para estar en momentos de no trabajo. Ya no se distingue entre producción y reproducción ni tampoco entre producción y consumo. Si el capital no distingue entre tu casa, el mercado o la oficina porque se han re combinado en un mecanismo de producción y reproducción complejo que los atraviesa y los articula, entonces no puedes atacar el problema de las condiciones laborales como si ese espacio estuviera aislado del conjunto del mecanismo capitalista. Desde la lógica del aislamiento de los espacios, desde la lógica sindical clásica, esas formas de acción como la del ejemplo son una forma de boicot o una campaña, pero si piensas el conjunto del mecanismo de producción, lo que se produce es un tipo de piquete sindical posfordista.

Si lo pensamos de esa manera lo que tenemos que hacer es establecer alianzas entre sujetos diferentes para interrumpir el proceso productivo desde distintas posiciones. No hace falta que el trabajador haga la huelga, porque otra persona puede intervenir desde fuera. Para comenzar, sencillamente, porque sitúa al trabajador en una situación de peligro mucho más atenuada, y porque además, la capacidad de cortocircuitar desde distintas posiciones es mucho mayor. Hay una puesta en común de capacidades comunicativas que demuestra que podemos hacer autónomamente lo que el capital hace con nosotros: Combinar nuestras capacidades para reproducir la lógica productiva, cooptándolas con dispositivos de captura. Podemos generar dinámicas propias pero siempre que sepamos combinar capacidades y conocimientos y eso en las nuevas luchas sindicales, las nuevas luchas antagonistas sobre el trabajo es crucial. Hay que crear prototipos de intervención muy sencillos.

Por eso precariedad es un buen concepto, porque engloba sin homogeneizar. Precariado no es proletariado, a pesar de que el proletariado tampoco fue nunca un sujeto homogéneo. Pero es que además ni siquiera es posible construir la ilusión de un sujeto político homogéneo que nazca de la contradicción principal entre capital y trabajo. Precariedad engloba sin homogeneizar a condición de que indiscutiblemente no se refiera únicamente a las condiciones del trabajo, sino que se refiera a las condiciones de vida. Lo que unifica a quien trabaja en McDonalds y a quien trabaja diseñando páginas webs es el absoluto empobrecimiento de la experiencia de vida que te provoca este sistema. Nuestra experiencia de vida es pobre, nos la pauperizan literalmente, la controlan, la absorben la pauperizan. No es una experiencia fuerte, los vínculos sociales son débiles, la atomización social es extrema, los espacios de socialización son alienantes, la experiencia de vida es pobre, y eso es lo que nos unifica en realidad. Y eso es englobante, pero no homogeneiza. En el momento en que nos demos cuenta de que engloba tenemos una fuerza. En el momento en que nos demos cuenta de que nos homogeneiza tenemos un problema, porque estamos en contradicción, porque muchas veces mi experiencia de vida se produce a costa de las de otros. Y nosotros estamos formando parte en momentos distintos de nuestra existencia de posiciones diferentes en las jerarquías sociales.

Precariedad y precarización son dos conceptos importantísimos que hay que llenar de contenido político y de imaginario. Tenemos intuiciones pero tenemos que generar de verdad un imaginario sobre la precariedad social. Eso es crucial en la política hoy. No sólo porque históricamente la creación de un imaginario propio ha sido crucial a la hora del impulso de los movimientos antagonistas y de la generación de sociedades paralelas, sino porque además hoy indiscutiblemente la cuestión del imaginario es la dimensión de la subjetividad y las formas de representación, y estos son uno de los territorios cruciales de reproducción del capitalismo. El capitalismo literalmente se alimenta de nuestro imaginario. Se construye un imaginario como subcultura o como grupo social subalterno y el mercado lo absorbe. Entonces tenemos que generar un imaginario precario antagonista y en un gesto doble; que no sea capturable, que escape de los mecanismos de captura, y que al mismo tiempo ayude a construir algo propio. Volvemos a ese doble gesto. Esto, junto a crear alianzas políticas de base y llenarlo de contenido político son tres aspectos que devienen en todo un reto. Y en Barcelona, la cuestión de la precarización es crucial. Si sabemos impulsar ese proceso, como la otra cara del modelo cívico de ciudad, se avanzará mucho.

Cómo intervenir en el seno el Fòrum 2004

Concretamente, para el 2004, se ha de provocar mayor porosidad de los espacios y dinámicas de contagio que en principio sean muy difusas y a partir de ahí saber crear herramientas formales concretas que sean autoinstituyentes y que transformen los propios sujetos políticos

que ahora están en juego en Barcelona. Y a partir de ahí, puede haber un proceso autoinstituyente de cambio, de transformación movimentista que sea paralelo a interferir en el proceso 2004. En la práctica es muy concreto, y en el fondo no es complicado, sino muy sencillo. Y sobre todo es fundamental relanzar dinámicas ilusionantes, generar capacidad de ilusonar, no campañas y formas de hacer aburridas y viejas.

Hay compañeros que piensan que hay que intervenir en contra del forum y otros piensan que hay que ignorarlo y hacer algo paralelo. Mi respuesta es que esa confrontación de ideas es absurda porque cualquier gesto político que hagas en el 2004, aunque sea de espaldas al forum, está enmarcado en el marco de los dispositivos de captura. Prácticamente, cualquier gesto, cualquier movimiento de fuga que escape de los mecanismos de captura de administración y capital al tiempo que produce algo paralelo, una esfera pública no estatal, literalmente está siendo una intervención en el marco del 2004. El marco del forum 2004 me parece importante en la medida en que efectivamente podamos establecer movimientos de fuga que reduzcan la capacidad de autolegitimación y de reproducción fundamentalmente de la administración e indirectamente del capital en Barcelona. Si sencillamente se trata de hacer una cumbre frente a una contracumbre, donde nosotros traemos a nuestros invitados y ellos a los suyos, es completamente absurdo y completamente contradictorio porque sus contenidos son los nuestros. Ellos no están defendiendo un modelo de sociedad frente al nuestro, sino que literalmente capturan nuestro modelo de sociedad. Entonces, ese mecanismo de captura necesita un gesto en sentido contrario, por lo que creo necesario intervenir en el marco del forum y no sencillamente ignorarlo. Pero indiscutiblemente, también es una decisión correcta la de quienes piensan que no quieren invertir energías en literalmente criticar u oponerse, sino que hay que introducir fuerzas en recombinar el movimiento en Barcelona.

Pero todos esos gestos tienen que ir articulados: en lo más básico en alianzas políticas y en lo más complejo en tener la capacidad de recombinar sectores del movimiento para producir un tipo de subjetividad política diferente a través del 2004. Sujetos políticos que descloquen el mapa de situación respecto al trabajo social y a los movimientos antagonistas que los poderes hoy tienen. El cómo se hace no es tan sencillo. Hay que recombinar el territorio para que los tentáculos y canales de absorción se equivoquen y no puedan sustraer. En la práctica, casi cualquier cosa que reproduzca ese gesto doble de escapar y construir algo al mismo tiempo, no que cada cosa que se haga reproduzca esos dos gestos, sino que en conjunto la articulación política de movimiento en la ciudad, en la medida que componga finalmente esos dos gestos, me parece una forma de intervención correcta a través del forum del 2004.

Una idea sencilla que tenía para eso, por mi momento personal y por lo que me interesa hacer es la creación de figuras de trabajo político intermedias entre instituciones de movimiento (asambleas, centros sociales, etc...) y los grupos de afinidad. Esos dispositivos de producción política intermedios tienen que ser literalmente máquinas políticas y máquinas afectivas

heterogéneos, que recombinen elementos e individuos, formas de hacer, conocimientos, capacidades y que provengan de distintos espacios políticos en Barcelona tal y como ahora el mapa de los movimientos está constituido. Teniendo en cuenta la crítica que se ha hecho al ciclo de movimiento global de que en algunos casos ha producido unas formas de subjetividad políticas muy débiles, hay que aprender a generar un tipo de dispositivos políticos más densos, un tipo de subjetividad política más densa, más fuerte y con más capacidad de antagonismo. También es verdad que no podemos renunciar a crear máquinas políticas que se basen también en la producción de afectos y vínculos personales muy fuertes.

Para mí, la experiencia política de estos meses ha sido la de prácticamente no pasar por asambleas y sin embargo estar constantemente acompañando a gente y colectivos que vienen, recorriendo espacios políticos de la ciudad, estando con ellos, haciendo cenas y comiendo con la gente. Y finalmente crear casi un pequeño grupo de dinamización informal de tres, cuatro o cinco personas que venimos de sectores distintos que entre si no tienen colaboración política ni establecían alianzas. Y sin embargo pueden producir un recorrido por ejemplo, de la presentación del trabajo de un colectivo, como por ejemplo Change Workers, en relación a la cuestión de la precariedad que atraviesa espacios y los vincula.

Eso más desarrollado podría ser la manera en que se ha trabajado el seminario de Virno, una dinamización política de un seminario, que no es tanto importar unas herramientas teóricas a la ciudad sino en ver cómo en otros contextos y territorios se están analizando procesos que de alguna manera también están sucediendo en la ciudad para incorporarlos a la realidad política territorial. Dinamizarlo políticamente significa que con un grupo pequeño de gente heterogéneo hace primero un trabajo de creación de un dispositivo de publicidad de proyección sobre la ciudad del contenido del seminario, y al mismo tiempo, hacia abajo, es un trabajo de vinculación con cada uno de esos espacios. Si fuera un solo espacio político quien gestiona un proyecto político, se identificaría con una identidad política específica, con un sujeto concreto, pero de lo que se trata es de que haya proyectos transversales de verdad. Se trata de dinamizar propuestas sin protagonizarlas, y que igualmente se dispersen y generen dinámicas que sean propias.

Eso es un prototipo de trabajo en Barcelona complejo porque tiene en cuenta también el ámbito institucional, y a la vez es un movimiento de fuga que crea algo autónomo, sabiendo que existe el dispositivo de captura, sin ignorarlo, que va más allá de una propuesta específica de un sujeto, que moviliza un grupo de producción política más heterogéneo que se conecta y por tanto, modestamente, recombina distintas subjetividades o distintos espacios políticos. Así, hacen falta grupos de producción política que reconociendo la legitimidad de las asambleas y el valor político de cada uno de los espacios, pero también la necesidad de transformarlos y de que se abran, lancen propuestas nuevas sin protagonizarlas que hagan que los espacios y los sujetos se recombinen. Y creo precisamente que lo mejor que está sucediendo en Barcelona

son los micro procesos de recombinación de sectores de movimientos. Lo demás, si se da, tiene que venir de ahí. Porque el resto de iniciativas, siendo importante y necesario que se hagan, tienen un tinte aún demasiado contracampaña.

4.8- NARRATIVA (G. M.)

FORMES D'ACCIÓ (CONCEPTES I EINES)

L'Oficina 2004 és un col·lectiu que fa aproximadament set anys que funciona. Jo hi vaig entrar a formar part quan ja havia començat a treballar. Aquest col·lectiu basa la seva pràctica política a treballar partint des de la vida quotidiana i de les categories que la travessen, com ara la por, la soledat i la tristesa, la pèrdua d'espais i d'identitats polítiques col·lectives, així com la circulació i proliferació de mercaderies i imatges que constitueixen la vida de qualsevol home o dona en l'entorn urbà contemporani.

Si partim del fet que tot allò que afecta les nostres vides és polític, l'acció política fonamental consistiria a lluitar col·lectivament contra la por que envaeix la nostra vida quotidiana mitjançant actes de desafiament. L'acció política, des del meu punt de vista, no ha de veure's com un acte de sacrifici o de militància sinó com una pràctica que et dóna vida i et fa perdre la por. En cada acte de la teva vida quotidiana et dones força per desafiar. Si això es fa col·lectivament, quan es torna a la pròpia individualitat, a la soledat, tens la potència necessària per decidir que pots fer determinades coses. No deixar-te atrapar per determinades relacions en el treball o viure les relacions afectives d'una altra manera és, en aquest sentit, una acció política. Des del punt de vista col·lectiu, totes les accions que hem fet des de l'Oficina es vinculen amb les vides de les persones i les agressions que rebem en els nostres cossos, agressions que rebem per motiu de la precarització laboral, social i política, per la captura per part del poder de tot el nostre temps de vida, per l'exclusió social i per la guerra quotidiana que, mitjançant la repressió i el control, insereix la por en els nostres cossos i ens aboca a la soledat i a la paràlisi.

Aquestes accions, però, no crec que s'hagin de dur a terme amb la pretensió de revelar als altres una realitat que no coneixen, ni per arribar a la revolució o constituir un nou subjecte polític sinó per canviar les nostres vides. El creixement de la col·lectivitat que desenvolupa l'acció no remet a una revelació, sinó que es tracta d'un creixement immanent que parteix de la seva pròpia potència. Si assumim que un altre món no és possible, i que per tant no hi haurà cap revolució que ens sigui favorable, si assumim que no hi ha un lloc fora del capitalisme global, si assumim que no hi ha res a revelar perquè tothom sap el que hi ha, el que hauríem de fer és donar-nos formes de lluita en aquest món que obrin espais polítics que no puguin ser desallotjats. La forma que han de tenir aquests espais és potser el més complicat, perquè hauran de ser necessàriament fràgils i precaris, amb una impossibilitat de projectar-se gaire més enllà d'ells mateixos. Aquests espais no poden pretendre ser identitaris, ni acumulatius, ni formar part d'un procés que ens portarà cap a un altre món, sinó moments de desafiament col·lectiu i d'alliberament de temps de vida. Crec que per conjurar la paràlisi política cal anar més enllà de l'argument de la coherència i la puresa. Cal anar trampejant en aquest món mantenint un peu dins i l'altre "fora" i desafiar el poder, produir petites interrupcions dels fluxos de sentit i obrir espais de vida.

Una de les eines més importants per a dur a terme les accions des del nostre col·lectiu ha estat l'aposta per la reflexió política i pel treball amb conceptes. En aquest terreny es dona a vegades una dificultat insalvable. Aparentment, aquests conceptes només haurien de ser instruments, eines per enfrontar-se amb el món, una forma activa de relacionar-se amb la realitat que fugi de les inèrcies en què pot caure l'activisme frenètic i de les posicions reactives que vénen marcades per les agendes i ritmes del poder. No obstant això, en certs moments es dona el perill de caure en una escissió entre la teoria i la praxi perquè els conceptes sedueixen i se'ls pot acabar posant per sobre d'allò que es produeix quan es posa el cos en l'acció política. Hauriem de ser capaços de forjar eines conceptuals al peu de l'acció, durant l'acció i d'atrevir-nos a qüestionar-los i fer-los mutar després de l'acció. Tot i que això no sempre s'ha aconseguit, crec que és necessari defensar les eines reflexives a l'hora de fer política i fugir dels prejudicis espontaneistes i immediatistes que es donen a vegades dins d'aquest àmbit.

Crec que és necessari que els instruments dels quals podem autodotar-nos dins de l'acció política des de, per exemple, tots els col·lectius que estan actuant ara mateix a Barcelona, així com des de les plataformes o coordinadores que es creen, siguin interns, és a dir, de gent que està implicada directament en allò que es fa i que procurin fugir al màxim de l'especialització per tal de garantir sempre un treball horitzontal i assembleari. Això, en un entorn polític precari com aquest en el qual ens movem es fa molt difícil, però el procés en el qual s'intenta que això sigui així ja és una forma d'acció política. No es tracta tant d'aconseguir resultats, de guiar-nos per criteris d'eficàcia, que no són pas els nostres, sinó de viure processos en els quals es desafien les relacions de poder que ens travessen i que ells mateixos siguin espais polítics oberts al cor del capital.

Un altre recurs que hem utilitzat molt sovint té a veure amb la forma, amb l'estil o la "gramàtica" que es fa servir per actuar políticament. En la majoria d'accions que hem dut a terme (com a col·lectiu o juntament amb d'altres col·lectius) hem intentat jugar amb la ironia, amb l'humor, amb la tergiversació de missatges per tal de provocar alguna cosa en l'altre (des de la sorpresa a la indignació) i d'aquesta manera trencar amb les formes de consens imperants i amb la lògica del sentit comú. Aquesta pràctica l'hem aplicada, per una banda, en el plantejament de les accions que hem dut a terme, en les quals intentàvem fugir de l'acció com a reivindicació o protesta i convertir-la en una acció *performance*, una acció festa però que alhora desafies, incomodés. Per altra banda, també l'hem aplicada en la creació de consignes aparentment paradoxals o en la tergiversació i manipulació de cartells publicitaris o de missatges institucionals. En aquest terreny hem col·laborat molt amb Las Agencias, que són un col·lectiu que ha explorat molt els instruments gràfics i el treball amb la imatge com a eines polítiques.

FÒRUM 2004

La primera acció que va fer l'Oficina 2004 (i d'aquí li ve el nom) va consistir en l'okupació d'un edifici municipal al centre de la ciutat durant unes hores per posar de manifest el model de ciutat en el qual vivíem i el projecte de laboratori polític en què s'havia convertit des de les Olimpíades i que ara es projectava en el futur amb el Fòrum 2004. La ciutat de Barcelona ha estat durant molts anys un 'laboratori' d'estratègies polítiques per part de les institucions, que no tenien res a veure amb les de ciutats com Madrid, que seguien una política molt més dura i repressiva. Des del grup es pretenia dur a terme una reflexió al voltant de la producció de cultura i de conceptes per part de les institucions de la ciutat i una anàlisi de com des del poder es reapropriaven conceptes i pràctiques pròpies de l'àmbit de la resistència.

És clar, doncs, que una de les línies d'acció política que hem tirat endavant era el treball sobre el Fòrum 2004 i tot allò que implicava. Per fer-ho hem intentat desmuntar els valors sobre els quals es construeix el Fòrum i mirar de desfonamentar-los i posar-los en crisi. En l'acció inaugural de l'Oficina, per exemple, es va posar en el centre el concepte de tolerància mostrant que aquest concepte es fonamenta en una relació asimètrica entre dues posicions on la més forta tolera la més dèbil. El desafiament de l'okupació pretenia tensar aquesta relació interpel·lant a l'Ajuntament en termes de si era capaç de tolerar la diferència que suposava aquella okupació en el si de la ciutat de la diversitat. L'espai va ser desallotjat en set hores.

Aquesta anàlisi dels conceptes del Fòrum per desmuntar-los des de la ironia o la tergiversació o de portar-los fins als límits és la que hem estat intentant dur a terme durant molt de temps. Es tracta, però, d'un terreny molt complicat, perquè et trobes davant la necessitat d'enfrontar-te amb valors que formen part del sentit comú (la pau, la diversitat, la sostenibilitat), valors que són obvis, i a més, vinculats amb un gran esdeveniment que pretén reciclar la *marca* Barcelona que prové de les Olimpíades i instaurar un nou model de fira universal ja no basada en la indústria i el comerç sinó en el capital cultural i cognitiu. Per altra banda, a més, la ciutat de Barcelona ha anat canviant en els darrers anys i la seva política integradora i participativa ha anat desmuntant-se per deixar sortir a la superfície formes de repressió, precarització i d'enriquiment immobiliari cada vegada més descarnades i accelerades.

Si es parteix, doncs, de la crítica als conceptes que el mateix Fòrum utilitza aparentment hi ha només dues vies, la de la denúncia (és a dir, afirmar que es diuen unes coses mentre se'n fan unes altres) o la de la millora (és a dir, reclamar més sostenibilitat, més pau i millor tractament de la diversitat del que es dóna). Ambdues ens porten, des del meu punt de vista, a territoris buits, perquè, per una banda, tothom sap ja què és en el fons el Fòrum i per tant la denúncia no posa res al descobert, i, per l'altra, perquè entrar a discutir sobre el grau de sostenibilitat o de diversitat que promou el Fòrum és fer-li de contrarèplica, acceptar entrar en el seu joc i donar-li certa carta de legitimitat (com si es digués que si el Fòrum fos millor hi estaríem d'acord, quan

es tracta d'un veritable insult si tenim en compte les polítiques que han dut a terme en els darrers anys les tres administracions que hi participen).

Tenint en compte, doncs, la distància cada vegada més gran que s'ha creat en els darrers anys entre el mecanisme de propaganda de la ciutat i l'enduriment de les polítiques reals, l'estratègia a seguir hauria de passar per renunciar als valors del Fòrum i assumir que els conceptes que manegen ja no són reapropiables perquè s'han carregat d'un nou sentit i diuen allò que justament volen dir (quan es parla de pau es vol dir pau imposada pels vencedors, quan es parla de sostenibilitat es vol dir fer que el sistema capitalista sigui eficient i es perllongui en el temps i quan es parla de diversitat es vol dir tematitzar les diferències polítiques i convertir-les en conflictes entre cultures –terme que ve a substituir d'una manera velada el de raça-). És a dir, que el Fòrum no és hipòcrita ni millorable sinó que té clars els seus objectius i no menteix quan els afirma.

Des de l'Oficina i d'altres col·lectius i individus que vam estar treballant junts en l'entorn de les mobilitzacions contra la guerra d'aquest darrer any (en l'Espai Alliberat contra la Guerra) vam veure que si partíem de la renúncia a aquests conceptes el que hauríem de fer és analitzar simplement allò que efectivament produeixen en la ciutat (i en el món), les seves conseqüències i com aquestes afecten les nostres vides. No es tractaria doncs d'acceptar el diàleg que se'ns planteja des del Fòrum sinó de parlar (actuar) sobre allò que nosaltres ens afecta i ens interessa, d'establir els nostres propis eixos de treball i d'acció política, que no interpel·lin directament al Fòrum sinó que s'hi acabin trobant indefectiblement. Aquests eixos, o efectes que el Fòrum produeix, serien: guerra-repressió-control, precarietat i repressió a la immigració. Un exemple d'acció política en aquest sentit, per exemple, és la que s'està duent a terme des de diferents col·lectius i individus amb el projecte Miles de Viviendas, que pretén parlar, des de l'okupació, dels milers d'habitatges buits que hi ha ara mateix a la ciutat de Barcelona i de la precarització a la qual som sotmesos a través de les diferents formes en què la hipoteca s'instal·la en les nostres vides.

TREBALL

Un altre dels temes que s'han treballat més des de l'Oficina és el de la crítica al treball que es fonamenta en el fet que el treball ha deixat de ser l'element identitari de la lluita política, és a dir, la classe obrera tradicional. Fa uns anys el col·lectiu va entrar en contacte amb l'Assemblea de Jussieu, una assemblea d'aturats francesos que va sorgir en el transcurs d'unes manifestacions contra les retallades salarials, de prestacions laborals i les condicions d'atur convocades pels sindicats francesos i que va aparèixer amb una pancarta que deia: "volem un treball de merda per un sou de misèria", pancarta que expressava la contradicció amb la qual ens trobem davant la precarització laboral i el xantatge que produeix l'atur: estar demanant feina quan en realitat el que volem són diners.

L'Oficina va recollir aquesta crítica i va iniciar contactes i treballs conjunts amb ells. A partir d'aquí s'ha desenvolupat una crítica al treball que es fonamenta en el fet que el treball ha deixat de ser l'element identitari de la lluita política i que tot el nostre temps ara és temps de treball, ja que la riquesa ja no es genera principalment al voltant de la fàbrica sinó al voltant de tots els intercanvis de llenguatge, de pensament i d'afectes que es produeixen durant tot el nostre temps i que són capturats sense remuneració. Demanar més treball, millors condicions laborals, augments salarials, etc., ja no te sentit. Per altra banda, tot i que el treball material ja no és el centre de l'economia, la cultura del treball sí que continua plenament instal·lada. El treball és presentat com una forma de realització personal, com una forma de construcció de la identitat individual. Cal atrevir-se a dir que es pot ser un aturat feliç, que alliberar temps de treball és alliberar temps de vida i que l'únic problema són els diners. Tots aquests elements s'han traduït en la campanya Dinero Gratis i en un seguit d'accions vinculades amb la reapropiació de béns i de cultura.

COL·LECTIU I XARXA

Una de les qüestions que es planteja des de qualsevol col·lectiu polític és la relació amb d'altres col·lectius que també estan actuant en un mateix context. A Barcelona en els darrers anys, i sobretot des del sorgiment del moviment antiglobalització, s'han assajat diverses formes de treball en xarxa entre col·lectius. L'Oficina sempre ha estat un col·lectiu que ha treballat en col·laboració amb d'altres. Les experiències més enriquidores han estat el treball en les "campanyes" Trenquem el Silenci i darrerament, la participació en l'Espai Alliberat contra la Guerra durant les mobilitzacions contra la guerra.

Aquestes connexions amb d'altres col·lectius generen dificultats perquè cada col·lectiu hi aboca la seva visió de l'acció política i es donen, a més, diferències en els discursos. L'Espai Alliberat va ser una experiència molt positiva en aquest sentit perquè es va desenvolupar una capacitat de treballar junts sense necessitat d'assolir consensos. L'espai que es va obrir va permetre que hi proliferessin pràctiques i discursos diferents, i que tot i així fóssim capaços d'articular un espai polític comú perquè l'acció ens portava més enllà de l'especificitat de cada col·lectiu i ella mateixa produïa també conceptes propis extrets de les accions que es duïen a terme. Aquests espais col·lectius, des del meu punt de vista, són fonamentals per a donar-nos força els uns als altres, perquè ens permeten contrastar i posar en comú el treball que fem des de cada col·lectiu i enriquir més la lluita política. Per altra banda, s'ha d'intentar evitar que es converteixin en espais identitaris que generarien una mena d'organització que així provocaria desconexions envers altres col·lectius que es troben a fora, i fer que tinguin la forma d'una xarxa de suport i col·laboració mútua.

4.9- NARRATIVA (Pau)

Nacimiento del Fotut: okupación vs. seguridad // (Antecedentes)

La iniciativa del Fotut 2004 surge a partir de la asamblea del cso Les Naus, pero viendo la complejidad del tema así como un creciente interés por numerosas personas sobre el funcionamiento del Fòrum 2004, derivó a una asamblea propia como Fotut2004 de la que forman parte tanto gente que participa en el cso, como gente que está o ha estado vinculada a otros colectivos que ya trabajaban el tema, como por ejemplo la oficina 2004, que han estado cuestionando el Fòrum desde 1997, con la okupación que se hizo en el centro de Barcelona de un edificio de propiedad municipal abandonado, en donde se propuso un espacio para el encuentro de culturas y se invitaba al ayuntamiento a poner en práctica los valores del Fòrum. La respuesta fue clara: desalojo en menos de veinticuatro horas y el edificio tapiado hasta nuestros días.

De momento, si una cosa esta clara, es que el Fòrum mas que de las culturas hasta ahora está siendo el de las grúas, las constructoras, las inmobiliarias y el sector hotelero. El Fòrum tiene un funcionamiento mixto entre empresa privada y organismo publico, que el propio FMI desaconseja por la falta de transparencia que esta forma de trabajar conlleva. Este modelo ya fue utilizado en Barcelona para la organización de las olimpiadas de 1992, y si recordáis, muchas de las multinacionales que promocionaron las olimpiadas ahora patrocinan el Fòrum. Otro de los modelos que se está siguiendo de las olimpiadas es todo lo relacionado con las políticas de seguridad.

Barcelona durante los 141 días del Fòrum pretende ser un escaparate que muestre a los inversores y turistas una ciudad limpia, segura y barata donde poder realizar inversiones, organizar congresos de multinacionales, cerrar negocios, sin descuidar el sol y el mar... Y por tanto, como ya paso en el 92, tanto las autoridades públicas políticas, como las del orden publico, llevan más de un año criminalizando a los colectivos sociales, creando una inseguridad ciudadana, que justifique el enorme dispositivo policial que se desplegará durante el Fòrum. Si hay algo que genera inseguridad ciudadana es el fantasma del terrorismo. En menos de dos años se han realizado en la ciudad mas de 10 detenciones a las que se les ha aplicado la ley antiterrorista. Esta misma situación ya ocurrió en 1992, cuando el juez Garzón ordenó detener a 15 personas bajo la acusación de terrorismo nacionalista. Estas personas al quedar en libertad denunciaron haber sufrido torturas, y en la actualidad el tribunal de los derechos humanos de la UE, tiene abierta una investigación sobre los hechos en donde uno de los acusados es el juez Garzón, que también participara en el Fòrum de la paz...

La experiencia de los vecinos que han visto sus barrios afectados por estos dos grandes proyectos urbanísticos han recibido el mismo trato por parte del ayuntamiento: expropiaciones

forzosa a bajo precio, mobbing inmobiliario y la destrucción del patrimonio histórico de la zona. De las olimpiadas, todavía quedan actuaciones por realizar, como es el forat de la vergonya, el carrer carbassa...que generan malestar entre los vecinos, debido a que se degrada de manera sistemática el entorno social, facilitando así la marcha de los antiguos vecinos y favoreciendo la especulación inmobiliaria.

En el caso del Fòrum, se presentó también la reforma de Sant Adrià del Besos, una zona degradada por la desidia municipal durante décadas. En la zona de Sant Adria, reside el 15% de la población en situación de pobreza, según un estudio de caritas, lo que contrasta con sólo cruzar la Av. Diagonal, donde nos encontramos que en Diagonal mar se alquilan pisos con una habitación a un módico precio de 681 euros. Eso sí, con vistas al mar. En la zona más pobre de la ciudad, la inversión pública ha ido para promover los pisos más caros. Éste debe ser el Fòrum de la diversidad.

En el barrio de Gràcia en la actualidad hay seis casas okupadas o CSO afectadas por una orden de desalojo. Les nauS tiene su orden de desalojo para el día 7 de diciembre de 2003, y valoramos que había que denunciar que mientras los políticos y las multinacionales nos hablan de paz, a la ciudadanía sólo le llegan recibos a fin de mes y la precariedad se hace cada vez más cotidiana en el entorno. Mientras la realidad social de la ciudad deja mucho que desear, el Ayuntamiento destina el 33% del presupuesto al Fòrum, y para financiar el evento ha tenido que recurrir al endeudamiento; es decir, el Fòrum esta hipotecando la ciudad. Así que el desalojo lo hicimos coincidir con la inauguración del Fotut 2004, okupando la calle más de 400 personas, para lograr suspender la orden, puesto que un desalojo habitualmente tiene una mayor convocatoria de medios de comunicación de la que podría tener cualquier día. Y más aún por Les nauS, que llevan nueve años, y que tiene bastante fuerza en el tejido cultural y alternativo de la ciudad. Toda la crítica política hacia el tema del Fòrum no salió reflejada, pero no hay que olvidar que el Grupo Prisa y la editorial Planeta tienen firmado ya su convenio con el Fòrum.

El porqué de la iniciativa: Barcelona ciudad-empresa // Motivos de la iniciativa

Nos planteamos hacer algo contra el Fòrum 2004 como denuncia a todo lo que está ocurriendo, como respuesta a la operación especulativa que se está haciendo en Barcelona (Barcelona ciudad-empresa). El Fòrum de la paz y la sostenibilidad esta diseñado para turistas adinerados y personas con una economía mas bien elevada. Estas personas podrán estar en paz y podrán tener diversidad, los problemas de raza o religión se solucionan con una buena cuenta corriente. Barcelona es bona, si la bossa sona. Pero para la ciudadanía de Barcelona, la que tiene que vivir con este ayuntamiento, será fotut.

Así, el fotut 2004 se genera con la intención de denunciar la situación social que se da en muchas zonas de Barcelona y que tienen el silencio administrativo como respuesta. Las olimpiadas, para ellos, fueron bien, a nivel turístico funcionó, la ciudad se ha mantenido en boga internacional esta última década. Pero eso ha significado una voraz especulación que impide el acceso a la primera vivienda, el encarecimiento de los servicios y el aumento de la temporalidad / precariedad laboral. Entonces, está claro: Barcelona lo que necesita es un acontecimiento de estas características cada diez o doce años para mantenerse en el candelero turístico, mientras que lo que la ciudad necesita son equipamientos sociales y mejora de su calidad de vida. El fotut no es más que una queja al modelo de ciudad que nos están imponiendo.

El Fòrum del desarrollo (in)sostenible, de las culturas (unificadas) y de la(s) (condiciones de) paz // El evento del Fòrum 2004

Por otro lado, mientras tanto, hay un sentimiento creciente de conciencia social. Las movilizaciones contra el sistema económico actual, la deuda externa, la globalización económica, la defensa de la diversidad cultural son preocupaciones relativamente recientes. Una de las doctrinas impuestas por los 40 años de dictadura fue el que la política es para los políticos. Muchas de nosotras hemos escuchado más de una vez el consejo: no te metas en política, no vale la pena... fruto de la represión instaurada por el caudillo. En estos últimos diez años la gente está empezando a coger una conciencia social fuera de los criterios establecidos: partidos políticos, sindicatos, ong... que escapan de la comprensión de los gobernantes. La única solución que queda es la de la adaptación del discurso a unos mínimos prefijados que aseguren que nada va a cambiar. El Fòrum 2004 banaliza la paz y la sostenibilidad hasta convertirla en un producto de mercado que se compra como la entrada de un parque temático, hasta reducirla a una simple promoción turística de la ciudad, y la verdad es que eso es vergonzoso. En el ámbito político, se están utilizando muchas tácticas electoralistas que cada vez van desengañando más a la gente. Otra de las necesidades que el Fòrum 2004 transmite es la necesidad de convencer que Barcelona es una ciudad guay. Sin embargo, realmente algo está fallando, porque desde hace más de tres años la ciudad está perdiendo población y envejeciendo, la gente no puede pagar el precio de vivir en la ciudad donde nació, y sencillamente, emigra.

Pero además, el modelo democrático europeo no está triunfando ni en Centroamérica, ni en África ni en Oriente Medio debido a los intereses de mercado. Así, uno de los objetivos del Fòrum es invitar al resto de culturas a ver el esplendor de nuestro sistema político, fingir que nos preocupamos un fin de semana de vacaciones en conocer las otras culturas para poderlas comparar mejor. Controlar sus economías a través del "somos amigos" tan conocido por los inversores españoles en Centroamérica, entre ellos Endesa, telefónica y Agbar, principales

empresas privatizadoras de servicio básicos como el Agua o la luz. También ellos también promocionan el Fòrum.

Incluso se nos llegó a ofrecer la participación. Llegaron a hacer una reunión con determinadas personas de casas okupas y de movimientos sociales y los convocaron para hacer una reunión. Les nauS no fueron invitadas. Nadie sabe por qué escogieron a tales personas ni de dónde sacaron sus teléfonos. Pretendían ofrecer la plaza del Fòrum a los colectivos para que colocaran sus respectivas paradas. Sin embargo, han estado organizando todo esto sin tener en cuenta a toda la gente que ya se está organizando en toda Catalunya alrededor de todos los temas sociales, que es mucha. Entonces sentimos que se nos trata como otro producto más. No existe ningún tipo de diferencia entre quien organiza el Fòrum y quien nos gobierna, pues son los mismos. No podemos creer que el partido popular promotor activo de la guerra de Irak, ahora nos hablara de la paz que han dejado en Irak. Eso no será posible: el Fòrum no condenó la guerra preventiva contra Irak y es un tema prohibido desde el gobierno. En el Fòrum de la paz está prohibido hablar de Irak y tampoco de Euskadi. Como mínimo resulta curioso ¿no?

Por ejemplo, por el momento, la FAVB, el foro social europeo, el colectivo zapatista, la asamblea de okupas de Bcn, el colegio de antropólogos de Bcn... estamos rechazando participar en lo que será una gran mentira. Otras ong's, por el contrario, aceptaron muy rápidamente y ahora quizás no saben cómo explicarlo. Pero eso ya será problema suyo.

Aquí, por ejemplo, llevamos nueve años denunciando que los espacios abandonados pueden albergar muchísimas iniciativas. Y llevamos nueve años reivindicando y demostrando que se pueden realizar a partir del esfuerzo personal y colectivo. Concretamente, aquí siempre se ha intentado generar eso desde un aprendizaje horizontal. Que nunca podrán plagiar.

Mecanismos de poder: consenso y disenso // Relaciones con instituciones políticas

Ellos en parte reciclan y silencian todo lo que pueden, pero uno de los objetivos del Fotut es hacer una crítica tan directa que no se pueda asimilar, hacer una crítica evidente de que nos están mintiendo, que están generando desigualdades quienes precisamente nos proponen un mundo mejor. Esa misma gente que habla de diálogo mientras las decisiones acaban por tomarlas unilateralmente y por la fuerza. El diálogo que proponen está coartado, desde el principio. Más allá de ese límite, entramos en el discurso del terrorismo. Ahora, cualquier tipo de resistencias o de acción contra el poder establecido ya es denominada como terrorismo, no encaja de otra manera. Entonces, de lo que se trata es de delimitar bien claro con quién se está: Si estás con los valores del Fòrum, perfecto; y si no estás, asume las consecuencias.

A pesar de esto, una de las iniciativas que se proponían desde algunos colectivos que se

estaban reuniendo era la organización de un contrafòrum. Pero en parte, nosotras, esa opción no la contemplábamos. Simplemente, porque es hacer lo que ellos están haciendo: no tenemos que forzar la máquina y acelerar o multiplicar nuestras acciones porque ellos quieran hacer ahora un Fòrum. Nos es indiferente su propuesta municipal. Su propuesta tiene unos objetivos claros, que es el enriquecimiento rápido; y eso es, precisamente, a lo que todos los movimientos sociales se oponen. Quizás Barcelona haga dudar a una parte del mundo, pero la única duda que van a generar en la gente es qué parque temático escoger para visitar: Port Aventura, Terra Mítica o el Fòrum 2004.

Hace seis meses se ha sacado una publicidad del movimiento coca-cola: el movimiento, el anuncio del rap, el buen rollito,...destinado a un público muy joven que ha cambiado y que empieza a hacerle boicot. Entonces coca-cola reacciona, se añade a la imagen de movimiento y se vende como tal. Y vuelve otra vez a estar de moda el producto actualizándolo a la política juvenil actual. Esta es la misma intención del Fòrum. Por otro lado, Coca-cola también patrocina el Fòrum 2004.

Denuncia: Estic "Fotut" // El Fotut 2004

La iniciativa del Fotut va dirigida a todo el mundo. No es algo técnico, sino que la idea es hacer una publicidad sencilla y de fácil comprensión. Es algo tan evidente como plasmar un poquito de la realidad social que conocemos en un papelito. Otra cosa es que no reaccionemos, pero todas conocemos nuestra realidad social y a muy pocas nos satisface. Ya se sabe que el Fòrum es un timo, pero hasta ahora tampoco nadie ha querido levantar la voz. Entonces proponemos decir, con el mismo discurso que se maneja en la calle, que el Fòrum tiene tres objetivos: el enriquecimiento insostenible a través del turismo, el transmitir la paz como la condición del vencedor sobre el vencido, y la unificación cultural para monopolizar otras economías.

El Fotut los estamos utilizando como denuncia. Nace a partir de una denuncia pública sobre el Fòrum y por hacer algo visible contra él. Esperamos entonces que haya mucha gente de colectivos sociales que simpaticen con la idea. Tampoco queremos convertirnos en una distribuidora de material, ni queremos ser los padres de la criatura. Simplemente, vamos a generar una serie de material, por el momento gráfico, para que luego sea trabajado y apropiado por quien desee. Nosotros difundiremos lo que estemos capacitados para difundir, y si hay gente que también quiere difundir el Fotut, al ponerse en contacto con nosotros le daremos la dirección de la imprenta, la dirección de las camisetas, y a partir de ahí, que cada colectivo lo trabaje como quiera.

No queremos ser los promotores de nada, ni estamos capacitadas para decir que la gente haga algo con el Fotut. El Fotut surge a partir miles de debates, hemos hablado con muchísima gente, hemos compartido opiniones, nos hemos enriquecido de mucha gente y viceversa; y por eso no es una idea que salga de aquí ni queremos erigirnos como propietarias de nada. Tampoco significa que surja como un invento fortuito, sino que se genera a partir del debate entre gente que lleva trabajando el tema de movimientos sociales, gente con distintas experiencias. Por eso no nos centramos tanto en colectivos, sino que trabajamos más con personas. No es que haya un colectivo Fotut 2004 ni que se quieran hacer acciones como tales.

El Fotut se acabará cuando se acabe el Fòrum o cuando empiece. Eso aún no lo hemos valorado, porque igual que lo inauguramos con un intento de desalojo, igual lo finalizamos cuando comience el Fòrum. Básicamente es una campaña de denuncia que surge, en un principio, desde un centro social. En el fondo, la forma de entender el Fotut pone en cuestión el tema del copyright. La idea es presentar un material que consideramos divertido y que además haga reflexionar. Así que, por el momento, es propagandístico. Hasta el momento hemos hecho la inauguración, con toda la carga irónica que conlleva el hacerlo el mismo día del desalojo; que aunque lo hubiésemos parado entonces, ya fue una estocada de muerte al proyecto. El día 9 de diciembre de 2003 LesnauS es desalojada por la policía.

La idea del Fotut, entonces, fundamentalmente, es política, de mensaje, de discurso. Se ha planteado como un antimarketing. Es decir, si el Fòrum es algo vacío y nuestra realidad está llena de abusos e injusticias, entonces juntemos una publicidad vacía con una realidad llena. Así se pueden poner de relieve esas contradicciones que surgen por sí solas. No hay que tener un discurso político muy elaborado a nivel personal para entender que una empresa armamentística, como Indra, que hace material para los F18 no tiene nada que ver con la paz. Y esto es un debate que se escapa, va más allá, del tema político. Es una mentira, una continua tomadura de pelo.

Entonces la intención del Fotut es que la gente vea que está de acuerdo con otra gente. Se trata de jugar con el discurso de proximidad, porque es el único real que existe. No podemos hablar de solidaridad internacional cuando aquí, muchas veces, no estamos hablando con las personas de nuestro alrededor. Pero reconociendo que cada experiencia sirve para cada contexto particular y en sus circunstancias, de modo que todas las iniciativas locales se dirijan a la protección del medio concreto donde se está viviendo. Y no perderte en grandes políticas de las que ellos son especialistas. Hay que empezar a generar criterios, algo olvidado gracias al pacto del olvido y la transición de régimen, tras 40 años de cruel dictadura.

Otras iniciativas y "voces desordenadas" // Relaciones con otras iniciativas

Otras iniciativas que están surgiendo en torno al Fòrum 2004 son una plataforma de resistencia al Fòrum, un grupo de personas que está empezando a trabajar con la investigación de las empresas financiadoras del fòrum, haciendo mapas de las empresas y de sus intereses en el Fòrum y básicamente, todas las organizaciones que se van desvinculando. También están las asociaciones de vecinos, especialmente la asociación de vecinos del 22@, que por cuestión territorial, entra de lleno en el Fòrum.

Lo que ocurre es que todas estas iniciativas son voces desordenadas. Y ésta es en parte la diversidad de Barcelona. Es decir, esa conciencia de paz que nos intentaron transmitir es falsa. En Barcelona se mueve mucha gente pero hay desintonía entre las políticas de disidencia. Cada uno prioriza y centra su vida cotidiana en lo propio, y apoya eventualmente otras denuncias sociales. Estamos cada uno en su trabajo pero no hay un acercamiento, un nexo que nos una, que es lo que han querido vender con las manifestaciones de la paz y con el Fòrum 2004. Pero es que realmente no existe este común acuerdo de muchas veces.

Respecto a las iniciativas en torno al Fòrum 2004, hay gente de todos los sitios en todas las propuestas. En el Fotut hay gente que participa en la asamblea de resistencia, hay gente de la asamblea de resistencia que es quien hace el proyecto de los planos, etc... La acción se va generando pero sin ser una única voz ni como un único referente. Y precisamente, algo que las voces disidentes debemos decir es que no queremos esa unidad, porque si no, ya estamos adoptando el modelo político.

Hay vecinos que nos animan a que montemos un partido, nos presentemos a las elecciones y luchemos por lo que creemos, pero no hay que votar nada, no hay que montar nada, sino que funcionamos de manera autónoma. Se podría decir que un entendimiento de mínimos existe, hay una simpatía de todos con todos, pero el "algo más" sólo surge a la hora de trabajar. En el momento en que se trabaja a gusto con una persona es cuando se crean los vínculos. Pero luego, en la teoría, es cuando surgen todas esas diferencias de matiz, y que en parte es la riqueza de la diversidad de voces disidentes en Barcelona, donde hay un abanico muy grande de movilizaciones y gente capacitada para movilizarse respecto a muchos temas. Por eso, poner todo bajo un mismo techo es imposible.

Ejemplo de ello sería la manifestación de la Hamsa por el movimiento ocupa: aunque los medios dieron unas 5000 personas; evidentemente, no hay 5000 okupas en Barcelona ni todas esas personas acudían a todos los centros sociales. Lo que ocurrió es que toda la gente vinculada de algún modo con el movimiento mostró su apoyo. Hay una sintonía, una reclamación universal de generar redes sociales, a pesar de que no exista definición alguna en

común. Porque somos también muy jóvenes y no tenemos una experiencia por delante. Es decir, quien nos tendría que enseñar a nosotros cómo organizarnos no existe porque son a quienes mataron y los que no crecieron durante la guerra civil. Nosotros no tenemos una generación de disidentes por delante, ni existe ni ha existido; sino que seríamos lo que los medios de comunicación llaman la generación de la democracia, la generación de los 70. Por eso la experiencia que se está teniendo desde los 90 hasta aquí, a nivel de acción de movimientos sociales, es al 80% autodidacta.

También significa un proceso de aprendizaje de nuevo a la hora de intentar generar y hacer coincidir intereses comunes. Y muchas veces estamos atravesados por el problema de la edad, porque mucha gente al dejar los colectivos ya no piensa en ellos, sino en cómo poder llegar a fin de mes. Pero también lo contrario, cada vez hay más gente que ha hecho de su vida un poco el movimiento social y trabaja para eso. Y esa es la experiencia que hay que transmitir desde gente que lleva un tiempo en estos trabajos, para evitar que otras personas caigan en tus mismos errores.

Desde lo personal...hacia las Naus // Experiencia personal

Personalmente, he estado vinculado con el movimiento okupa desde hace tiempo, trabajando con el tema de la despenalización y muchos otros asuntos. A partir de ahí, en diferentes casas y en otras iniciativas que han ido surgiendo. Me es muy difícil enfocarme en un colectivo, porque precisamente es esa conexión constante entre movimientos sociales la que dificulta el identificarte en un lugar u otro. Lo mismo estás en una casa o intentando gestionar un centro social que estás en protesta por el tema de liberación animal o en protesta por transgénicos. Esto es un aprendizaje y una asimilación continua. Yo he aprendido muchísimo de todo lo que han sido movimientos sociales. He cambiado mis hábitos de dieta, he cambiado muchísimas concepciones de muchas cosas que tenía muy interiorizadas desde un sistema educativo y desde una realidad social que vivimos. A partir de ahí, toda esta etapa es aprendizaje. Estamos aprendiendo a vivir. Y lo que sí tenemos claro es que queremos vivir nosotras, que no queremos que nadie viva por nosotras ni que nos digan cómo tenemos que vivir.

Concretamente, mi experiencia del Fotut, se trata en parte de un posicionamiento personal. Y en las mismas Naus lo que buscamos es precisamente esta dinámica personal. Es decir, los colectivos son conjuntos de personas y cuanto más preparadas estén esas personas, más fuertes serán esos colectivos y menos cerrados. Lo importante es trabajar en colectivo estés donde estés y aprender a hacerlo. Aunque la intensidad de la actividad y la capacidad de trabajo también depende del momento vital y las circunstancias personales. Pero lo importante es el generar esas ganas de aprender y de asimilar el mensaje. Somos simplemente gente que

no le gusta la forma en que está organizado el mundo y cree que hay maneras diferentes de hacerlo. Y no es que las proclame, sino que las intenta hacer sin grandes discursos; sino simplemente en el día a día, en el trabajo, y en el demostrándote a ti mismo que se pueden hacer todas estas cosas.

Ahora han pasado nueve años y se ha demostrado que hay muchísima gente que se ha visto capaz de gestionar este centro social, y de que precisamente no es tan difícil como podría parecer. Esa es nuestra organización política. El poder darse cuenta que uno es capaz de hacer, y que cuando uno es capaz de hacer y se lo cree, si ya son dos, esto ya no hay quien lo pare. Y esta es básicamente la propuesta de LesnauS y del Fotut: El que se abra una iniciativa tan atrayente a nivel personal que anime a trabajar en colectivo. Por eso, tanto en LesnauS como en el Fotut, no queremos centrarnos tanto en trabajos de colectivos, que normalmente ya es gente que ha estado trabajando en unas dinámicas particulares, sino que queremos invitar a la gente a darse cuenta de que se puede trabajar en colectivo y mirar al de al lado sin problema.

En principio, intentamos generar unos espacios de aprendizaje horizontal. Y ese aprendizaje horizontal es para lo bueno y para lo malo. Has de confiar en que para quien viene a las Naus, este espacio significa tanto y tiene tanta importancia como para ti. Y cuando salen los resultados te das cuenta de que las Naus son queridas y que el Fotut se puede hacer gracias a mucha gente. Y básicamente creemos que esa es la mejor forma de hacer política. Porque a pesar de que tanto los medios de comunicación como el exceso de egocentrismo que a veces sufrimos los movimientos sociales puedan hacer pensar que estamos estructurados y organizados, en realidad somos muy caóticos. Pero esa es también nuestra arma. En el momento en que pudiéramos tener una estructura estable y fija como el movimiento okupa alemán, nos asimilan.

Cómo se organiza el Fotut // Organización

Las decisiones y la organización del Fotut pasan por asamblea y consenso. Y en muchas de ellas, más que hablar del Fotut, únicamente tratamos de analizar y hablar del Fórum, poniendo en común lo que conocemos y de lo que nos vamos enterando; y a partir de ahí pensamos en algún material que se podría hacer. De ahí que el material publicado hasta ahora sea, básicamente, un tríptico y una pegatina.

El Fotut está abierto a todo el mundo que quiera participar, y el grado de implicación viene marcado sólo por la experiencia y el recorrido personal a nivel de participación, trabajo asambleario, en movimientos sociales, etc. Pero la implicación y participación son básicamente cuestión de tiempo. Por otro lado, no se sabe nunca a quien vas a llegar ni hasta donde

puedes llegar, pero la gente que en un momento dado lo vea, lo trabaje o quiera en un momento dado unirse al grupo precisamente estará formándose como persona y creciendo en el tema. No nos ponemos como objetivo llegar a Barcelona ni nos ponemos como objetivo grandes logros. Con cualquier tema, y sobre todo con el Fòrum, el objetivo es el vecino, es la familia, el amigo... La propia acción ya irá definiendo su alcance.

El Fotut surge a partir de muchas experiencias de mucha gente en diferentes campañas, diferentes acciones, y detrás de esos análisis de experiencias es cuando se propone intentar funcionar como lo estamos haciendo. Pero a esta manera particular se llega a partir de toda una experiencia colectiva, colectiva pero personal. Colectiva no como algo fijo, sino en común, de comunidad. Y en el Fotut, la única restricción consensuada y aplicable en común es el no entrar en el debate político, sino únicamente en cómo se organiza el Fotut. No entramos en debate político.

Así, lo que se discute en el seno de Fotut no es tanto el cuestionamiento del Fòrum como tal sino el significado del Fòrum. Nos queremos centrar más en todo el tema del discurso de multinacionales, más que en el discurso político. Y normalmente, el discurso de la multinacional, ya unifica criterios y opiniones políticas a la hora de trabajar, porque la multinacional no tiene política y el ayuntamiento no la practica.

De momento creo que no hay relaciones de poder dentro del Fotut. Precisamente porque no queremos ser nada. Si aspiráramos a unificar todas las resistencias del Fòrum en el Fotut, entonces sí que habría motivos para intentar acceder a un control del tema. Pero precisamente esta propuesta evita que nadie tenga que coger el poder, que no haya una voz común. Se intenta agotar la posibilidad de intereses políticos personales o de poder personal desde el momento en que el Fotut no tiene ningún tipo de aspiraciones.

Llevamos trabajando dos meses, sale a la luz pública el siete de noviembre e igual acaba en diciembre. Es básicamente una campaña de denuncia y no nos interesa si hay alguien que se quiere erigir en abanderada. Pero tanto como Naus como Fotut, somos contrarios a las ansias de poder que puedan surgir. Lo único que podemos hacer es transmitir experiencia o aconsejar como nos aconsejan a nosotros, pero no podemos ni nos consideramos los padres de nada. Por ejemplo, en las Naus durante el desalojo, hay gente que lleva cuatro meses en la casa, desde el verano, y gente que lleva ocho años. Pero la gente de las naves es la que está en las naves y la que se quiere implicar en ellas. Es quien está aquí y ahora. Y esta gente tiene la misma voz y el mismo voto porque está aquí y ahora, haya estado donde haya estado antes. En cuantos más sitios hayas estado más podrás explicar.

Futuro "fotut" // Líneas de futuro

La idea para el futuro, por el momento, es ir produciendo material. El Fotut es una campaña más sin intención de prevalecer en el futuro, puesto que no nos lo podemos permitir. La utopía es cada día y el pobre sólo dispone de presente. Por ejemplo, ahora, desde el 7 de noviembre estamos aquí en tiempo robado. Y mientras tanto, sólo aspiramos a aprender. Y esto es una manera de vivir, porque quien quiera estabilizarse tiene un precio, renuncia a muchas cosas.

4.10.- NARRATIVA (A.D.)

Antecedents

En la iniciativa que es va organitzar en el transcurs del conflicte bèl·lic a Iraq anomenada 'Espai alliberat contra la guerra' van confluïr persones de procedències i amb interessos molt diversos, d'entre les quals algunes provenien d'altres experiències polítiques, com per exemple de la Oficina 2004, els insumisos o Las Agencias, però en qualsevol cas tothom participava a títol personal. Posteriorment, es va acabar el cicle de l'espai alliberat i algunes de les persones que vam establir una certa vinculació personal i política en el transcurs d'aquella experiència i com a conseqüència de diverses xerrades informals va sorgir 'Miles de viviendas'.

Una de les qüestions que es plantejava en la iniciativa de l'Espai alliberat era la pregunta 'Quina és la teva guerra?' , per vincular les lluites que emprenem en la nostra vida quotidiana amb la guerra d'Iraq. Algunes de les persones que vam participar en la iniciativa, entre les que s'havia consolidat una certa afinitat, vam coincidir en assenyalar la precarietat com l'aspecte central de les nostres vides i lluites: problemes de vivenda, feines precàries, incertesa, soledat, por... Aquesta coincidència va enfortir la nostra relació personal i va fer créixer la relació política més enllà de l'experiència concreta de l'espai alliberat. A partir d'aquí vam començar a parlar i es va gestar la idea de 'Miles de viviendas'.

El punt de partida va ser el passat estiu quan va sorgir la possibilitat d'okupar diversos edificis amb molts pisos deshabitats, motiu pel que va sorgir l'expressió 'Miles de viviendas', perquè eren moltes, estaven buides i perquè som milers de persones les que volem i necessitem un espai per viure, en el sentit més ampli del terme. Poc a poc es va anar consolidant una assemblea de caire informal que va anar prenent cos i va agafar una dimensió i dinàmica pròpia. En aquestes trobades hi havia persones que venien de iniciatives diverses, com altres que s'hi van incorporar sense experiència política prèvia. Ja des de les primeres trobades, on només érem una quinzena de persones, es van debatre seriosament maneres d'afrontar la nostra contingència concreta. Ràpidament, es van incorporar moltes persones interessades en la iniciativa. Ens preguntàvem amb sorpresa què estava passant, què feia que tantes persones amb interessos i de procedències diverses s'estiguessin trobant.

Van confluïr, per tant, la possibilitat d'okupar un espai concret i la necessitat i les ganes d'unes persones de, a partir de la pròpia experiència de la precarietat, conquerir una vida no hipotecada.

En el transcurs de les trobades que vam anar tenint durant l'estiu va emergir la idea que la precarietat, la incertesa, la por, les ganes de voler crear un espai de vida i de no fer-ho sol, eren centrals. A partir d'aquí es vincula al procés de trobar un lloc on poder-ho dur a terme. No es tractava d'okupar un lloc qualsevol precipitadament sinó un espai amb qualitat de vida, entenent aquesta com la lliure expressió individual i col·lectiva, com l'alliberament de les nostres vides hipotecades, segrestades per la precarietat. La okupació era una eina, que no és nova, que ens permetria iniciar el projecte de vida. No es tractava d'okupar com un fi en si

mateix sinó com una eina que ens permetés posar en pràctica el què volíem. La idea fonamental no és okupar per viure, sinó que l'aposta és la d'aconseguir una okupació d'una cinquantena de persones que volen iniciar un projecte comú i divers, afirmant públicament la seva insostenibilitat en aquesta ciutat "sostenible i de la pau".

La discreció i el secretisme no són centrals, precisament perquè part de la força de la iniciativa recau en la visibilització col·lectiva d'una situació de precarietat compartida i alhora diversa.

Es va iniciar un procés en què ens vam anar reunint, vam escriure alguns textos i vam iniciar l'estudi de l'espai que pensàvem okupar. En el transcurs d'aquest procés es va anar afegint gent, fins que a mitjans de Setembre, poc abans d'okupar, vam arribar a ser una cinquantena de persones. Finalment vam okupar tres edificis al Turó de la Peira, que es trobaven afectats, junt amb altres edificis, per un PERI municipal, és a dir expropiats per l'Ajuntament de Barcelona pagant preus ridículs als seus propietaris i destinats a estar buits entre tres i quatre anys, com a mínim.

Van ser dies de gran intensitat. A pesar que era un lloc públic i això feia més difícil que ens poguéssim quedar (l'Ajuntament pot desallotjar els edificis de la seva propietat en les primeres 48 hores sense autorització judicial), van passar les 48 hores a partir de que es fes visible l'okupació, i creiem que ja ens hi podríem quedar: de fet, ja estàvem vivint allà, érem veïns i veïnes del barri. Però al tercer dia de fer pública l'okupació i sense cap avís, l'Ajuntament de Barcelona, a través del seu cos d'anti-avalots, ens va desallotjar en una actuació clarament il·legal. Vam trametre un recurs contenciós administratiu que el jutjat nº11 ha admès a tràmit per veure indicis de vulneració de drets fonamentals per part de l'Ajuntament de Barcelona.

Crec que aquest desallotjament va ser un cop però també una ocasió de reafirmació política per l'assemblea de Miles. Un cop, perquè ens avisava que el que ens proposàvem trobaria una oposició frontal i agressiva. Una ocasió de força perquè sí el poder municipal no dubtava en fer un acte il·legal per tal de fer-nos fora, volia dir que el nostre gest d'afirmació des de la nostra precarietat era realment insostenible, intolerable.

Experiència present

Així, no vam desistir i vam seguir trobant-nos en les assemblees. Vam continuar valorant els diferents espais on es podia dur a terme el projecte i vam seguir treballant discursivament sobre el que estàvem fent i el que estàvem vivint. Semblava clar que continuava sent prioritari trobar un espai on estar juntes per des d'allà emprendre altres activitats i alhora per donar-nos, literalment, un espai de vida, no només de supervivència, on volíem ser-hi tots i totes.

Si només pretenguéssim resoldre el tema de la vivenda es podria assolir realitzant petites okupacions, com passa cada setmana a Barcelona, i el problema ja estaria resolt. Però per nosaltres era important poder-ho fer junts i sense amagar-nos. De fet aquesta és una de les

qüestions que no hem deixat de debatre. En primer lloc parlant sobre el perquè volem que sigui així i en segon lloc debatent quina és la millor estratègia per aconseguir-ho. Per això es pot dir que la okupació, per nosaltres, és una eina perquè no és una finalitat en si mateixa, no s'esgota en si mateixa, però sí que apostem per la okupació com a pas necessari per tirar endavant la nostra experiència col·lectiva.

Un altre aspecte que s'ha discutit és el d'evitar que l'espai okupat pugui convertir-se en una bombolla. Hi ha gent que no té por d'aquesta possibilitat; a mi personalment no m'interessen aquells espais que puguin estar allunyats de la ciutat, o en zones perifèriques on la okupació molesti poc, o bé tendeixi massa a recrear la vida dins de si mateix. Al contrari, tot i que nosaltres necessitem l'espai i tenim ganes de ser-hi juntes, el projecte no s'esgota en aquest sol aspecte. A nosaltres ens interessa crear conflicte, en el sentit que les nostres vides són ja un conflicte i volem que aquest sigui socialment visible. Per aquest motiu no ens interessa okupar en zones poc visibles, perquè volem interactuar amb l'exterior i que la okupació expressi el conflicte que ens ha impulsat a realitzar-la. Tanmateix, aquest interès per aconseguir una okupació d'aquest tipus, és a dir que sigui força visible, és molt menys viable, donada l'actual onada de judicis per desallotjar moltes de les cases de la ciutat, la proximitat del Fòrum 2004, etc. És a dir, que un grup de persones expressi que la seva vida és insostenible i que, per aquest motiu, es doni un espai de vida on poder desenvolupar-se, és una manera de dir que tothom pot fer el mateix. Per descomptat que aquest discurs no interessa gens que es faci públic.

En les assemblees es continua debatent quina és la millor estratègia donada la situació actual. El Turó de la Peira era un espai ideal, enorme i amb la possibilitat de que hi hagués espai de privacitat i espais col·lectius. Però no és gens fàcil trobar un altre lloc com aquell. Un dels punts que s'està discutint és la possibilitat de l'okupació difusa, és a dir, okupar cases d'un mateix barri, relativament properes les unes de les altres, o bé apostar per un únic espai gran, amb l'inconvenient que solen pertànyer a institucions públiques i es fa més difícil que la okupació tiri endavant. Hi ha posicions que aposten per una okupació difusa, menys visible al principi per consolidar el projecte i posteriorment fer-lo més visible, mentre altres consideren que cal expressar el conflicte des del primer moment. Aquest és un debat que no està tancat, sinó en continua revisió.

Aquesta és una de les característiques que més m'agraden d'aquesta iniciativa. És a dir, que els debats romanen oberts i que no es funciona des d'una perspectiva identitària tradicional, tancada. Cada assemblea és constituent. I això fa que la gent se senti còmode per iniciar debats i discussions, sense sentir-se coartada a haver de seguir una determinada línia o estètica política. El que fa que diverses persones ens reunim són les diverses experiències atravesades per la precarietat i la voluntat de no afrontar-la aïlladament. Per aquest motiu hi ha una enorme heterogeneïtat de persones a l'interior de la iniciativa: crec que aquesta és la

gran debilitat però també la gran potència d'aquesta assemblea. Es tracta de generar un espai conjunt i alhora plural. Conjunt perquè es comparteix una experiència que remet a les nostres condicions vitals i plural perquè no es sustenta ni en la constitució d'una identitat compartida ni en una determinada línia política. La identitat es viu de forma fragmentada, dinàmica i no estable o fixa. L'aposta per el Turó de la Peira expressa aquesta voluntat, ja que es tracta d'un bloc de pisos junts, on cadascú disposa del seu pis i del seu propi espai d'intimitat i alhora participa d'una assemblea d'escala de veïns. Des d'aquí poden sorgir projectes diversos i cadascú s'implica en el que l'interessa més sense haver de requerir-se una lògica unitària.

Organització de la iniciativa

Aquesta iniciativa, per tant, no segueix un model identitari, sinó que assumeix la fragmentació i pluralitat identitària, on la vinculació de les persones emergeix d'una aposta, d'una experiència compartida que va més enllà de les subjectivitats específiques de cadascuna de nosaltres. Es treballa des de la redefinició i autoconstitució permanent i aquest és un procés que no queda mai definitivament clausurat.

Tot i que amb l'okupació també estem denunciant l'especulació i les polítiques d'habitatge, el projecte 'Miles de viviendas' no remet únicament al problema de la vivenda, sinó que, com he comentat, es tracta de cercar espais amb una bona sortida al exterior, per des d'allà poder iniciar diversos projectes i enfortir una xarxa de connexions amb persones que estiguin interessades en poder fer coses des d'allà. La idea no es crear un referent, sinó simplement obrir espais com per exemple oficines d'okupació, oficines de precarietat, tendes gratuïtes,... i facilitar que altres persones que vulguin emprendre projectes es puguin apropiat de l'espai per dur-los a terme.

De fet, aquesta iniciativa està conformada per persones que alhora estan participant en altres iniciatives i/o mantenen fortes connexions amb altres espais, i la vocació de 'Miles de viviendas' és portar endavant el projecte en connexió amb el món, defugint d'un model autocontingut o segons una lògica de 'bombolla'. Un dels debats que hem tingut és la tensió entre aquesta necessitat que té la iniciativa de mantenir-se oberta i establir les màximes connexions, i el problema que es puguin generar relacions de dependència i/o tensions i conflictes amb col·lectius i actors del món exterior motivada per l'experiència que vam tenir després del desallotjament del Turó de la Peira. En aquell cas, la FAVB, habitual aliada de les okupacions de Barcelona, per motius que encara no em resulten gaire transparents, no només va defensar les expropiacions del PERI, sinó que va criticar-nos molt durament i va intentar utilitzar-nos com amenaça velada amb altres okupacions de la ciutat. Això va provocar que algun col·lectiu que havia estat molt afí i proper a Miles modificqués la seva relació i el seu recolzament a la nostra okupació del Turó. Que les afinitats poguessin canviar sota la pressió d'interessos estranys va ser un cop molt dur que ens va obligar a parar-nos i parlar, aturant-nos en la intenció de reokupar el Turó que teníem inicialment.

La presa de decisions es realitza cercant el consens real i en cap cas es resolen per votacions. En les assemblees no hi ha la figura d'una persona moderadora, no es funciona per 'torns de paraules'. El coneixement mutu fa que hi hagi la confiança suficient per expressar-se lliurement, i qualsevol persona que s'està estenent massa en la seva intervenció o està utilitzant un to de veu massa elevat pot ser interrompuda per la resta de l'assemblea. Això no vol dir que les assemblees siguin sempre perfectes i no caiguin en vicis típics de les relacions humanes, però a mesura que s'han succeït les assemblees la meua experiència ha estat aquesta: la fluïdesa i automoderació de l'assemblea augmenta amb l'aprofundiment del coneixement mutu i, per tant, de la confiança i el respecte de les diferències. A les assemblees participem de vint a quaranta persones, fet que facilita aquest funcionament.

El context: L'esdeveniment del Fòrum 2004

Enfront les discussions al voltant de si s'han d'emprendre accions o iniciatives com a resposta al Fòrum o si, per contra, és preferible donar-li l'esquena i no reconèixe'l com a interlocutor, considero que, de manera semblant al que va passar en els esdeveniments del moviment antiglobalització i tot i que va ser engullit mediàticament, és una ocasió i cal aprofitar-la. Entrar a l'escena política és estar abocat a la intercepció, a la frustració, a la manipulació, a la contaminació...però crec que, en la mesura en que vull intervenir he d'assumir aquestes possibles conseqüències. Personalment vull entrar en aquest joc perquè el Fòrum és la màxima expressió de l'arrogància i prepotència del poder capitalista actual que absorbeix bona part del que s'ha estat pensant en els darrers temps per convertir-ho en un gran negoci del que treure'n profit i legitimitat.

En aquest cas els elements crítics són d'una enorme obvietat, des del moment en que els mitjans de comunicació ja han publicat que les empreses financeres de l'esdeveniment són empreses armamentístiques i vulneradores sistemàtiques de drets humans, i aquesta informació no ha fet trontollar el Fòrum: ja hi ha més de trenta-mil inscripcions, s'ha dut a terme la operació i el negoci urbanístic, ha rebut el finançament necessari, ha desenvolupat les infraestructures necessàries etc. Des d'aquest punt de vista ja ha tingut èxit i fins ara s'ha demostrat capaç d'assumir la crítica a la seva imatge sense modificar res del seu plantejament. Tenint en compte això cal pensar com intervindre-hi sabent que suposa un repte difícil. Des del meu punt de vista, ignorar-lo no és forma d'acció política preferible. Cal emprendre iniciatives el més creatives i alhora el menys cooptables possible. És a dir accions que siguin insostenibles. Aquest joc serà difícil de jugar i es cometran errors, però val la pena intentar-ho. Crec sincerament que tota persona, precaritzada i aparentment feble si se la considera de forma aïllada, és capaç d'una força irònica que cap poder ni empresa pot comprendre ni, per tant, vèncer. Si, a més, això s'articula col·lectivament les possibilitats són enormes.

Donat que el Fòrum serà un esdeveniment amb capacitat per engolir gran part del malestar social, pren rellevància la necessitat d'emprendre accions insostenibles pel poder, que com 'Miles de viviendas' apostin per iniciatives que el poder no pugui engolir, que siguin inassumibles. Es tracta d'apostar per incrementar col·lectivament aquesta tensió. Accions que intentin trencar els llenguatges i les imatges, crear desviacions, etc. sense entrar en la interlocució i/o interpel·lació amb l'esdeveniment. La idea és apostar per l'experimentació i la creativitat tot i que això no suposi una garantia d'èxit.

Vinculacions amb altres iniciatives contra el Fòrum 2004

Les persones que participem a 'Miles de viviendas' participem o mantenim connexions amb altres iniciatives de lluita social. Per exemple ens estem vinculant amb les iniciatives que s'estan empenent contra el Fòrum. I no per casualitat: la imatge de Barcelona que pretén consolidar i la hipocresia arrogant del discurs del Fòrum està íntimament lligat a la precarització de les nostres vides.

Així com abans d'entrar a participar en la iniciativa de 'Miles de viviendas' jo sentia que la meua vida era insostenible però estava sola en aquesta insostenibilitat i a més havia de suportar el discurs de la Barcelona del Fòrum com la ciutat sostenible de la pau, ara aquesta impotència esdevé potència quan, a través d'una assemblea, l'afirmació col·lectiva de la insostenibilitat passa a ser l'inici de l'acció política. Miles, doncs, apareix en el context de la Barcelona del Fòrum i això pren també rellevància en les vinculacions amb altres iniciatives polítiques.

En el moment en que hi ha la vox populi generalitzada que els moviments socials de la ciutat estan en contra del Fòrum, sorgeix la necessitat de coordinar-se per començar a pensar que es pot fer contra el Fòrum. A partir d'aquestes veus informals es convoquen assemblees que porten a crear l'assemblea de Resistències al Fòrum, que no acaba de tirar endavant però serveix perquè la gent es trobi i s'adoni que efectivament tothom està en contra del Fòrum. De totes maneres en l'assemblea hi conflueixen experiències i sensibilitats molt diferents que dificulten la feina si l'assemblea es planteja com un únic paraigua que ha d'incloure tot.

Així, només el fet d'escollir un concepte com el de resistència per anomenar aquesta assemblea ha provocat un llarg debat, ja que en la mesura que neix com a resposta al Fòrum produeix l'efecte de reconèixer-li una entitat. Aparèixer 'a la contra', tenint en compte el funcionament dels mass media, pot produir l'efecte no desitjat de donar-li vida al Fòrum, de proporcionar-li un interlocutor que el reconeix. Aquesta assemblea té punts en comú amb altres iniciatives com les que van emergir durant les mobilitzacions contra la visita del Banc Mundial al 2001 o la Cimera europea del 2002, on moltes persones hem après que no cal buscar que aquestes campanyes o iniciatives puntuals siguin alguna cosa en si mateixes, sinó més aviat un espai de coordinació pràctica i de mínims. Tanmateix, hi ha gent que no ho viu així, que

encara manté formes massa tradicionals d'organització i necessiten un manifest, un nom, una comissió de premsa, enganxines i propaganda "unitàries", etc. Aquesta tensió s'està expressant novament en l'assemblea de resistències i ara encara és massa d'hora per saber cap a on evolucionarà.

De moment el que està tenint més possibilitats de fructificar son iniciatives concretes que poden servir perquè la gent es trobi i coincideixi en aquella acció o iniciativa i a partir d'aquí es generin xarxes d'acció col·lectiva més àmplia sense necessitat de que sigui unitària.

Una d'aquestes accions sorgeix de gent que proposen fer tallers sobre mapes contra el Fòrum. En aquesta iniciativa hi ha confluït un munt de persones. Seguint l'experiència francesa on es van elaborar uns mapes de repressió, s'intenta plasmar tota la xarxa d'empreses multinacionals que s'interelacionen entre si i en que es barregen interessos comercials, armamentístics, polítics, etc. El que s'aconsegueix es mostrar la vinculació del poder polític i moltes empreses - que es presenten al mercat com si no estiguessin connectades- amb aquests interessos i la vida quotidiana de qualsevol persona. Es fan mapes de repressió que mostren aquestes vinculacions.

Aquesta és una eina de treball que s'està començant a elaborar i Miles s'hi ha implicat força, molt més que a l'Assemblea de resistències. Considero que a través d'aquests tipus d'eines és molt més fàcil trobar-se i treballar conjuntament. Aquest tipus d'accions m'interessen perquè tenen la capacitat d'obrir possibilitats i accions inesperades, mentre que les campanyes, per exemple, tendeixen a esgotar-se i tancar-se en si mateixes. Crec que és important assajar accions que es puguin multiplicar sense poder preveure'n els seus efectes, que altres persones i grups poden apropiat-se de la idea i organitzar-se de manera autònoma, etc. Dit d'una altra manera, participar en la generació d'un humus, d'una apertura de possibilitats sense propietari ni direcció, perquè es doni l'imprevisible, la política.

Un altre exemple pot ser la iniciativa May day, que sorgeix a Itàlia fa uns tres anys i que consisteix en convocar una manifestació del precariat social pel 1 de Maig, al marge de les convocatòries sindicals, i en la darrera van arribar a ser vint-mil persones. Una manifestació del precariat a nivell europeu té molta potència. Crec que una iniciativa autorganitzada com aquesta és un bon exemple d'acció política, no només per la manifestació en si, sinó també en l'abans, el durant i el després a aquest esdeveniment, ofereix una bona oportunitat tant per emprendre altres mobilitzacions durant aquells dies com per crear complicitats, xarxes, noves idees d'accions, etc. Em sembla que aquest tipus d'iniciatives funcionen molt millor que convocar una assemblea contra el Fòrum 2004, en l'estil de campanyes tradicionals.

Relacions amb les institucions polítiques

Des de 'Miles de viviendas' no ens interessa dialogar/negociar amb les institucions governamentals, ja que el nostre projecte inclou donar-nos espais de vida i això les institucions

ja han demostrat clarament que no tenen intenció ni tan sols de permetre el debat. Personalment, no és el meu objectiu dialogar amb les institucions. Miles parteix de la precarietat i insostenibilitat de les nostres vides i això no és un oferiment al poder i les institucions sinó un desafiament. De totes maneres quan es fa política i es comença a treballar en xarxa i s'entra en contacte amb altres persones i grups aquest punt s'ha de matisar. A Miles em semblaria completament fora de lloc, un absurd, però en d'altres iniciatives no descarto la possibilitat "d'aprofitar una esquerra" com va ser el cas de Las Agencias al Macba. Aquest tipus d'experiències comporten un risc i un munt de contradiccions en que has de decidir fins on vols arribar. Però, com en el cas del Macba, a vegades la jugada surt bé i s'aprofita una ocasió: en aquell cas crec que Las Agencias van tenir molt clar que no farien cap renúncia política a canvi d'un espai o recursos, mentre que el Macba es va haver d'enfrontar a un munt de contradiccions que el van desestabilitzar considerablement. Per tant, no em sembla malament que en una ocasió determinada s'aprofiti una esquerra de manera estratègica per aprofitar recursos i/o posar en evidència contradiccions del sistema, sempre que sigui una estratègia puntual i no es confongui amb objectius polítics. Les actuals institucions polítiques són paradigmes antagònics a les motivacions i pràctiques dels moviments socials i personalment només m'interessa treballar en l'àmbit dels segons.

Context global: Poder i control social

Des del meu punt de vista les categories centrals per pensar el poder, actualment, són la por, el control i la repressió com a aspecte molt més quotidià i complex que fa uns anys. No es tracta de pensar només en un tipus de repressió explícita com poden ser les lleis i la seva execució i manteniment mitjançant les forces del ordre, que a més complirien la funció de reprimir els moviments socials detenint i jutjant els seus membres, sinó que la política s'orienta a fomentar la por i la inseguretat en la gent per justificar que tot giri al voltant de la seguretat i del ideal d'arribar a no tenir por que en realitat el que genera és més por i més control. Tot això es vincula amb la fase de globalització del capitalisme en que ens trobem: el capitalisme globalitzat està en forta crisi, i no només de legitimitat ètica. Un context de crisi és el context ideal pel desordre, el descontrol i la revolta, per tant el poder reacciona amb un increment del control social i el desenvolupament de polítiques que generin precarietat per generar aquesta por i inseguretat en les persones, que tan sols puguin pensar en la seva pròpia supervivència del dia a dia, de manera que siguin més fàcilment controlables i disposin de poques possibilitats de realitzar-se, de crear o de fer política.

Aquest nou escenari està modificant alhora les formes de lluita social. Des de les experiències de Seattle estan emergint noves formes de lluita social. El fet que el poder busqui fragmentar les identitats mitjançant la precarització de les vides de les persones i el seu progressiu aïllament social, és també un intent de dificultar la lluita col·lectiva; la resposta està sent el treball des d'aquesta fragmentació identitària que es relaciona a través de xarxes que canvien continuament. Crec que és fonamental partir de les nostres vides i adonar-nos que compartim

una forta experiència de soledat. No es tracta de crear una identitat col·lectiva, com s'ha fet en el passat, on fusionar-te per perdre la teva soledat i les teves pors. Cadascú continua portant la seva pròpia soledat però et pots trobar amb altres amb qui comparteixes aquesta experiència i a partir d'aquí generes una interrelació, i no aspire's a fondre't amb una col·lectivitat, però no renunciïs a la col·lectivitat per emprendre accions de lluita i espais alternatius de vida.

Davant del fort procés de fragmentació i precarització del cos social que està promovent el poder considero que la resposta ha de consistir en un gest afirmatiu a partir del que som i del que estem sentint, no a partir de l'idealisme. No es tracta de negar el poder i la repressió que ens atravesca però sí de reafirmar-se i constituir-se a partir del que tenim. Una metàfora adient per aquesta idea és la del fill bastard. Sí, som monstres, som filles del poder, estem atravesades pel poder, som precàries, però el que fem és afirmar-nos en la nostra precarietat i insostenibilitat. Precisament el que ens subjecta és el fet que sent precàries ens facin creure que la nostra felicitat passa per no ser-ho. Que sent "flexibles" ens facin creure que la felicitat passa per assolir un lloc fix i segur, inexistent. Aquesta ficció és la que ens subjecta. Per això jo contesto que jo no vull treballar, no que vull un lloc de treball més segur, una nòmina i una pensió de jubilació. Vull afirmar la meua vida. I el que faig és invertir els termes, a partir del que soc, i sense negar la realitat que necessito un sostre i alimentar-me, m'afirmo com a filla bastarda d'aquest poder i intento jugar amb les armes amb que m'ataquen. Limitar-se a pensar que les estructures del poder ens atravesquen i subjecten és una bona descripció però ens deixa impotents. En canvi, pensar les forces del poder que operen en nosaltres com allò que precisament ens proporciona les armes per intentar conquerir les nostres vides és molt més potent i és el que considero que obre portes a la política.

La meua perspectiva política no és idealista ni revolucionària. No crec que hi hagi un món millor i em considero una escèptica del gènere humà. No crec en les utopies ni crec que hi hagi un lloc on vulgui arribar. Si es pot parlar de natura humana, aquesta no és ni bona ni dolenta, és arbitrària, depèn de la contingència. Per això aspiro a l'artifici en el sentit de crear espais de resistència davant la nostra pròpia arbitrarietat, a anar més enllà de mi mateixa, i això passa amb els altres. Per aquest motiu no tinc una recepta de com ha de ser la política que s'ha d'emprendre per aconseguir millorar. Tot depèn del context, de la col·lectivitat i està indeterminat. Del contacte amb els altres, de la xarxa dispersa però en continua comunicació en totes les direccions, és d'on pot sorgir allò polític, imprevisible i desconegut.

4.11.- NARRATIVA DE L'EQUIP DE RECERCA

1.- INTRODUCCIÓ

La nostra narrativa, tal com hem explicat en l'apartat dedicat a la metodologia, és el producte de les connexions parcials, localitzables i corporeitzades que hem mantingut amb altres posicions, tant en forma de narratives, elaborades a partir de les trobades amb les participants, com en forma de les lectures de textos acadèmics. Aquesta diversitat de veus convocades en la nostra narrativa es tractarà de manera epistemològicament isomòrfica. És a dir, el coneixement que serà produït en la nostra narrativa remet a les connexions parcials que hem establert amb diverses explicacions i comprensions específiques de l'acció política; tant d'aquelles provinents de la revisió bibliogràfica com de les elaborades per les participants.

Així, prenent com a referència la perspectiva dels coneixements situats de Haraway (1991), assumim la parcialitat de la nostra mirada i la localització del coneixement produït a partir d'aquestes connexions. Des d'aquest punt de vista, malgrat que la responsabilitat i redacció final d'aquest text recaigui sobre nosaltres, només podem considerar-nos, en paraules de Haraway, "co-autors en una pràctica articulada amb altres companys socials diferents però vinculats" (1992/1999:138). L'efecte de la connexió parcial amb altres posicions és el de modificar la nostra posició de partida, possibilitant alhora el coneixement produït.

Tanmateix, cal puntualitzar que la nostra narrativa es diferencia de la resta per la posició privilegiada que com a equip d'investigació aconseguim al connectar-nos amb múltiples posicions. Així, mentre les narratives de les participants donen compte de l'experiència singular dels subjectes entorn als esdeveniments de Juny del 2001 i del Fòrum, (a més de les seves comprensions particulars sobre les formes d'acció política al voltant d'aquests esdeveniments); l'experiència de la que donem compte a continuació és producte de connexions parcials amb la totalitat d'aquestes altres posicions. La conseqüència d'aquest procediment de recerca és tant la modificació de la nostra posició de partida com la creació de les condicions de possibilitat per a produir una comprensió al voltant de la pregunta de recerca formulada a l'inici.

Considerar que el coneixement és producte de les connexions parcials amb altres posicions semiòtico-materials (Haraway, 1991) suposa afirmar, com hem comentat en l'apartat dedicat a la metodologia, el caràcter corporeitzat del coneixement. És a dir el coneixement no emergeix des d'una posició fixa i externa al objecte d'investigació sinó del contacte i hibridació entre subjecte i objecte d'investigació. La narrativa que es presenta a continuació és el resultat del diàleg i vinculació amb múltiples posicions i experiències i el coneixement produït es localitza en aquest entramat corporeitzat i relacional. Per tant, les comprensions i significats al voltant de l'acció política, que han quedat expressades en les produccions narratives de les diverses participants, travessen la totalitat del text que serà presentat a continuació. Aquesta connexió

amb les participants, no s'expressa únicament en els fragments en que es cita explícitament algun passatge de les narratives sinó a la totalitat del text. A més, i per tal d'evitar els efectes de representació que pugui suposar la cita explícita d'alguns passatges, no es registrarà quina és la procedència de la cita (de quina narrativa ha estat extreta). Donat que tan sols disposem del llenguatge com a tecnologia de representació, l'efecte que aquest contacte ha tingut en termes de coneixement encarnat no pot ser expressat en l'informe d'investigació. Tanmateix, la nostra narrativa està tenyida, doncs, des de l'inici fins al final per aquesta heterogeneïtat de veus i el que es buscarà serà, precisament, expressar els efectes que el contacte amb elles han produït. Per tant, la lectora de l'informe no trobarà en el proper apartat ni una anàlisi, ni una interpretació de les narratives de les participants, sinó els efectes que el contacte amb aquestes ha produït en termes de coneixement encarnat.

Aquesta narrativa no buscarà produir una rèplica o representació de la realitat, ni la descripció desinteressada i objectiva d'uns fets, sinó que és una aposta per la difracció, la producció de significats i comprensions, la rellevància dels quals, recau en la capacitat per obrir escenaris i cursos d'acció políticament responsables així com en els efectes polítics que aquests coneixements puguin produir.

2.- GOVERNABILITAT I MULTITUD

2.1.- POSTFORDISME EN LA SOCIETAT GLOBALITZADA DE CONTROL

La societat globalitzada actual, com ja hem vist, es constitueix mitjançant la producció i increment de les interconnexions dels aspectes econòmics, culturals, polítics, tecnològics, jurídics i administratius. En aquest escenari global estan emergint formes de governabilitat i control específiques que tendeixen a entreteixir la producció de bens materials i immaterials, de cultura, d'informació i comunicació i dels organismes jurídics, junt amb la producció de subjectivitats híbrides. Seguint a Hardt i Negri (2000), la governabilitat a la societat global opera segons una lògica maquinica, fent així referència al caràcter d'immanència, descentralització i interconnexió entre diverses esferes productives d'aquestes noves formes de govern. Una màquina de producció biopolítica que integra la totalitat dins de les seves xarxes.

Mentre a la modernitat es comprenien escindidament les relacions productives i el govern de les poblacions, ara, la societat global de control opera tant en l'àmbit de producció econòmica com en l'àmbit biopolític, fent coincidir ambdós cada vegada més. Vivim en una economia d'intangibles on el capitalisme i la seva lògica donen abast a totes les esferes d'allò social. Aquest aspecte s'ha fet palès i ha estat denunciat en el cicle de contraccimeres originat a Seattle. Per això, sense tornar a fixar com a centre absolut d'anàlisi la qüestió econòmica i la producció capitalista, i sense subordinar-li altres aspectes de tipus més cultural, es fa necessari recuperar la discussió en torn a l'economia política i social.

Més que mai, en el context global però també local com a la Barcelona del 2004, sorgeix un nou model de producció - i per tant de subjecció política -, on la globalització i el postfordisme es donen la mà. Aquest escenari es tradueix localment en models de polítiques municipals metropolitanes on, com diuen Hardt i Negri (2000), allò econòmic, cultural, polític, tecnològic, jurídic i administratiu funcionen interconnectadament com a una màquina total.

Si el pas de les societats disciplinàries a les societats de control ve donat per la caiguda dels murs institucionals i per l'extensió dels dispositius de control a àmbits més amplis del teixit social, generalitzant-se en les nostres pràctiques quotidianes i penetrant així la totalitat de les relacions socials; també el pas a nous models de producció postfordista s'ha caracteritzat per deixar de mobilitzar només petits "fragments de vida", per passar a posar la "vida completa" a treballar (Trabajo Zero, 2001) en aquesta nova "societat-fàbrica". La implicació en el treball es total i "tots els sentits i capacitats de l'individu (afectes, destreses, capacitat de treball en equip, per comunicar, creativitat, possibilitat de respondre ràpidament als imprevistos, capacitat d'adaptació continua al canvi, d'aprenentatge...) al llarg de tots els espais i temps de la vida" (Trabajo Zero, 2001) són l'espai, els recursos, les forces i la matèria prima bàsiques per a la producció. Allò afectiu, lingüístic, relacional, cognitiu i simbòlic conjuntament funcionant és allò que alguns autors anomenen "treball immaterial" i la necessitat de disciplinar-lo i les formes de govern i gestió que s'estan desenvolupant per a aconseguir-ho entronquen amb el sorgiment d'un nou ordre mundial.

Hardt i Negri (2000), coincideixen de manera similar amb aquest argument i assenyalen tres lògiques que guien els processos de confluència de la governabilitat en la societat global: la **militar i policial** (repressió de potencialitats subversives en el context de la pau mundial), la **econòmica** (imposició d'un mercat supeditat a al regim monetari) i la **comunicativa i ideològica** (sotmetiment i regulació cultural i educativa i supressió de les alternatives al regim capitalista).

La lògica expansiva del capitalisme adopta formes intensives, penetrant la totalitat a les relacions socials i ampliant els àmbits de la producció a la totalitat del teixit social. Es clausura la possibilitat de pensar un exterior al nou ordre mundial i s'opera mitjançant el govern i la gestió de la multiplicitat a través de processos de segmentació i exclusió social incrementant-se les desigualtats socials. Per tant, el poder no esclafa, ni elimina; no produeix ideologia i ni tan sols es generatiu o productiu. Des d'aquest punt de vista, és útil entendre el poder com una màquina o paràsit que captura, codifica, gestiona, reterritoritza; en definitiva, maquina la creativitat i la potència ontològica d'allò col·lectiu. I és, per tant, aquesta pròpia força ontològica amb capacitat per crear noves fonts d'energia i valor, el motor del que se serveix el poder per seguir funcionant a través de la gestió i regulació d'aquesta potència.

Així doncs, podríem dir que la petjada del capitalisme -i del poder- dins del sistema postfordista, tant globalitzat com en el si de la ciutat de Barcelona, s'ha instaurat mitjançant actes de reapropiació i expoliació de la força dels anteriors elements antagonistes al capital, i de les característiques de l'acció política com la imprevisibilitat, la flexibilitat, allò afectiu, etc. Ha assimilat i mimetitzat característiques del activisme subversiu mitjançant l'activació d'aparells de captura que funcionen com a caixes de ressonància, homogeneïtzant i fent convergir aquestes línies antagonistes cap a una mateixa direcció: la vida posada a treballar.

El paradigma del poder que proposava Foucault (1992) i que permetia reconèixer la naturalesa biopolítica del poder, el biopoder, emfasitzava la relació esmentada anteriorment al assenyalar les formes en que el poder regeix i reglamenta la vida social perseguint-la, interpretant-la, assimilant-la i reformulant-la. Allò que estava en joc eren l'esfera de la producció i la reproducció mateixes. En la societat global de control, tal com l'hem descrit anteriorment, el biopoder s'estén i es desplega en el conjunt del cos social i les pràctiques quotidianes esborrant la frontera entre espai/temps productiu i el no productiu. Sota el model postfordista de (re)producció capitalista, com hem explicat, no es possible pensar un exterior no regulat per les xarxes del biopoder. Es tracta d'un model de govern que no produeix tan sols mercaderies i beneficis d'ordre monetari sinó subjectivitats híbrides; és a dir, produeix productors de la màquina global. Les tècniques de govern que desplega la màquina global s'orienten, segons aquesta perspectiva, a fer convergir com si fos una caixa de ressonància, la multiplicitat de l'allò social sota les lògiques del nou ordre mundial esmentades anteriorment. És en aquest sentit que es pot afirmar que les tècniques de govern, el biopoder, codifica i regula la contingència, la força ontològica enfront la qual es desplega, parisant-la per aprofitar la seva capacitat per crear i produir i subsumir-la a les lògiques de la màquina global.

2.2.- GLOCALITATS: LA TERRITORIALITZACIÓ DEL PODER EN EL MODEL DE LA BARCELONA DUAL

Com ja es pot anar apreciand, la nostra comprensió sobre el funcionament del poder no permet desvincular i mantindre separats els àmbits de poder i acció política locals dels àmbits globals. Els processos de mundialització i les formes de producció del sistema capitalista globalitzades es serveixen per operar maquinicament de la connexió de temps i espais heterogenis, globals – globals i locals alhora-. Així, bona part de la descripció i comprensió de la societat global de control es reproduceix en els mecanismes institucionals i els models i polítiques de governabilitat municipals implantats a un nivell més local, com és el cas de la ciutat de Barcelona. La ciutat-empresa des d'una perspectiva postfordista és un dispositiu de captura del treball viu i social, on l'administració i el capital (més junts que mai) parassiten els antagonismes polítics mitjançant un engranatge dual, senzill, alhora que complex.

En el cas de Barcelona, com s'explica en una de les narratives, allò distintiu que fa de la ciutat un producte vendible per l'administració i extrapolable al resta del món, és precisament el seu teixit i dinamisme social, els moviments socials i la seva capacitat crítica. Al mateix temps que mobilitzacions com la de Juny poden ser "oportunitats per a afinar els propis instruments de l'Imperi" (Hardt i Negri, 2000), un autèntic laboratori del poder per conèixer els mecanismes i formes de la potència, en definitiva, de les dissidències. Per moments, s'han controlat en obert i s'han permès proliferar iniciatives com aquestes per a després cooptar-les i vampiritzar-les fins a desproveir-les del seu significat i força política original.

Els models de governabilitat global es traslladen al context local de la ciutat de Barcelona, mitjançant el que, seguint a Bonet (2003), es denomina "model dual", que opera mitjançant l'implementació de mecanismes de 'hard' i 'soft' control. Per una part, aquest model de ciutat dual es compon de mecanismes de "soft control" que capturen, distribueixen, gestionen i redueixen la complexitat sociopolítica mitjançant la neutralització del conflicte, invisibilitzant aquells punts obscurs i molestos que posen de manifest les contradiccions i els efectes perversos d'aquest engranatge. Gran part de les demandes sorgides de la lluita social en els darrers temps en la ciutat de Barcelona, es transformen mitjançant la traducció i codificació de conceptes com multiculturalitat, pau i sostenibilitat produint l'efecte de desproveir de potència política aquestes demandes socials.

Així, la immigració es resol en termes de multiculturalitat, la precarització i exclusió social esdevenen en nous jaciments d'ocupació i autoempresarialitat, l'acció política directa es domestica sota un nou paradigma comunitarista amb discursos de participació ciutadana apel·lant a la identitat de ciutadà barceloní i la desobediència reclama un nou civisme on cada persona pot i ha de co-responsabilitzar-se de la governabilitat de la ciutat i el control dels veïns.

El poder opera promovent un discurs atractiu i seductor mitjançant una raó dialògica plural en forma de consells ciutadans amb el fi de crear una esfera pública de consens social asèptic i desproveït de potència política. Es tracta d'aconseguir així la convergència de les reivindicacions d'una multiplicitat dissident sota la lògica comunicativa i informacional que s'orienta, com hem dit, a la supressió de les alternatives al regim capitalista, en el si d'un escenari de consens social.

Allò visible, insuportable i desbordable dels canals de consens social, allò que es subleva i escapa d'aquestes operacions de tipus "soft", es codifica com un problema d'ordre públic que necessita ser reprimat, posant-se en funcionament l'altre cara del model dual: les operacions del "hard control" gestionadores del disens. Les posicions que es mantenen al marge de l'esfera de consens social generada pels mecanismes de soft control és criminalitzada i associada a la por, la inseguretat o el terrorisme, justificant-ne l'increment de mesures repressives i policials per garantir la seguretat de les ciutadanes. D'aquesta manera, el doble mecanisme de captura-

repressió no és pas una contradicció, sinó un engranatge coherent i ben engranat que funciona complementàriament sota la metàfora de la "mà de ferro amb guant de seda".

Encara més, com expressa una de les narratives, després d'esdeveniments com el 11 de Setembre, i les posteriors intervencions militars en diverses zones del planeta, s'ha obert una línia de govern que posa en pràctica polítiques de repressió i control fort que abans eren més difícils de justificar o més contradictòries amb les expectatives d'evolució del tàndem democràcia-capital. Aquesta guerra oberta del disens ha fet servir operacions de criminalització, on les persones immigrades passen a ser identificades com a criminals i els activistes com a terroristes; operacions de suspensió del garantisme social, de repressió policial i tolerància zero fins arribar a constituir el dret sobre moments d'excepcionalitat. Així, en nom de l'excepcionalitat d'intervenció i apel·lant a la prevenció, s'erigeix el dret de policia destinat a reconstruir l'equilibri social. Seguint a Hardt i Negri (2000), el poder jurídic per a regir en cas d'excepció i la capacitat de desplegar la força policial són doncs, dues coordenades inicials que defineixen el model imperial d'autoritat, que es desenvolupa en el marc d'un estat d'excepció o crisi permanent.

Les polítiques de govern de l'anomenat hard control estan sent cada cop més visibles i literals i cada vegada necessiten de menys raons que legitimin el seu desplegament, immunitzant-se a qualsevol acte de denúncia. Aquesta mateixa visibilització desencarnada serveix al mateix temps per a estendre i reproduir la lògica de la por i la inseguretat, i així justificar millor els mecanismes de control i governabilitat, ara anomenats, de seguretat. D'aquesta manera, com diu una de les narratives, es fusionen les polítiques amb els processos i interessos econòmics per poder donar vida al sistema capitalista i aconseguir mantenir-se així en la seva lògica expansiva.

2.3.- BANC MUNDIAL I FÒRUM 2004 COM A ENCARNACIONS FRACTALS DEL ORDRE GLOBAL

Si es trasllada la comprensió d'aquestes lògiques de governabilitat desenvolupades fins aquí als esdeveniments objecte de la nostra recerca, es pot considerar que el Banc Mundial, motiu de la cimera de Juny del 2001, és una metàfora de l'Imperi global: aquests organismes internacionals s'erigeixen en centres de poder visibles des d'on definir les polítiques econòmiques i socials que esdevenen en formes d'explotació i d'opressió. L'expansió de la lògica de les formes de producció del sistema capitalista per tot el món es basa en una xarxa d'intercanvis desiguals entre països i persones, que fa necessari que els països anomenats del "tercer món" es disposin a incorporar-se al nou ordre mundial obrint els seus mercats a aquesta mundialització de les seves economies. Però com diu Amin (1974), dins de la lògica del sistema capitalista és impossible el "desenvolupament" de tothom, ja que el desenvolupament d'alguns sectors implica necessàriament el "subdesenvolupament" d'altres. Així doncs,

institucions internacionals com el BM serien les encarregades d'ajustar, mitjançant "receptes" de mesures polítiques, econòmiques i socials, les especificitats econòmiques d'aquests països al ritme de l'economia global.

Les mobilitzacions ciutadanes en les capitals que alberguen reunions del FMI, OMC, BM, G8, etc., com pot ser la de Barcelona del 2001, són una forma de protesta i rebuig cap a aquestes formes d'organització sociopolítica sostingudes en relacions de dominació i explotació. Es qüestionen les promeses de benestar econòmic pregonades des d'aquestes institucions i es denuncien els efectes negatius de la lògica acumulativa del capital, com l'increment de les diferències entre "rics" i "pobres" tant a nivell internacional com a nacional, l'augment de les migracions forçades per aquestes mateixes desigualtats, la destrucció del teixit social i cultural fruit de la homogeneització de estils de vida a nivell global, la destrucció del medi ambient o el debilitament del poder polític estatal. Amb l'explicitació del conflicte, es fa una crida d'atenció cap als efectes negatius de la globalització del capital i s'assenyalen alguns dels engranatges més visibles d'aquesta màquina imperial, representats en organismes com el BM. Seguint a Badiou (1999) aquestes mobilitzacions són un esdeveniment polític perquè anomenen al poder fixant o determinant-ne la seva naturalesa i aquest procés elimina el caràcter indeterminat o intangible del poder i reorganitza la dissidència: *"Esto es central con lo que tiene ver con la pregunta por la política. Donde hay un verdadero acontecimiento político, hay un final del carácter indeterminado del poder del Estado. La gente se levanta y dice 'este es el poder del Estado frente a nosotros, es como nosotros decimos que es'. Un movimiento, un acontecimiento político, es lo que fija una medida del poder del Estado, es lo que obliga al Estado a mostrar realmente cuál es su poder. El poder existe continuamente pero no está determinado, sólo el acontecimiento nos da una medida real de ese poder."* (Badiou, 1999: 97)

La centralitat política d'aquests esdeveniments i mobilitzacions socials recau, per tant, en la capacitat per produir un relat o comprensió del poder en termes globals o maquinics que vincula les lògiques i estratègies de govern de la societat globalitzada amb les diverses formes d'opressió, exclusió social i increment de les desigualtats socials que travessen el conjunt del cos social en contextos locals.

En aquest sentit, no es tracta de considerar aquestes institucions com un centre o cor de la màquina global perquè aquest no té un centre privilegiat, sinó que opera, com hem dit, des d'una lògica maquinica de caràcter immanent i descentralitzat. Seguint a Hardt i Negri (2000), la societat global es desenvolupa des de la producció econòmica, cultural, comunicativa informacional i biopolítica, integrant a la totalitat en les seves xarxes. Màquina sense límits de domini que governa tot el món civilitzat, ordre que suspèn l'història i fixa l'estat existent de coses per a tota l'eternitat, règim que no té fronteres temporals, opera en tots els registres del ordre social i penetra fins a les profunditats. Aquest imperi no només governa un territori i la seva població, sinó que també crea el mateix món que habita. El objecte del seu domini es la

vida social en la seva totalitat i, per tant, presenta la forma paradigmàtica del biopoder. Com hem dit, aquest funcionament màquinic es pot identificar tant en l'esfera global com local; és a dir, parteix d'una lògica glocal i territorialitza en contextos socials determinats singularitzant-se però mantenint la convergència de lògiques de govern. Així com la pràctica del imperi està contínuament banyada en sang, fent un símil amb el "hard control" del model dual de Barcelona, també manté alhora mecanismes propis del soft control i és dedicat a la pau: una pau perpetua i universal que transcendeix l'història. Així doncs, de la mateixa manera, el Fòrum 2004 de la Pau i les Cultures es podria entendre com a un fractal d'aquesta màquina global i, per tant, un "petit" dispositiu privilegiat des d'on és possible comprendre el funcionament del dispositiu imperial major.

Com veiem, tant l'esdeveniment del Fòrum 2004 com organismes internacionals com el BM, estan explícitament connectats a qüestions socio-econòmiques, donat que ambdues apunten cap a objectius de governabilitat i ordre social mundial alhora que local, i totes dues són peces necessàries pel funcionament del capitalisme globalitzat i la seva producció. Seguint el fil de la nostra narrativa, podríem dir que tant el BM com el Fòrum 2004 són territorialitzacions particulars i específiques de la comprensió del poder que hem vingut desgranant.

Així doncs, el Fòrum no és merament una operació "soft", un discurs o mascarada cultural i dialògica legitimadora a l'esfera pública -tant a nivell municipal com mundial-, del model de governabilitat particular de la ciutat de Barcelona. És la cara pacífica, cultural i sostenible alhora que el revers d'aquest model dual: es també l'exclusió social, la subocupació i desocupació, la descodificació de la immigració en termes de multiculturalitat, els processos de gentrificació que acaben amb el teixit social i cultural d'alguns barris, la reforma urbanística i l'especulació salvatge de la ciutat en general i del Bessos en particular, etc. De fet, com llegim en algunes narratives, igual que va passar a les Olimpíades, ja s'està apreciant una ofensiva cap a sectors crítics i dissidents i una intensificació de les persecucions i desallotjaments de cases okupades. En definitiva, assistim a la precarització a tots els nivells de les nostres vides. En aquest sentit, com diu una de les narracions, "serà un esdeveniment amb capacitat per engolir gran part del malestar social".

Aquest esdeveniment és encara més dur i descarnat ja que cada cop menys requereix de legitimitat per a continuar implementant estratègies i mecanismes de poder. De la mateixa manera que en el model de ciutat dual que veiem abans, el Fòrum opera també des d'una lògica de "soft" control (cooptadora) alhora que des d'una de tipus "hard" (repressiva). Com diu una de les narradores, és un prototip experimental del capital, una operació d'enginyeria social, per a gestionar la ciutat on es connecta la cultura, l'economia, el coneixement i la pròpia ciutat com un tot complex màquinic per a la implantació de un nou model de producció, alhora que de marketing i projecció turística de la ciutat a nivell internacional subsumint-la al règim monetari.

Per tant, suposa, també, un nou model de subjecció política. És un dispositiu de captura de tot allò que no és ni capital ni Estat, de codificació de la potència que necessita per a reproduir-se i regenerar-se. Llavors, podríem dir que el dispositiu Fòrum 2004, de la mateixa manera que ha estat descrita la societat global, supera els límits temporals i espacials (els de l'esdeveniment i del recinte), i opera penetrant en tots els nivells de l'ordre social no només per a governar i gestionar la vida, sinó també per a crear nous móns i subjectivitats.

2.4.- EL NAIXEMENT DE LA MULTITUD

En efecte, el pas de la modernitat a la postmodernitat o del model de producció fordista al postfordista, és una assumpció que ens invita a pensar el poder i les noves formes de governabilitat des d'escenaris i marcs d'intel·ligibilitat que contemplin els canvis que s'han produït en els darrers anys i les formes des de les quals ha operat. Comprendre el funcionament del poder des d'aquestes perspectives comporta alhora la necessitat de repensar la constitució de les subjectivitats polítiques des de les quals s'articulen les lluites socials.

Si repassem la forma en que s'ha entès el poder fins aquí, ens adonem que aquesta és una instància buida, sense ontologia i que depèn completament d'una força externa, viva amb capacitats creatives i afirmatives de la que n'extreu l'energia en benefici propi. És a dir, el poder opera per captura, mitjançant mecanismes i tecnologies de govern que gestionen la contingència i la multiplicitat i l'encabeixen i la fan convergir sota les lògiques de la producció i expansió del sistema capitalista. Aquest govern, en l'actualitat, es desplega immanentment, fent coincidir cada cop més les relacions productives i el govern de les poblacions.

En la modernitat, en canvi, i seguint les anàlisis de les formes del poder que va desenvolupar Foucault, el govern de les poblacions es gestionava fonamentalment mitjançant el biopoder, el desenvolupament de tècniques, architectures i pràctiques socials que regulaven i codificaven el bios, la vida, a través de la constitució de subjectivitats disposades per a la seva normalització i disciplina. El pres, la mare, l'obrer, el malalt, el desviat, etc. constiuïen les subjectivitats sobre les quals s'imposaven els eixos de dominació, disciplina i normalització del poder.

El pas a la societat global implica però, la producció de subjectivitats híbrides i mal·leables i la gestió d'aquesta multiplicitat, adaptant-se a les necessitats expansives centrades en models de flexibilitat i mobilitat del capital. Aquest pas de la societat disciplinària a la societat global obeeix seguint a Hardt i Negri (2000) al cicle de mobilitzacions que acaba amb el maig del 68 en que proliferen les demandes de reconeixement de la diferència. L'adveniment d'aquestes subjectivitats múltiples, la multitud creativa, és la que força al capital a canviar per poder dominar la nova composició de subjectivitats creatives i autònomes incorporant les seves reivindicacions, desprovistes ja de potència política en el marc del règim monetari. Com apunta López Petit (2003) les polítiques de la identitat i la diferència pròpies dels anomenats nous moviments socials ja no desestabilitzen l'ordre hegemònic donat que han estat normalitzades i

incorporades a la lògica de la societat global. L'especialització de les lluites socials en col·lectius conformats al voltant de categories identitàries és contraproduent en la mesura en que les seves demandes postmaterials han estat engolides en gran part i han enfortit l'ordre polític vigent. Mentre que cada cop més s'ha incrementat la fragmentació i dissolució de les identitats fixes, les tècniques de govern han avançat en la gestió de la multiplicitat (la multitud) a través de mecanismes de regulació, segmentació i control de les singularitats, abandonant els principis d'universalitat tradicionals i substituint-los per la diferenciació i singularització dels procediments que tracten a cada cas de manera específica.

Comprendre els canvis en la producció de les subjectivitats pròpies del nou ordre mundial en els termes apuntats fins aquí comporta la obertura de nous marcs d'intel·ligibilitat i cursos d'acció per pensar l'acció política. Si bé, des d'algunes posicions properes al marxisme la dissolució del subjecte polític ha estat vista com una pèrdua i debilitament de les forces socials, ja que la desaparició del subjecte de la revolució (la classe obrera) és considerada una victòria del poder, al nostre entendre la posta en funcionament d'allò múltiple, diferenciant i singularitzat; la multitud en termes de Hardt i Negri (2000), obre la possibilitat de repensar l'acció política.

3.-POTÈNCIA I ACCIÓ POLÍTICA

3.1.- LA MULTITUD COM A FORÇA CREATIVA

Les idees desenvolupades en l'apartat anterior poden sintetitzar-se amb l'afirmació que les formes de poder i governabilitat de les societats actuals han estat significades des d'una mirada que posa l'accent en les diferències que aquests models de governabilitat contemporanis guarden respecte als que eren propis de la modernitat. L'escenari que dibuixa aquesta comprensió obra certs marcs d'intel·ligibilitat tant de les relacions productives, com de les subjectivitats pròpies d'aquest nou ordre mundial, des dels quals repensar els cursos d'acció i participació política.

Com s'ha apuntat, la comprensió tant de l'expansió del biopoder a través de formes de producció i reproducció capitalista cada cop més immanents a la totalitat dels àmbits de la vida, com les seves conseqüències en termes de gestió de la contingència i la multiplicitat de les subjectivitats híbrides no ha de d'entendre's com una victòria del poder sobre les forces socials, sinó al contrari, com l'obertura de noves possibilitats per repensar la política. Així, si bé els mecanismes del poder operen codificant, estratificant, capturant i en definitiva parasitant la força ontològica de la multitud, aquesta comprensió de la relació de forces suposa assumir també que "la paraula final sobre el poder és que les resistències estan primer" (Deleuze, 1988: 89). És a dir, suposa concebre l'allò polític en termes ontològics.

La potentia, o la força de les col·lectivitats, és concebuda així com una qualitat ontològica que emergeix de la relació entre aquest col·lectiu, banda o multitud i la contingència. La col·lectivitat, entesa en aquests termes, remet a una força que és afirmativa, creativa, constitutiva. Aquesta perspectiva és expressada en algunes narratives que afirmen, per exemple, que "el creixement de la col·lectivitat és desenvolupa en la seva pròpia acció i parteix de la seva pròpia potència". Judit Revel (2002), en aquest sentit, considera que apel·lar a la potència de la multitud implica la voluntat d'afirmar la positivitat de les resistències i la seva capacitat creativa, mentre Hardt i Negri (2000) parlen de 'virtualitat' entesa com el conjunt de poders per actuar (ser, estimar, transformar, crear) que posseeixen les multituds. En resum, l'allò polític és pensat des d'una perspectiva constituent enfront de les comprensions tradicionals de caire més confrontatiu o reactiu respecte al poder.

3.2.- PODER FER vs. PODER SOBRE

Cal assenyalar, novament, que la producció d'aquests marcs significatius que expliquen la relació poder-potència en els termes argumentats anteriorment comporta determinats efectes i repercussions en tant que obra determinats cursos per a l'acció i participació política. Així, es pot iniciar aquest recorregut assenyalant que l'acció política, tal com ha estat entesa, remet a una concepció del poder-fer enfront la concepció del poder-sobre (Holloway, 1998). Aquesta comprensió es tracta d'un actuar, un poder-fer, que és una qualitat de l'allò social i que es desenvolupa no en termes d'un antipoder o contrapoder reactiu, sinó en termes d'un no poder. Si el capital opera imposant les seves lògiques mitjançant procediments de segmentació i separació de la multitud, la resposta de les forces socials s'ha d'orientar a la desobediència o desocupació dels llocs de poder. Si la societat globalitzada opera maquinicament i manca de centre o punt de localització privilegiada la resposta no ha de ser l'atac a un suposat centre, ni l'oposició a una alteritat, ni la voluntat de millorar les condicions del poder reformant-lo, ni tampoc l'aposta per pensar una globalització sostenible, millorable i menys generadora de desigualtats social (perspectiva anticapitlista) sinó la desglobalització mitjançant desobediència, èxode i creació productiva de nous significats i pràctiques socials (perspectiva no capitalista).

L'estratègia de la multitud, seguint aquest argument de tipus substractiu, no es consisteix en oposar-se al poder sinó en generar actes de desobediència, desocupació del poder i apostar per la desconexió de les relacions de captura dels mecanismes del poder. Davant la codificació de les forces vives en treball assalariat, la resposta passa per la generació d'espais de treball viu i la constitució d'una esfera pública no estatal (Virno, 2003).

Aquest poder és constituent en el sentit que produeix condicions per a l'alliberació de la vida davant els mecanismes de captura i no es desenvolupa a través de la presa del poder i

posterior transformació en formes 'millors'. Mentre des de perspectives d'acció política tradicionals s'ha partit d'una perspectiva teleològica que remet a metanarratives que consideren que la revolució passa per assolir el poder i posteriorment transformar-lo, des d'aquest punt de vista no es tracta de voler el poder, sinó de voler la vida alliberada de la captura a la que és sotmesa pels mecanismes del poder.

Aquestes formes de la potència no son productes de l'esforç organitzat de profetes o avantguardes, sinó del caràcter creatiu, alternatiu i autoorganitzatiu del desordre, que s'expressa en el pas d'una temporalitat moderna històricament dirigida a la salvació que prometen les utopies, a la utopia d'una temporalitat centrada en produir vides rupturistes que valoren el present críticament (Bergua, 1998). En aquest sentit, Holloway (1998) afirma que el canvi i la transformació social no passa per detentar el poder de l'Estat ni per pensar el futur com a promesa (perspectiva comunista) o com a desastre (perspectiva de l'apocalipsis postmodern); sinó per comprendre l'absència d'un centre o nucli del poder i apostar per les lluites presents, situacionals i parcialment indeterminades.

3.3.- L'ACTE COM A CONDICIÓN ONTOLÒGICA DE LA POTÈNCIA

La multitud o potència, per tant, és una ontologia creativa i productora d'actes afirmatius. La producció d'aquests actes es genera mitjançant la posada en cofuncionament d'entitats heterogènies. Es tracta de produir esdeveniments per l'ensamblatge d'elements semiotico-materials (Haraway, 1991), de fragments de discursos, materialitats, persones i voluntats de manera tal que aquests difractin o irrompin en l'ordre hegemònic alterant-ne el seu devenir. La producció d'aquest acte o esdeveniment en un ordre de coses establert és, seguint la idea que la ontologia de la multitud opera per la creació i l'afirmació més que no pas per la negació o oposició a una alteritat o poder, l'allò polític en tant que alberga la capacitat d'alliberar la col·lectivitat de les forces que la codifiquen. La producció d'aquest acte apunta al detall, en termes de Deleuze i Guattari (1988), a allò singular o molecular, a l'àmbit de la vida quotidiana. És un devenir minoritari que s'escola i activa pels intersticis o fissures de la màquina global.

Podem resumir, seguint el treball de Tirado (2003), les idees respecte a la noció de potència i multitud desenvolupades fins aquí afirmant que:

- La potencia és una condició ontològica que sorgeix de la relació entre la col·lectivitat i la contingència o l'atzar.
- La potencia suposa un acte afirmatiu, creatiu i constituent.
- Actua en un ordre de coses establert, en el si de l'ordre de la societat global, però no expressa una oposició o negació d'una alteritat de la que depengui.
- No pretén assolir el poder per transformar-lo i millorar-ne les seves condicions.

- Opera mitjançant la producció d'actes o esdeveniments que ensamblen elements heterogenis de manera inesperada i els seus efectes romanen parcialment indeterminats.
- La potència és l'efecte d'un devenir que produeix canvis i transformacions en la realitat.
- L'acte que activa la potència es desenvolupa en l'àmbit de la vida quotidiana, en l'esfera d'allò molecular, provocant una difracció, subversió o alteració del funcionament ordinari i hegemònic del sistema.
- La potència, per tant, és prèvia al poder (buit d'ontologia) que es desplega gestionant, codificant i regulant aquests actes, mitjançant mecanismes de captura que funcionen com caixes de ressonància homogeneitzants capaces de fer convergir la multiplicitat sota les lògiques de la societat global.

L'acció política és, des d'aquest punt de vista, l'esdeveniment o acte amb capacitat per transformar o difractar la realitat. Seguint a Badiou (1999), es fa necessari, no obstant, saber en què ha de consistir aquest acte, com ha de ser per tenir la capacitat per produir una transformació. Segons aquest autor, aquell acte que és capaç d'expressar què és el poder, és a dir, de significar-lo de determinada manera, podrà desafiar-lo. No s'ha de confondre aquesta idea amb una perspectiva que aposta per actes d'oposició i confrontació a determinat poder, sinó que el que s'està afirmant és que la producció d'una determinada comprensió de com opera el poder és necessària per poder pensar la política.

De fet, com hem vist, la identificació de les característiques, lògiques i formes d'operar del que hem denominat societat global o postfordisme comporta alhora l'aposta per comprensions específiques sobre com ha de ser l'acció política. En el nostre dia a dia estem sotmeses al poder ja que aquest es manté indeterminat, i només quan som capaces de pensar-lo és quan es fa possible imaginar accions o esdeveniments que desafien aquest poder i que n'alterin el seu funcionament. De manera semblant, Negri (2003) considera que les lluites socials només són pensables si s'ubica en el centre l'anàlisi de les noves formes de producció capitalista de la societat global. Només així és possible pensar, imaginar i crear noves formes de producció i cooperació social orientades a l'alliberació col·lectiva, eliminant la distància que separa el poder constituent en el treball viu de la seva dominació per part dels sistema capitalista en forma de treball assalariat.

3.4.-PROPOSTES PER A PENSAR L'ACTE COM A ONTOLOGIA POLÍTICA

Les tres propostes que presentarem a continuació signifiquen una aposta per repensar la col·lectivitat i l'acció política més enllà dels models tradicionals centrats en categories identitàries i per tant, formes específiques des de les quals és possible pensar l'ontologia política de la multitud. En definitiva, es tracta de territorialitzacions de com aquesta potència es constitueix en el concepte central de l'allò polític amb capacitat per a instaurar un poder generatiu i una nova esfera pública no estatal.

Parlar de multitud, no presuposa, com hem vist, remetre a la noció de subjecte polític, pròpia de la modernitat, que assumeix una identitat forta, unitària i fixa, que actua des d'una perspectiva política de caire representacional des d'on s'elaboren metanarratives de caràcter teleològic des de les quals reaccionar críticament en front d'un Estat. Com acabem de veure, la fluidificació de l'allò social no debilita l'allò polític i la dissolució dels models tradicionals d'entendre l'acció política no suposen la desaparició ni el debilitament de les forces socials, sinó que aquestes segueixen tenint capacitat de transformació de la realitat, malgrat no responguin a les formes en que han estat enteses tradicionalment. Al contrari, el concepte de multitud parteix d'una perspectiva ontopolítica, més flexible, fluida i heterogènia però no per això menys efectiva. La emergència d'aquesta nova constitució de les subjectivitats polítiques pot ser entesa a partir del concepte d'articulació, desenvolupat per Haraway (1995, 1999) i Laclau i Mouffe (1987); a partir de la noció de socialitat treballada per Mendiola (2003) i Maffesoli (198), o des dels conceptes de tàctica i maneres de fer desenvolupats per De Certeau (1998) i Blisset i Brünzels (2000).

3.4.1- Articulations, posicions de subjecte i fixació de significats: una perspectiva postidentitària

La política de l'articulació, assentada en els coneixements parcials i situats de Haraway (1995), nega la centralització d'un únic actor polític que parla en nom de tots i assumeix un nou col·lectiu funcional on la responsabilitat recau sobre tots els elements que el conformen, actors material-semiòtics, humans i no humans. La política de l'articulació no privilegia una comprensió que emfasitza la mera vinculació entre actors humans sinó que incorpora la materialitat en el si de les relacions articulatòries, fet que permet incorporar, per exemple, el paper que les noves tecnologies estan jugant en aquestes relacions.

En una articulació es donen multiplicitat de formes de relació i subjectivitats no predeterminables, negant la possibilitat de remetre a certes condicions que determinin les identitats emergents d'aquest procés. En paraules de García Dauder i Romero (2002:16), en un article on reflexionen precisament sobre el potencial teòric-polític del concepte d'articulació, afirmen que "la promesa de l'articulació va ser la descentralització dels personatges centrals de les polítiques de la identitat, ahora que el reconeixement de las seves diferències i demandes particulars". Com il·lustrava una de les narratives, *"Las movilizaciones de Seattle sirven para expresar que cada uno actua dentro de su parcelita, pero hay cosas que nos unen y debemos aprovechar esa fuerza para defendernos. El lema era "piensa globalmente y actua localmente"*.

Així també, "les polítiques de l'articulació, lluny de partir de l'existència d'un subjecte determinat sobre el que organitzar una estratègia política, conforma la identitat dels seus subjectes en el mateix exercici articuladori" (2002:16). És a dir, aquesta pràctica articulatòria estableix una relació entre elements on la identitat d'aquests resulta modificada com a resultat d'aquesta pràctica (Laclau i Mouffe, 1987). Com explicava una de les narradores, les relacions col·laboratives de la gent del seu col·lectiu amb gent d'altre col·lectiu d'artistes, amb motiu de la preparació d'una campanya conjunta sobre l'objecció fiscal, els va renovar els ànims i els va mostrar la possibilitat de poder treballar d'altres maneres, més artística i creatives, diferents a las que havien emprat fins ara. Alhora, gent del grup d'artistes van poder conèixer qüestions relatives a les despeses militars a l'Estat Espanyol, la qual cosa posa en evidència la constitució relacional de qualsevol identitat en i per els vincles que les conformen. Així com l'impossibilitat d'homogeneització o totalització, a més de la irreductibilitat de la pluralitat per la que es constitueix cada posició de subjecte dins d l'articulació. Aquesta "presència d'uns objectes sobre altres" (Laclau i Mouffe, 1987:118), impossibilita la sutura i tancament total de la identitat de cap dels elements articulats.

En aquestes línies ja es comença a posar en evidència una altre de les característiques de l'articulació: que les col·lectivitats alberguen simultàniament allò comú alhora que allò múltiple gràcies a la seva diferència constitutiva, tant entre varis col·lectius i moviments com a l'interior d'aquests mateixos. Aquest aspecte facilita l'aparició de certs conflictes movilitzadors a l'interior dels processos articuladors que suposen la pròpia base de la seva politització. La diferència esdevé així, seguint a Butler (1997: 269), en la condició de possibilitat de la identitat, o millor, en el seu límit constitutiu: allò que fa possible la seva articulació i, al mateix temps, allò que fa impossible qualsevol articulació final o tancada.

Els projectes polítics relatats al context de Barcelona poden ser entesos, des d'aquest punt de vista, com a moments articuladors. Seguint una narrativa, els processos articuladors possibiliten la generació simultània d'allò múltiple i singular així com d'allò comú també en el si d'un mateix projecte: *"Aquesta és una de les característiques que més m'agraden d'aquesta iniciativa. És a dir, que els debats romanen oberts i que no es funciona des d'una perspectiva identitaria tradicional, tancada. Cada assemblea és constituent. I això fa que la gent se senti còmode per iniciar debats i discussions, sense sentir-se coartada a haver de seguir una determinada línia o estètica política. El que fa que diverses persones ens reunim són les diverses experiències travessades per la precarietat i la voluntat de no afrontar-la aïlladament. Per aquest motiu hi ha una enorme heterogeneïtat de persones a l'interior de la iniciativa: crec que aquesta és la gran debilitat però també la gran potència d'aquesta assemblea. Es tracta de generar un espai conjunt i alhora plural. Conjunt perquè es comparteix una experiència que remet a les nostres condicions vitals i plural perquè no es sustenta ni en la constitució d'una identitat compartida ni en una determinada línia política. La identitat es viu de forma fragmentada, dinàmica i no estable o fixa. L'aposta per el Turó de la Piera expressa aquesta voluntat, ja que es tracta d'un*

bloc de pisos junts, on cadascú disposa del seu pis i del seu propi espai d'intimitat i alhora participa d'una assemblea d'escala de veïns. Des d'aquí poden sorgir projectes diversos i cadascú s'implica en el que l'interessa més sense haver de requerir-se una lògica unitària."

Evidentment, l'aspecte específic que s'erigeix en el punt nodal des del que es constitueix allò comú en un procés articuladori serà diferent per a cada moment i delimitarà els elements susceptibles de ser connectats, ja que no qualsevol articulació és possible. Així, mentre, com relaten algunes de les narratives dels esdeveniments del Juny del 2001, la globalització de les solidaritats i la lluita contra la globalització del capital, representat pel BM, es podria considerar com allò comú en el si del procés articuladori; allò múltiple s'expressa en cadascuna de les accions locals singulars. Aquesta idea és reproduïda amb l'slogan "pensa globalment, actua localment.

De forma similar, en el cas de les iniciatives en torn al Fòrum 2004, l'element comú i aglutinador de les iniciatives i les persones ha estat l'experiència de precarietat com efecte del model postfordista imperant, que travessa de formes diverses la vida de les persones. Malgrat aquestes diferències i especificitats, podem veure que ambdós conceptes articuladors d'allò comú (globalització del capital i precarietat) denoten una recuperació de les qüestions socio-econòmiques en termes postfordistes com a eixos centrals de les lluites polítiques. De manera que en les dues iniciatives es fa una vinculació entre determinats ordres socio-econòmics i els efectes que es desprenen d'ells en formes d'opressió que afecten a les múltiples singularitats.

Així, el valor del concepte de precarietat recau precisament en que permet dur a terme una política d'identificacions (estabilitzacions, fixacions...) parcials, contingents i temporals pel fet de compartir una experiència vital de precarietat, sense necessitat de remetre a un subjecte polític fort, fixa i unitari que s'erigeixi en representant de tots, com si es tractés d'un truc de ventriloquia. Aquesta política d'identificacions remet a la idea expressada per Butler que aquestes "no estan mai total i finalment tancades, sinó incessantment reconstituïdes, i, d'aquesta forma, subjectes a la volàtil lògica d'allò iteratiu. Constitueixen allò que és constantment ordenat, consolidat, limitat, contestat i, en ocasions, forçat a deixar pas (1993: 105)"

Per altre part, es produeixen dos processos simultanis: en primer lloc, l'impossibilitat de suturació d'allò social i de la pròpia articulació possibilita l'existència de la multiplicitat de singularitats en posicions diferencials; i en segon lloc, el fet que aquestes posicions diferencials estiguin travessades per pràctiques de relacions de poder ritualitzades, sedimentades i situades històrica i socialment comporta relacions de poder entre elles. Com relata una de les narradores pel cas del BM: "Si de cas, si es volien fer més campanyes, es podien fer igualment des dels col·lectius (però), no tenia cap sentit anar muntant xiringuitos per cada campanya.

Aleshores s'ha anat continuant treballant des dels grups locals, els col·lectius que existien ja. Cadascun des de les seves històries però amb una vinculació més forta"

I per aquesta mateixa raó és possible entendre com es mantenen certes relacions de poder a dins dels col·lectius i iniciatives i com no tots els elements de l'articulació tenen la mateixa capacitat per generar connexions. També s'il·lustra això amb una de les narratives: "La Campaña se constituyó en el sentido de Plataforma. Lo cual quiere decir que todos somos iguales; diferentes, pero iguales, o sea, que tiene el mismo peso y voto uno que venga en representación de Comisiones que uno que venga por su cuenta y riesgo. Hasta el policía infiltrado que se meta tiene la misma voz y voto que uno que venga del MRG. Ese es el sistema de Plataforma: Que todos somos diferentes pero todos contamos igual. Sin embargo, esto no es así del todo porque siempre ha habido, hay y habrá manipulaciones que a continuación explicaré, manipulaciones de gente muy formada políticamente, con mucho currículum y muy formada para esas manipulaciones."

3.4.2.- Socialitat o la política lúdica de Dionisi

Fins ara, hem vist com la proposta ontopolítica del procés articuladori fixa un significat a partir del seu mateix acte, a la vegada que crea subjectivitats polítiques en les relacions de socialitat que bullen al seu si. Podríem entendre així que mentre la socialitat és com a una xarxa difusa, un humus social latent, que manté lleugerament connectades les posicions diferencials d'una articulació, especialment durant els cicles d'entre-movilitzacions; l'articulació com a figuració ontopolítica es podria entendre com a l'activació i densificació d'aquesta xarxa difusa en un moment o esdeveniment concret, remetent-nos a la definició d'articulació com a una "práctica de fixacions parciais que establezcan ciertos puntos nodales tan solo por un cierto tiempo" (Laclau i Mouffe, 1987: 131). La quotidianitat de la socialitat proxèmica dona lloc així a un espai-temps diferent, encara que no independent, del que es configura durant el procés d'articulació.

Aquesta densificació diferenciada entre socialitat i articulació l'explica molt bé una de les narradores: "No he mantingut un contacte de treball posterior als esdeveniments de Juny, però sí que hi ha un conèixer's les cares. Un saber que hi ha algú allà amb qui es pot tornar a emprendre alguna iniciativa conjunta. Actualment no treballem conjuntament amb ningú dels qui vam conèixer al Juny però en qualsevol moment podria sorgir alguna iniciativa. De totes maneres, és molt diferent participar en un debat puntual, que involucrar-se en tasques més organitzaves en que es mantenen una sèrie de reunions periòdiques debatent i discutint idees diferents, d'on pot sorgir una vinculació més estreta". Metafòricament, la vida d'aquests moviments i iniciatives és aleshores una forma fluida que oscil·la entre les formes extremes del cristall, rígid paradigma de la ciència clàssica, i del fum, paradigma de turbulències i incerteses definitivament incomprensibles. I qualsevol intent d'immobilitzar-les mitjançant anàlisi

representacionistes els farà caure en una de les dues formes de mort. (Atlán, 1990: 7, en Selgas, 2001:12)

La idea que ens interessa destacar especialment és que la socialitat proxèmica (Mendiola, 2003: 11) i l'aposta per la col·lectivitat que s'estructura en torn al **a)** sentiment de pertinença que transcendeix el propi vincle, **b)** al conjunt de valors, creences i emocions compartides que estructuren y donen forma al vincle col·lectiu, i **c)** a les xarxes informals i precàries que generen espais grupals on es possible desenvolupar i mantindre el vincle rellegant, es podria entendre en sí mateixa com a política, més enllà del projecte i accions polítiques que l'acompanyen.

En aquest sentit, el estar-junts (Maffesoli, 1992) ja és una resposta que trenca amb els processos d'individualització i atomització social fomentats pels mecanismes del poder. Com diu Badiou (1999), aquests vincles socials es produeixen creativament allà on els vincles semblen ser impossibles, fent connexions imprevisibles capaces de crear nous subjectes polítics que descol·loquin i subverteixin el mapa de situació respecte al treball social i als moviments antagonistes que tenen els poders actualment. A més, la socialitat s'ha de considerar com a part fonamental del procés d'autoinstitució que es genera en l'acte polític.

L'aposta per la naturalesa cooperativa i socialitzant de la potencia social és en sí mateixa política en la mesura que reverteix els mecanismes de cooptació d'aquesta naturalesa per part de l'Estat-Capital sota els models de producció d'economia capitalista. Segons una de les narradores, "eso es una de las explicaciones de lo que ha ocurrido en el arco de Seattle-Génova: Mucha gente se ha dado cuenta de que tu capacidad de comunicar, tu capacidad afectiva, tu capacidad de crear herramientas es, en base, un fenómeno socializante, no individualizador. En una contracumbre se ve clarísimamente: es literalmente no una fórmula para que mucha gente haga turismo y se reúna en un sitio, sino un dispositivo comunicativo, político, intelectual, cognitivo y afectivo, es una experiencia alucinante". Es tractaria d'un acte alliberador de vida, un èxode (Virno, 2003) constituent generador d'una comunitat de lluita, afectiva o de vida, no aïllada, que s'oposa al poder des del mateix interior de l'imperi i que és capaç de compondre altres identitats per a formar multiplicitats mixtes, màquines de guerra i afinitats.

I són precisament aquestes afinitats que operen des de l'afectivitat allò central en la socialitat de les formes polítiques que obren nous camps per a allò polític en el context dels esdeveniments de Barcelona. Es tracta d'un estar-junts sense intenció ni ocupacions, un "vincle desproveït de tota intencionalitat que no sigui la mateixa permanència del "nosaltres" com a espai-temps on reconèixer-nos i fundar-nos amb l'altre significant" (Mendiola, 2003:11). On no importa tant un suposat projecte-objectiu futur com la pròpia relació en sí que s'ancora fortament del present.

"Era llegar aquí por la mañana, aunque no tuvieras nada planeado, tu venías aquí por la mañana, cuando te levantabas y hasta que te ibas a dormir estabas con la misma gente, comiendo aquí en el bar de "Las Agencias"; si había que irse de marcha, te ibas, te emborrachabas, si se planeaba lo de la mani, trabajabas. Era un espacio de ocio y trabajo y de compromiso, todo junto", en termes expressats en una narrativa.

Maffesoli (1998: 134) ho explica mitjançant el pas de la "polis al tiaso", del ordre polític al ordre de la fusió, de manera que mentre el primer privilegia als individus i les associacions contractuals i racionals; el segon posa el accent en la dimensió afectiva i sensible. Per un costat, allò social, que posseeix una consistència pròpia, una estratègia i finalitat; i per l'altre, una massa on es cristal·litzen agregacions de tota mena d'ordre, puntuals, efímeres i de contorns indefinits. En les seves paraules, "una nebulosa "afectual", de tendència orgiàstica o dionisiaca" (1998:139). Com relata una de les narratives, "El nostre lema era Que tremoli el patriarcat! El tremolor del patriarcat va ser aparentment lleu, però les conviccions, els interrogants i les ganes de seguir endavant de les que hi vam participar van ser equivalents al rebombori produït per una erupció volcànica ardent i commovedora".

Aquesta experiència de socialitat és il·lustrada especialment per una de les narratives: "Por una parte está lo intelectual: vas leyendo, te lo crees, crees que la realidad es un poco así, vas percibiendo cosas en tu vida o en la sociedad que no te gustan y entonces intentas encontrar otra gente que piensa igual que tu para compartir esa parte de tu vida. Por otro lado, está la parte de la experiencia: En los viajes juega un papel muy importante el sentido de emoción porque tu normalmente en tu vida estás protegido, tienes un orden, te sientes seguro y entonces, llegas a un sitio donde hay peligro (y) no sabes muy bien lo que va a pasar. Tienes un rollo así identitario con la gente muy fuerte de "estamos aquí compartiendo un montón de cosas", todo lo que vives, lo vives muy al límite, aunque acabes de conocer a una persona y la amistad que se forma sea de dos días. Te sientes muy cerca de la gente porque la situación es la que te pone como al límite de todo. Sientes miedo y sientes mucho miedo y lo pasas fatal. Estas son emociones que al fin y al cabo te enganchan, y a mí me enganchan al nivel de la experiencia. No se suele hablar de esto, porque da vergüenza reconocer que te lo pasas bien haciendo política. Para mí este aspecto es importante, yo creo que mucha gente está enganchada por ese lado, que no quita que luego puedas estar de acuerdo políticamente. Yo, en Praga aunque estaba como periodista, estaba muy cerca de la gente a la que seguía y sentí un montón de cosas."

Tornant a Maffesoli (1998: 140), no es tracta tant de pertànyer i agregar-se a un col·lectiu, com de transitar d'un grup a un altre, de nebulosa en nebulosa, gairebé sense adonar-se. Encara que aquestes formes de socialització puguin entendre's des d'una perspectiva del "tribalisme clàssic" en termes d'una atomització, narcisisme o fins i tot manca de responsabilitat i

compromís; el "neotribalisme" actual entendria aquesta fluïdesa, les convocatòries puntuals i la dispersió com un compromís immanent exigint per la situació present.

Com veiem al col·lectiu de Las Agencias, allà "nadie te exige nada ni te pregunta exhaustivamente por tu ideología, ni nada, simplemente llegas allí, "quiero trabajar, quiero hacer esto porque me gusta este proyecto" y te metes ahí y lo haces. Era muy fluido, porque la gente entraba y salía de los proyectos, hacían su historia, iban y volvían".

De fet, moltes de les narratives coincidien en que les diferents iniciatives i projectes sempre incloïen de forma immanent a gent que a la vegada pertanyia a diferents col·lectius, com si es tractés d'una superposició parcial de lents que més que debilitar-se, s'enriqueix amb la diversitat. "Por ejemplo, en las Naus durante el desalojo, hay gente que lleva cuatro meses en la casa, desde el verano, y gente que lleva ocho años. Pero la gente de las naves es la que está en las naves y la que se quiere implicar en ellas. Es quien está aquí y ahora. Y esta gente tiene la misma voz y el mismo voto porque está aquí y ahora, haya estado donde haya estado antes. En cuantos más sitios hayas estado más podrás explicar".

En general, es tracta d'iniciatives que funcionen no tant per col·lectius com per projectes i accions concretes que marquen el seu propi ritme vital i l'abast dels seus efectes, on la rellevància recau en el pes polític de l'acció més que no pas en els subjectes que la duen a terme. Per exemple, com relata una de les narradores, "se generó mucho material que luego nosotros perdimos un poco la pista, la distribución, entonces la gente se llevaba las cintas adhesivas, por ejemplo las de Dinero Gratis, y luego la veías por ahí en cualquier sitio o en cualquier acción para delimitar espacios. Era divertido porque no lo usabas tú, sino que la gente lo cogía y se lo apropiaba".

Seguint amb això, en aquestes implicacions en projectes i construccions de vincles relligants també té molt de pes la qüestió de la seducció, el fer iniciatives tant atractives en allò personal que això ens porti gairebé necessàriament a voler viure i treballar-ho en col·lectiu. Aquestes iniciatives remetien a una aposta pels vincles informals i per la connexió política de la gent en espais més lúdics als que ens tenia acostumats la política del "tribalisme clàssic" (Maffesoli, 1998:140). Es tracta d'una reivindicació per la porositat dels espais polítics existents però que encara romanen inconnexes i tancats, per la re-politització com a eina d'acció d'alguns espais i temps oblidats i per dinàmiques gairebé de contagi i seducció que passin per l'afectivitat més profunda i corporeitzada. Malgrat això, algunes de les participants expressen la dificultat per trencar amb les dinàmiques tradicionals d'organització centrades en categories identitàries, així com el funcionament per projectes fins i tot quan es tracta d'iniciatives obertes i pensades per a facilitar aquest tipus de socialitat.

A continuació desenvoluparem un breu repàs d'algunes formes possibles de socialitat i d'organització social relatades per les narratives que ens mostren, en cert grau, les característiques que han estat descrites. Es mostraran tant de les estratègies mínimes de socialitat, com els grups d'afinitat; fins a les "grans" institucions tradicionals del que ha vingut sent el movimentisme i l'acció política, com és el cas de les assemblees.

1.- Els grups d'afinitat: es desenvolupen en el transcurs de les manifestacions, posant de manifest sub-socialitats més petites a dins d'altres majors o més formals i institucionalitzades. Aquests consistien en grups on la gent que els formen està junta, grups en els que seus membres tenen una idea molt aproximada del que volen en una manifestació i que no s'han de perdre de vista per si de cas algú és detingut. Com diu una de les narracions, la consigna és: "protegir-vos entre voltres per si hi hagués un desastre, que tothom estigui dins d'un grup, que ningú vagi tot sol".

2.-Les assemblees: Si pensem en el grau màxim d'institucionalització de les formes organitzaves i socials, probablement ubicariem les assemblees com el seu màxim exponent. Però els relats produïts en les narratives expressen, per contra, que allò que entenem per assemblea és viscut i gestionat de forma molt diferent depenent de la quantitat de gent que hi hagi, del moment d'acció on ens trobem (contracimera vs. quotidianitat de la iniciativa) i també de la comprensió d'allò polític que sostingui el projecte.

Mentre les assemblees durant la contraconferència amb motiu de la visita del BM son relatades en termes que "todas las reuniones eran asambleas unitarias, con participación mínima de 100-150 personas, hasta 400 cuando eran los momentos claves. Y bueno, se utilizaba el tipo de signos que se ideó en Praga, que es con las manos. (...) El sistema figura que es lo más democrático posible y se intenta consensuar todo. Sin embargo, lo que pasa es que a lo mejor la reunión son cuatrocientas personas y al final sólo quedan diez y esos diez últimos deciden todo lo que no han decidido todas las anteriores. O sea que la democracia resulta ser teórica, porque al final, si te fijas o te quedas hasta última hora, verás que los últimos, diez, quince, siempre son los mismos y, casualidades de la vida, el último cuarto de horas se deciden más cosas que las otras tres horas de reunión. Pero bueno, como ya nos empezamos a conocer la película, la gente un poco más reacia, nos quedamos aunque sean las doce de la noche", des del projecte dels Miles de vivendes es considera que "La presa de decisions es realitza cercant el consens real i en cap cas es resolen per votacions. En les assemblees no hi ha la figura d'una persona moderadora, no es funciona per 'torns de paraules'. El coneixement mutu fa que hi hagi la confiança suficient per expressar-se lliurement, i qualsevol persona que s'està estenent massa en la seva intervenció o està utilitzant un to de veu massa elevat pot ser interrompuda per la resta de l'assemblea. Això no vol dir que les assemblees siguin sempre perfectes i no caiguin en vicis típics de les relacions humanes, però a mesura que s'han succeït les assemblees la meva experiència ha estat aquesta: la fluïdesa i automoderació de

l'assemblea augmenta amb l'aprofundiment del coneixement mutu i, per tant, de la confiança i el respecte de les diferències. A les assemblees participem de vint a quaranta persones, fet que facilita aquest funcionament".

3.-Plataformes: Aquest format és cada vegada més institucionalitzat, al mateix temps comença a ser un dels més extensos quan es tracta de treballar molta gent convergint cap a un projecte comú alhora que mantenint les seves especificitats. Així es tracta de buscar un equilibri entre allò comú i allò singular que no caigui en uniformitats ni homogenitzacions. Com diu una de les narradores, "considero que quan es plantegen jornades del tipus Bcn Tremola, en què es dona una diversitat d'edats, trajectòries polítiques i posicionaments ideològics més o menys considerables, cal partir de la premissa que la feina que es durà a terme no serà la mateixa que la que es desenvolupa dins un col·lectiu. S'ha de tenir clar que l'objectiu principal ha de ser l'intercanvi d'experiències i metodologies, més que no pas d'incidir i aprofundir en l'elaboració de propostes acceptades unànimement".

4.-Figures de treball intermèdies: I finalment, en l'espai que apareix entre formes de socialització més informals i altres de més formals i institucionals, es poden situar aquelles propostes d'organització política i relacional que aboguen per la creació de figures de treball polític intermèdies que connectin institucions amb agents, que promoguin processos de recombinació de sectors dels moviments que facin possible projectes transversals. Es tractaria així de dinamitzar propostes sense protagonitzar-les per a que igualment es dispersin i generin dinàmiques pròpies en la mateixa acció. Un doble gest on a la vegada que es duguï a terme una acció política de resistència, en el sentit més estricte de la paraula, se'n faci un treball de vinculació entre tots els espais que s'impliquen en l'acció. Com explica una de les narratives, "Esos dispositivos de producción política intermedios tienen que ser literalmente máquinas políticas y máquinas afectivas heterogéneos, que recombinaen elementos e individuos, formas de hacer, conocimientos, capacidades y que provengan de distintos espacios políticos en Barcelona tal y como ahora el mapa de los movimientos está constituido".

Tanmateix, cap de les formes d'organització i socialitat que hem anat desgranant aquí no seria possible sense l'humus social al que fèiem referència més anteriorment. Com relata una narradora, "Una de les maneres en que s'està afrontant aquest escenari (d'accions polítiques) és mitjançant el treball en xarxa. És a dir, mantenir una mínima estructura o uns lligams que mantinguin els contactes entre diferents col·lectius i persones que permetin unir les forces en moments específics per incidir en algun aspecte concret. Alhora aquest treball en xarxa permet a cadascú continuar treballant en el seu àmbit d'interès, però sense perdre el contacte amb la resta." Es tractaria d'una xarxa difusa, una nebulosa relligant (religiosa) que es condensa des de la quotidianitat de l'acció política mitjançant una heterogeneïtat d'afectes i emocions, connexions parcials i experiències vitals en col·lectiu que són en sí mateix la potencia per a la transformació del poder.

3.4.3.- Tàctiques i maneres de fer

Com hem vingut apuntant, la condició ontopolítica de la multitud remet a la idea que opera promovent esdeveniments, actes creatius o afirmatius que difracten les lògiques de l'ordre hegemònic. L'activitat pròpia de la col·lectivitat va generant diversitat d'accions subversives que poseeixen una lògica pròpia. Es tracta de pràctiques polítiques immanents, que es desenvolupen en l'àmbit de la vida quotidiana aprofitant les fissures o esquerdes del poder des de les que emergeixen.

De Certeau (1990) anomena tàctiques a aquestes formes de fer de la col·lectivitat i considera que es tracta d'un saber, que no pot ser representat, que ensambla elements heterogenis introduint una difracció o dissipació en el sistema, alterant-lo significativament. Aquest saber es desenvolupa en el detall, suposa una pràctica que aprofita la ocasió, desapareix en el propi fer-se i els seus efectes romanen parcialment indeterminats. Son maneres de fer, juguesques, ardits, que no posseeixen un lloc propi, no disposen de la possibilitat d'establir-se en un projecte global, no pretenen la totalització d'un adversari en un espai, diferent, visible i objectivable, ni delimiten una exterioritat per obtenir autonomia. Al contrari, aquestes pràctiques suposen un hàbil us del temps en el si mateix de l'escenari global aprofitant les falles o fissures que les conjuntures particulars obren en la vigilància del poder.

En el fragment que es presenta a continuació extret d'una narrativa s'exemplifica aquest tipus d'accions i s'emfasitza en el caràcter indeterminat dels efectes que la producció d'un esdeveniment pot comportar. "Dins de la lluita de gais i lesbianes, vam preparar una acció que portava per slogan '2001 anys d'homofòbia. Ni un més'. L'acció va consistir en convocar la gent a la Catedral. En un moment determinat es va fer sonar un xiulet i totes les persones que érem allà ens vam abraçar i petonejar. En aquesta acció a més hi havia el factor sorpresa, no sabíem què anava a passar i això encara ho feia més divertit. A més l'acció no estava faltant al respecte a ningú en particular sino a una institució. I la forma de fer-ho (fent soroll, donat-nos petons, disfressant-nos), en un lloc on tot això està absolutament prohibit. Em semblava molt bé entrar en el santuari d'aquesta institució i transgredir els seus absurds postulats. Em va fer gràcia sentir els nervis abans d'emprendre l'acció."

Aquestes formes d'acció política assumeixen la impossibilitat d'emergir des d'una posició d'exterioritat al poder i aposten per la creació i els efectes inesperats que aquest acte pugui produir. Aquests esdeveniments no pertanyen a cap subjecte en particular sinó que són llançats al món per ser reapropiats. Seguint una narrativa, "Por otra parte está lo de la apropiación. Esto es muy importante porque es como contagiar: uno de los puntos de Agencias, de su forma de trabajo, es que para nosotros no existe una obra de arte, no generamos dispositivos como obra de arte, el bus, por ejemplo, podría funcionar como pieza en el sentido de relacionarlo con el arte, pero para nosotros eso no es importante, para

nosotros lo que es la obra de arte son los modos de generar cosas, los modos de hacer, le llamamos. Los modos de hacer, que es utilizar aspectos que vienen del arte o conceptos que vienen del mundo del arte, aplicarlos a formas de visibilización de movimientos sociales y formas de trabajo. Entonces esto cuando queda tan asumido por los grupos que se diluye, creemos que es un éxito, o sea cuando vemos que la gente está haciendo cosas que podríamos haber hecho nosotros, creemos que hemos contagiado a otros. Somos artistas que queremos que nos copien y sobretodo que nos copie gente que está haciendo política "

Aquestes pràctiques d'acció política o maneres de fer operen en l'àmbit de la vida quotidiana i treballen difractant el que Brunzels i Blisset (2000) denominen la gramàtica cultural. Segons aquests autors aquest concepte es refereix al sistema de normes i convencions socials que regeixen l'estructura de les relacions socials i que es manté i reproduceix en tots els escenaris socials. Davant les formes en que aquests sistemes de comunicació social dominants normalitzen les relacions de poder, proposen un conjunt de tàctiques o formes de fer per subvertir aquesta gramàtica com el 'distanciament' (recollir imatges i esdeveniments existents i modificar-ne el seu transcurs i representació habitual), la 'tergiversació' (canviar la forma de veure objectes o imatges coneguts, traient-los del seu context habitual, amb l'efecte d'alterar aquestes imatges produïdes des de l'estètica hegemònica per mostrar la seva funció ideològica) o 'el teatre invisible i el happening' (que s'apodera de l'espai públic com escenari per a la celebració d'actes de caire lúdic però polític alhora).

En aquest sentit, una de les narratives relata "Un altre recurs que hem utilitzat molt sovint té a veure amb la forma, amb l'estil o la "gramàtica" que es fa servir per actuar políticament. En la majoria d'accions que hem dut a terme (com a col·lectiu o juntament amb d'altres col·lectius) hem intentat jugar amb la ironia, amb l'humor, amb la tergiversació de missatges per tal de provocar alguna cosa en l'altre (des de la sorpresa a la indignació) i d'aquesta manera trencar amb les formes de consens imperants i amb la lògica del sentit comú. Aquesta pràctica l'hem aplicada, per una banda, en el plantejament de les accions que hem dut a terme, en les quals intentàvem fugir de l'acció com a reivindicació o protesta i convertir-la en una acció performance, una acció festa però que alhora desafiés, incomodés. Per altra banda, també l'hem aplicada en la creació de consignes aparentment paradoxals o en la tergiversació i manipulació de cartells publicitaris o de missatges institucionals. En aquest terreny hem col·laborat molt amb Las Agencias, que són un col·lectiu que ha explorat molt els instruments gràfics i el treball amb la imatge com a eines polítiques."

Per Haraway (1995) i Mendiola (2003) aquesta ironia de la que ens parla la narrativa és la manera de fer pròpia de la multitud ja que opera mantenint juntes coses incompatibles, ensamblant elements heterogenis en els termes que hem vingut utilitzant, escapant a les forces de convergència que es desenvolupen reconduint la força ontològica sota les lògiques del poder i mostrant el caràcter contingent de la norma a través de la seva difracció. L'acció política

centrada en maneres de fer iròniques remet a la noció de fer-se fent (Mendiola, 2003) o de poder constituent que aposta per un present absolut i per la co-producció com element relligant o articulador de la multitud.

En diverses narratives presentades podem rastrejar exemples d'aquestes formes de fer o pràctiques polítiques immanents. Així, hem vist com des de les campanyes de Dinero gratis, les accions de reapropriacions massives, les accions lúdiques en espais públics, fins a les tergiversacions de la gramàtica cultural o la producció de mapes de repressió, han significat pràctiques polítiques que s'han co-produït des de múltiples singularitats que, seguint una narrativa, han permès *"assajar accions que es puguin multiplicar sense poder preveure'n els seus efectes, que altres persones i grups poden apropiat-se de la idea i organitzar-se de manera autònoma, Es genera un humus perquè es doni la política."*

De Vicente (1999) afirma, en aquest sentit, que l'acció política fonamental és aquella que 'descolonitza la vida quotidiana' no mitjançant l'assoliment del poder per a la seva transformació sinó a través de formes de fer que alberguen l'allò polític en si mateixes "La lucha para abrir un nuevo teatro de operaciones de la cultura parte así del desplazamiento desde la idea de trabajo (tiempo de trabajo, producción de mercancías, obrero masa, etc.) a la idea de vida (tiempo de vida, producción de condiciones de existencia, humanidad, etc.) del dominio del *homo economicus* al del *homo ludens*." Així, la rellevància recau en la necessitat de produir situacions i no en reconèixer-les com a valor explicatiu o d'un altre tipus. No es tracta de perseguir una utopia sinó d'afirmar la vida contra el que li és imposat pel poder.

Excursus des de la precarietat

Com hem comentat, una de les categories que han permès repensar l'acció política en el transcurs de les mobilitzacions amb motiu de la celebració del Fòrum ha estat el concepte de precarietat. Aquest apel·la a les experiències múltiples i canviants d'opressió, exclusió i increment de les desigualtats socials produïdes pels efectes de la màquina global. Es tracta de afirmar-se en tant que travessades pels eixos del poder que precaritzen les vides de la multitud. Seguint a Haraway, es tracta d'entendre's com un ser inapropiat/ble que no ocupa un lloc privilegiat al marge del poder, sinó que és fill del mateix. No obstant, es tracta d'un fill bastard perquè no respon des dels paràmetres propis del poder, i tot i ser un efecte i conseqüència dels mecanismes de dominació s'erigeix en resposta difractada als mateixos. Com explica una narrativa "Davant del fort procés de fragmentació i precarització del cos social que està promovent el poder considero que la resposta ha de consistir en un gest afirmatiu a partir del que som i del que estem sentint, no a partir de l'idealisme. No es tracta de negar el poder i la repressió que ens travessa però sí de reafirmar-se i constituir-se a partir del que tenim. Una metàfora adient per aquesta idea és la del fill bastard. Sí, som monstres, som filles del poder, estem travessades pel poder, som precàries, però el que fem és afirmar-nos en la nostra precarietat i insostenibilitat. Precisament el que ens subjecta és el fet que sent precàries ens facin creure que la nostra felicitat passa per no ser-ho. Que sent "flexibles" ens facin creure que la felicitat passa per assolir un lloc fix i segur, inexistent. Aquesta ficció és la que ens subjecta. Per això jo controto que jo no vull treballar, no que vull un lloc de treball més segur, una nòmina i una pensió de jubilació. Vull afirmar la meua vida. I el que faig és invertir els termes, a partir del que soc, i sense negar la realitat que necessito un sostre i alimentar-me, m'afirmo com a filla bastarda d'aquest poder i intento jugar amb les armes amb que m'ataquen. Limitar-se a pensar que les estructures del poder ens travessen i subjecten és una bona descripció però ens deixa impotents. En canvi, pensar les forces del poder que operen en nosaltres com allò que precisament ens proporciona les armes per intentar conquerir les nostres vides és molt més potent i és el que considero que obre portes a la política" Les connexions que emergeixen des de la noció de monstre inapropiat/ble de Haraway generen alhora efectes imprevisibles i emfasitzen la dimensió creativa i afirmativa que aquestes connexions comporten en si mateixes. Novament, aquest caràcter imprevisible i indeterminat dels efectes, accions i esdeveniments que emergeixen de la col·lectivitat desbarata, seguint una narrativa, els mapes del funcionament de les resistències de que disposa el poder, en dificulta la seva identificació i limita la capacitat de captura i gestió de les forces vives. Per tant, la recombinació inesperada de la multitud és en si mateixa una qualitat ontopolítica.

5.- ANNEXES

Proposta de guió 1 (Esdeveniments del Juny 2001)

Història i objectius dels moviments

- Com va sorgir "La Campanya", "barcelona tremola" o "Las agencias" (segons sigui el cas). Amb quins objectius?
- Penses que aquesta iniciativa té alguna relació amb els esdeveniments de Seattle, Praga o Niza. Quines diferències/similituts hi ha respecte als moviments/col·lectius tradicionals?
- Nosaltres hem identificat altres dos grups que feien accions a Barcelona el Juny del 2001- "La Campanya", "barcelona tremola" o "Las agencias"- Què en penses d'aquests grups? Quines semblances i diferències trobes que hi ha entre elles? Es feien accions conjuntament?
- Perquè es va protestar per la visita del Banc Mundial a Barcelona? (Globalització, antiglobalització, mundialització de l'economia capitalista, Banc Mundial com a cap de turc?, etc)
- Fins a quin punt creus que els col·lectius i moviments socials a Barcelona **havien de** participar en aquestes mobilitzacions?
- Com creus que afectaran els aconteixements del Juny en l'àmbit de l'acció política a la ciutat de Barcelona?

Nivell personal

- Tenies experiències amb iniciatives polítiques abans de la teva participació en aquesta iniciativa?
- Com s'entra a formar part d'aquesta iniciativa? / Com es decideix deixar de formar-ne part? Què creus que has après?
- Com valores la teva experiència a l'entorn d'aquest moviment?
- Quines connexions/relacions t'han sorgit com a conseqüència del procés articuladori?. Com es mantenen/ dissolen aquestes relacions després del Juny 2001?

Formes d'organització i participació política

- Com es que es van ajuntar tants col·lectius i gent al voltant d'aquesta iniciativa?
- Com es van desenvolupar les reunions? Com es prenen les decisions? Com es ressolien els desacords?
- Com va funcionar l'establiment dels eixos polítics i de les comissions (en cada cas)?
- Quines creus que van ser les dificultats més importants de l'organització per a les mobilitzacions?
- Com afecten les posicions polítiques inicials de les participants en les iniciatives que es van duu a terme?

Per persones involucrades en tot el procés: Que en penses de les participants que van decidir desvincular-se de la iniciativa? Perquè creus que va passar?

Per persones que es van desvincular: Perquè vas decidir abandonar el moviment.

- Penses que hi havia relacions de poder al interior de l'organització?
- Algunes autores pensen que els moviments antiglobalització' son una nova forma de fer política, centrada més en els objectius de l'acció que en les característiques de les participants. Que en penses?
- Què en penses de les connexions entre "Campanya" i sindicats i/o partits polítics institucionals o bé entre "Las agencias" i el Macba? Com van funcionar les relacions entre acció política i institucions polítiques? Creus que les institucions s'han reapropriat del moviment antiglobalització?
- Com s'incorporaven i es relacionaven els col·lectius, grups, sindicats, etc. amb l'organització de les iniciatives del Juny 2001?

Els events del Juny 2001 a Barcelona.

- Com analitzes el desenvolupament de les jornades de Juny?
- Com valores la negativa final del Banc mundial de reunir-se a Barcelona. Quins efectes positius i negatius identifiques?
- Com valores la resposta policial?. Quins efectes va tindre pel moviment?
- Què en penses de la resposta mediàtica?
- Quins aspectes destaquen de les activitats realitzades? Com valores el grau de participació/implicació?
- Què en penses de la resposta institucional/Estatal enfront al moviment?
- Quins han estat els efectes de les mobilitzacions fetes a Barcelona el Juny del 2001?
- Quin futur ha tingut/té aquest moviment després del Juny. Afectarà la comprensió de l'acció política? En quin sentit?
- Quina creus que és la millor manera de continuar participant enfront de la mundialització/globalització?

Proposta de guió 2 (L'esdeveniment del Fòrum)

Història i objectiu de la iniciativa

- Com ha sorgit la iniciativa en que estàs participant? Amb quins objectius?
- Perquè s'estàn emprenent iniciatives d'acció política relacionades amb la celebració del Fòrum 2004?
- Coneixes altres iniciatives empreses amb motiu de la celebració del Fòrum 2004 a Barcelona? Què en penses?
- Creus que amb esdeveniments com el Fòrum 2004, les institucions s'estan reapropiant de la dissidència? Perquè?
- Còm creus que a partir de esdeveniments como el Fòrum 2004 y de les iniciatives crítiques que sorgeixen es poden estar transformant o modificant d'alguna manera les relaciones de poder entre institucions i dissidències?
- Coneixes altres mobilitzacions sorgides a Barcelona (en anteriores ocasiones o no necesariamente ligadas al forum 2004), semblants a la que estàs participant actualment? Quines diferències i similituts hi ha respecte als moviments/col·lectius tradicionals?
- Creus que s'estàn emprenent noves línies d'acció política amb aquesta iniciativa? Quines? Perquè?

Nivell personal

- Tenies experiències en iniciatives polítiques abans de la teva participació en aquesta iniciativa?
- Com s'entra a formar part d'aquesta iniciativa?
- Com valores la teva experiència a l'entorn d'aquesta iniciativa?
- Quines relacions/conexions t'han sorgit –personalment i com a col·lectiu- com a conseqüència del procés articulatori?

Formes d'organització i participació política

- Com s'està desenvolupant l'organització d'aquesta iniciativa? Com es prenen les decisions? Com es resolen els desacords?
- Quines son les majors dificultats més importants de l'organització d'aquesta iniciativa?

- Com afecten les posicions polítiques inicials de les participants en el desenvolupament de la iniciativa?
- Creus que hi ha relacions de poder a l'interior de la iniciativa?
- Com funciona la relació entre la iniciativa en que participes i les institucions polítiques?

Formes d'acció política

- Consideres que la iniciativa en la que estàs participant és una continuació de iniciatives anteriors?
- Quines són les formes d'acció política que es proposen? Per què?
- Quines accions s'han realitzat fins ara? Quin és l'objectiu de les accions que s'han emprès? Com valors aquestes accions?
- Quines línies d'acció futura consideres que s'han d'empendre?
- Quins efectes – de qualsevol tipus, a qualsevol plaç o nivell- creus tu que tindran aquestes accions?

Presentació (extracte de la pagina www.rosadefoc.org de la Campanya Barcelona 2001)

En motiu de la Conferència Anual sobre el Desenvolupament Econòmic que celebrarà el Banc mundial a Barcelona, del 25 al 27 de juny, s'està muntant la Campanya Contra el Banc Mundial, Barcelona 2001; un espai unitari iniciat amb la participació de moltes persones a títol individual i molts col·lectius i molt diversos (moviments socials, sindicats, ongs, estudiants, grups de solidaritat, grups de joves, partits polítics, col·lectius okupas, associacions de veïns, etc...).

L'anomenat "moviment antiglobalització" no és sinó una suma de tots els sectors i moviments socials afectats per les conseqüències de la globalització del capital e indignats amb els seus principals agents (OMC, Multinacionals, Banc Mundial, FMI, Unió Europea...); van ser molts i diversos els que van convergir a Seattle i els que volem coincidir també a Barcelona, per això, treballadora, jubilat, estudiant...ciutadanes i consumidors totes... ¡esteu cridats a participar! per rebre informació continuada, apunta't a les llistes de distribució i informa't aquí de com participar:
www.rosadefoc.org/participa

MANIFEST DE LA CAMPANYA CONTRA EL BANC MUNDIAL, BARCELONA 2001 UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE, GLOBALITZEM LES RESISTÈNCIES I LA SOLIDARITAT

El Banc Mundial (BM) farà del 25 al 27 de juny una reunió a Barcelona. Aprofitem per posar una mica de seny al món. El BM és una institució pública internacional, en mans de les grans potències, al servei de les empreses transnacionals i del capital financer, pagada pels impostos del Nord i pels interessos abusius del deute del Sud. Des de la talaia d'ocupacions segures i ben pagades la tecnocràcia del BM (amb la del Fons Monetari Internacional tenen més de 10.000 persones empleades) impulsa, conjuntament amb l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament (OCDE) i l'Organització Mundial del Comerç (OMC), polítiques ultraliberals com privatitzacions i destrucció de serveis públics, substitució de cultius necessaris per altres de luxe per rics, en benefici d'especuladors i empreses transnacionals, que reben enormes subvencions, sòl industrial gratuït i altres avantatges dels estats. La campanya endegada denuncia que aquestes institucions, sense legitimitat democràtica (els vots són en proporció a les aportacions monetàries, de forma que els països rics tenen assegurada sempre la majoria) imposen polítiques econòmiques i socials lesives als pobles del món.

Tot plegat, en un context d'empobriment i conflictes armats regionals, sovint fomentats per interessos transnacionals i disfressats d'intervencions humanitàries (p.e. en la regió africana dels grans llacs) s'empeny cada cop a més gent del Sud a desplaçar-se cap a un Nord que se'ls presenta com el corn de l'abundància. Les conseqüències d'aquestes polítiques són ben evidents. A nivell social disminueixen els pressupostos en educació, salut, ajuda alimentària, etc... tot augmentant els pressupostos destinats a armament i defensa, sent les dones les més afectades, fins al punt que un 70% de les persones pobres del món són dones. A nivell mediambiental acceleren el canvi climàtic, destrueixen els pulmons verds del planeta o dilapiden els recursos hídrics i el desertitzen. A nivell de salut creen riscos gravíssims amb una agricultura i ramaderia desnaturalitzades (transgènics, vaques boges, febre aftosa) i monopolis sobre la vida mateixa, mitjançant patents sobre fàrmacs, llavors i dades del genoma. Ja no hi ha límits pel negoci! Si els mitjans de comunicació, ens venen la globalització del poder econòmic com a fenomen inevitable, aquests interessos sotmeten la llibertat de les persones i els pobles, mitjançant l'explotació i el xantatge, la fam, la violència, les epidèmies que es cobren milions de vides cada any en els pobles del Sud i l'atur, la precarietat i la pobresa de creixents sectors de la població del Nord, augmentant les desigualtats i reduint els drets laborals i la protecció social, a tot arreu. La globalització reforça un sistema sexista, excloent i patriarcal. Incrementa la feminització de la pobresa i exacerba totes les formes de violència contra les dones. La igualtat entre homes i dones és una dimensió central de la nostra lluita. Sense igualtat, un altre món mai serà possible. Enfront aquest model neoliberal de globalització, que se'ns vol imposar com l'únic possible, nosaltres apostem per les resistències, afirmem que un altre món és possible. Un món basat en el control democràtic dels béns i serveis públics i en la solidaritat. Solidaritat entre pobles. Exigim l'abolició del deute extern, pagat amb escreix, i el reconeixement del deute ecològic envers les zones perifèriques, després de segles d'espoli dels seus recursos. Exigim, a més, la fi de les polítiques destructores de les cultures dels pobles. Solidaritat entre persones, per garantir unes condicions de vida dignes per a tothom, a un treball digne i estable, a un habitatge, a un servei públic de qualitat en la salut, l'ensenyament, el transport, etc. Apostem per globalitzar els drets

socials i laborals, a tot arreu del món, sense cap discriminació, de gènere, d'origen (nacionals o immigrants) o de qualsevol altre tipus. Solidaritat entre generacions, per garantir la salut del planeta i dels seus habitants. Cal una economia sostenible basada en la cultura de la prevenció i la substitució dels combustibles fòssils per energies renovables. Amb un model agroalimentari respectuós amb l'equilibri ecològic, que a més de proveir d'aliments a tota la humanitat, garanteixi la seva qualitat per al consum. Apostem per la fiscalització dels fluxos especulatius de capitals (1,8 bilions de dòlars, és de 300 bilions de pessetes, es mouen diàriament en intercanvis de divises) amb capacitat per fer trontollar la situació de qualsevol país que no satisfaci els gustos dels especuladors (ho demostren les crisis successives de Mèxic, del sud-est d'Àsia, de Rússia, de Brasil, i les actuals de l'Argentina i Turquia, concentrades en els darrers anys).

Defensem establir els mitjans i mecanismes necessaris que permetin al conjunt de la societat posar l'economia al seu servei. Apostem, igualment, per unes relacions de comerç just que garanteixin millors condicions de vida i de treball. Defensem la cultura de la pau, el respecte als drets humans i la solidaritat per sobre la persuasió i el militarisme. Rebutgem la fabricació i el comerç d'armes que enriqueixen els països rics i promou conflictes en els països pobres, que perpetua un ordre internacional injust tot augmentant els pressupostos de defensa i reduint les despeses socials. Critiquem les polítiques de control social i policials que impedeixen aprofundir en la democràcia participativa. Volem impulsar un model radical de ciutadania que no converteixi a les persones en simples usuàries de les polítiques socials, sinó en les seves protagonistes.

La campanya de Barcelona s'insereix en el moviment internacional de resistències i propostes alternatives que a Chiapas, Seattle, Bangkok, Praga, la Marxa Mundial de les Dones, al Fòrum Social Mundial de Porto Alegre i moltes altres, on s'ha posat de relleu que un altre món és possible. Un món solidari i sostenible. Des d'aquesta legitimitat declarem el Banc Mundial institució non grata i denunciem la violència de les seves mesures, que imposen per la força la misèria i l'angoixa a tot arreu. Fem una crida a mobilitzar-se de forma pacífica, però contundent, contra la presència del BM i a favor de la globalització de les resistències i la solidaritat.

Campanya contra el Banc Mundial, Barcelona 2001

BARCELONA TREMOLA

La escena ya se ha repetido en muchas ocasiones, como Amsterdam, Nápoles, Davos, Seattle, y ahora Barcelona. Parece que le ha tocado a la "tienda más grande del mundo" ser la sede de la conferencia del BM sobre el desarrollo anual.

En este certamen se pretenden dar cita las máximas representantes de gobiernos, economías, bancos, multinacionales y demás estofa para trazar, si no lo están ya y cada día más, las líneas de esta palabra-fetiché que es la globalización. Frente a este tipo de reuniones se han ido dando cita, simultáneamente, los paladines de la nueva etiqueta del Poder para esos grupos que se resisten a este avance, como a muchas otras cosas; las "anti-globalización".

En tanto que etiqueta creada por el Poder, ha sido rápidamente codificada y puesta allí dónde se quiere que éste, consecuencia de lo cual hemos tenido que observar como todas las fuerzas del mal denominada izquierda (dado que se presentan como formas evolucionadas del capitalismo de estado) se han puesto el disfraz

dominguero de anti-globalización y salen a la calle. Nos encontramos, pues, como los sindicatos mayoritarios, si son aun sindicatos, y los partidos de esa izquierda hacen cara a esta reunión con el puño en alto, mientras que en su día usan el otro para dar, con plumazo y firma, un empujoncito más para que eso a lo que llaman globalización avance otro paso, léase, que el capitalismo dicte las relaciones en el mundo de la vida. Lo resumiríamos en hipocresía, pero se ha usado tanto esta palabra que ya no sabe lo que quiere decir. Curioso es que este ayuntamiento nuestro pase en pocos meses de lanzar el logo de "Barcelona, la botiga més gran del món" a plantearse unas jornadas "antiglobalización". Hecho sobre dicho.

Frente a este tipo de discurso o de actividad (tan puntual y representadora como la reunión en sí) desde aquellos movimientos sociales que luchan por la liberación de la vida y de sus relaciones en su cotidianidad, surge otro tipo de respuesta.

Respuesta que no responde a ninguna pregunta puntual, sino que pretende tratar todos (o los que podamos) ámbitos de la vida que se ven afectados por ese proceso que arrolla en mil frentes y que hoy se pretende reducir al único término, gastado ya, de globalización. No nos planteamos el hecho de presentar una respuesta momentánea, sino que pretendemos enfocar el problema desde los mil ámbitos en los que vivimos, hemos sufrido y sufrimos.

Ante su identidad-globalización debemos crear los máximos marcos difusos de acción, reflexión y creación con los que demostrar que no hay suficientes etiquetas para nosotras y que difícilmente podrán reducirnos a una. Es por ello que resolvemos trabajar durante los meses de mayo y junio para denunciar la agresión que, desde el despertador hasta el válum de la noche, sufren nuestras subjetividades. Por esto convocamos a todas esas subjetividades coaccionadas, sean éstas individualidades o colectivas, a colaborar con la creación de un océano de actividades que desborde los cubos que ya tienen preparados para contenernos, y para decirles una vez más, y esperemos que sea la última:

JA N'HI HA PROU

INFORMACIÓN BÁSICA SOBRE LAS AGENCIAS

Las agencias **son dispositivos** creados para incrementar la **efectividad y la guasa** en los **movimientos sociales**, así como para aterrizar tantito a buena parte de los autodenominados "artistas políticos".

Estamos en un local en la **calle Joaquín Costa, nº 24 de Barcelona**.

Pódeis llamarnos al **93 324 98 60**.

DE DONDE

Con todo lo que supuso el taller "**De la Acción Directa como una de las Bellas Artes**" (www.sindominio.net/fiambrera) nos encontramos con **muchas más ideas, gentes y proyectos de los previstos**. Algo había que hacer para darle cabida a eso y lo que se nos pudiera ocurrir.

Por otro lado durante el taller y sus discusiones vimos claro que algo teníamos que inventar para asegurarnos **autonomía frente al Macba**.

Fue por ello que en los dos últimos días del taller improvisamos **la noción de las "Agencias"**.

Las Agencias son inventos capaces de asumir cantidad de proyectos e ideas sin tener que dar cuenta de ello a nadie. Conseguiremos pelas y recursos para las agencias y luego haremos dentro de las agencias lo que nos parezca. Ese es el plan.

No hay más condiciones, tenemos pela y cuartelillo -el cuartelillo, entre otras cosas, es el local de Joaquín Costa- hasta junio, luego tendremos que decidir.

(La idea es que tanto el cuartelillo como los talleres y recursos que de ahí salgan no "sustituyan" a nada de lo que ya hay funcionando sino que lo refuercen en la medida de lo posible, de modo que cuando acabemos de currar, quedemos con más fuerza de la que teníamos antes.)

Ya antes del taller habíamos pensado en una "Agencia de Diseño Gráfico" que pusiera en contacto a grupos de activistas y de diseñadores gráficos de modo que se agilizará y optimizará el proceso de ideación y producción de materiales y campañas... Aquí el formato agencia suponía un lugar físico (el cuartelillo, en Joaquín Costa 24), una serie de dotaciones básicas (ordenadores, impresoras, conexiones, etc) así como algunos recursos para financiar viajes, litronas y la producción misma de la campaña o el material gráfico concebido desde la Agencia.

Pensábamos que ese sería un buen modo de optimizar los recursos conseguidos y darle entrada sucesivamente al mayor número posible de organizaciones y artistas que quisieran colaborar, de modo que se usarán las infraestructuras por turnos en pequeños talleres "tácticos" en que trabajaran grupos de 10-15 personas con unos objetivos inmediatos bien definidos.

Así que a raíz del incremento de personas-ideas antes mencionado, pensamos que podía ser buena idea extender el modelo de la Agencia Gráfica (y sus talleres tácticos) para abarcar otras áreas de producción.

Así llegamos a la propuesta de una "Agencia de Media" y una "Agencia de Moda y Complementos".

La Agencia de Media se aglutinaba en torno al proyecto de Indy Media, (aunque con voluntad de extenderse más allá como luego veremos) y la "Agencia de Moda y Complementos" pretendía recoger toda la vertiente de trabajo con objetos, materiales etc que se había puesto en movimiento con el proyecto del "Prêt à revolter".

HACIA DONDE

El esquema de trabajo de las tres agencias sería muy parecido.

Todas tienen un marco temporal que abarca desde ahora (en la práctica será Enero 2001) hasta Junio del 2001.

Eso quizá nos permita desarrollar en cada agencia las siguientes líneas de trabajo:

- Una serie de 4 o 5 talleres tácticos, de grupo pequeño para entendernos y centrados en aspectos muy concretos del trabajo. Cada agenciapodría plantear uno de estos talleres al mes...
- Un proyecto estratégico en que se abra la participación a un número mayor de personas y que le sirva a la agencia para hacer un balance de los meses trabajados y afinar los resultados cara al final. Por ello estos proyectos deberían plantearse hacia Marzo-Abril
- Una serie de ideas que llamaremos "Producción propia" en las que cada agencia producirá algún tipo de materiales útiles para el trabajo.

Tanto los proyectos estratégicos como los tácticos deberán mantener una estrecha coordinación con el conjunto de historias que van a suceder en Junio en Barcelona (conferencia del Banco Mundial, preparación del Border Camp, etc...).

CÓMO

La idea es que las agencias y cada uno de los proyectos-talleres dentro de ellas tengan total autonomía operativa.

La cosa será ver cómo hacemos para que dicha autonomía de cada proyecto, de alguna forma, se coordine con el conjunto de los talleres y agencias.

CARTA DEL COLECTIVO OFICINA 2004

23 octubre 2002

Estimados Señore/as,

La historia del Forum que ustedes preconizan para Barcelona durante el año 2004 es, como mínimo, una historia confusa y desgraciada.

Durante largo tiempo nadie ha prestado la más mínima atención a dicha propuesta que, además, estaba completamente por definir. Únicamente cuando el peligro de su hundimiento era inminente, todo el Sistema de Partidos ha reaccionado como un solo hombre para salvarla. Pero en el momento crítico en el que intentaban reflotar el Forum 2004, las torres de Nueva York se han venido abajo y la guerra ha empezado. Después de un desconcierto inicial, el responsable máximo del evento ha reaccionado: El Forum Barcelona 2004 es más necesario que nunca. Y la propuesta ha empezado a ser definida...

Que el pistoletazo que marca su salida sea el fuego real es una casualidad sumamente iluminadora. Efectivamente AHORA el Forum universal de las culturas es más necesario que nunca. Porque el Estado-guerra tiene que vestirse para no mostrar su desnudez fría y criminal. Para ello el discurso cultural es indispensable.

- el Forum 2004 habla de sostenibilidad mientras el Ayuntamiento se ha convertido en el mayor de los especuladores. Se privatizan espacios públicos, se permite la construcción de rascacielos, se convierte la ciudad en un gran parque temático destinado al turismo.
- el Forum 2004 habla de la diversidad como un valor a defender, mientras el Otro es reconocido justamente para poder encadenarlo mejor a la explotación. El Otro no es un trabajador sin papeles, es un Otro, un extranjero. La ley de extranjería sirve para gestionar esta bolsa de fuerza de trabajo clandestino.
- el Forum 2004 habla de la cultura de la paz: la tolerancia y el diálogo deben extenderse y convertirse en educación para todos. Pero el Estado-guerra avanza insidioso bajo la forma de cámaras de televisión en las calles, de policía privada... de control generalizado que persigue la localización del enemigo en cualquier lugar.

El Forum 2004 es ciertamente más necesario que nunca. Porque es una pieza esencial del Estado-guerra. Porque gracias a él la globalización armada se tiñe con los colores del arco iris. Por eso sus organizadores no sólo son unos vendedores de humo. Son unos asesinos de guante blanco que emplean el discurso cultural como un instrumento de guerra. Son los que se encargan de traducir la proclama de Bush O están con nosotros o están con los terroristas. Y para ello quieren encerrarnos en la cárcel de la obvedad. Lo obvio es: la paz, la diversidad y la sostenibilidad. ¿Quién va a estar en contra? ¿Quién en su sano juicio va a defender la muerte y no la Vida? Desmineralicemos la obvedad hasta que las piedras lloren por nosotros. Que el discurso cultural no oculte más el dolor y la desesperación causados por el Estado-guerra.

Hace tres años hubo una okupación en Barcelona. Al final de una manifestación se okupó la antigua Delegación de Hacienda (calle Avinyó) y el Centro Social Okupado se llamó OFICINA 2004. El manifiesto que allí se leyó concluía:

Nosotros también queremos contribuir a los festejos del 2004 y, por esa razón, nos hemos constituido en OFICINA. En otras palabras, queremos darles la oportunidad de que si son tan tolerantes nos reconozcan en tanto que diferencia... Abriendo en el centro de la ciudad la OFICINA 2004 la cuestión que se plantea es la siguiente: ¿cuánto tiempo soportará el poder que exista una diferencia cuya sola presencia desvela como hipócrita y falsa toda su actuación?

De madrugada - la policía siempre llega de madrugada - la OFICINA 2004 fue desalojada. La gran fiesta por la tolerancia y la diversidad, el gran encuentro del mundo por una cultura de paz, el Forum 2004, iniciaba una complicada andadura. Que no se celebrara en Barcelona la reunión del Banco Mundial fue un balón de oxígeno. Pero la sombra de Génova es larga, como larga es la permanencia en la calle de los inmigrantes subsaharianos. Se organizaron razias para cazarlos cual animales. Se han desalojado más y más casas. Vender que Barcelona es la ciudad de las diferencias es cada vez menos creíble. ¿Cuánto sufrimiento necesitarán para imponer su cultura de la paz y de la tolerancia?

<http://www.sindominio.net/sic/carta.html>

<http://www.sindominio.net/ofic2004/>

http://barcelona.indymedia.org/front.php3?article_id=28289

2004 VIVENDES per a la ciutadania insostenible

Les més de 40 persones que segueixen resistint a "Miles de Viviendas" han fet saber que el desallotjament immediat de produir-se seria ilegal, perquè no hi ha ordre judicial i hi ha unes quantes persones que porten ja una setmana vivint-hi, quan els desallotjaments sense ordre judicial només poden fer-se abans de complertes les 48 hores de l'okupació.

Hemos abierto un espacio en el Turó de la Peira. Convocamos a una asamblea para poner en marcha proyectos y acciones contra la precariedad, la especulación y la insostenibilidad de la política urbanística. Proyectos que planteen una lucha literal desde las calles, las acciones y la vida cotidiana en el contexto de la Barcelona del 2004.

Convocamos a los talleres y acciones del proyecto de proyectar nuevas relaciones. Hoy viernes Asamblea Permanente: hace falta gente para asegurar el espacio. A partir de mañana, si resistimos, cada tarde de 19 a 21 h. Lugar: Miles de Viviendas, Turó de la Peira, local núm. 51, calle Sant Iscle, metro Virrei Amat, L5.

Líneas de trabajo propuestas:

- **Elaboración de un mapa de las viviendas vacías de la ciudad y guía de okupaciones posibles;**
- **Elaboración de un mapa sobre la represión y el control en Carcelona;**
- **Talleres de reapropiación contra la precariedad;**
- **Creación de espacios de gratuidad;**

Además de implicaros en estas propuestas, os invitamos a venir a plantear las vuestras.

6.- BIBLIOGRAFÍA

- Amin, S. (1974) *Accumulation on a World Scale: A critical or the theory of underdevelopment*. *Monthly* # 4
- Badiou, A. (1999). *El ser y el acontecimiento*. Colección Bordes. Buenos Aires: Manantial.
- Bajtin, M. (1979) *Estética de la creación verbal*. México: Siglo XXI, 1982.
- Barker, C. y Dale, G. (1998) Protest waves in western Europe: A critique of "New Social Movement" theory. *Critical sociology*. Vol. 24 ½ (65 – 104).
- Baudel, M. (1999) Globalización: Significante nodal en la Modernización Educativa. <http://www.e-h.uv.mx>.
- Bauman Z. (1998) *Globalització. Les conseqüències humanes*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (2001)
- Beck, U. (1996) World Risk Society as a Cosmopolitan Society? Ecological Questions in a Framework of Manufactured Uncertainties. *Thery, Culture & Society* Vol. 13 (4): 1 – 32.
- Beck, U. (1997) *¿Qué es la globalización? Falacias del globalismo, respuestas a la globalización*. Barcelona: Paidós. 1998.
- Bergua, J. A. (1998). "Dimensiones referencial, imaginaria y pragmática del tiempo en la modernidad y en la postmodernidad". *Papers* 56.
- Blisset, L. i Brünzels, S. (2000) *Manual de la guerrilla de la comunicación*. Barcelona: Virus.
- Bonet, J. (2003) Apunts del seminari impartit al FIC (Fractalitats en Investigació Crítica) del Departament de Psicologia Social i de la Salut.
- Buenfil, R (1999) Globalización: Significante Nodal en la Modernización Educativa.
- Burkitt, I. (1998) The death and the rebirth of the author: The Bakhtin circle and Bourdieu on individuality language and revolution. En M. Mayerfeld i M. Garnier (Ed.) *Bakhtin and the Human Sciences*. London: Sage (163 – 180).
- Butler, J.(1990) *El género en disputa*. México D.F.: Paidós. 1997
- Buttler, J. (2001) El gènere com actuació. Una entrevista amb Judith Buttler. *Transversal* 15 (01, 30-35).
- Castells, M. (1997). *La era de la información. Vol 1: El nacimiento de la sociedad red*. Madrid: Alianza.
- Cigarini, L. (1995) *La política del deseo*. Barcelona: Icaria & Atrazyt.
- Correa, N. Figueroa, H. López, M. y Román, M. (1994) Las mujeres son, son, son... implosión y recomposición de la categoría. En H. Figueroa; M. López; & M. Román. *Más allá de la bella (in)diferencia*. San Juan de Puerto Rico: Publicaciones puertorriqueñas. (33 – 49).
- De Certeau, M. (1990) *La invención de lo cotidiano 1. Artes de hacer*. Mexico DF: Universidad Iberoamericana. 1996.
- Deleuze, G. (1987) *Foucault*. Barcelona: Piados

- Deleuze, G. Guattari, F. (1988) *Mil mesetas. Capitalismo y esquizofrenia*. Valencia: Pre-textos (2000)
- De Vicente, C. (1999). Quemar los puentes: Historia de una subversión. En C. de Vicente. *Discurso sobre la vida posible. Textos situacionistas sobre la vida cotidiana*. Sediciones 11. Hondarribia: Sediciones. Hiru
- Diani, M (1992) The concept of Social Movement. *The Sociological Review*. # 40.
- Edwards, D. (1996). *Discourse and Cognition*. London: Sage.
- Edwards, D. i Potter, J. (1992). *Discursive psychology*. London: Sage
- Escobar, A. (1991) Imaginando un futuro: Pensamiento crítico, desarrollo y movimientos sociales. En M. López (Ed.) *Desarrollo y democracia*. Caracas: Editorial Nueva Sociedad. (135 – 172).
- Foucault, M. (1992). *Microfísica del poder*. Madrid: La Piqueta
- Frade, C. (2001) Pròleg. En Z. Bauman, *Globalització. Les conseqüències humanes*. (pp. 3-25). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Fuss, D. (1989) Leer como una feminista. En N. Carbonell y M. Torras (Comp.) *Feminismos Literarios*. Madrid: Arco/libros. (1999).
- Gadamer, H. G. (1975). *Verdad y método*. Salamanca: Ediciones Sígueme (1977).
- García Dauder, Silvia y Romero, Carmen (2002). Rompiendo viejos dualismos: De las (im)posibilidades de la articulación. *Athenea Digital*, 2. Disponible en <http://antalya.uab.es/athenea/num2/Garcia.pdf>
- García Selgas, F.J. (2001). Preámbulo para una ontología política de la fluidez social. *Athenea Digital*, 1. Disponible en <http://blues.uab.es/athenea/num1/selgas.pdf>
- George, S. (2001) *Informe Lugano: Como preservar el Capitalismo en el siglo XXI*. Barcelona: Icaria Editorial. Intermon Oxfam.
- Griffiths, M. (1995). *Feminisms and the self. The web of identity*. London: Routledge.
- Haraway, D. (1991) *Ciencia, Cyborg y mujeres. La reinención de la naturaleza*. Madrid: Ediciones Cátedra, 1995.
- Haraway, D. (1991). Conocimientos situados: La cuestión científica en el feminismo y el privilegio de la perspectiva parcial. En D. Haraway, *Ciencia, cyborgs y mujeres. La reinención de la naturaleza*. (pp. 313-345). Madrid: Ediciones Cátedra. (1995)
- Haraway, D. (1992) Las promesas de los monstruos: Una política regeneradora para otros inapropiados/bles. *Política y sociedad* 30 (1999). (121 - 163).
- Haraway, D. (1995). Manifiesto para cyborgs. *Eutopias* 86, 1-48
- Haraway, D. (1997). *Modest_Witness@Second_Millennium. Female_Man@Meets_Oncomouse.TM. Feminism and Technoscience*. London: Routledge.
- Hardt i Negri (2000) *La producción biopolítica. Multitudes*. Nº 1
- Hardt, M. (2002). El imperio contataca. Una entrevista con Michael Hardt. *Archipiélago* 53. Programas de subversión (61-65).
- Hardt, M. i Negri, T. (2000). *Imerio*. Barcelona: Paidós.

- Harvey, J. (1998) The practical contradictions of marxism. *Critical Sociology* 24 (1-36)
- Holloway, J. (2002) *Cambiar el mundo sin tomar el poder*. Buenos Aires: Ed. Herramienta.
- Ibarra, P. i Tejerina, B. (eds) (1998) *Los Movimientos Sociales. Transformaciones políticas y cambio cultural*. Madrid: Editorial Trotta.
- Íñiguez, L. (1997). Discourses, Structures and Analysis: What Practices? In which Contexts?. En T. Ibañez y L. Íñiguez (Eds.) *Critical Social Psychology*. (pp. 24-35). London: Sage.
- Kautsky, K. (1917) *La Dictadura del proletariado*. Madrid: Editorial Ayuso. (1976).
- Kerlinger, F. (1964) *Foundations of Behavioural Research*. London: Holt, Rinehart and Winston.
- Laclau, E. (2000) Entrevista a Ernesto Laclau. Domingo 20 de agosto de 2000
- Laclau, E. y Mouffe, C. (1985) *Hegemonía y estrategia socialista: Hacia una radicalización de la democracia*. Madrid: Siglo XXI editores (1987).
- Laraña, E. (1999) *La Construcción de los Movimientos Sociales*. Madrid: Alianza Editorial.
- Laraña, E. i Gusfield, J. (eds.) (1994) *Los Nuevos Movimientos Sociales. De la ideología a la identidad*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Lazzarato, M. (2000) Del Biopoder a la Biopolítica. *Multitudes*, nº 1.
- Le Bon, G (1895) *Psicología de las masas*. Madrid: Morata, 1986.
- López Petit, S. (2003) *El estado-guerra*. Sediciones 22. Hondarribia: Editorial Hiru
- Maffesoli, M. (1998) *El tiempo de las tribus*. Barcelona: Icaria Editorial.
- McRobbie, A. (1992) Postmarxism and cultural studies. A Post-script. En L. Grossberg, C. Nelson & A. Treichler (Eds.) *Cultural studies*. London: Routledge (719-730)
- Melucci, A (1989) *Nomads of the present*. Filadelfia: Temple University Press.
- Melucci (1995) The process of Collective Identity. En H. Johnston i B. Klandersman (eds.) *Social Movements and Culture*. London: UCL Press.
- Melucci, A. (1996) *Challenging the codes. Collective action in the information age*. Cambridge: University Press.
- Mendiola, I (2003) Hacia una redefinición de los movimientos sociales: macro-actores proxémicos. *Athenea Digital*, 4. Disponible en <http://blues.uab.es/athenea/num4/mendiola.pdf>
- Mouffe, C. (1992) Feminism, citizenship and radical democratic politics. En J. Butler & J. Scott (Eds.) *Feminist theorize the political*. New York: Routledge (369 – 384).
- Mouffe, C. (1998) Desconstrucción, pragmatismo y la política de la democracia. En C. Mouffe (comp.) *Desconstrucción y pragmatismo*. Buenos Aires: Paidós (13 –33).
- Negri, T. 2003. La postguerra de los movimientos.
- Pateman, C. (1988) *The Sexual Contract*. Cambridge: Polity press (1989).
- Patomäki, H. (2000) The Tobin Tax. A new phase in the politics of globalization? *Thery, Culture & Society*. Vol. 17 (4): 77 –91.

Potter, J. y Wetherell, M. (1987). *Discourse and Social Psychology. Beyond Attitudes and Behaviour*. Londpn: Sage.

Revel, J. (2002) "Contraimperi i Biopolítica". *Controimpero: per un lessico dei movimenti globali*. Roma: Manifestolibri

Revista Zona Abierta # 69 (1994)

Riechmann, J. i Fernández, F. (1994) *Redes que dan libertad introducción a los nuevos movimientos sociales*. Barcelona: Paidós

Rose, N. (1996) *Inventing Our selves: Psychology, power and personhood*. Nueva York: Cambridge University Press (1998).

Spink, P. (1999) Psychology and Civil Society – remembering Gramsci. XXVII *Interamerican Congress of Psychology*.

Tirado, F. (2003) Apunts del seminari "Tecnociencia i poder: de la Biopolítica a la cinepolítica" impartit dins del programa de Doctorat de Psicologia Social de la U.A.B.

Touraine, A. (1995) ¿Qué es una sociedad multucultural? Falsos y verdaderos problemas. *Calves de Razón Práctica* # 56.

Trabajo Zero (2001). Metodologías participativas y acción política. Nº 2, *Maldejo* (junio 2001)

Turner, R. i Killian, L. (1987) *Collective behavior* Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Vaquero, C. (1999) Se sufre pero se aprende. Las políticas oficiales de gestión de la deuda. En C. Vaquero (comp.) *La deuda externa del tercer mundo. Alternativas para su condonación*. Madrid: Talasa Ediciones. (7 – 27).

Violi, P. (1997) Diferencia y diferencias: La experiencia de lo individual en el discurso y en la práctica de las mujeres. *Revista de Occidente*. Marzo, 1997. (9 – 30).

Virno, P. (1994) Virtuosismo y revolución: notas sobre el concepto de acción política. Nº 19-20/1994. *Futur Antérieur*

Zietkiewicz, E. y Long, C. (1999) Speaking for a change: Strategies for transgressive praxis. *Feminism & Psychology* Vol. 9 (2) (142 – 151).